TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

TÜRK DİN MÛSİKÎSİ BİLİM DALI

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN HAYATI, ESERLERİ, TASAVVUF ANLAYIŞI VE MÛSİKÎŞİNASLIĞI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zühal Ayşe KAPTAN

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Bayram AKDOĞAN

ANKARA - 2019

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

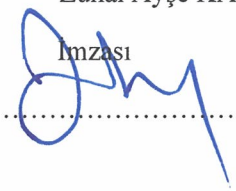
Bu belge ile, bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.(……/……/2019)

Tezi Hazırlayan Öğrencinin

Adı ve Soyadı

Zühal Ayşe KAPTAN

İmzası

……

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

(Türk Din Mûsikîsi)

Zühal Ayşe KAPTAN

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN HAYATI, ESERLERİ, TASAVVUF ANLAYIŞI VE MÛSİKÎŞİNASLIĞI

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Bayram AKDOĞAN

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı	İmzası
Doç. Dr. Cenk GÜRSU (Başkan)	
Prof. Dr. Bayram Akdoğan (Danışman)	
Doç. Dr. Fatih Koca	

Tez Sınavı Tarihi 30.10.2019

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER..... I

KISALTMALAR..... VII

ÖNSÖZ..... VIII

GİRİŞ..... X

A-TEZİN AMACI VE ÖNEMİ..... XV

B- TEZİN METOD VE KAPSAMI..... XVI

C- BİYOGRAFİ ESERLERİNİN ÖNEMİ..... XVII

BİRİNCİ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN YAŞADIĞI ÇEVRE VE HAYATI

A- HAYATI..... 2

1- Şeceresi..... 2

2- Çocukluğu ve Ailesi..... 2

3- Babası…..... 3

4- Annesi..... 4

5- Dedesi… 4

6- Anneannesi, Babaannesi..... 5

7- Kardeşleri..... 5

8- Tahsili, Mûsikî Sanatı İle İlgisi ve Küçük Yaşlardaki Davranışları..... 6

9- Ney Sazına Başlaması ve Müzikle İlgili Çalışmaları..... 8

10- Konservatuara Girişi..... 11

11- Yaptığı Ses Çalışmaları..... 13

Sayfa

12- Konservatuar Yılları 15

13- Hafize Hanım ile Evlenmesi 24

14- Eşi Hafize Hanım 25

15- Çocukları 25

16- TRT İstanbul Yılları 26

17- Konuştuğu Yabancı Diller 29

B- TAHSİL HAYATI 30

1- Hocalarına ve İlim Sahibi İnsanlara Karşı Davranışları 30

2- Okul Arkadaşları 31

3- Sevdiği Ahbapları Ve Dostları 31

4- Okuduğu Kitaplar 32

5- Ahmed Şahin'in Resme Olan İlgilisi 33

6- Kitap Koleksiyonu ve Kütüphanesi 34

7- İlmî Kapasitesi, Fıkıh, Hadis, Tefsir ve Peygamberler Tarihi Konularına İlgisi 34

C- ASKERLİK HAYATI 36

İKİNCİ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN SOSYAL HAYATI, KİŞİLİĞİ, TASAVVUF ANLAYIŞI VE MÛSİKÎŞİNASLIĞI

A- SOSYAL HAYATI 40

1- İnsanlara İkramı ve Hediyeleşmesi 40

2- Misafirperverliği 40

3- Dostlarına Ve Öğrencilerine Muamelesi 42

Sayfa

4- Kadınlara Karşı Tutumu 43
5- Çocuklara Karşı Davranışları 43
6- Fakirlik ve Zenginlik Hakkındaki Düşünceleri, Fakir ve Zengin İnsanlarla Olan Münasebetleri 44
7- Yolda Yürüyüşü 47
8- Temizliği, Düzeni ve Giyimi Hususundaki Hassasiyetleri 47
9- Hastalıklar ve Hastalar Hakkındaki Düşünceleri, Hastalara Karşı Tavır ve Davranışları 50
10- Nüktedanlığı, Hazırcevaplığı, Şakacılığı 53
B- DİNİ HAYATI 53
1- Kur'ân-ı Kerîm Okuması ve Dinlemesi 53
2- Sünnet'in Hayatındaki Yeri ve Önemi 55
3- Sadaka ve Zekât'a Verdiği Önem 57
4- Mübarek Geceler Hakkındaki Görüşleri 57
5- Namaz ve Oruç Adabı 58
6- Cemaatler ve Tarîkatlar Hakkındaki Görüşleri 59
7- Mezhepler Hakkındaki Görüşleri 62
8- Atatürk İle İlgili Düşünceleri 63
C- YEMEK ADABI 64
1- Su İçme Şekli 64
2- Sevdiği Yemekler, Yemek Yeme Adabı 65
D- EKONOMİK HAYATI 66
1- Tutumluluk ve İsraf Hakkındaki Düşünceleri 66

Sayfa

2- Vaad ve Sözünde Durma 66

3- Hak, Adalet, Hakkaniyet Kavramları ile İlgili Düşünceleri..... 67

E- SİYASİ GÖRÜŞLERİ 68

1- Sağcılar ve Solcular Hakkındaki Görüşleri..... 68

2- Terör Örgütleri Hakkındaki Düşünceleri 69

F- EĞİTİME VERDİĞİ ÖNEM..... 69

1- Ahmed Şahin'in Sanata Bakışı 71

2- Ahmed Şahin'e Göre Mûsikî Eğitimi, Dînî Mûsikî Eğitimi..... 72

3- Ahmed Şahin'e Göre Mûsikînin Haramlığı Meselesinin Mûsikî Eğitimine Etkisi 79

4- Ahmed Şahin'e Göre Özel Radyoların Kurulmasının Dînî Mûsikîye Etkileri 81

5- Ahmed Şahin'e Göre Eğitimde Teşvikin Önemi 84

6- Ahmed Şahin'e Göre Mûsikî Eğitiminde Devlet Desteğinin Önemi..... 86

G- SPORA İLGİSİ..... 90

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN MUSİKİŞİNASLIĞI VE YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

A- MUSİKİŞİNASLIĞI..... 92

1- Sesi ve Müzik Kulağı Hakkındaki Görüşleri 92

2- Kur'ân-ı Kerîm İcrası..... 93

3- Ezân, Mevlîd, Kasîde ve İlâhî Okuması 95

4- Bestekârlığı 97

Sayfa

5- Enstrüman İcracılığı 103

6- Ahmed Şahin'in Kur'ân-ı Kerîm Okumaya Merakı, Ses Sanatçılığı ve İcracılığı 105

7- Ney Yapımcılığı 113

B- YAPTIĞI ÇALIŞMALAR 113

1- Yaptığı Albüm Çalışmaları ve Besteler 113

2- Yurtdışında Verdiği Konserler, Konser Anıları, Hakkında Çıkan Bazı Yazılar 125

3- İmamlık Hizmetleri 138

4- TRT İzmir Yılları 140

5- Yaptığı Televizyon Programları, Oynadığı Belgesel Film ve Yurtiçi Konserleri 142

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN HAKKINDA ÇEŞİTLİ MESLEKLERDEN SAYGIN KİŞİLERİN GÖRÜŞLERİ

ALİ EROL (Neyzen Ahmed Şahin'in Ortaokul Arkadaşı.) 147

ALİ TAN (Neyzen Ahmed Şahin'in Öğrencisi ve Meslektaşı.)..... 153

Doç. Dr. EMİN IŞIK (Marmara Üniversitesi İlâhîyat Fakültesi mezunu, yazar.) 154

ERAY CİNPİR (Ahmed Şahin ile aynı atölyede solfej, nota, bona dersleri vermektedir.)..... 156

HÜSEYİN KUTLU(Hattat, Ahmed Şahin'in Yakın Arkadaşı.) 161

HÜSEYİN AKTEL (Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı, Ud yapımcısı.)..... 164

Sayfa

KÂZIM KORUCU (Neyzen Ahmed Şahin'in Yakın Arkadaşı, Müezzin.).... 167

MEHMET KEMİKSİZ (Neyzen Ahmed Şahin'in Meslektaşı, Arkadaşı.).... 171

ÖZER ÖZEL (Neyzen Ahmed Şahin'in Öğrencisi ve Meslektaşı.)..... 173

RIDVAN OVALI (Teşvikiye Câmisi İmamı, Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı.)..... 174

SADRETTİN ÖZÇİMİ (Neyzen, Ahmed Şahin'in Hocası, Ağabeyi.)..... 180

TAHİR KORUCU(Ahmed Şahin'in yakın arkadaşı Kâzım Korucu'nun oğlu ve aynı zamanda öğrencisidir)..... 183

BEŞİR AYVAZOĞLU(Şair, Yazar) 184

SONUÇ 186

EKLER 189

1- Neyzen Ahmed Şahin'in TRT'ye Göndermiş Olduğu Mektup 189

2- Neyzen Ahmed Şahin'in "Biz Hayata Bakarken" Adlı Radyo Programında Melek Şafak ile Enderun Teravihi Üzerine Yapmış Olduğu Söyleşi 198

3- Neyzen Ahmed Şahin'in Farklı Tarihlerde Çekilmiş Olan Fotoğrafları 202

4- Neyzen Ahmed Şahin'in Yapmış Olduğu Resim ve Karikatürlerden Bazıları..... 246

5- Neyzen Ahmed Şahin'in Yapmış Olduğu Besteler 253

KAYNAKLAR..... 378

KISALTMALAR

vb.	: Ve bunun gibi.
vs.	: vesaire.
Bkz.	: Bakınız
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyonu
IRCICA	: İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi
s	: Sayfa
Hz.	:Hazreti
C.C.	: Celle Celalühü
a.g.e	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
TV.	: Televizyon
FM.	: Radyo kanalı
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
AÜİFD	: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
d.	: Doğum
ö.	: Ölüm

ÖNSÖZ

İnsan yalnızca bedenden ibaret değildir, onun ruhu da vardır. Nasıl ki yemek, içmek, uyumak vs. bedenimizin ihtiyacı ise, ibadet etmek, Allah'ı zikretmek, iyi işler yapmak da ruhumuzun ihtiyacıdır. İnsan ruhunu iyileştirmek, Allah ile iletişim halinde olmak için ibadet etmektedir. Bununla birlikte insanın ruhunu iyileştirirken keşfettiği bir başka güzellik ise müziktir.

Müzik insanlık tarihi kadar eskidir. Geçmişte yaşayan insan toplulukları incelendiğinde inanmayan hiçbir topluluk olmadığı görülmüştür. İnanan ve ibadet eden insan, ibadetini yaparken yaratıcı ile olan bağını güçlendirmek için mûsikîyi kullanmıştır. Müzik ibadette şevki ve coşkuyu arttırmak için kullanılmış ve hâlâ da kullanılmaktadır.

Musiki insan için güzel bir uğraşıdır. İnsana güzel duygular veren ve onu ruhen yücelten bir sanattır. Bir Müslüman ve bir anne olarak benim de hayatta temel gayem Allah'a yakın olmak, O'nun emirlerine uygun olarak yaşamak ve güzel işler yaparak evlâtlarıma örnek olmaktır. Türkiye'de Dînî Mûsikî alanında çok güzel işler yapmış birçok kimse bulunmaktadır. Ancak ne yazık ki eğitim sistemimiz kendi müziğimizi tanıtmak, müfredâtlarımıza eklemek bir yana, ilkokuldan itibaren batı müziği ekseninde bir mûsikî eğitimi vermesi neticesinde bu güzel insanlar pek fazla tanınmamaktadır.

Tez konusu olarak biyografi üzerinde çalışmamın amacı, bu alanda hizmet etmiş önemli şahsiyetleri tanıtmak ve onların örnek çalışmalarını duyurmaktır. Bu niçin önemlidir? Dînî Mûsikî alanında ilerlemek isteyen bir kimsenin nelere dikkat etmesi, nelerden kaçınması gerektiğini açıklamak bu kimselere rehber niteliğinde olacaktır. Bu vesile ile inşallah bizler de faydalı bir iş yapmış, bir nebze de olsa yaratıcımızın gayesine uygun yaşamış olacağız.

Öncelikle yüksek lisans yapma ve belli bir yaştan sonra kanun öğrenme konusunda bana inanıp, beni yüreklendirdiği için; ayrıca tez ile ilgili olarak ne zaman arasam, yardım istesem bıkmadan usanmadan yardımını ve desteğini esirgemediği için saygıdeğer Hocam Prof. Dr. Bayram Akdoğan'a muhabbet ve şükranlarımı sunarım.

Tez konumu belirledikten sonra görüştüğüm ve kendisinden çok olumlu geri bildirimler aldığım, tanıdıkça daha çok hayranlık duyduğum Muhterem Hocam Neyzen Ahmed Şahin Bey'e bana zaman ayırdığı, sabrı ve desteği için çok teşekkür ederim. Yüksek lisans yaptığım süre zarfında maddî- mânevî desteğini hiç esirgemeyen, beni her daim yüreklendiren kız kardeşlerime, zamanlarından çaldığım evlatlarıma, kuzenime, emeği geçen tüm sevdiklerime ve tüm hocalarıma şükranlarımı sunarım.

Zuhal Ayşe Kaptan

11. 03. 2019

Aliağa

GİRİŞ

Allah sonsuz ve sınırsız bir yaratma gücüne sahiptir. Yarattığı varlıkların her biri birer sanat eseridir, Tekvîin (yaratma) sıfatının tecelli etmesidir. Yarattığı varlıkların tamamından farklı ve üstün olarak da insanı yaratmıştır. İnsanı diğer varlıklardan ayıran en önemli özelliği aklı ve iradesidir. Allah insanı yaratırken kendi ruhundan üflediğini[1] Kur'ân'da belirtmiş ve insana aklını kullanmasını öğütlemiştir. Aklın bir sonucu olarak insan Allah'ın subûtî sıfatlarından olan tekvîn sıfatının zerresi miktarında bir yapma-yaratma yeteneği ile donatılmıştır. Allah âyette belirtildiği gibi insanı yeryüzü halifesi[2] yani Allah'ın temsilcisi olarak yeryüzüne göndermiş ve insanın güzel işler yapmasını salık vermiştir. Böylece rabbinin rızasını kazanmak isteyen insanın yeryüzündeki temel gayesi aklını kullanıp, bilim ve sanatla meşgul olması, keşifler yapması, Allah'ı zikretmesi olmuştur.

Kâinatta hiçbir şey boşuna yaratılmamıştır, yaratılan her varlığın belirli bir amacı ve görevi vardır. Etrafımıza baktığımızda, dağların oluşumunu, bitkileri, hayvanları ve gökyüzünü incelediğimizde her şeyin birbiriyle bağlantılı olduğunu, Allah'ın sanatının ne kadar muhteşem ve kusursuz olduğunu görmekteyiz. İnsan elinden çıkmış olan yanlış ya da hatalı bir yapı gördüğümüzde bu bizi rahatsız etmektedir. Çünkü insanın fıtratında güzel olana ve sanata meyletme hali bulunmaktadır.

Tarih boyunca güzel işler yapan, yeni keşifler ve buluşlar yapan, sanat eserleri ortaya koyan insanlar incelendiğinde onlarda da müthiş bir görev bilinci ve estetik bir hassasiyet olduğunu görürüz. Sanatın tarihi ilk insanlara kadar uzanmaktadır. Yapılan kazı çalışmalarından da anlaşıldığı üzere tarihte hiçbir dönemde sanatsız bir millet ve

[1] Secde : 32 / 9.
[2] Bakara : 2 / 30.

toplum yoktur. İnsanların mağarada yaşadığı dönemde dahi mağaranın duvarlarına resimler çizdikleri yapılan çalışmalarla ortaya koyulmuştur.[3]

Sanat insanın gördüklerini, işittiklerini, hayal ettiği durumları ve güzellikleri, estetik bir heyecan uyandıracak şekilde, aşkla ifade etmesi olarak tanımlanmaktadır.[4] Sanat aynı zamanda bir insan işi, bir insan yaratması olarak insanın kendi kendini ifade etmesi olarak görülmektedir.[5] Bir başka yerde sanatın sadece duygudan ibaret olmadığı, ondan fikrin, tefekkürün ve aklın bütün çilesinin olduğundan söz edilmiş ve sanatın ilimden çok bir ibadete benzetildiği belirtilmiştir. Bu durumun özellikle de İslâm sanatkârlarında gözlemlendiğine değinilmiştir.[6] İslâm sanatkârları resim, çini, hat, edebiyat, mûsikî vb. tüm sanat dallarında ibadet etme duygusuyla yeni eserler ortaya koymuşlardır. Tüm bu sanat dalları içerisinde belki de en eskiye, ilk insana kadar uzanan mûsikîdir. Hatta insanların konuşma dilini kullanmadan çok daha önce farklı sesler çıkararak duygularını ifade ettiği, birbirleriyle bu şekilde iletişim kurduğu düşünülmektedir.[7] Yapılan çalışmalarda mûsikînin öncelikle dinlerde ortaya çıktığı gözlenmiş, insanların Allah'a ulaşmada mûsikîyi bir araç olarak kullandığı gözlenmiştir. Özellikle din adamları ibadetteki şevki ve coşkuyu arttırmak için mûsikîyi kullanmışlardır.[8]

"Mûsikî bir duygu, bir düşünce ve fikri veya doğal bir olayı anlatmak gayesiyle, ölçülü ve ahenkli seslerin belli bir sanat anlayışı içerisinde, ritimli veya ritimsiz olarak

[3] Doç. Dr. Bayram Akdoğan, *Sanat'ın Kitabı*, Mans Medya Yapım Ltd. Şti., Ankara 2014, s. 2-5.
[4] Doç. Dr. Nusret Çam, *İslâm'da Sanat Resim ve Mimari,* Elektronik İletişim Ajansı Tesisleri, Ankara 1994, 9-19.
[5] Yrd. Doç. Dr. Bayram Akdogan, "Sanat, Sanatçı, Sanat Eseri ve Ahlak", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXXXII Ankara 2001, s. 213 .
[6] Doç. Dr. Bayram Akdoğan, *Sanat'ın Kitabı*, s.3.
[7] Arş Gör Bayram Akdogan, "Hüccetü's-Sema Adlı Mûsikî Risalesi ve Ankaravi İsmail B. Ahmed'in Mûsikî Anlayışı", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXXV. Ankara 1994, s. 480.
[8] Yrd. Doç Dr. Bayram Akdoğan, *Türk Din Mûsikîsi Dersleri,* Bilge Ajans ve Matbaa, Ankara 2010, s. 115.

estetik bir şekilde bir araya getirilme sanatı"[9] olarak tanımlanmıştır. Bir başka tanımda "mûsikî, lisanın tamamen ifade edemediği bazı fikir ve güzel duyguları, nağmelerle ifade etmek için, insanlara Allah'ın lütfettiği bir lisan[10]" olarak ifade edilmiştir.

Mûsikî insanlar üzerinde çok tesiri olan, sanat dallarının en önemlilerinden biridir, ayrıca insanların ve toplumların hayatında çok önemli bir yere sahiptir. Bir annenin ninni söyleyerek bebeğini sakinleştirmesi, insanın dalga seslerini dinleyerek huzur bulması, çobanın kavalıyla sürüyü yönlendirmesi, güzel okunan bir Ezân sesinin inanmasa dahi bir insanı etkilemesi ve savaşta askerlerin mûsikî nağmeleri ile ölüme koşması yine mûsikînin insan hayatında ne derece etkili olduğunu göstermektedir. Çünkü mûsikî insanın ruhuna hitap eder, insanı dinginleştirir, neşelendirir, huzura erdirir.[11] Her türlü müziğin müspet veya menfi yönde insan üzerinde etki yaptığı bilinmektedir. İyi icra edilmiş bir müziğin insan ruhu üzerinde son derece olumlu tesirleri olduğu yapılan çalışmalarla ortaya koyulmuştur.[12] Güzel ses, mûsikî kanın damarda aktığı gibi vücuda yayılır, etki eder. Güzel sesle kan berraklaşır; nefis gelişir; kalp dinlenir.[13]

Mûsikînin insanların üzerindeki olumlu tesiri tarih boyunca araştırılmış, hatta mûsikî eski çağlarda ruh hastalıkları tedavisinde kullanılmıştır. Kaynaklarda mûsikîyi tedaviye ilk uygulayanın Hz. Lokman ve onun çağdaşı Hz. Davud'un (M. Ö. 1055-974) olduğu belirtilmektedir. Hz. Lokman hastalarını ilaçla tedavi ederken, Kur'ân-ı Kerim'de sesinin güzelliği övülen Hz. Davud'un çok defa hastalara güzel sesi ve sazı ile

[9] İsmail Hakkı Özkan, *Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usulleri,* Ötüken Neşriyat A.Ş. , İstanbul 2015, s. 35.
[10] Yrd. Doç Dr. Bayram Akdoğan, *Türk Din Mûsikîsi Dersleri*, s. 114.
[11] Yrd. Doç. Dr. Dr. Ruhi Kalender, "Mûsikî Ve İnsan" , Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXXVII 1998, s. 263-264. Ayrıca bkz. (Yrd. Doç Dr. Bayram Akdogan, "Cahiz ve Mûsikînin Tesiri Hakkındaki Makalesi" , Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXXXII.1 2007, s. 253.)
[12] Yrd. Doç. Dr. Bayram Akdoğan, "Ses ve Melodi Allah'ın Kullarına Bir İhsanı ve Bağışıdır" , Diyanet Aylık Dergi, Mayıs 125. 2001, s. 37.
[13] Dr. Şahade Ali En-Natür, Çevirenler: Yrd. Doç. Dr. Ruhi Kalender, Ar. Gör. Dr. Adem Akın, "İslâm'a Göre Ses ve Mûsikî Sanatı" , Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXXIII 1992, s. 187.

şifa kaynağı olduğu; hatta yine sesi ve sazı (harp) ile şifa duası okuduğu nakledilmektedir. Yine eski Yunan'da Bergama'daki eski hastanede bilinen vesikalar, Yunanlıların mûsikîyi bazı fiziki ve mânevi ıstırapları yatıştırmak için kullandıklarını göstermektedir. Dünya'da birçok farklı ülkede ve Türkiye'de de geçmişte ruh hastalıklarının tedavisinde mûsikîye başvurulmuştur ve hâlâ da zaman zaman mûsikîden faydalanılmaya devam edilmektedir.[14]

Mûsikînin insan ruhu üzerindeki etkileri araştırılırken İslâm bilginleri Türk mûsikîsi sanatında kullanılan makamların insanlar üzerindeki etkileri ile ilgili bilgileri "Edvar" adlı mûsikî kitaplarına kaydetmişlerdir. Yapılan çalışalar ortaya koymuştur ki her makamın insan üzerindeki etkisi farklı farklıdır. Kimi makam insanı coşturup neşelendirirken, kimi makam hüzünlendirmekte kimisi ise insana huzur ve dinginlik vermektedir. Hatta insanların aynı makamdaki bir mûsikîyi farklı yer ve zamanda dinlediklerinde, etkilerinin faklı olduğu gözlenmiştir.[15]

İslâm dîni de mûsikîye çok önem vermiş ve onu layık olduğu yere taşımıştır. Peygamber Efendimiz bir Hadis-i Şerifinde: "Kur'ân'ı seslerinizle süsleyiniz. Çünkü güzel ses, Kur'ân'ın güzelliği arttırır."[16] Buyurmuştur. Efendimiz Kur'ân'ı güzel okumayı teşvik etmiş ve ilk Ezân'ı sesinin güzelliği ile bilinen Bilâl-i Habeşi'ye okutmuştur. Peygamber Efendimizle ilgili birçok rivayette kendisinin mûsikîyi yasaklamadığı, hoş gördüğü hatta güzel sesi olanları taltif ettiği yer almaktadır.[17]

[14] Yrd. Doç. Dr. Ruhi Kalender, "Ruh Hastalıkları Tedavisinde Mûsikî", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXXI.1 1990, 274–280 .

[15] Ruhi Yrd. Doç. Dr. Kalender, "Türk Mûsikîsinde Kullanılan Makamların Tesirleri", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXIX 1987, s. 361–365. Ayrıca Bkz. (Yrd. Doç. Dr. Bayram Akdoğan, "Fethullah Şirvânî'ye Göre Makamların Tesirleri ve İcrâ Edileceği Vakitler", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XLVIII.I 2007, s. 77–82.)

[16] El-Buhari, Sahihu Buhari, *Kitabu't Tevhid*, I-VIII, İstanbul 1315, bab:52, Ebu Davud, Vitir:20'de rivayet edilmiştir.

[17] Yrd. Doç. Dr. Ruhi Kalender, "XV. Yüzyıla Kadar Arap İran ve Türk Mûsikîsinin Kısa Tarihçesi", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 39.1 1999, s. 254–257.

Kur'ân'da açıkça mûsikîden bahsedilmemekle birlikte çirkin ses kötülenmiştir.[18] İslâm tarihi boyunca âlimlerce mûsikînin haramlığı-helâlliği meselesi tartışılmış, her iki tarafta kendince haklı olabileceği âyet ve hadislerden deliller getirmiştir. Bu âyet ve hadisler incelendiğinde mûsikînin helâl olduğu yönündeki sav daha ağır basmıştır.[19]

İslâm toplumunda mûsikî, ibadetlerde Müslümanlara şevk, coşku ve heyecan vermesi amacıyla ilk olarak Kur'ân kıraati ve Ezân okuma gibi dînî formlarda ortaya çıkmıştır. Ayrıca bu dönemde söz ve saz mûsikîsi birlikte kullanılmış ve zaman zaman biri diğerine göre daha çok tavsiye edilmiştir.[20] Sonraki dönemlerde dînî mûsikî formlarının sayısı ve çeşidi artmıştır. Dînî Mûsikî, Câmi Mûsikîsi ve Tekke Mûsikîsi olarak iki farklı koldan ilerlemeye devam etmiştir. Bu bağlamda câmilerde ve tekkelerde müthiş eserler ortaya koyulmuştur ve halen de ortaya koyulmaktadır.[21]

Anadolu'da Türk din mûsikîsi formlarının doğuşu Hoca Ahmed Yesevi'nin (?-1166) maiyetinde yetişmiş olan kimselerin üstatlarının emriyle sazlarıyla Anadolu'ya İslâm'ı yaymak üzere gelip, ülkeyi karış karış gezerek, Yesevi Hikmetlerini insanlara duyurması ile başlamıştır. XIII. y.y.'da ise bayrağı Mevlâna (1207- 1273) ve oğlu Sultan Veled (1226- 1312) devralmış ve dînî mûsikîyi önceki dönemlerden farklı bir şekilde ele alarak bugünkü dînî mûsikînin temellerini atmışlardır. Yunus Emre (1238-1328), Hacı Bektaş Veli (1208?- 1271), Hacı Bayramı Veli (1352- 1429) gibi büyük mutasavvıflar şiirleriyle dînî mûsikîye önemli katkılar sağlamıştır. Safiyyuddin Urmevi (1217- 1294), Abdulkadir Merağı (1360- 1435), Fethullah Şirvani (1417- 1486), Lâdikli Mehmet Çelebi (888- 1483) vb. müzikologlar müziğin nazarı kısmıyla ilgilenmişler,

[18] Lokman : 31 / 19.
[19] Dr. Bayram Akdoğan, "Bazı Âyet ve Hadisler Doğrultusunda İslâm Açısından Mûsikî Sanatının Değerlendirilmesi", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, XXXIX 1999, s. 385–391.
[20] Yrd. Doç. Dr. Bayram Akdoğan, "Din Görevlilerine Mûsikî Eğitimi Verilmesi Hakkında Örnek Bir Metod", AÜİFD , XL/IL.2 (2002), s. 317.
[21] Yrd. Doç. Dr. Bayram Akdoğan, *Örneklerle Türk Din Mûsikîsinde Formlar*, Bilge Ajans, Ankara 2010, s. 47-117.

devletten aldıkları destekle de bu mûsikînin daha büyük kitlelerce duyulmasına katkı sağlamışlardır.[22] Osmanlı döneminde ise II. Murad, III. Ahmed, I. Mahmud ve III. Selim gibi birçok padişahın mûsikîye büyük önem verdiği, üstatları desteklediği bilinmektedir. Hatta padişahların da besteler yaparak bu mûsikîye büyük katkılar sağladıkları tarih kitaplarınca ortaya koyulmuştur. Sonraki yüzyıllarda ise Dede Efendi (1778- 1846), Zekâi Dede (1825- 1897), Buhûrizâde Mustafa Itrî (1640-1712), Hatip Zakirî Hasan Efendi (1550-1623) vb. birçok mûsikîşinasın da yine dînî mûsikîmize çokça katkılar sağladıkları bilinmektedir.[23] Günümüzde bu anlamda eserler üzerinde çalışanlardan birisi de Neyzen Ahmed Şahin'dir.

A-TEZİN AMACI VE ÖNEMİ

Mûsikînin başlangıcı ilk insana kadar uzanmaktadır. Tarih boyunca insanlar mûsikîyi öncelikle ibadetlerde coşku ve şevki arttırmak için kullanmış sonrasında ise bu mûsikî gelişerek, değişerek farklı farklı kollara ayrılmıştır. İnanan ve Allah'ın rızasını kazanmak isteyen mutasavvıflar ve mûsikîşinaslar ise dînî mûsikî alanında yeni yeni eserler ortaya koymuş ve bu mûsikînin gelişerek bugünkü şeklini almasına katkı sağlamışlardır. Mûsikî bir ilimdir ve bu ilmin de sonu yoktur. Kıyamete kadar inanan ve iyi işler yapmaya çalışan kimselerce geliştirilmeye devam edecektir. Dînî mûsikînin gelişmesine ve herkesçe bilinmesine katkı sağlamaya çalışan günümüzdeki önemli mûsikîşinaslardan biri de Neyzen Ahmed Şahin'dir. Ahmed Şahin'in hayatını incelediğimizde gördüğümüz şudur ki; onun amacı Allah adının her ortamda duyulması, mutasavvıfların unutulmuş şiirlerini besteleyerek birçok insanın bundan istifade etmesi

[22] Fatih Koca, *Ahmet Hatipoğlu 'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı,* Ankara, 2004, giriş VII-X .
[23] Yrd. Doç. Dr. Bayram Akdoğan, "Türk Din Mûsikîsi Tarihine Bir Bakış", Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 49.1 2008, s. 157–185.

ve Mehmet Kemiksiz'in de içinde olduğu sağlam bir ekiple birlikte Enderun terâvihi gibi geçmişte yapılan güzel dînî uygulamaların büyük kitlelerce bilinmesine vesile olmuştur. Ahmed Hoca çifte ezan geleneğinin yaygınlaşmasına da vesile olmuştur. Kendisi aynı zamanda atölyesinde öğrencilere ney dersi vermekte ve onları yetiştirmektedir. Geçmişten bağı kopmamış, geleneğe, tavra hâkim mûsikîşinaslar yetiştirmek Ahmed Hoca'nın temel gayelerindendir. Ahmed Şahin yaptığı her işte Allah'ın rızasını kazanmayı hedeflemekte ve profesyonel olarak bu musikiye önemli katkılar sunmaya gayret etmektedir. Günümüzde mûsikîmize katkı sunmaya çalışan birçok mûsikîşinas, akademisyen bulunmaktadır. Bizim bu tezi yazmamızdaki maksat Neyzen Ahmed Şahin'in bu alana ilgi duyan kimselerce daha iyi tanınması ve kendisinin izlemiş olduğu yolun takip edilmesidir. Ahmed Şahin neler yapmış? Nasıl bir çalışma metodu izlemiş? Nasıl bir çalışma prensibi var? Biz de tüm bu soruların yanıtlarını tezimizde ortaya koymaya çalıştık. Umarım bu çalışmamız mûsikîmize gönül veren insanlara rehber niteliğinde olur.

B- TEZİN METOD VE KAPSAMI

Tezi hazırlarken izlemiş olduğumuz metot röportajlar, teknolojiden faydalanarak yapmış olduğumuz görüşmeler, bazı yazılı kaynaklar, besteler, dokümanlar ve Neyzen Ahmed Şahin'i tanıyanlarla yapılan röportajlardan oluşmaktadır.

Tezimizi hazırlamamızda bize en çok yardımcı olan kişi; bize kendisiyle ilgili her türlü bilgiyi açık yüreklilikle veren, yardımını ve misafirperverliği esirgemeyen, sohbetinden büyük keyif aldığımız, tezimizin konusu olan Neyzen Ahmed Şahin'dir. Kendisi ile yapmış olduğumuz tüm röportajları ses kayıt cihazı ile kaydettik. Bu kayıtların tümünü hiçbir kısmını atlamadan dikte ettik. Daha sonra bu yazıları

olabildiğince konuşma dilinden yazı diline çevirdik. Bunların dışında onun meslektaşları ve dostlarıyla çeşitli kanallardan yapmış olduğumuz görüşmeleri aynı şekilde kaydedip, dikte edip, konuşma dilinden yazı diline çevirmeye gayret ettik.

Tezimizi hazırlamamızdaki en temel maksat çağımızda dînî mûsikîye önemli hizmetleri olan, Allah lafzını gittiği her yerde duyurmaya çalışan, geleneğe bağlı, tavra hâkim, dînî mûsikîmize hem öğrenci yetiştiren hem de yeni besteler yapan, geçmişte yapıldığı halde günümüzde toplumun büyük bir kesiminin haberdar olmadığı Enderun terâvihi gibi güzel uygulamaları sağlam bir ekiple tekrardan hayata geçiren Ahmed Şahin'in hayatını anlatmaktır. Bu güzide insanın yapmış oluğu güzel çalışmaların herkesçe bilinmesi ve yeni nesillere yol göstermesi gerektiğine inanmaktayız. Allah hocamıza sağlıklı uzun ömürler versin, yolunu açık etsin…

C- BİYOGRAFİ ESERLERİNİN ÖNEMİ

Biyografi sanat, bilim, siyaset gibi alanlarda ün yapmış, önemli işler başarmış kimselerin hayatlarının, kronolojik olarak ve aynı zamanda yorumlanarak yazılmasıdır. Biyografi türünde bir tez çalışması yapmamız niçin önemlidir? Bu çalışmalar topluma mal olmuş kimselerin nerelerden başlayarak ve nasıl mücadeleler vererek geldikleri noktalara ulaştıklarının anlaşılmasını sağlar. Ayrıca bu kimselerin hayat tecrübeleri, onlara hayranlık duyan ve bu alanda rehber arayan insanlara yol gösterir. Böylece hayranlık duyulan kişinin yaşamına dâhil olunabilir. Onu tanımak isteyen ve kendisine örnek alan bir kimsenin daha iyi tanımasına ve sanatsal anlamda kendisini geliştirmesine katkı sağlar.

BİRİNCİ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN YAŞADIĞI ÇEVRE VE HAYATI

BİRİNCİ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN YAŞADIĞI ÇEVRE VE HAYATI

A- HAYATI

1- Şeceresi

Neyzen Ahmed Şahin aslen Isparta'nın Yalvaç İlçesi'nin Sücüllü Kasabası'ndan olup, nüfus kaydı da halen orada bulunmaktadır. E - devletten 1842 yılına kadar bakıldığında soyunun tamamının Sücüllü kasabasından olduğu gözlenmiştir. Ahmed Hoca Sücüllü'nün Yörük denen kesiminden olduğunu düşünmektedir. Çünkü yaptığı gezilerde Zonguldak Ereğli'de de bir Sücüllü Köyü olduğunu görmüştür. Muhtemelen aynı boyun üyeleri hem Zonguldak'a hem Isparta'ya yerleştmişlerdir. Ahmed Hoca Zonguldak'taki Sücüllü köyündeki insanlarında coğrafi olarak Karadeniz bölgesinde yaşamalarına rağmen Akdeniz-Ege şivesiyle konuştuklarını gözlemlemiştir.

2- Çocukluğu ve Ailesi

Neyzen Ahmed Şahin 20 Eylül 1964 yılında doğmuştur. Doğduğu yer İstanbul'un Fatih İlçesi'nin Karagümrük Semti'dir. Babası Mustafa Şahin annesi Hanife Şahin'dir. İki kız iki erkek toplam dört kardeşlerdir. Neyzen Ahmed Şahin'in babası Mustafa Şahin seyyar manifaturacıdır. Babasının işi dolayısıyla o tarihlerde İstanbul'da ikâmet etmektedirler. Neyzen Ahmed Şahin babasının işini şöyle anlatmıştır:

''Babam İstanbul'da iken Isparta tarafından birçok hemşehrimizin yaptığı gibi seyyar el arabasıyla manifaturacılık yapar; yani kumaşlar, pazenler, çeyiz vb. şeyler satardı. İşte bu tarihlerde 1964'te bir Pazar günü dünyaya gelmişim.''[24]

Daha sonra Konya'ya taşınmışlar ve Neyzen Ahmed Şahin iki yaşından itibaren Konya'da büyümüştür. Anne ve Babası halen Konya'da Nakıboğlu Mahallesinde

[24] 01 Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi /Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

ikâmet etmektedir. Konya'da ikâmet etmelerine rağmen tatillerde mutlaka Isparta'ya gidip gelmişlerdir. Yakınlarının yüzde sekseni Bursa, İzmir, İstanbul gibi Türkiye'nin farklı şehirlerine yerleşmiş olsa da zaman zaman köyde kalan yakınlarını ziyaret etmek için halen Isparta'ya gidip gelmektedirler. Kendisini tez vesilesi ile tanıdığım kadarı ile şunu söyleyebilirim ki, Ahmed Şahin hocam ailesi ile iyi ilişkiler içerisinde olan, dostları ve sevdiklerine karşı vefalı bir insandır. Akrabaları ve dostları ile bugün halen görüşüyor olması ise bunun en güzel kanıtıdır.

3- Babası

Neyzen Ahmed Şahin'in babası Mustafa Şahin seyyar manifaturacıdır ve aynı zamanda hâfızdır. Mûsikî eğitimi olmamasına rağmen tecvîdi ve kıraati çok iyidir. Oğlu Ahmed Şahin'in de Kur'ân-ı Kerîm'i iyi öğrenip, güzel okumasına çok dikkat etmiştir. Babası çok iyi bir hocadan ders aldığı için, değerlendirmeyi iyi yapmış, ahengi iyi yakalamış ve Ahmed Hoca'yı çok iyi yetiştirmiştir. Ahmed Şahin konuyla ilgili bir anısını şöyle aktarmıştır:

"Küçükken mahalle câmisine giderdik, Bakara Sûresi'nin son âyetlerini okurduk, eve gelirdik, yemeğe başlamadan on-on beş dakika tâlim ederdik. Babam, sûreyi tekrar tekrar dinleyerek gerekli gördüğü düzeltmeleri yapar; benim en doğru şekilde, tecvîtlere dikkat ederek okuduğumdan emin olana kadar sofraya oturmazdı. Bunlar ilk etapta öğrenciyi sıksa da işin içine girince, yaptığımız o tâlimlerin ne kadar faydalı olduğunu gördük. Tecvît kurallarındaki ahengi babam çok iyi yakalamış ve anlatmıştı. Sonraki dönemlerde bu çalışmaların çok faydasını gördüm."[25]

[25] Zühal Ayşe Kaptan, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 01 Şubat 2016.

4- Annesi

Neyzen Ahmed Şahin'in annesi Hanife Hanım geleneksel bir Anadolu annesidir. Çocukları için çırpınan, ev işleriyle ve ailesinin ihtiyaçlarıyla ilgilenen, onlara ömrünü adayan fedakâr bir Anadolu kadınıdır. Maddi olarak orta sınıf, hatta alt sınıfa yakın insanların yaşadıkları zorlukları onlar da yaşamış ve tüm bu tür zorluklara rağmen Hanife Hanım çocuklarıyla ilgilenmiş, elinden geldiğince onların tüm ihtiyaçlarını gidermeye çalışmıştır. Hanife Hanım çalışkanlığı, güzel ahlâkı, dürüstlüğü, âdâbı, doğruyu yanlıştan ayırabilmeyi çocuklarına yaşayarak göstermiş, onlara çok iyi örnek teşkil etmiştir.[26]

5- Dedesi

Ahmed Şahin'in babasının babası yani dedesi kendisi doğmadan önce rahmetli olmuştur, dedesine "Hâfız Hoca" denilmekte imiş. Köyde herkes dedesini "Molla Ahmad" diye tanırmış. Memleketlerinde "Ahmad" denirmiş Ahmed'e. "Molla Ahmad'ın Mustafa" derlermiş babasına da. Ahmed Hoca da "Molla Ahmad'ın Mustafa'nın Oğlu" olarak bilinirmiş. Köye gittiğinde "Kimin oğlusun?" diye sorduklarında "Molla Ahmad'ın Mustafa'nın Oğluyum." Diye cevap verirmiş. Dedesi hoca olarak köyde herkesçe bilinirmiş. Molla Ahmad dedesinin kardeşi, yani babasının amcası Çanakkale gazisiymiş. Hatta abdest alırken, kolunda delik olduğu için parmağıyla orayı da ayrıca ıslatırmış.

Annesinin babası ise köy işlerini yapan, tarlada rençber, sınırda asker bir kimsedir. Dedesine "Çerkez Oğlu" derlermiş köyde. Soylarında Çerkezlik olmasa da, gittiği bir yerde yaşlı Çerkez bir hanım dedesini misafir etmiş ve sonrasında dedesi bu lakabı almış. Onun oğluymuş gibi öyle bir lakap takmışlar.[27]

[26] Zühal Ayşe Kaptan, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul- Üsküdar, 03 Aralık 2017.
[27] 03 Aralık 2017 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

6- Anneannesi, Babaannesi

Ahmed Şahin'in babaannesi Havva hanımdır. Havva Hanım zaman zaman Ahmed Şahin'in ailesiyle yaşamış olduğu Konya'daki evlerine gelip, onlarla yaşamıştır. Babannesi vefat ettiğinde Ahmed Hoca ilkokul sonlarındadır. Bu sebeple babaannesiyle çok fazla zaman geçirememiştir.

Ahmed Hoca'nın anneannesi Hanife hanımdır. Hanife Hanım tipik bir Anadolu kadını, köy insanıdır. Çok çalışkan, misafirperver ve gayretli bir kimsedir. Yaşlandığı yıllarda dahi ilerlemiş yaşına rağmen Ahmed Hoca ailesiyle anneannesini ziyarete gittiği zaman onlara saç böreği ve saçta ekmek yapmıştır. Ahmed Hoca Konya'dayken yaz tatillerinde hep köye gidip geldiklerini, buğday biçerken, başak toplarken yüzlerinin güneşte kabarıp su topladığını, bağ çalışmalarına, sulama çalışmalarına katıldıklarını, anneannesi ve dedesiyle tarlada çalıştıklarını, beraber keyifle çokça vakit geçirdiklerini ifade etmiştir. Ahmed Hoca anneannesini en son görüştüklerinde murat124 arabasıyla köye bırakmış, ondan sonra vadesi dolan Hanife hanım hastalanmış ve 1993'te vefat etmiştir. Ahmed Hoca'nın anneannesi babaannesine göre nispeten daha uzun yaşadığı için, anneannesini daha çok hatırlamaktadır.

7- Kardeşleri

Ahmed Şahin iki kız, iki erkek toplam dört kardeştir. Ailesinde Ahmed Şahin dışında mûsikî ile uğraşan kimse bulunmamaktadır ancak kardeşlerinin sesleri de kendisinin sesi gibi güzeldir. Kardeşleri çok iyi birer dinleyicidir.

Ahmed Şahin ailedeki ikinci çocuktur; bir ablası, kendinden küçük bir erkek kardeşi ve bir küçük kız kardeşi vardır. Ablasının ismi Mahire'dir. Mahire Hanım ev hanımıdır, Mahire Hanım'ın eşi ise 1993 senesinde rahatsızlanmış ve vefat etmiştir. Mahire Hanım halen Konya'da ikâmet etmektedir. Mahire Hanım'ın bir erkek bir kız olmak üzere iki çocuğu vardır.

Ahmed Hoca'nın bir küçük kardeşinin adı Suat'tır. O da Konya Karatay Belediyesi'nde çalışmaktadır. Suat Bey'in de bir erkek bir kız iki çocuğu vardır ve hep birlikte Konya'da ikâmet etmektedirler.

En küçük kız kardeşinin adı ise Ayşegül'dür. Ayşegül Hanım Niğde Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nde eşi Muammer Bey ile birlikte öğretmenlik yapmaktadır. Konya İmam-Hatip Lisesi ve Selçuk Üniversitesi İlâhîyat Fakültesi mezunudur. Ayşegül Hanım eşi Muammer Bey ile birlikte Meslek Derslerine girmektedir. Birlikte ellerinden geldiğince öğrencilerine destek olmaya çalışmaktadırlar. Öğrencilerine Ahmed Hoca'nın Kur'ân-ı Kerîm CD'lerini çokça dinletmektedirler. [28]

8- Tahsili, Mûsikî Sanatı İle İlgisi ve Küçük Yaşlardaki Davranışları

Ahmed Şahin İlkokulu Konya'da Nakıboğlu Mahallesinde, Nakıboğlu İlkokulunda okumuştur. O bölge Mevlâna Hazretlerine beş-on dakika yürüme mesafesindedir. İlkokuldan sonra kendi isteğiyle Konya İmam-Hatip Ortaokuluna devam etmiştir. Ailesinin bu seçimi yapmasında katkısı olsa da, Ahmed Şahin İlkokul biter bitmez İmam-Hatip Ortaokuluna devam etmek istediğini belirtmiştir. Çünkü küçüklüğünden beri Ezân okumaya, Kur'ân okumaya, bir şeyler söylemeye, terennüm etmeye merakı vardır. Neyzen Ahmed Şahin bu merakı ile ilgili bir anısını şöyle anlatmıştır:

''Konya'da babam seyyar manifaturacılık yaparken el arabasından at arabasına geçiş yaptı. Babam at arabasıyla satış yapan Konya'da hatta Türkiye'de o dönemlerdeki tek örnektir. Küçükken çoğu zaman beni de yanında dolaştırırdı. Arabanın kenarlarını kapatarak, içine eşyaları, malları doldurur, o şekilde mahalle mahalle gezerdik. Babamla birlikte çok mahalle gezdim ben. Ezân okumaya, bir şeyler terennüm etmeye duyduğum merakı müşteriler de bilirdi. Üç dört yaşımdan beri

[28] 03 Aralık 2017 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

hatırlarım etrafımdaki büyükler "Ahmed hadi bir Ezân oku" derlerdi, ben de hemen okurdum. Mahalleleri babamla dolaştıkça değişik Câmi mîmarilerini, -Konya'da Selçuklu eserleri çokça bulunmaktadır- Konya'ya has ahşap minâreli Câmileri çokça inceleyerek bu minârelerin şekillerini taklit ederdim. Kimisi ince uzun sülün gibi, kimisi daha kalın, kısa "kütük minâre" tarzı denilen minâreler, kimisi Selçuklu tarzı minâreler… Hepsi farklı farklı intibalar bırakırdı bende. Bu minârelerin şeklini taklit ederek okurdum Ezânı; boynumu hafifçe eğerek, başımı omuzlarıma gömerek o minâre şöyle durur, öteki minâre böyle durur falan diyerek Ezânı okurdum. Meselâ Nakıboğlu Câmii akşam Ezânı okuyor der, o minâre gibi durarak müezzinini de taklit ederek -ki müezzinin dolgun bir sesi vardı- Ezânı okurdum. Çocukluğum böyle geçti, ondan olsa gerek İmam-Hatip'e gitmek istedim.''[29]

Mûsikî öyle bir aşk ki, insanın rûhunun derinliklerinde, hayatımızın en başından beri içimizdedir. Kanaatimce Ahmed Şahin'in bugünkü başarısı çocukluğundaki mûsikîye olan düşkünlüğü ve gayretleri neticesindedir.

Ahmed Şahin ortaokul yıllarında İmam-Hatip'te iken özellikle müzik dersinde oldukça şanslı idi. Müzik derslerine Zekâi Kaplan[30] hoca geliyordu; kendisi Konya'nın mûsikî meclislerinin müdavimlerindendi. Oralardan feyz almış, hizmetlerde bulunmuş bir şahsiyetti. Derslerde genellikle İlâhî geçilir, Zekâi Kaplan hoca söyleyecekleri İlâhîleri önce ney ile geçer, sonra sınıfla birlikte tekrar ederdi. Okunacak olan eseri cümle cümle, kelime kelime geçer, meşk ederdi. Ahmed Şahin o devirlerde notayı biraz

[29] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

[30] "Zekâi Kaplan Neyzen Ahmed Şahin'in ortaokul- lise yıllarındaki öğretmenlerinden olup, İlâhîyatçı ve mûsikîşinastır. 1942-1992 yılları arasında yaşamıştır. Zekâi Kaplan ney ve kudûm icra etmiş, çeşitli müzik toplantılarına katılmış ve 1966 yılında Konya'da Mehter takımını kurmuştur. Mehter takımı çalışmaları 1975 yılına kadar devam etmiştir. Daha sonra çeşitli amatör ve profesyonel korolarda, mûsikî dernek ve cemiyetlerinde kudûm icra ederek korolar yönetmiştir. 1985 yılında Samsun'da katıldığı dinî mûsikî hizmet içi kursunda sertifika almış ve daha sonra açılan kurslara öğretmen olarak katılmıştır. Samsun'dan sonra ise Giresun, İzmir gibi birçok ildeki kurslara katılmış ve 1991 yılında "Dinî Mûsikî" adlı kitabını çıkarmıştır. Gerek kudûm icracılığı, gerek koro yöneticiliği, gerekse yetiştirdiği öğrencilerle adını Türkiye'ye duyurmuş olan Zekâi Kaplan kudûm icrasında da önemli isimlerden biri olmuştur." Bkz. Merve Nur Kaptan, *Zekâi Kaplan'ın Hayatı, Kişiliği, Tasavvuf Anlayışı ve Mûsikîşinaslığı*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Danışman Prof. Dr. Bayram Akdoğan, Ankara 2016.

ayrıntı gibi düşündüğünden dolayı çok öğrenememiştir. Derste tüm eserler meşk usûlüyle geçilirdi, belki de bu sebepledir ki meşk usûlü ile öğrendiği hiçbir eseri unutmamıştır.[31]

9- Ney Sazına Başlaması ve Müzikle İlgili Çalışmaları

Ahmed Şahin'in okuduğu dönemde İmam-Hatip Lisesi iki kısımdan oluşmakta idi; üç yıl süren ortaokul, dört yıl süren lise kısmı. Günümüzde İmam-Hatip Ortaokulu ve İmam-Hatip Lisesi diye ayrılmıştır ancak o zamanlar iki bölüm aynı çatı altındadır.

Yine aynı dönemlerde ortaokul kısmında hem müzik dersi hem de eğitsel kol faaliyetleri vardır, lise kısmında ise müzik dersi yoktur ancak eğitsel kol faaliyetleri içerisinde müzik kolu vardır. Tabii olarak neyzen Ahmed Şahin de lise kısmına geçince müzik koluna devam etmiştir, hocaları ise yine aynı güzel insan Zekâi Kaplan'dır. Neyzen Ahmed Şahin lise hayatında mûsikîye nasıl devam ettiğini, şu güzel anısı ile bizlere aktarmıştır:

"İnsan hayatında önemli anlar, hadiseler vardır. Bütün hayatınızı şekillendirir, bu anım da onlardan biridir. İmam-Hatip Ortaokulu'nda müzik dersimiz vardı. Rahmetli Zekâi Kaplan hocamız da bize hep İlâhî geçerdi, böyle kolay öğrenilebilecek İlâhîler; Şol Cennetin Irmakları, Sordum Sarı Çiçeğe, Sevgi Baht Olmuş vb. ağır Tevşîhler geçmiyorduk, onları da öğretirdi fakat İmam-Hatip'in lise kısmında müzik dersi kalktı, eğitsel kol faaliyetleri kapsamında müzik kolu vardı. Okulumuzda Gezi Kolu da vardı. Biz de gezmeyi isterdik ama o dönemlerde müzik daha baskın geliyordu.

Lise birinci yani İmam-Hatip dördüncü sınıfta idik. O yıl sınıf öğretmenimiz Muammer Tan[32] idi. Hocamız bir gün derse geldi ve dedi ki: ''Herkes katılmak istediği kolu yazsın bana versin, her kolda en fazla beş kişi olacak.'' Eğitsel kol orta kısımdan beri var ama işte her sene ya kızılay koluna ya kitaplık koluna falan yazılırdık. Canımız

[31] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

[32] Muammer Tan, Neyzen Ahmed Şahin'in ortaokul - lise yıllarındaki öğretmenlerindendir.

da sıkılırdı yani. Meselâ gezi koluna yazılanlar şehir şehir dolaşıyordu, tarihi yerleri geziyordu. "Biz niye gezmiyoruz? Biz de gezelim." dedik arkadaşlarla, Ali Erol ve başka birkaç arkadaş. Tabi çocukluk, talebelik hallerinden olsa gerek, her sene farklı bir koldayız bari bu yıl biz yazılalım gezi koluna dedik, yazdık isimlerimizi ve hocamıza verdik. Hocamız baktı isimlere ve bana seslendi:

- Oğlum Ahmed! Gel bakalım yanıma, dedi. Hoca'nın yanına gittim, "Oğlum senin gezi kolunda ne işin var?" dedi.

- Hocam ben tarihi yerleri gezmeyi seviyorum, tarihe meraklıyım. Bu yıl gezi kolunu istedim, dedimse de hocamız:

- Yok! Olmaz, senin sesin çok güzel, biz seni müzik koluna yazalım, dedi. Kem küm ettim ama hoca; "İtiraz istemem." dedi ve çizdi o listeden beni, müzik koluna yazdı. Ali Erol'u da yazdı. Yakın arkadaşım, dostum -hâlâ görüşürüz- Ali Erol[33] *'a seslendi:*

- Ali Erol seni de yazıyorum.

Ali Erol da neyzendir, ney atölyesi var Konya'da. Halen ney yapar. Hatta üç-dört belki bu sene beşincisi olacak talebeleri ile "Kırk Ney" konseri yapıyor. Bu yıl 30 Nisan 2016'da yapılacak, hatta ben de misafir olarak katılacağım inşallah.

Dolayısıyla müzik koluna devam etmiş olduk ve böylelikle mûsikî eğitimine devam edebildik. Ama tabi ki bunlar nasip meselesi; demek ki olacakmış, hocamız bir vesile olmuş, Cenâb-ı Hak hocamızı o şekilde vesile kılmış. Böyle bir olay yaşanmasaydı kim bilir nerede, ne yapıyor olacaktık; devam etmeyecektik belki de. Hani

[33] Ali Erol, 1962 yılında Konya'da doğmuş ve eğitim öüretim hayatını Konya'da tamamlamıştır. Lise yıllarında müzik öğretmeni Zekâi Kaplan'dan Tasavvuf Mûsikîsi dersleri almış, 1980 yılında Konya Belediyesi'nin düzenlemiş olduğu Konservatuar sınavını kazanarak neyzen M. Sadreddin Özçimi'nin öğrencisi olmuştur. Bununla birlikte Udi Necati Çelik'in nazariyat derslerine katılmıştır. Konya'da her yıl Aralık ayında yapılan Mevlâna'yı anma törenlerine Neyzen olarak katılmıştır. Halen Konya'da yaşamakta olup, ney ile ilgili çalışmalarına devam etmekte, öğrencileriyle birlikte her yıl "Kırk Ney" konserleri vermektedir. Ali Erol ile Karatay Konya'daki Atölyesinde 25 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz kişisel röportaj.

hevesim vardı ama belki de bilgi- birikim sahibi olmuş bir şekilde mûsikîde ilerleyemeyecektim.[34]

Rahmetli Zekâi Kaplan lise yıllarında Klâsik Eserlerden, Tevşîhlerden, Yürük Semâî, Beste gibi eserlerden de geçmeye başlamıştır. Eserleri öğrencilerine önce ney ile geçip, dinletmiştir. Neyzen Ahmed Şahin de bu sırada ney ile tanışmış ve ney çalışmalarına başlamıştır.

Ahmed Şahin daha sonra Konya Büyükşehir Belediyesi'nin koro çalışmaları olduğunu duymuştur. Koroyu Neyzen Sadreddin Özçimi[35] çalıştırmaktadır. Ney icrasına orada Sadreddin Özçimi ile başlamış ancak nota bilmediği için fazla ney çalışamamış, daha çok okumaya ağırlık vermiştir. Nota bilenler solfej okumakta, Beste ve Ağır Semâî geçmekte iken Ahmed Şahin, notaların iniş çıkışlarına göre sesini ayarlayıp, eserin solfejini dinleyerek ve aynı zamanda notayı seyrederek, hareketlerine göre sesini pestleştirip tizleştirmiştir. Bu dönemde Ahmed Şahin, mûsikî konusundaki üstün kabiliyeti sayesinde nota bilmese de koro çalışmalarını verimli bir şekilde geçirmiştir.

1979-1980 yıllarında Konya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde, Neyzen Sadreddin Özçimi'nin yönettiği, çoğunluğu imamlardan ve müezzinlerden oluşan bir topluluk vardır. Uzun zamandır devam eden oturmuş bir koro olduğundan, Sadreddin Özçimi koroya kolay kolay yeni bir kimseyi almamaktadır. Ancak Sadreddin Özçimi, Ahmed Şahin'in kabiliyetine bakarak onu koroya almıştır. Ahmed Hoca bu topluluğa, İmam-Hatip Lisesi bitmeden beşinci sınıfta yani lise ikinci sınıfta başlamıştır. Koroda nota bilenler vardır, onlar önce solfej yapıp, eseri çalışırken notası ile okumaktadırlar.

[34] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

[35] Sadreddin Özçimi 1955 yılında Konya'da doğdu. Eğitim öğretim hayatının büyük çoğunluğunu Konya'da tamamlayan Sadreddin Özçimi, üniversiteyi İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı Temel Bilimler Bölümü'nü girerek, İstanbulda okudu. Öğrencilik yıllarında, Dr. Nevzat Atlığ tarafından kurulan İstanbul Klâsik Türk Müziği Korosu'na ney sanatçısı olarak girmiştir. 1980 yılında korodan ayrıldı ve Konya'ya döndü. Konya'da belediye bünyesinde bir Türk Müziği korosu kurdu. Yurt içinde ve yurt dışında sayısız konserler verdi, çeşitli kurumların davetlisi olarak Türk Müziği üzerine konferanslara, panellere, sempozyumlara katıldı. Prof. Necdet Yaşar'ın kurduğu İstanbul Devlet Türk Müziği Araştırma, Uygulama Topluluğu'nda ney sanatçısı olarak sanat yaşamını sürdürmektedir. Sadreddin Özçimi, aynı zamanda ebru çalışmaları yapmaktadır. Sadreddin Özçimi ile Üsküdar İstanbul'daki Atölyesinde 8 Şubat 2018 tarihinde yapmış olduğumuz kişisel röportaj.

Orada Gevrekzade Mustafa Efendi, İbrahim Ağa, Saadettin Kaynak gibi üstatlardan çok daha klâsik eserler geçmeye başlamıştır, ama hâlâ nota bilmemektedir.

O yıllarda koroda Hicâz takım, Hüseynî takım olmak üzere iki bölümden oluşan konser hazırlığı vardır. Zekâi Kaplan hoca aynı zamanda kudümzen olduğu için o da kudümü ile koroya iştirak etmektedir. Birkaç sâzende büyüklerinin iştirakiyle çalışmaları hızla devam ederken, 1980 yılının sonlarında darbe olunca, çalışmaları bir süre kesintiye uğrasa da sonrasında bir konserleri olmuştur. Koro çalışmaları konserden sonra yaklaşık bir-iki yıl daha devam etmiş, sonra kesintiye uğramıştır. Yer değişikliği olmuş, bir türlü toparlanılamamıştır. Dolayısıyla bu süre zarfında Ahmed Şahin de çalışmalara devam edememiştir. Ahmed Şahin'in lise hayatı eğitim-öğretim ve mûsikî dersleri ile geçmiş ve Ahmed Şahin 1982 yılında liseden mezun olmuştur. Sonrasında zaten ÖSS'yi kazanmış ve konservatuara başvurmuştur.

10- Konservatuara Girişi

Ahmed Şahin 1982 senesinde İmam-Hatip Lisesini bitirince, üniversite sınavına hazırlanmıştır. Sınav o zamanlar ÖSS ve ÖYS adı altında iki aşamalı olarak yapılmaktadır. Sınava girdiği ilk sene herhangi bir yeri kazanamamıştır. Aynı yıl Konya'da İmam-Hatiplik imtihanına da girmiş ve imtihanı kazanmıştır fakat görev alma imkânı olmamıştır. İmam-Hatiplik sınavı hem yazılı hem de sözlü olarak yapılmakta idi. Adaylar yazılı sınavın kazanılması halinde sözlü mülâkata tabi tutulmakta idiler. Ahmed Şahin hem yazılı hem de sözlü sınavı geçmiş, yeterlilik belgesini almıştır ancak bir sene içerisinde görev almak nasip olmayınca, almış olduğu yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi dolmuştur.

Ahmed Şahin bir sonraki sene 1983'te kursa devam etmiş, sınava kurs ile hazırlanmıştır. Tanıtım kitaplarına, tercih rehberine bakmış, fakülteleri incelemiştir. İlk defa orada İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'nı

görmüştür. Aday, birinci imtihanın yani ÖSS'nin sonucuna göre, belli bir puan barajını geçtiği takdirde konservatuara başvurmaya hak kazanmaktadır. Ahmed Şahin bunu görür görmez; "Tamam, benim yerim burası işte!" demiştir. Başka bir bölümü düşünmemiş, bu sınava odaklanıp konservatuara girmeyi kafasına koymuştur. Birinci imtihanı kazanacak kadar gayret etmiş ve ikinci imtihana hiç girmemiştir ve çalışmalarının neticesinde birinci imtihanı kazanmıştır. Ahmed Şahin konservatuar sınav anısını şöyle aktarmıştır:

"Konservatuar bölümünde iki aşamalı yetenek sınavı yapılıyor. İlk aşamada piyano ile ses veriyorlar, kulağınıza bakıyorlar. Piyano ile verdikleri sesi sizin ağzınızla çıkarmanızı istiyorlar, ritim duygunuza bakıyorlar. Kalemle sıraya –tık, -tıkk, -tııkk şeklinde farklı uzunluklarda (ritm'de) vuruyorlar ve sizin de aynını yapmanızı istiyorlar. Birinci sınavı kazandım. Bir hafta İstanbul'da kaldım. Bir hafta sonra ikinci aşamaya girdim. İkinci sınav biraz daha zordu; nağme yapıyorlar aynı nağmeyi bende yapıyordum, piyano ile aynı anda iki ya da üç ses basıyorlar o sesleri tek tek veriyordum. İmtihan esnasında ben iki sesi, üç sesi verdikçe; batı müziği bölümünden rahmetli hocamız Demirhan Altuğ[36] *"Allah Allah" diyerek şaşkınlığını belirtti. Dolayısıyla sınavın neticesinde rahatlıkla ikinci aşamayı da geçtim ve konservatuara girmeye hak kazandım.*[37]

[36] "Demirhan Altuğ 1919 yılında İstanbul'da doğdu.1948 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarını bitirdi. 1953 yılında İstanbul Şehir Orkestrası şef yardımcılığına atanan Altuğ, 1955 yılında o günkü radyo müdürü Mesut Cemil'in önerisiyle İstanbul Radyosu Oda Orkestrası'nı kurdu. 1959 yılında burslu olarak Salzburg Mozarteum Akademisine giden Demirhan Altuğ, orkestra şefliği alanında çalışmalar yaptı. Türkiye'ye döndükten sonra Şehir Operası'nın kuruluş çalışmalarına katılan sanatçı 1960-1968 yılları arasında opera orkestrasını yönetti. Cemal Reşit Rey'in emekliye ayrılmasından sonra İstanbul Şehir Orkestrası'nın (bugünkü adıyla İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası) şefliğine getirilen Demirhan Altuğ, bu görevinin yanı sıra, İstanbul Radyosu Senfoni Orkestrası ve İstanbul Radyosu Oda Orkestrası'nı yönetti. İzmir Senfoni Orkestrası'nın kuruluşu ve gelişmesi için çalışmalar yaptı. İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası'ndan 1984 yılında emekli olan Demirhan Altuğ, emekli olduktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarında kompozisyon ana sanat dalı başkanı oldu, aynı okulda armoni ve teori dersleri verdi, konservatuar korosunu çalıştırdı. 17 ağustos 1995'te bir kalp krizi sonucu vefat etti. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarındaki görevini ölümüne dek sürdürmüştür." Demirhan Altuğ: https://karnaval.com/sanatcilar/demirhan-altug-16363.

[37] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

11- Yaptığı Ses Çalışmaları

Daha önce de belirttiğimiz gibi Ahmed Hoca okumaya, Ezân'a, Kur'ân'a çok meraklıydı. İmam-Hatip yıllarından itibaren gittiği her yerde, gördüğü her Câmide Ezân okumak istiyordu. Kendine güveni tamdı, ne derece kabiliyetli ya da kabiliyetsiz olduğunu da biliyordu. Çoğu insan kendisinin çok kabiliyetli ve iyi olduğunu zanneder, hatalarını görmez ancak Ahmed Hoca öyle değildi. O zamanlar kasetler vardı ve Ahmed Hoca kendi okuduğunu kasete alır dinler; şurası olmuş, şurası olmamış der, kendi kendisinin hocası olmaya çalışırdı. Düzeltene kadar bıkmadan tekrar tekrar okurdu. O günlerle ilgili bir anısını kendisi şöyle aktarmıştır:

"İmam-Hatip yıllarında Mısırlı Hâfız Abdussamed'i çok dinlerdim. O zamanlar tabî şimdiki gibi uydu yok, Konya'dan Mısır radyosunu, Suriye Dımışk radyosunu, Suudi Arabistan Kur'ân-ı Kerîm radyosunu, Mısır'ın Kur'ân-ı Kerîm radyosunu cızırtılı cızırtılı dinler, bütün hâfızların saatini bilirdim. O radyolardan Schaub-Lorenz marka kaset teybiyle çok kayıt yaptım, radyonun yanına koyar kaydederdim. Kayıtlara çalışır, dinlediklerimi aynen taklit ederdim. Mısırlı hâfızlardan önce Abdussamed'i, daha sonra Muhammed Sıddık Minşavi'yi, ondan sonra da Mustafa İsmail'i keşfettim. Bu isimlerin hepsi birer üstattı, o devirde örnek onlardı.

Şimdi bazıları diyor ki: Ya efendim biz Arap mıyız? Bizim Türk makamlarımızla Türk hâfızlarımız yok mu? Üsküdarlı Ali Efendi[38] *var, Hasan Akkuş var, Abdurrahman Gürses var… Var, var da o zaman yoktu. Güzel okumaya meraklı bir talip, Arap hâfızları bulabiliyordu. Kaldı ki onlar kötü örnekler değil, hâlâ en büyük okuyucular, en büyük örnekler onlar. Şimdi baktığım zaman onlar Osmanlı'ydı. Osmanlı'nın bakiyeleriydi. Zaten oralarda aynen bizim mûsikîmiz var. Belki yöreden dolayı tavır farkı vardır hani Arap tarzı diyoruz ama günümüzdeki arabeskle karıştırmayalım. Yani kendilerine has bir okuyuş şekliyle makamlar bizim makamlarımızdır. Rast, Sabâ,*

[38] TDV İslâm Ansiklopedisi, 'Üsküdarlı Ali Efendi', *Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları*, Müellif: Mehmet Ali Sarı, Cilt: 42, Sayfa: 376, 2012 İstanbul <https://cdn.İslâmansiklopedisi.org.tr/dosya/42/C42013727.pdf>.

Bayâti, Nihâvend, Bestenîgâr... Günümüzde doğru düzgün Bestenîgâr yapan hâfız neredeyse yok. Oralarda bu makamlar varsa Osmanlı'dan dolayı var. Lise yıllarım bu isimleri dinleyerek ve onlardan feyiz alarak geçti. Konservatuara geçtiğim yıllarda da makamları öğrenmeye elimden geldiğince gayret ettim, doğrusunu uygulamaya çalıştım."[39]

Ahmed Şahin konservatuarda yeni bir makam öğrendiğinde dersten çıkar çıkmaz, vakit kaybetmeden bazen Eminönü Yeni Câmii'ne, bazen Sultan Ahmet'e, bazen Süleymâniye'ye giderdi. İhlâs-ı Şerif'leri okuması için mikrofonu Ahmed Hoca'nın önüne koyarlardı. Orada Ahmed Hoca yeni öğrendiği makamı tâlim ederdi. Ferahfezâ, Sultaniyegâh, Neveser vb. "Hocam, bu hangi makam" diye merakla sorar, ilgiyle dinlerlerdi.

1982 yılında İmam-Hatipten mezun olduğu yıl gezmek için teyzesinin yanına Bursa'ya gitti. Orada bir hafta kaldı. Yalnızca 18-19 yaşlarındaydı, Ulu Câmi'de, Orhangazi Câmii'nde, Yeşil Câmi'de, Muradiye Câmii'nde Ezânlar okudu, müezzinlikler yaptı. Konservatuara imtihan için geldiği hafta Süleymâniye Câmii'nde, Sultan Ahmet Câmii'nde Ezân okudu. 1996 yılında Mescid-i Aksa'da Ezân okudu. 2015 yılı Ramazan ayında Süleymâniye Câmii'nde terâvih kıldırdı. Kılınan üç tane Enderûn usûlü terâvihten birini Ahmed Hoca kıldırdı. Bunların hepsi hocası Muammer Tan'ın; "Oğlum Ahmed, senin sesin çok güzel, seni müzik koluna yazıyorum." demesinin neticesinde gerçekleşmiştir. Kendisi bu konuyu şöyle özetlemiştir:

"*Tabii tüm bunlar Cenâb-ı Hakk'ın lütfu, hocalarımın vesilesi ile oldu; hiçbir zaman ben okudum, ben yaptım, ben şuraya gittim demedim, dememeliyiz. Bizde bir şey yoktur; Cenâb-ı Hak nasip etmeseydi ben orada gezi koluna devam ederdim, Zekâi Kaplan hocamız bizim hocamız olmazdı, bize neyi sevdirmezdi, Muammer Tan vesile olmazdı. Dolayısıyla hiçbir hizmetimde bu vesileleri aklımdan çıkarmadım. Bizden*

[39] 01 Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

kaynaklanan hiçbir şey yok, hepsi Cenâb-ı Hakk'ın nasip etmesi. Yani biz güzel bir şeye gönül vermişiz ve Cenâb-ı Hak onu kullan diyor bize. Cenâb-ı Hak istemese Mescid-i Aksa gibi bir yerde Ezân okumak benim ne haddime…"[40]

12- Konservatuar Yılları

Ahmed Şahin 1983 senesinde konservatuar sınavlarına girmiş ve kazanmıştır. İmam-Hatip yıllarındayken ney sazına gönül vermiş, Sadreddin Özçimi'den ders almıştır. Konservatuarda da hocası büyük üstad Niyâzi Sayın[41] olmuştur. Ahmed Şahin, Niyâzi Sayın ile çalışmayı istemiş, bunu gönülden arzu etmiş ve nasip de olmuştur.

Niyâzi Sayın Hoca ile dört yıl boyunca derslere devam etmiştir. Konservatuarda her enstrümanın ayrı bir sınıfı vardır. Ahmed Hoca ney derslerinde kendi sınıflarında olur; arkadaşlarıyla ney sınıfına geçerdi. Sınıflarında yaklaşık olarak kırk kişi olsa da ney sazını seçen iki kişi; Yavuz Akalın[42] ve Ahmed Şahin'idi. Derslerde yalnızca ikisi

[40] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

[41] "Niyâzi Sayin 1927 yılında 12 Şubat Cumartesi günü Üsküdar, Doğancılar'da doğdu. Babası polis memuru Ömer Hulûsi Bey annesi ise Necmiye Hanım'dır. Niyâzi Sayın 1947 yılında Mustafa Düzgünman'ın evinde düzenlenen mûsikî meşklerine katılmaya başladı. 4 Mart 1948'de ilk neyini, Üsküdar Mûsikî Cemiyeti neyzenlerinden Emin Akgöz refakatinde, Beyazıt Çadırcılar'daki Osman Dede'den satın aldı ve bu neyi ile Gavsi Bey'den Üsküdar Sunar Sineması'nda 24 Aralık ve 31 Aralık 1948 tarihlerinde iki ders aldı. Necmettin Okyay'ın aracı olması ile Devlet Resim ve Heykel Müzesi Müdürü Halil Dikmen'den ders almaya başladı. Niyâzi Sayın 21 Ocak 1949 tarihinden itibaren Halil Dikmen'den, on iki yılı kesintisiz olmak üzere, on beş yıl süreyle ney dersi almıştır. Niyâzi Sayın, aynı zamanda ressam olan Halil Dikmen'den ney dersleri alırken resim sanatını da öğrenmeye başladı. Kasımpaşa'daki askerliği sırasında Belediye Konservatuarı'nı bir yılda üç sınıf geçerek bitirdi. 1950 yılında Üsküdar Mûsikî Cemiyeti İcra Heyeti'ne girdi. Aynı zamanda TRT İstanbul Radyosu'ndaki programlara da katılmaya başladı. Radyo programlarında Neyzen Süleyman Erguner (Dede) ile birlikte yer aldı. Niyâzi Sayın 1954'te Nevzat Atlığ'ın teklifi ile Radyo'daki Müzik Yayınları Birimi'nde çalışmaya başladı. 1956 yılına kadar Radyo'da Müzik Yayınlığı Şef Muavinliği yaptı. Bu süre içinde radyo yayınlarına da katılan Niyâzi Sayın Edirnekapı'daki Galip Başsaka Usta'dan tesbih yapmayı öğrendi. Radyodaki görevini, Münir Nurettin Selçuk'un daveti üzerine bırakarak, 1956-1969 yılları arasında on üç yıl Belediye Konservatuarı İcra Heyeti'nde çalıştı. 1975 yılında İTÜ Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarına öğretim görevlisi olarak alındı. Bu kurumda çeşitli görevler aldı ve en önemlisi birçok öğrenci yetiştirdi. Radyo yayınları ise 1980 yılına kadar sürdü. 1980 yılında bir yıl süre ile Washington Üniversitesi'nde Ney Hocalığı yaptı. Daha sonra tekrar İTÜ Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'ndaki görevine döndü. Bu görevini 2005 yılına kadar sürdürdü. Ebru, Resim, Tesbih, Fotoğraf, Ciltçilik gibi alanlarla kendi tabiriyle "amatörce" iştigal eden Niyâzi Sayın'ın 2008 yılında, Üsküdar Belediyesi tarafından yaptırılan bir kültür merkezine adı verilmiştir." Ali Tan, *Niyâzi Sayın'ın Ney Tavrında Perde Pozisyonları,* İstanbul Teknik Üniversitesi, 2008.

[42] "1965 Yılında Kütahya'da doğan Yavuz Akalın ilk orta ve lise eğitimini Kütahya'da tamamladı. 1983 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'nda üniversite öğrenimine başladı. Konservatuarda Neyzen Niyâzi Sayın'dan dersler aldı. İzmir Devlet Klâsik Türk Müziği Korosuna sanatçı olarak atandı ve Ege Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'na geçerek

ve üstad Niyâzi Sayın hocaları olurdu. Niyâzi Sayın genelde sohbet ederdi, eseri onlara geçer, tarif ederdi. Meselâ bir peşrev geçiyorlarsa önce onu çalar, sonra anlata anlata, her perdenin mânâsını vere vere, nasıl çalacaklarını; nasıl bir duyguyla veya havayla üfleyeceklerini, o perdeyi nasıl çıkaracaklarını ve bir hâfızın gırtlağıyla yaptığı nağmeler gibi ney sazında nağmeler üzerinde nasıl durulacağını son derece titiz bir şekilde gösterip anlatırdı. Bir nağmeyi santim santim çalıştırır, tarif ederdi, onlar ise teybe kaydeder tekrar tekrar dinlerler ve onunla çalışırlardı. İcradan arda kalan zamanda çay içer, sohbet ederlerdi. Ahmed Hoca konservatuarda eğitim gördüğü yıllarda özellikle konservatuarın ikinci ve üçüncü yıllarından sonra nazariyat derslerinde öğrendiği bilgileri de uygulama imkânı bulabilmiştir.

Ahmed Şahin konservatuarda okurken birinci ve ikinci sınıfta Kocamustafapaşa'da kalmıştır. Konservatuarı kazandığında, nerede kalacağını düşünürken Kocamustafapaşa'da oturan amcası, kendisinin öğrencilere kiraya vermiş olduğu evden bahsetmiş ve Ahmed Hoca'ya onlarla birlikte kalabileceğini söylemiştir. Evleri Kocamustafapaşa'da, İskender Çelebi Câmii'nden adını alan İskender Çelebi sokakta idi. Farklı bölümlerde okuyan beş altı kişi orada kalıyorlardı. Herkes cilt cilt kitap okurken kendisi ney çalışırdı. Ancak arkadaşları ders çalışırken ney üfleyemediği için çalışması sıkıntı olurdu. Allah'ın yardımıyla eve çok yakın olan İskender Çelebi Câmii'ne namaz vakitlerinde gider, namazdan sonra Câminin Kur'ân kursu olarak kullanılan bölümüne kapanır, geç saatlere kadar ney üflerdi. Ramazan'da ise sahura kadar, sabahlara kadar kapanır ders çalışır, ney üflerdi. Ahmed Şahin'in içindeki aşk zaman ve mekân dinlemeksizin onun gayret gösterip bu günlere gelmesine vesile

---

üniversite öğrenimini burada tamamladı. Ege Üniversitesi'nde Mehmet Kutlugün'den kanun dersleri de aldı. Kanun ve kemençe çalan babası Mîmâr Erhan Akalın'ın teşviki ile dokuz yaşında müziğe başlayan Yavuz Akalın ilk ney derslerini Şemseddin Güvey'den aldı. Neyzen Aka Gündüz Kutbay ile bir sene kadar meşk etti. İstanbul'da bulunduğu süre içinde Bekir Sıdkı Sezgin, Alaeddin Yavaşça, Necdet Yaşar ve İhsan Özgen'den faydalandı. 1992-1994 yılları arasında Dokuz Eylül Üniversitesi müzikoloji bölümünde, 1995-1999 yılları arasında da Ege Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'nda Ney dersleri veren Yavuz Akalın Neyzen Yavuz Akalın, halen Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Korosunda ney sanatçısı olarak görev yapmaktadır." Neyzen Yavuz Akalın : -Neyzenim.Com' <https://www.neyzenim.com/yavuz_akalin.html>.

olmuştur. Buradan şunu anlayabiliriz ki, Allah insanı çeşitli kabiliyetlerle yaratıyor ama kabiliyetin yanında şunu da anlamamızı istiyor; çalışmadan kabiliyet insanı bir yere kadar götürür. Eğer alanımızda en iyi olmak istiyorsak hiç bıkmadan, yılmadan, aşkla çalışmaya devam etmeliyiz.

O devirlerde arkadaşlarının birçoğu Ahmed Şahin'in konservatuar okumasını yadırgamıştır. Herkes ders çalışırken kendisinin müzikle uğraşmasını anlayamamışlar, hatta zaman zaman arkadaşlar arası ev ziyaretlerinde bunu dile getirmişlerdir. Ahmed Şahin bu olayı şöyle aktarmıştır:

"Ya hocam, üniversite imtihanına bir daha girseniz; Hukuk, İlâhîyat vb. düşünmüyor musunuz?" diye sordu arkadaşlarım. "Ben özellikle mûsikîmizi öğrenmek için konservatuarı seçtim, bu bize ait bir mûsikî, siz biliyor musunuz?" diye cevap verdim ben de. Kem-küm ettiler fakat sonradan sevdiler, işte ben Câmide devam ettikçe onlar da Câmiye devam etmeye başladılar. Yani dindar insanlardı ama mûsikîye bir öcü gibi bakardı bizim dindar cemaat".[43]

Bazı kesimden insanlar müzik kelimesini, konusunu İslâm'la bağdaştıramaz. Ev arkadaşları Ahmed Hoca'nın konservatuarda okumasını tamamen kabullenemeseler de, onun mûsikîşinaslığına zamanla alışmışlar hatta ara sıra evde ney üflediğinde onların dinledikleri zamanlar da olmuştur. Ahmed Hoca Kocamustafapaşa'da iki sene oturduktan sonra, imamlığa başlamadan önce Konya İmam-Hatipten bir arkadaşı ile bir başka eve geçmiştir.

Arkadaşı Mithat, Konya'da İşletme Meslek Yüksek Okuluna gitmiş, Dikey Geçiş Sınavı ile de İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi'ni kazanınca soluğu İstanbul'da almıştır. Nasıl yapalım, nasıl edelim diye düşünürlerken Konya'dan da birbirlerini tanıdıkları için beraber ev tutmaya karar vermişler, yaklaşık altı ay birlikte

[43] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

kalmışlardır. Birlikte komik bir ev arama maceraları vardır. Ahmed Şahin bu anısını bize şöyle aktarmıştır:

Ev kiralarının o zamanlar dolarla, -mark vardı o zaman, avro yoktu- markla verildiği zamanlardı. Soruyoruz ev sahibine kiraya 1000 mark diyor, başka bir tanesi 500 dolar diyor. Tabii onlar para ediyordu, Türk parasının bir kıymeti yoktu, bol sıfırlı olduğu dönemlerdi. İşte biz de ev arıyoruz ya, konservatuara yakın olsun, ortalarda bir yerlerde olsun diye düşünüyoruz. Maçka, Nişantaşı gibi semtlere bakıyoruz. Bir seferinde Nişantaşı'nda bir apartman girişine baktık. Kiralık daire diye yazıyor, müracaat falanca daire diye. Yaşlı bir kadın çıktı, Rum asıllıydı galiba. Bize sordu;

- Evlâdım siz ne yapacaksınız burada? Biz de dedik:

- Biz talebeyiz burada okuyacağız. Okula yakın ev bakıyoruz oturmak için, dedik. Kirası kaç lira diye sorduk. Yanlış hatırlamıyorsam 350 milyon lira dedi. O zamanlar bol sıfırlıydı para. Şimdinin 3.500 lirası gibi, belki de biraz daha pahalı. Arkadaş dedi ki:

- Teyzeciğim sen bizi yanlış anladın galiba satın almayacağız evi, kiralayacağız sadece dedi. Teyze:

- Bu kira fiyatı evlâdım dedi, buralarda fiyatlar hep böyle, burası Nişantaşı, dedi. Tabii biz güldük, şakalaştık, oradan öylece ayrıldık ve anladık ki oralardan ev kiralayamayacağız. Sonra Bahçelievler'de bir ev bulduk. Yanlış hatırlamıyorsam bol sıfırlı parayla 62,5 milyon liraya. Orada o arkadaşın da okulundan arkadaşları vardı. 4-5 kişi kalıyorduk. 6 ay orada birlikte kaldık, Sonra ben imamlığa başladım."[44]

Konservatuar yıllarında Ahmed Şahin çeşitli çalışmalara, sohbet programlarına, konferanslara, kurslara katılmıştır. Konservatuarın ilk yıllarında zaman zaman Beyazıt'ta Kubbealtı Mûsikî Cemiyeti'ne gitmiştir. Yahya Kemal Enstitüsü şimdiki Beyazıt tramvay durağında, Kapalı Çarşı'nın Beyazıt çarşı kapı girişinin karşı

[44] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

tarafındadır. Yahya Kemal Enstitüsü diye yazar, İstanbul Fetih Cemiyetidir asıl adı. Kubbeli bir yerdir orası, bu sebepten olacak Kubbealtı Mûsikî Cemiyeti diye meşhur olmuştur. Koroyu yöneten kişi Yusuf Ömürlü[45] adlı bir mûsikîşinastır. Yusuf Ömürlü de Türk mûsikîsine çok hizmet etmiş, çok neşriyat yapmış, Kubbealtı adı altında nota yazmıştır. Orada yapılan bazı koro çalışmalarına katılırdı Ahmed Hoca. Koro çalışmaları cumartesileri yapılırdı, Ahmed Hoca bu çalışmaları hiç kaçırmazdı. Zaman zaman cemiyetin yapmış olduğu konserlere de katılırdı. Korolara devam ederek ve eser geçerek kendini geliştirmeye çalışmıştır. İçindeki aşk onu mûsikînin yapıldığı cemiyetlere yönlendirmiş ve bugünkü Ahmed Şahin o cemiyetlerde yetişmiştir.

Kubbealtı Mûsikî Cemiyeti'nde hat- tezhip dersleri ve başka sanat dalları ile ilgili dersler de olurdu. Ahmed Hoca imamlığa başlamadan önceki dönemlerde ayrıca Müzehhibe F. Çiçek Derman[46] hanımdan tezhip dersi almıştır. Eşi hattat Uğur

[45] "1936'da İstanbul'da doğan Yusuf Ömürlü, Güzel Sanatlar Akademisi'nden Yüksek Mîmar olarak mezun oldu. Müziğe Ârif Sâmi Toker ile başladı. 1956-60 yılları arasında Üsküdar Mûsıkî Cemiyeti'ne devam etti ve burada Emin Ongan'ın yardımcılığını yaptı. 1971'de Münir Nurettin Selçuk, Kemal Batanay ve Cahit Gözkân ile Kubbealtı Vakfı'nda mûsıkî çalışmalarını başlattı. 1975 yılında felç geçirmesi üzerine mîmârlığı bırakarak yalnız mûsıkî ile uğraşmaya başladı. Toplam 1007 adet ilâhi, 465 adet klâsik eser, 120 adet saz eseri, 100 adet Yahya Kemal'in bestelenmiş şiirleri ve 78 adet Ken'ân Rifâî Hazretleri'nin bestelenmiş eserlerinin notalarını bizzat kendisi yazmıştır. 9 adet kasetten oluşan Türk Mûsıkîsi Klâsik Eserler Serisi'nin sanat danışmanlığını yapmıştır. Bu eserler Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı tarafından yayınlanmıştır. 2007 yılında içinde 428 adet ilâhi bulunan "Rahmet Peygamberine İlâhîler" isimli kitabı hazırlamıştır. Bu kitap TÜRKKAD İstanbul Şubesi tarafından yayınlanmıştır. 2012 yılının Eylül ayında Cenan Eğitim, Kültür ve Sağlık Vakfı tarafından yayınlanan 4 CD'den oluşan İlâhiyât-ı Ken'ân albümünün sanat danışmanlığını yapmıştır. Yusuf Ömürlü 2012 yılına kadar Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı'nda başlattığı kursları devam ettirmiş, ders verip öğrenci yetiştirmiş, kitaplar hazırlamış, muhtelif yerlerde yüzlerce konser vermiştir. 4 Mart 2012 tarihinde şeflik ve hocalık vazîfesini kızı Elif Ömürlü Uyar'a devretmiştir. Bestelenmiş farklı makamlarda 10 adet eseri bulunmaktadır." Ergun Balcı, *'Mûsikîye Adanmış Bir Ömür : Yusuf Ömürlü'nün Hayatı',* Nefes Yayınları, 2016, s. 196 <https://www.kitapyurdu.com/kitap/mûsikîye-adanmis-bir-omur-amp-yusuf-omurlunun-hayati/398383.html>.

[46] "F. Çiçek Derman 07 0cak 1945 tarihinde Ankara'da dünyaya geldi. İstanbul Kız Lisesi'nden sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü'nden mezun oldu. 1985'ten 2012 yılına kadar Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğretim üyeliği yaptı. Geleneksel Türk Sanatları Bölümü ve Tezhip-Minyatür Ana Sanat Dalı başkanlıklarını üslendi. M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 1987 yılında doktorasını tamamlayıp 1992 yılında yardımcı doçent, 1996 yılında doçent, 2002 yılında da profesör oldu. Konusunda bu unvanı ilk kazananlardan olan Derman, Ocak 2012 tarihinde Dekanlık görevindeyken yaş haddinden emekli olmuştur. Halen lisans ve lisansüstü dersleri vermekte, birçok öğrencinin yüksek lisans ve sanatta yeterlik tez danışmanlığını yürütmektedir. İlk kişisel sergisini 1987 yılında, Kanuni Sultan Süleyman Sergisi kapsamında Chicago'da açmış, Bağdat (1988), İslâmâbâd (1994), İstanbul (1991), Frankfurt (1996), Tunus (1997), Tokyo (2003), Saraybosna (2005), Cezayir (2007) ve Sofya (2009) şehirlerinde kişisel veya karma sergileri olmuştur. Yurtdışı sergilerinin bazılarında konferanslar verip uygulama yaparak sanatını meraklılarına tanıtmaya çalışmıştır. Tezhip sanatıyla ilgili uluslararası (Türk Sanatı, CIEPO- (Comıte Internatıonal d'Etudes Pre-Ottomanes et Ottomanes) ve millî (Türk Kültürü, Mevlâna) kongrelere, ayrıca sempozyum ve panellere katılarak tebliğler sunmuştur. Türkçe ve bazı yabancı dillerde yüzü aşkın makalesi ve Dr. İnci A.

Derman[47]'da bu işin araştırmasını yapmış olan önemli bir isimdir. Çok uzun süre devam edememiş olsa da yaklaşık altı ay kadar tezhip derslerine devam etmiştir. İmamlığa başlayınca bırakmak zorunda kalmıştır.

Ahmed Hoca imamlığa başladıktan sonra cemiyete ara ara katılmıştır. Ziyaret amaçlı, görüşme amaçlı olarak katıldığı zamanlar da olmuştur. Çalışmalara devam edemese de konsere çağırdıkları, davet ettikleri zamanlar olmuş, Ahmed Şahin bu davetlere büyük bir muhabbetle icabet etmiştir.

Yine Konservatuar yıllarında Fatih Kıztaşı'ndaki İstanbul Hâfızlar ve Mevlîdhanlar Cemiyeti'ne giderdi. Zamanın meşhur hâfızlarından Fevzi Mısır, Halil İbrahim Çanakkaleli, meşhur duahan Âdem Erim - Eskiden kendisi TRT'nin canlı yayın programlarında hep dua ederdi- orada bir araya gelirlerdi. Ahmed Şahin'e ney üfletirlerdi. Cemiyetin bazı Mevlîd programları olurdu. Senede bir "Hâfızlar Günü" adında bir gün tertip ederlerdi. Sadece İstanbul içi değil, birçok farklı ilden meşhur hâfızlar toplanır; herkes bir şeyler okur, yenilir, içilir, muhabbet edilirdi. Programa Ahmed Şahin de katılırdı. Hatta bir seferinde Hâfızlar ve Mevlîdhanlar Cemiyeti Başkanı Âdem Erim, Ahmed Hoca'ya "Şah Ney" hediye etmiştir. Ahmed Şahin bu anısını şöyle aktarmıştır bizlere:

Birol'la beraber hazırladıkları "Türk Tezyînî Sanatlarında Motifler" ve M.Uğur Derman'la "Kadıasker Mustafa İzzet Efendi Hilyesi" başlıklı iki kitabı vardır." Medine Akgül, *Çiçek Derman Bibliyografyası*, MVT Yayıncılık, 2010. <https://www.academia.edu/5407936/Çiçek_Derman_Bibliyografyası>.

[47] "Uğur Derman 1935 yılında Bandırma'da doğdu. 1953 yılında Haydarpaşa Lisesi'nden mezun oldu. 1960 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Eczacılık Okulu'nu bitirdi. 1963-1978 yılları arasında Serbest eczacılık devresinden sonra 1977 yılında Türk Petrol Vakfı'nın yönetimini üstlendi. 1981 yılında İslâm Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA)'nın sanat danışmanlığını yürüttü. 1955 yılından itibaren Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin emekli hocalarından Necmeddin Okyay'ın Osmanlı Kitap Sanatları konusunda öğrencisi oldu. 1960 yılında icâzet (diploma) aldı. Ayrıca Macid Ayral, Halim Özyazıcı ve Dr. Süheyl Ünver gibi bu konunun uzmanlarından çok istifade etti. 1961 yılından bu yana müstakil eser, tebliğ, ansiklopedi (Türk Ansiklopedisi, Diyanet İslâm Ansiklopedisi) maddesi ve makaleleriyle Türk Kitap Sanatlarının öğretilmesi ve tanıtılması için çalıştı. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü ve Mîmâr Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde derslerini sürdürdü. 1997'de Mîmâr Sinan Üniversitesi tarafından öğretim üyeliğine kabul edildi. Profesör ünvanı verildi. Türk Hat Sanatı'nın tanıtımı için Kültür Bakanlığı tarafından Kahire (1976), Cidde (1980) ve Chicago (1987)'ya, IRCICA tarafından Bağdad (1988) ve Kuveyt (1992), İslâmabad (1994), Kahire (1997) ve Tunus (1997) şehirlerine gönderildi.
Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Çiçek Derman ile evli ve üç çocuk babasıdır." A. Akgül, Medine & Kızıltepe Yiğitbaşı, *UĞUR DERMAN BİBLİYOGRAFYASI, Türk Kütüphaneciler Derneği*, 1996 <https://www.nadirkitap.com/ugur-derman-bibliyografyasi-medine-akgul-a-kiziltepe-yigitbasi-kitap1351420.html>.

O zamanın parasıyla ney, on bir- on iki lira değerinde idi. Öğrenciydim, param yoktu tabii ama üç tane ney seçtim. Âdem Erim bana neyleri üfletti ve şöyle dedi:

- Ne güzel bir ney, çok kalın, çok büyük bir neymiş bu şah ney. Nerden aldın? Bende:

- Kırklarelili bir arkadaş var, ustası yapıyor, o getiriyor zaman zaman. Oradan seçtim ama alacak param da yok geri mi versem ne yapsam, dedim.

- Yok ya! Dur sen, dedi ve gitti, cemiyetin hesabından getirdi parayı, aldığım neyin ücretini ödedi. Allah rahmet eylesin, Allah razı olsun; çok babacan, çok iyi bir insandı.[48]

Ahmed Şahin'in küçük yaşlardan itibaren Ezân okuma merakından, gittiği her yerde Ezân okuduğundan ve Ezân okurken okuduğu Ezânın minâresinin şekline benzemeye çalıştığından daha önce bahsetmiştik. Kendisi bu konuda bir anısını bize şöyle aktarmıştır:

"Ben gittiğim her yerde Ezân okumak isterim. Yani çok iyi olmasa da biraz güzel okuduğumu biliyorum. Harika olmasa da kulağımın iyi olduğunu, sesi algılayabildiğimi, uygulamamın iyi olduğunu biliyorum. Dolayısıyla kendime güvenim var, gittiğim yerlerde Ezân okuyabilir miyim diye izin istiyordum ve uygun görürlerse bana izin veriyorlardı. İstanbul'a konservatuar imtihanı için geldiğimde ilk hafta ben Süleymâniye Câmii'ne gittim. Hemen girişte müezzin odası vardı. İmamlar ve müezzinler orada vakit aralarında oturur, sohbet ederlerdi. Câminin imamı Mehmet Hoca idi, bir de görme engelli bir müezzini vardı Mustafa Başkan, tiz (ince sesli biri); bu kişiler şimdi emekli. İsimlerini bilmediğim bir iki kişi daha vardı. Selam vererek yanlarına gittim.

- *Selâmun aleyküm, dedim.*

- Aleyküm selâm. Hoş geldin evlât, dediler, tanıştık.

[48] 01Şubat 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

- Ben Konya İmam-Hatip Lisesi mezunuyum, buraya konservatuara geldim, dedim.

Böyle söyleyince ilgi gösterdiler. Bu insanlar kendileri de mûsikî ile ilgilendikleri için mûsikîye sıcak bakıyorlardı. Mevlîd okuyorlar, Ezân okuyorlar, Kur'ân okuyorlar; bunların dînî mûsikî olduğunu biliyorlardı. Muhafazakâr kesimden bazı insanlar ve farklı yerlerde görev yapan birçok insan dînî mûsikîyi anlamıyor ve benimseyemiyorlar bir türlü. Neyse biraz sohbetten sonra utana sıkıla fakat cesaretimi toplayarak dedim ki:

- Hocam, Ezân okumama müsaade eder misiniz?

- Tabii ederiz evlâdım, dediler. Sonra,

- Yalnız sesini bir duyalım, malum burası merkezi bir Câmi, müftülük de çok yakınımızda, yanlış anlama ama. Bir İhlâs-ı Şerif okur musun? Biraz Kur'ân oku, bir şeyler oku, dediler. Ben de İhlâs-ı Şerif okudum.

- Tamam, tamam gayet güzel dediler. Oradaki diğer kişi de;

- Okusun tabii ya, maşallah sesi güzel, dedi.

Şimdi onların yerine kendimi koyuyorum, bu saatten sonra. Bu zor bir meseledir. Tanımadığınız, bilmediğiniz birisi geliyor, nasıl Ezân okuduğunu bilmiyorsunuz. Ezân okumak çok önemli, çok mühim bir şeydir. Bazı meraklılar vardır, kendini gerçekten güzel okuyorum zanneder. Okutursun sonra "Eyvah!"dersin ama iş işten geçmiş olur. Böylelerine de rastladım ben, hocaların başlarına bu tür şeyler gelmiş. Kusura bakmayın, bilmeden okutamayız diyenler de oldu yani. Kolay iş değil çünkü. Orada -öğle Ezânıydı zannedersem- bir Ezân okuduk Süleymâniye Câmii'nde. Minâreden okunuyordu o zaman. Minâreye çıktık, şerefeden döne döne okuyorsunuz. Elinizde mikrofon da var ama seyrediyorsunuz. İstanbul'un en güzel manzarasını seyrederek Ezân okuyorsunuz. İstanbul'a geldiğim ilk hafta oldu bu."[49]

[49] Zühal Ayşe Kaptan, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 03 Haziran 2016.

Ahmed Şahin'in 1987 yılında okul dersleri bitmiş, mezuniyet için yalnızca tez aşaması kalmıştır. Tezi yazmak için bir yıl mühleti vardır. Tezinin konusu ise Hüseyin Fahrettin Dede'nin hayatı ve eserleridir. Ahmed Hoca'nın aktardığı kadarıyla Hüseyin Fahrettin Dede 1877 yılında, Eyüp İstanbul'daki Bahariye semtinde, Bahariye Mevlevîhâne'sinin şeyhidir. Meşhur Acemaşirân âyin-i şerifi vardır. Ahmed Şahin 1987 yılında TRT İzmir radyosuna atanınca, İzmir'e taşındı. İzmir radyosunda çalışırken, İstanbul'a gelip gittikçe tez için araştırmalarına devam ettiğine değinmiş, tez teslim tarihi yaklaştıkça İstanbul'a daha sık gelip gittiğini ifade etmiştir. Ahmed Hoca İstanbul'da bulunduğu bir seferde Bahariye Mevlevîhâne'sine gitmeye karar vermiş, Hocalarından Mevlevîhâne'nin yerini öğrenmiştir. Bahariye Mevlevîhâne'sinin adresini bulmuştur, ancak gidip baktığında Mevlevîhâne yerinde yoktur. Onun yerine yalnızca Mevlevî Tekke Câmi adında eski bir Câmi vardır. Aynı zamanda iki tane hazire (mezar, kabristan, mezar taşı) vardır, ancak kim oldukları belli değildir. Ahmed Hoca bunu görünce hüzünlenmiştir; ona göre bir zamanlar burada bir tarih varken şimdi yok olmuştur. Bu insanlara ne oldu? Neredeler? Diye düşünürken bir yandan da kendi kendine geze geze ilerlediğini ifade etmiş, Eyüp Mezarlığı tarafından yolda yürürken karşıya bakınca mezarlığın yola bakan tarafında özel, aile mezarlığı gibi ayrılmış bir mezarlık fark etmiştir. Mezarlığın üzerinde talik yazıyla taşa işlenmiş "Ya Hazreti Mevlâna" yazmaktadır; birden bakmış, dikkat kesilmiş, mezara iyice yaklaşınca Hüseyin Fahrettin Dede, babası Hasan Nazif Dede, oğlu Hasan Nazif Dede bir de onun şeyhi Şeyh Sait Dede -Beşiktaş Mevlevîhâne'si şeyhi- isimlerini görmüştür. Hepsinin mezarları yan yanadır.[50]

Ahmed Hoca söze devamla Hüseyin Fahrettin Dede'nin macerasının asıl Beşiktaş Mevlevîhane'sinde başladığını, Sultan Abdülmecit Çırağan Sarayı'nı yaptırınca Beşiktaş Mevlevîhane'sinin oradan kaldırılıldığını ve tekke faaliyetlerine bir

[50] Zühal Ayşe Kaptan, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 04 Mart 2016.

süre Maçka'da bir konakta devam ettiklerini ifade etmiştir. Daha sonra kendisi de Mevlevî olan V. Mehmet Reşat Bahariye Mevlevîhane'sini yaptırmış ve Hüseyin Fahrettin Dede orada yaklaşık 46 sene şeyhlik yapmıştır.

Günümüzde Bahariye Mevlevîhane'si eski resimlerine bakılarak benzer şekilde tekrar yapılmıştır, son beş- on yıllık bir mazisi vardır. Şu anda bina aktiftir; orada bazı dersler yapılmakta, programlar hazırlanmaktadır. "Ahmet Şahin ile Meşk" adlı program da orada yapılmaktadır. Ahmed Hoca programında bu ilginç tevafuktan da bahsetmiştir, tezi yaparken Mevlevîhane yoktur, şimdi ise Mevlevîhane restore edilmiş ve program yapılmaktadır. Bu şekilde İstanbul'a gide gele araştırmalarına devam etmiş ve tezini hazırlamıştır. Bir taraftan da İzmir radyosunda görevine devam etmiştir. İzmir'de üç sene ikâmet etmiştir.

13- Hafize Hanım ile Evlenmesi

Neyzen Ahmed Şahin İstanbul'da Soğanlık Merkez Câmii'nde görev yaparken 1988 yılında evlenmiştir. O dönemde okulda tez aşamasındadır. 1987 yılında TRT İzmir sınavını kazanmış ancak göreve 1988 yılının Nisan ayında başlamıştır. 1988'in Nisan ayına kadar da imamlığa devam etmiştir. Soğanlık'ta altı ay görev yapmıştır. Soğanlık Merkez Câmii o dönemde Kartal ilçesine bağlıdır. Güzelyalı semtinden daha geride, Kartal merkeze daha yakındır. Orada iken nişanlanmış ve evlenmiştir.

Eşi Hafize Hanım ile tanışması aileleri vasıtasıyla olmuştur. Hafize Hanım ve Ahmed Hoca aynı köydendir; hal böyle olunca teyzesinin tavsiyesiyle, bir vesile ile birbirlerini görmüşler, beğenmişler ve evlenmişlerdir. İzmir'e de beraber gitmişlerdir. İki erkek bir kız olmak üzere üç evlâtları olmuştur. İki oğlu İzmir'de doğmuş, kızları ise İstanbul'da doğmuştur.[51]

[51] 04 Mart 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

14- Eşi Hafize Hanım

Ahmed Hoca'nın eşi Hafize Hanım da aslen Isparta Yalvaç İlçesi'nin Sücüllü kasabasındandır, Ahmed Hoca ile yalnızca mahalleleri farklıdır. Onların da şeceresi Sücüllü'den dışarı çıkmamıştır. Annesinin adı Kâmile Gültekin'dir, annesi yaklaşık beş ay kadar önce 2018 yılında vefat etmiştir. Babasının adı ise Hamza Gültekin'dir ve babası 2008 yılında vefat etmiştir. Sülaleleri "Delikızlar" sülalesi olarak bilinmektedir.

Hafize Hanım 1966 yılında dünyaya gelmiştir. Hafize Hanım ailesi ile birlikte uzun yıllar önce İstanbul'a yerleşmiştir. Ahmed Hoca konservatuvarı bitirip imamlık yapmaya başladığı 1988 yılında İstanbul'da tanışmışlardır. Ahmed Hoca'nın teyzesi, Hafize Hanım'ın dayısı ile evlidir, Bursa'da ikâmet etmektedirler. Tanışmalarına Ahmed Hoca'nın teyzesi vesile olmuştur. Hafize Hanım'ın insan ilişkileri çok iyidir. Kendisi sakin karakterli, saygılı bir insandır. Ahmed Hoca kendisi ile ilgili "iyi ki evlendim" demektedir.

15- Çocukları

Neyzen Ahmed Şahin'in İzmir'e gittiği 1988 yılında, 23 Kasım'da ilk oğlu Mustafa Sait dünyaya gelmiştir. Tam bir yıl bir ay sonra 19 Aralık 1989 yılında ikinci oğlu Muhammed Alparslan dünyaya gelmiştir. İki oğlu da İzmir doğumevinde dünyaya gelmiştir.

Ahmed Şahin'in en büyük oğlu Mustafa Sait, onun eşi Sümeyye ve torunu Hanne Neva'dır. "Hanne" Hazreti Meryem'in annesinin ismine binaen konulmuştur, Neva'yı ise Ahmed Hoca istemiştir. Büyük oğlu Mustafa Sait Açık Öğretim Fakültesi'nde İşletme okumakta, dizgi tasarım işleri ile uğraşmaktadır. İkitelli Güneşli'de bir bilgisayar firmasında bilgisayar programlarının kullanımı ile ilgili kitaplar hazırlamaktadır. Kendisi halen orada çalışmakta olup, kitapları düzenleyip tasarımını yaparak basılacak hale getirmektedir. Ahmed Hoca'nın da birkaç afiş ve

CD'sinin kapak tasarımını oğlu yapmıştır. Mustafa Sait ney üflemeye bir süre ilgi göstermiş ancak daha sonra devam etmemiştir.

Ahmed Şahin'in diğer oğlu Muhammed Alparslan ise Açık Öğretim Fakültesi'nde Kamu Yönetimi bölümünü okumaktadır. Muhammed Alparslan önce Mersin'de Bilgisayar Programcılığı okumuştur. Şu an ise Açık Öğretim Fakültesi Kamu Yönetimi bölümünü okumaktadır. Bir süre Tanbur çalmış, ama devam etmemiştir.

Ahmed Şahin'in 15 Temmuz 1994 doğumlu bir de kızı Şule vardır. Kendisi ana sınıfı çocukları eğitimi ile ilgili bir kursa gitmiş, oradan sertifika almıştır. Sonrasında ise İstanbul Ayvansaray Üniversitesi'nde Çocuk Gelişimi bölümünü okumuştur. Küçükyalı'da bir anaokulunda bir ay staj yapmış, sonrasında orada işe başlamıştır. Şimdi de Eskişehir Anadolu Üniversitesi (Açık öğretim) Rehabilitasyon ve Fizyoterapi okumaktadır. Yakın tarihlerde evlenmiştir.

16- TRT İstanbul Yılları

Ahmed Şahin, İzmir'de yaşadığı üç yılın sonunda İstanbul'a tayin istemiştir. İstanbul'a tayin istediği zaman Konya'da Tasavvuf ve Sema Topluluğu kurulmak üzeredir. Oraya girmeyi de düşünmüş ama araya birilerini koymak lâzım geldiğinden, bu işleri uygun görmemiş ve sonuçta Konya'ya tayin olmamıştır. TRT İstanbul Radyosuna tayini çıkmıştır. TRT İstanbul Radyosunda çalışmaya başlayınca, burada daha önceden tanıdığı Alaeddin Yavaşça[52] gibi usta hocalarla radyoda çalışma imkânı

[52] "Alaeddin Yavaşca, 1 mart 1926 yılında Kilis'de dünyaya geldi. Kilis Kemaliye İlkokulu ve Kilis Ortaokulu'nu tamamladıktan sonra lise birinci sınıfı Konya'da yatılı olarak, ikinci ve üçüncü sınıfları da İstanbul erkek lisesinde okumuştur. 1945 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini kazanıp, 1951 yılında mezun oldu. Aynı sene kadın hastalıkları ve doğum ihtisası yapmaya başlamıştır. 1955 yılında kadın hastalıkları ve doğum mütehassıs hekim olduktan sonra sırası ile Kasımpaşa Askeri Deniz Hastanesi, Zeyneb Kamil Doğumevi, Taksim İlk Yardım Hastanesi, Şişli Etfal Hastanesi'nde Başasistanlık ve Şef Muavinliği görevlerini yaptı.
1969 yılında açılan Vakıf Gureba Hastanesi Şeflik imtihanına girmiş, imtihanı kazanıp o tarihten 1976 yılına kadar adı geçen Hastanede Kadın-Doğum Kliniği Şefliği yaparak, bu hastanede olmayan Doğum Bölümünü kurmuştur. 1976 yılında Haseki Hastanesi Kadın-Doğum Kliniği Şefliğine naklen atanmıştır. Son olarak da 1985 yılında başhekim olduğu Haseki Hastanesinden 1990 yılına emekli olmuştur.
Alaeddin Yavaşca, Askeri hizmetini Kasımpaşa Askeri Deniz Hastanesi'nde 1955 yılında doktor olarak yaptı. Prof.Dr. Alaeddin Yavaşca, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığının 19/03/1990 tarihli yazısıyla

bulmuştur. Alaeddin Yavaşça'dan ders almamıştır ancak bazı konser çalışmaları olduğunda, onlara katılmıştır.

Ahmed Hoca tayin istemeden önce, kendi okuluna yüksek lisans için başvurmuştur ve başvurusu kabul edilmiştir. Dolayısıyla İstanbul'a tayin işinin kolaylaşması biraz bununla ilgilidir. Yüksek lisans derslerine bir sene devam etmiş ama bitirmemiştir. Yüksek lisans derslerinden ikisine Rahmetli Bekir Sıdkı Sezgin[53] hoca

---

İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı Profesörlüğüne atanarak, konservatuar'ın Ses Eğitimi Bölüm Başkanlığı'nı devam ettirmiştir. 2005 yılı Nisan ayı sonunda İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuarı'ndan yaş haddinden ikinci defa emekli olarak ayrılmış ve Haliç Üniversitesi'nde göreve başlamıştır.

Prof. Dr. Alaeddin Yavaşça'nın mûsikî hayatı, ilkokul sıralarında daha 8 yaşındayken Batı mûsikîsi keman dersleri ile başlamıştır. Türk mûsikîsiyle ciddi anlamda tanışması, İstanbul erkek lisesinde öğrenim gördüğü yıllara rastlar. Tıp Fakültesi yıllarında üniversite korosu çalışmaları ve koronun solistliğini yapması, kendisine radyonun kapılarını da aralamıştır. 1950 yılında radyo sanatçılığı imtihanını kazanıp, İstanbul radyosu ailesine katılmıştır.

Alaeddin Yavaşça, : Sadettin Kaynak, Zeki Arif Ataergin ve Münir Nurettin Selçuk gibi üç önemli müzik adamıyla meşk etmiş ve Türk musıkîsinin inceliklerini öğrenerek kendisini yetiştirmiştir. İlk eserini 1951 yılında bestelemiş olan Alaeddin Yavaşça'nın dînî ve din dışı, saz ve söz eseri olarak 600 civarında civarında bestesi vardır. 1967 yılından bu yana çeşitli koroları yöneterek şeflik de yapmıştır. 1976 yılında kurulan ve eğitim vermeye başlayan Türk müziği devlet konservatuvarında öğretim üyeliği ve ses bölümü başkanlığı da yapmıştır. Gaziantep Üniversitesi, Elazığ Fırat Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, İTÜ ve Erzurum Atatürk Üniversitesi'nce Fahri Doktora Ünvanı verilmiş olup 1991 Yılında Devlet Sanatçısı olarak ödüllendirilmiştir.

Türkiye Yazarlar Birliği 1993 yılında kendisini yılın kültür adamı seçmiş, aynı sene içerisinde Gaziantep Üniversitesi de "Fahri Doktorluk" ünvanı vermiştir. Dr. Alaeddin Yavaşça'nın bir uzun çaları (LP), 25 adet 78'lik plağı, 15 adet 45'lik plağı vardır. İstanbul'da kendi isminin verildiği sokakta ikâmet etmektedir." alaeddinyavasca.com, 'Tr.Wikipedia.Org- Alaeddin Yavaşça'.

[53] "Bekir Sıdkı Sezgin 1 Temmuz 1936'da İstanbul Şehremini'de doğdu. İlk ve ortaokulu babasının görevi sebebiyle bulunduğu Isparta ve Muğla'da okudu. 1950'de ortaokulu bitirdikten sonra öğrenimine iki yıl ara verdi ve bu süre içerisinde hıfzını tamamladı. 1952'de İstanbul'da Pertevniyal Lisesi'ne ve bir yıl sonra babasının teşvikiyle Belediye Konservatuvarı'na girdi. Her ikisini de başarıyla bitirmesinin ardından (1956) Denizli'de askerliğini yaptı, terhisten sonra Ekim 1958'de İzmir'e yerleşti. 1959'da girdiği İzmir Radyosu'nda iki yıl sonra stajyerliği kalkarak solist ses sanatçısı oldu. Bu görevini Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) bünyesinde devam ettirdi. 1965'te birinci sınıf ses sanatçısı oldu. İki yıl sonra İzmir Radyosu'nda sanatçı adaylarına repertuvar ve üslûp hocalığı yaptı. 1974'te İzmir Radyosu klâsik koro şefliğine getirildi. 1975-1976 ders yılında İstanbul'da öğrenime açılan Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı'nın şan bölümünde repertuvar hocalığına tayin edildi. 1978'de İstanbul Radyosu'ndaki vazifesine Küçük Koro ve Kadınlar Topluluğu şefliğiyle Repertuvar Kurulu üyeliği, ayrıca Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Merkez Denetleme Kurulu üyeliği ilâve edildi. 1981 yılı sonunda Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'ndan emekli oldu. 1982'de İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlanan Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı'ndaki görevi vefatına kadar devam etti. Bir ara Adapazarı Belediye Konservatuvarı'nda öğretim üyeliği de yapan Sezgin'in Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı'ndaki son görevleri Ses Eğitimi ve Temel Bilimler bölümlerindeki repertuvar ve üslûp, Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans programında dinî mûsikî eğitimi dersleri hocalığıdır. 10 Eylül 1996 tarihinde kalp krizinden vefat etti.

Mûsikîyi kendisine bahşedilmiş yüce bir değer, bir nimet olarak kabul edip onun israf edilmeden iyi kullanılması, iyi icra edilmesi gerektiği anlayışına sahip olan Bekir Sıdkı Sezgin kendine has bir üslûp geliştirmiş ve bu üslûpla ortaya koyduğu dinî ve din dışı mûsikî icraları döneminde çok beğenilmiştir. Klâsik ve klâsik sonrası dönemleri eserlerinin yanı sıra özellikle dinî formlardaki başarılı icraları onu zamanın mûsikîşinasları arasında farklı bir konuma getirmiştir. Mûsikînin sadece teknik bilgiyle ya da kitaplardan değil meşk yoluyla, yani iyi bir ağızdan (fem-i muhsin) usta-çırak ilişkisiyle dinleyerek ve izleyerek öğrenilebileceğini ifade etmiş ve hayatı boyunca bu anlayışı savunmuştur." tr.wikipedia.org, 'Bekir Sıdkı Sezgin'.

gelmiştir. Ahmed Hoca önceki yıllarda Bekir Sıdkı Sezgin'in kayıtlarını dinleyerek, ses ve tavrını, icrasını taklit ederek kendisinden çok faydalanmıştır; ancak o zamana kadar ders hocası olmamıştır. Bekir Sıdkı Sezgin derslerine gelince, orada yakinen onun tavrını, tarzını görmüştür. Dersin adı "Seste İleri İcra"'dır ve bu derste eser geçmişlerdir. Niyâzi Sayın (Bkz. 41 numaralı dipnot) Hoca nasıl bir peşrevi satır satır, ölçü ölçü, nağme nağme, santim santim tekrar etmişse; Bekir Sıdkı Sezgin hoca da bir eser okurken, bir şarkı okurken her kelimeyi hece hece dudağından, gırtlağından, sesinden nasıl çıkardığını; nasıl nağme yaptığını göstermiştir. Bir eser üzerinde gırtlak çarpmasının nasıl yapılacağını tarif ederek, göstererek ders yapmıştır. Seste ileri icra dersi bu şekilde işlenmiştir. Bu dersin Ahmed Hoca'ya çok büyük faydası olmuştur. Bir diğer dersleri de "Dînî Mûsikî" 'dir. Ahmed Hoca bu dersten de dînî mûsikî formları ile alakalı çok faydalı bilgiler edinmiştir. Bunun haricinde mümkün olduğu kadar üstatları taklit etmeye, onların yolundan gitmeye gayret etmiştir. Yüksek lisansta mûsikî ile ilgili bu iki dersi almıştır, aldığı diğer dersler daha çok sosyal bilimler ile ilgilidir. Ahmed Hoca dersleri bir süre aksatmış, devam edememiş, vakit ayıramamıştır. Akademisyenlik daha çok teorik olduğu için ve Ahmed Şahin uygulamayı daha çok sevip, uygulamaya daha çok yöneldiği için yüksek lisansı tamamlayamamıştır.

Ahmed Hoca akademisyenliği zor bulmuş, uygulamaya ağırlık verince ikisini birden yürütememiştir. Birçok akademisyene baktığında çok fazla icraları olmadığını görmüş, kendisinin daha çok istediği icra olduğundan icrayı seçmiştir. Ahmed Şahin yaptığı gözlemler neticesinde şu sonuca varmıştır: Eğer akademisyenliğe ağırlık verirse icra kısmı garip kalacak; icraya ağırlık verirse de akademisyenliği yürütemeyecektir. Hal böyle olunca icrada ilerlemeyi uygun görmüş ve bu yolda ilerlemiştir. Kendisi dinleyerek, uygulayarak güzel icra edildiğini görmüş ve bunun daha mühim olduğuna karar vermiştir. Niyâzi Hoca'dan, Bekir Sıdkı Bey'den, Alaeddin Bey'den dinleyerek, Abdussamed'den birebir dinleyerek öğrendiğini fark etmiştir. Ona göre kişi istediği

kadar güzel kitap okumak hakkında kitap yazsın, konferans versin, ne yaparsa yapsın; okuyup tarif edemedikten sonra, "bu böyledir" diyemedikten sonra eksik kalacaktır. Ahmed Şahin böyle düşünmüş ve yüksek lisansı bırakıp uygulamaya ağırlık vermiştir.

Kendisini tanıdığım kadarıyla Ahmed Şahin hareketi, devinimi seven bir kimsedir. Hal böyle olunca sanıyorum kendisi yaradılışına uygun olan tarafa ağırlık vermiştir. Ortaya bir ürün çıkması ve anında geri bildirim alabilmesi belki de Ahmed Hoca'nın akademisyenliği bırakıp uygulamaya ağırlık vermesinde etkili olmuştur. Ancak bununla birlikte Ahmed Hoca gibi müzik konusunda müktesebâtı olan bir kimse yüksek lisansını ve doktorasını yapmış olsaydı; şu anda dînî formları, Câmi ve Tekke Mûsikîsini iyi bilen ve aynı zamanda iyi icra eden bir kimse olarak, bir ilahiyat fakültesinde daha büyük kitlelere ulaşabilme imkânı içrisinde olacaktı. Sonuçta çok daha fazla insan kendisinin bilgi ve birikiminden istifade edebilecekti. Yine de seçimi her ne olursa olsun Allah yolunu açık etsin.

17- Konuştuğu Yabancı Diller

Ahmed Şahin meramını anlatacak kadar İngilizce ve Arapça dillerini konuşabilmektedir. Arapça'yı İmam-Hatip Lisesinde okumasından dolayı ve Kur'ân bilmesinden dolayı geliştirmiştir, telaffuzu ve mahreci iyidir. Konuşma konusunda da oldukça iddialıdır, Araplardan daha iyi, daha akıcı bir konuşması vardır. Çok iyi konuşamasa da orta düzey İngilizcesi vardır. Okullardaki İngilizce ders ve not arasında kaldığından, uygulamanın yetersizliğinden İngilizcesi çok sınırlı kalmıştır. İngilizce'de en büyük eksiği kelime eksiğidir.

Ahmed Hoca, Arapçasını da okuldan mezun olduktan sonra geliştirmiştir. İmamlığa devam ederken kendi kendine çalışarak; Kur'ân okurken meâlinden karşılaştırarak veya Arapça pratik konuşma rehberini okuyarak bilgi ve birikimini arttırmıştır. Terkipleri ve dil bilgisi kurallarını iyi bilmektedir. Tek eksikliği kelime

hazinesidir. Ahmed Şahin'in hâfızlığı yoktur, bunun için vakit ayıramamıştır, ancak oldukça fazla ezberi vardır.

B- TAHSİL HAYATI

1- Hocalarına ve İlim Sahibi İnsanlara Karşı Davranışları

Ahmed Şahin'in hocalarına karşı sonsuz saygısı vardır. Şu an pek vakit bulamasa da öğrenciyken hocalarının sohbetlerini, konferanslarını, seminerlerini takip etmiştir. Halen de hayatta olan hocalarıyla görüşüp onlarla istişare etmeye devam etmektedir.

Ahmed Hoca'ya göre günümüzde sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla, ilim adamlığı mefhumunun içi boşaltılmaya başlanmıştır. Bazen televizyonda bir bilim adamı veya ilim adamı çıkıp, niyeti o olmasa da Kur'ân'ı yüceltirken Sünneti bertaraf etmeye çalışmaktadır. Kimi ilim adamı ise zayıf hadislerden dem vurarak hadislerin güvenilir olmayacağını ileri sürmektedir. Bir başka ilim adamı da sünneti abartıp, hurafeleri işin içine sokmaktadır. Hal böyle olunca insanlar neye güvenip neye güvenemeyeceğini bilemez hale gelmeye başlamıştır. Bazı ilim adamları ise televizyona çıkıp, ilim adamlarının kendi aralarında yapması gereken münazarayı tartışma şeklinde milyonların önünde yapmaktadır. Bunu milyonların huzurunda yapmak insanların kafasını karıştırmakta, her kafadan bir ses çıkınca, insanlar başka şeylere inanmaya başlamakta; bir kesim bir yanlışa inanmakta, bir diğer kesim ise başka bir yanlışın peşinden gitmektedir.

Ahmed Hoca ile yapmış olduğumuz görüşmeler neticesinde, kendisini tanıdığım kadarıyla şunu söyleyebilirim; Ahmed Hoca işinin ehli olup, işini ciddiye alan, işine saygı duyan ve geleneği sürdüren ilim sahiplerine karşı büyük bir saygı ve muhabbet beslemektedir. Ona göre ilim, bilim şartlara, duruma göre şekillenmemelidir. İlim adamı aslı, doğrusu ne ise rahatı bozulması pahasına da olsa doğrudan şaşmamalıdır.

Kendisinde de gördüğüm en belirgin özellik budur; sanatını olması gerektiği gibi icra etmekte, popülarite kaygısına yenik düşüp kalitesinden ödün vermemektedir. Bu sebepledir ki kendisi de alanında uzman olarak görülen ve Câmiada aranan yüzlerden biri olmuştur.

2- Okul Arkadaşları

Ahmed Hoca lise ve üniversite yıllarındaki birçok arkadaşıyla iletişimini sürdürmektedir. İşlerinin yoğunluğu nedeniyle çok sık olmasa da eski arkadaşlarıyla zaman zaman bir araya gelip onlarla hasbihal etmektedir. Konya İmam-Hatipteki arkadaşları Konya'da değişik yerlerde vazifelidir. İmam olanlar, müezzin olanlar, iş yeri sahibi, memur olanlar vardır.

Konya'da olan arkadaşları her ay bir arkadaşlarının evinde toplanıp, sohbet edip, çay içmektedir. Ahmed Hoca da, eğer bu sırada Konya'da ise, bu buluşmalara katılmaktadır. İstanbul'da olduğu zamanlarda ise buluşmaya katılamasa da arkadaşları kendisini arayıp canlı yayınla bağlantı yapmaktadır.

3- Sevdiği Ahbapları Ve Dostları

Ortaokuldan bu yana arkadaş olduğu Ali Erol (Bkz. 33 numaralı dipnot.) konservatuardan Cumhur Tülay[54] adlı arkadaşı ve Sadreddin Özçimi (Bkz. 35 numaralı

[54] "Cumhur Tülay 1964'te Van'da dünyaya geldi. 1983 yılında girdiği İTÜ Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'ndan 1989'da yüksek lisans eğitimini tamamlayarak mezun oldu. 1989-1993 yılları arasında aynı okulun Türk Halk Müziği Bölümü'nde repetitör olarak görev aldı. 1988-1990 yılları arasında Adapazarı Belediye Konservatuvarı'nda öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1991-2000 tarihleri arasında özel TV kanallarında Türk Halk Müziği, Klâsik Türk Müziği ve Türk Müziği'nde Doğaçlama ile Caz müziğinin ortak alanlarını ortaya çıkaran programların yapımcılığını ve yönetmenliğini üstlendi. 1998'den 2000'e kadar bütün CRR konserlerinin çekimini de gerçekleştirdi. 1993 yılında girdiği Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda ses sanatçısı olarak görev yapmaktadır. Japonya'nın Aichi şehrinde düzenlenen 2005 Expo Dünya Fuarı'nda Türkiye'yi temsil etmek üzere hazırlanan Gül ve Lâle (Rose and Tulip) müzik ve dans gösterisi projesinin sanat yönetmenlerindendir. 2010 İstanbul Avrupa Kültür Başkenti Projeleri içinde yer alan "Türk ve Japon Davulları İstanbul Buluşması" projesini Türk Mûsikîsi Vakfı ile birlikte gerçekleştirdi. Aynı projeyi Ekim 2011'de Japonya'nın Osaka ve Okayama şehirlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk Mûsikîsi Vakfı destekleri ile tekrarlandı. Japonya'da Gassoda Wasu Korolar Birliği ve Okayama Tendriodaiko Toplulukları ve birçok STK'Iarla proje ortak çalışmaları devam etmektedir. Bilim Kültür Sanat Derneği (BİKSAD) adına "Tedâvi Mûsikîsi araştırma ve Uygulama Grubunu kurdu (2010).Bu grubun Erenköy

dipnot.) sevdiği dostları ve ahbapları arasındadır. Sadreddin Özçimi ile düzenli olarak görüşmektedir ve güzel bir dostlukları vardır. Bununla birlikte Sadreddin Özçimi, Ahmed Hoca'nın hocası ve ağabeyi konumundadır.

4- Okuduğu Kitaplar

Ahmed Şahin gençlik yıllarında dînî, lâdini, roman vb. pek çok kitap okumuştur. *Baharistan, Bostan, Gülistan, Gülşen-i Raz* gibi şark klâsikleri vakit ayırdığı eserlerden bazılarıdır. Ahmed Hoca bu kitapları büyük bir keyifle ve ilgiyle okumuştur. Ona göre bu kitaplar düz bilgi değildir; insanın mefhumunu genişleten, rûhunda derinlikler açan eserlerdir.

Ahmed Hoca gençlik yıllarında ayrıca Tarkan dergisini, Teksas- Tommiks dergisini takip ederdi. Ahmed Hoca'ya göre Tarkan dergisi gelmiş geçmiş en güzel resimli romandır.

İmamlık yaptığı dönemde ise daha çok hutbe hazırlığı için çok çeşitli kitaplar okumuştur. Ahmed Hoca'nın imamlık yaptığı dönemde hutbe konusunda imamlar serbestti. Ahmed hoca haftanın hutbe konusuna karar verip, birkaç gün önceden masanın başına otururdu. Masanın bir bölümüne tefsiri, bir bölümüne meâli, bir bölümüne ise *Riyâzü's-Salihîn"i* açardı. Haftanın konusuyla alakalı bir makale bulmuşsa onu da açardı. Bunların farklı bölümlerinden ilgili yerleri harmanlayarak kendisine bir kompozisyon oluşturur, hutbe çıkarırdı. Bu hazırlıklar vesilesiyle kitaplarla fazlaca zaman geçirmiş ve kendisini dînî konularda yetiştirmiş, bakış açısını zenginleştirmiştir.

Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi işbirliği İle gerçekleştirdiği "Grup Müzik Terapisinin Şizofreni Hastalarında Etkisi" projesi, Klinik Psikofarmakoloji Dergisinde yayınlanmıştır. Bayrampaşa Belediyesi'nin 2005 yılından bu yana Balkanlar'da gerçekleştirdiği "Balkanlar'da Ramazan-Kardeşlik Sınır Tanımaz" Projesinin sanat yönetmenliğini sürdürmektedir. Halen; Türk Mûsikîsi Vakfı Yönetim Kurulu ve Mütevelli Heyeti Üyesi, Kültür Konseyi Derneği Üyesi, Türk Arap Bilim Kültür Sanat Derneği (TASCA)Üyeliği görevlerini sürdürmektedir." alaturkarecords.com, CUMHUR TULAY: <http://alaturkarecords.com/sanatcilar/cumhur-tulay>.

Şu anda da fırsat buldukça güfte derleme düşüncesiyle daha çok *Kuddûsî Dîvânı, Efe Hazretleri'nin Dîvânı, Eşrefoğlu Rûmi* vb. dîvânlara göz gezdirmektedir. Bazen de aklına bir terkip gelince kitaplardan onunla ilgili bir şeyler aramaktadır.

5- Ahmed Şahin'in Resme Olan İlgilisi

Ahmed Şahin çocukluğundan bu yana resme karşı çok meraklıdır ve çizim konusunda da oldukça yeteneklidir. İlkokuldan beri resim yapmaktadır. Şimdilerde çok zaman bulamasa da gençliğinde çokça resim yapmıştır. Her şeyin resmini yapmıştır; insan resimleri, doğa resimleri, eşya resimleri, bakarak her nesnenin resmini yapmıştır.

Lise yıllarında bazen derslerde, hoca ders anlatırken Ahmed Hoca defterin en arkasını açıp Hoca'nın resmini çizerdi. Dersin sonunda kâğıdı defterden koparıp hocaya verir, hocası da "Ulen köftehor, dersi dinlemedin de bunları mı yaptın?" derdi. Ahmed Hoca bu şekilde çok kişinin resmini yapmıştır. Bir seferinde edebiyat öğretmeninin resmini yapıp hocasına vermiş, hocası da resmin üzerine hatıra olarak "Ahmed Şahin ismi, ilerinin bir sanatçısı olarak hafızamda kalacak" şeklinde bir not düşmüştür.

Ahmed Hoca'nın yapmış olduğu bir resimli roman çalışması da vardır. Tarkan, Karaoğlan gibi resimli romanlardan esinlenerek yapmıştır o romanı. Seksenli yıllarda Konya'da Yeni Konya Gazetesi bir toplantı tertip etmiş, Konyalı Sanatçılar Derneği'ni kurmaya karar vermişlerdir. Bu toplantıda Konyalı sanatçılar, bir araya gelip sorunlarını konuşmuşlardır. Ahmed Hoca'nın güzel resim yaptığını duyan Yeni Konya Gazetesi yetkilileri Ahmed Hoca'yı da toplantıya çağırmışlardır. Ahmed Hoca davete icabet etmiş, toplantılara fırsat buldukça katılmıştır. Yeni Konya Gazetesi'ne gittiği bir seferde kendi romanından bahsetmiş, onlara gazetede yayınlatabilir miyiz diye sormuştur. Fakat makineleri eski teknikte baskı yaptığı için kendisinin teklifini maliyetin çok fazla olacağı gerekçesiyle reddetmişlerdir. Bu tür resimli romanlarda kullanılan makinenin daha yeni olması sebebiyle İstanbul'da daha kolay basılabileceğini belirtmişlerdir.

Ahmed Hoca maddi imkânsızlıklar nedeniyle romanını bastıramamıştır. Son çare olarak yapmış olduğu romanın sayfalarını kendisi bir araya getirmiş, dosya kâğıtlarını zımbalamış ve kitap haline getirmiştir. Resimli roman toplam iki sayıdır ve romanına "Kara Şahin" adını vermiştir. Ahmed Hoca'ya göre resimli romanlar insanın ufkunu genişletmektedir. Ne yazık ki günümüzde gençlerimiz değil kitap, bir resimli roman dahi okumamaktadır.

6- Kitap Koleksiyonu ve Kütüphanesi

Ahmed Şahin'in kütüphanesinde ansiklopediler, tefsirler, hadis kitapları ve dînî kitaplar vardır. Bazı eski dergilerden sayılar, dünya klâsiklerinden çeşitli romanlar, Türk yazarların romanlarından vardır. Sahîh-i Buhâri, Sahîh-i Müslim gibi meşhur hadis âlimlerinin yazmış olduğu kitaplar vardır. Ahmed Hoca'ya göre günümüzde internetten de bu tür bilgilere kolaylıkla ulaşılabilir ancak kitaba dokunmak, eline alıp incelemek, kitabı açıp okumak çok daha başka bir keyif vermektedir.

7- İlmî Kapasitesi, Fıkıh, Hadis, Tefsir ve Peygamberler Tarihi Konularına İlgisi

Ahmed Şahin bugünlerde vakit buldukça Muhammed Hamidullah'ın *İslâm Peygamberi* eseriyle meşgul olmaktadır. Ona göre Muhammed Hamidullah çok geniş bir bakış açısına sahiptir. Ahmed Şahin'e göre İslâm'ın iyi yaşanabilmesi, Efendimizin iyi okunması, öğrenilmesi ve sünnetin öğrenilip hayatımıza tatbik edilmesi ile mümkündür. Yani ona göre sünnet olmadan İslâm'ı iyi yaşayamayız, anlayamayız. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'i bize en iyi Efendimiz anlatmıştır. Nitekim konuyla ilgili olarak Ahzab sûresi 21. âyette Peygamber Efendimiz'in İslâm'ı açıklamada ne kadar büyük bir öneme sahip olduğuna değinilmiştir. "Andolsun ki, sizden Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman ve Allah'ı çokça ananlar için, Allah'ın Resul'ünde iyi bir örnek vardır." Ahmed Hoca Âyet bunu söylediğine göre bizim de o örneği, yani Efendimiz'i

takip etmek zorunda olduğumuzu belirtmiştir. Allah bunu sadece o devirdekilere söylememiştir, çünkü Kur'ân-ı Kerîmherkese hitap eden, kıyamete kadar geçerli olacak bir kitaptır.

Ahmed Hoca hadisler arasında uydurma ve zayıf hadislerin bulunduğu gerçeğini inkâr etmemektedir. Hatta Buhârî gibi Müslim gibi büyük hadis âlimlerinin yazmış olduğu kitaplarda da uydurma ve zayıf hadislerin olduğunu belirtmiş ancak eserlerde bunların râvî zincirinin eksik olduğunun, hadislerin zayıf ya da mevzu hadis olduğunun belirtildiğini ifade etmiştir. Buhârî ve Müslim uydurma ve zayıf hadislerin sahih hadismiş gibi karşımıza çıkmaması için bu notları düşmüşlerdir.

Ahmed Şahin bazı ilim adamlarının "*Hiç bir hadis doğru değil, sünnet diye bir şey yok"* sözünü doğru bulmamaktadır. Ona göre eğer bu doğru olsaydı Ahzab sûresi 21. Âyet indirilmezdi. Meselâ Peygamberimiz birisi ona soru sorduğunda, soran kişiye cevap verirken tüm bedeniyle dönerek cevap verirdi. Kur'ân'da böyle bir âyet yoktur ama biz Peygamberimizin hayatına bakarak bunun İslâm'da olup olmadığına karar verebiliriz. Yine bildiğimiz kadarıyla Peygamber Efendimiz daima mütebessimdi, Kur'ân-ı Kerîm'de devamlı mütebessim olun denmese de Peygamber Efendimiz'in hayatına baktığımızda bunun İslâm'dan olduğunu anlayabiliriz. Bunun için Ahmed Hoca'ya göre sünnet olmadan, Peygamber sevgisi olmadan biz kolay kolay İslâm'ı yaşayamayız. Allah sevgisi de Peygamber sevgisiyle yeşerir. Peygamber Efendimiz'i, bizi Allah ile tanıştırdığı için seviyoruz, asıl maksada ulaştırdığı için seviyoruz. Allah dostları da böyledir. Ya da bir şeyhi bizi hem Allah ile hem de Efendimiz'le buluşturduğu için seviyoruz, ona tapmıyoruz. Öyle bir şey olamaz. O, yalnızca bir öğretici, bir vesiledir. Cenâb-ı Hakk'ı bilebilmemiz için de onu en iyi bileni bulacağız, O da Efendimiz'dir.

C- ASKERLİK HAYATI

Ahmed Şahin 1987 yılında Konservatuardan mezun olmuş sonra yüksek lisansa başlamıştır. Yüksek lisansı bitiremese de bu meşguliyetler sebebiyle askere gidememiştir ve askere gitmesi 1994 yılını bulmuştur. Ahmed Şahin askerliğini 1994 yılında bedelli olarak yapmıştır. Ahmed Hoca askere gittiği dönemde evli ve iki çocuk babasıdır. Askerliğini Burdur'da iki ay sürede tamamlamıştır. Bu iki aylık sürede kendisine askerlikle ilgili bütün içeriği göstermişlerdir. Bir dönem bedelli askerlik yapanlar hiçbir şey yapmadan, içtimaya bile çıkmadan askerliklerini tamamlamaktalarmış. Daha sonra tugay komutanı değişip yeni komutan Celal Karasu gelince bedelli askerlik yapanların eğitimini yeniden düzene sokmuştur. Bedelli askerlik yapanlara ot yolmasından, silah atmasına kadar her şeyi yaptırmışlardır.

Ahmed Hoca'nın bulunduğu tugay Topçu tugayıdır. Topun nasıl atılacağını dahi öğrenmiştir o dönemde. Tugayın bir mescidi de vardır. Ahmed Hoca mescidin her saat dolup taştığını, erinden subayına kadar herkesin gelip namaz kıldığını aktarmıştır bizlere. Kendisine askerlikle ilgili bir anısını sorduğumuzda bizlere şunları anlatmıştır:

İki ay süren bir askerlik döneminde anım var dersem uzun süre askerlik yapanlara ayıp olur sanıyorum. Askerlikte erler mesleklere göre sınıflandırılıp ayrıldığı için, ben de konservatuar mezunu olunca beni bandoya aldılar. Yemin törenimiz olunca, ailem de törene gelmişti. Yemin töreninden sonra eşim neylerimi getirdi. İçtimalardan sonra orada benimle birlikte birkaç arkadaş bandoya gidiyorduk. Orada ney sazıyla bir şey yapmam mümkün olmasa da mûsikî bildiğim için bandodaydım. Ben bir hafta gittim bandoya, baktım benim yapacağım bir şey yok. Dedim ki komutana "Komutanım ben neyzenim, bandoda benim işim olmaz. Ben gideyim kendi birliğime orada yat kalk ne gerekiyorsa yaparım" dedim. "Tamam, sen bildiğin gibi yap" dedi beni gönderdi. Bandoda uzun dönem askeri bir ney talebesi Cüneyt çavuş vardı. Cüneyt çavuşa ben ney göstermeye başladım. Bandoya Cüneyt çavuşu çalıştırmak için serbest zamanda

beşten sonra geliyordum. Bir süre devam ettik bu şekilde, derken bir gün yine içtimadan sonra çavuşa ney sazı çalıştırmak için gittim. Çalışırken bir ara kapı açıldı, içeriye üsteğmen girdi. Bandonun komutanı imiş, ben tanımıyordum. Ben ilk etapta içeriye girdiğini fark etmedim; üflüyorum, çalıyorum, anlatıyorum arkadaşa. Üsteğmen başımızda bizi diniyormuş. Ben bir baktım komutan, hemen kalktım ayağa. "Otur otur "dedi. "Sen Cüneyt çavuşu çalıştırmak için gel yine buraya. Sabah içtimadan sonra birliğine gitme, burada dur," dedi. "Peki komutanım" dedim. Oraya gitmeye devam ettim ama bandonun faaliyetlerine katılmıyordum.

Sonra Mehmetçik Vakfı yararına ordu evinde bir gece yaptılar. Gecede bizim bandoda kanun çalan bir arkadaş Ferruh Yarkın vardı, Kültür Bakanlığı'nın Devlet Müzik Topluluğu'ndadır kendisi. Toplulukta kudûm sazını çalar, bandoda ise kanun çalıyordu. Bir arkadaş okuyordu. Birisi keman çalıyordu. Birisi ritim filan… Ben katılmadım onlara ancak ben de bandoya gidip geldiğim için beni de alıp, arabaya bindirdiler, ordu evine gittik. Neyse ben çıkmadım programa, seyrettim arkadaşları. Sonra ertesi gün tekrar geldik, bandoda oturuyoruz. Arkadaşı çalıştırdım, tugay komutanı Celal Karasu teftişe çıkmış. Bandoya da geldi, ben de kapının önündeydim. "Dikkat!" dedim, hemen durdum. İçeri baktı bir "Merhaba asker, oturun" dedi. Bana baktı şöyle "Sen kimsin, tanıdık geldin?" dedi. Ben de tanıttım kendimi. "Ben seni geçen konserde görmedim. Burada ne yapıyorsunuz?" dedi. "Komutanım ben burada bir çavuş arkadaşımız var, onu çalıştırıyorum "dedim. "Bando komutanımız sen Cüneyt çavuşu çalıştır, onun için gel, programlara çıkma" dedi, dedim. "Ha peki... Sen ney mi çalıyorsun demek? Doğru o her yerde çalınmaz" dedi.

Yine ilk zamanlar ordu evinde bir program yapmışlardı. Orada ney ile çıktım. Bir iki eser okudu arkadaş. İyi güzel derken iş böyle eğlence müziğine kayınca, hanımlar filan çıkıp oynamaya başladı. Ben de neyi bıraktım dizimin üzerine, biraz bekledim, az sonra indim aşağı. Herkes bana bakıyor. Bir teğmen geldi peşimden, "Ne

oldu ya?" dedi. "Komutanım, burada ney sazını icra edemem, olmaz, uygun değil" dedim. Nedenini sorunca; "Ney sazı her yerde üflenmez, ben üfleyemem, benim anlayışıma ters" dedim. "Peki, sen git ben komutana söylerim" dedi. Asker arkadaşlarımızdan biri emekli olan Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez'di. Hatta son akşam koğuşta ben ney üfledim, onlar dinledi. O zaman Ankara İlâhîyat'ta araştırma görevlisi idi. Böyle birkaç küçük anım oldu işte askerlikte.

İKİNCİ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN SOSYAL HAYATI, KİŞİLİĞİ, TASAVVUF ANLAYIŞI VE MÛSİKÎŞİNASLIĞI

İKİNCİ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN SOSYAL HAYATI, KİŞİLİĞİ, TASAVVUF ANLAYIŞI VE MÛSİKÎŞİNASLIĞI

A- SOSYAL HAYATI

1- İnsanlara İkramı ve Hediyeleşmesi

Neyzen Ahmed Şahin son derece mükrim bir kimsedir. Bu hasletinin gelişmesinde ailesinin ve yaşadığı çevrenin etkisi büyüktür. Çünkü küçüklüğünden beri çevresinde bunu görmüş ve buna alışmıştır. Ona göre komşuları, akrabaları ve sevdikleriyle hediyeleşmek bir adet haline gelmiştir. Peygamber Efendimizin hediyeleşmenin önemi ile ilgili hadisleri de bu kavramı içselleştirmesini kolaylaştırmıştır. Ahmed Hoca hayatını bu hadisler çerçevesinde şekillendirmeye gayret etmekte, fırsat buldukça, imkânı el verdikçe sevdikleriyle hediyeleşmekte ve onlara ikramda bulunmaktadır, bunu bir sosyal faaliyet olarak düşünmemektedir. Ona göre bunlar bir müminde olması gereken hasletlerdir.

Ben de tanıştığım günden itibaren ne zaman Ahmed Hoca ile röportaj yapmaya gitsem, her seferinde bana ve orada bulunan diğer misafirlerine büyük küçük demeden elleriyle ikramda bulunmuştur. Büyük bir muhabbetle yaptığı bu ikramları, Ahmed Hoca'nın gözünün ve gönlünün ne kadar bol olduğunu bizzat görebilmemi sağlamıştır.

2- Misafirperverliği

Ahmed Hoca'nın ailesi ile birlikte yaşadığı yıllarda evlerine çokça misafir gelirdi. Günümüzde kaybolmaya yüz tutsa da o dönemde ev ziyaretleri ve

bayramlaşmalar insanların hayatlarında önemli bir yere sahipti. Ahmed Hoca bu konuya şöyle değinmiştir:

Konya'da o zamanlar cemaat şimdiki gibi değildi. Şimdi apartman hayatında kimse birbirini tanımıyor, insan karşı komşusunun kim olduğunu dahi bilmiyor. Ama eskiden tek, bilemedin çift katlı evlerde bütün mahalle bir uçtan bir uca birbirini tanırdı. Meselâ Ramazan ayında Câmiye gidilir; "Bu akşam Recep Efendilerde iftar yapıyoruz aziz cemaat." denirdi. Ve Recep Efendinin evi akşam dolar taşardı. Çorbasından sarmasına, baklavasına varıncaya kadar Konya'nın geleneksel yemekleri ikram edilirdi. Yemekteyken bir başka komşu "Yarın da iftara benim eve buyurun." derdi. Bu böyle devam eder, bütün Ramazan ayı boyunca hemen hemen her gün birlikte iftar edilirdi.

*Ramazan bayramı gelince de -*Kurban *bayramında kurban kesimi dolayısıyla bayramlaşmalar ikinci gün başlasa da- sabah namazından sonra bayram namazı kılınır, Câmide bayramlaşılırdı. Câmiden çıkarken "Saat 10.00 da Ahmet Efendi'nin evinde buluşuyoruz" denir, bütün cemaat kararlaştırılan saatte Ahmet Efendi'nin evinde olurdu. Orada beş dakika oturulur, hal hatır sorulduktan ve bayramlaşıldıktan sonra yan komşuya geçilirdi. Beş dakika orada, beş dakika diğerinde derken bütün mahalle ile bayramlaşılırdı.*

Şimdi ne yazık ki bu güzel gelenekler kalmadı. Bunlar yok olunca da bunların yerini hep menfaat aldı. Teknoloji ilerledi, herkesin elinde bir cep telefonu var. Nadiren de olsa birbirinize oturmaya gidiyorsunuz ancak aynı odada diyelim ki beş kişi varsa beş kişinin elinde de cep telefonu var. Açıyor birisi "Şunu bir seyredin ya" diyor diğeri de bir başka şeyi izletiyor. Vakit böyle ziyan oluyor. Sohbet yok, konuşma yok. Niye? Bilgi yok, birikim yok… Yani güya teknoloji ilerledi, ilim ilerledi ama cehâlet arttı.[55]

[55] 03Aralık 2017 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

3- Dostlarına Ve Öğrencilerine Muamelesi

Ahmed Hoca'ya göre Kur'ân-ı Kerîm eğitimi başta olmak üzere mûsikî, hüsnü hat, tezhip, ebru gibi sanatlarımızın hepsi usta çırak ilişkisine dayanır. Bu geleneği ortaya çıkarır ve gelenek bu şekilde oluşur. Sanat da gelenekten meydana gelir. Geleneklerden kültürler, kültürlerden de medeniyetler meydana gelir. Ahmed Hoca bu sebepledir ki geleneğe oldukça önem vermektedir. Üstatlarından, hocalarından böyle görmüş ve kendisi de öğrencilerine bu düsturla öğretmeye gayret etmektedir. Yani ona göre kitabi bilgi tek başına yeterli değildir. Bu bilgileri anlamlandıran bir hocaya, bir üstada ihtiyaç vardır. Ahmed Hoca konuyla ilgili fikrini şöyle belirtmiştir:

Meselâ Kur'ân-ı Kerîm öğrenirken alın elinize Kur'ân'ı, Elif-Ba'yı ya da bir tecvît kitabını. Ne kadar okusanız da; görmeden, gelenekten gelmiş bir hocanın önünde diz çökmeden Kur'ân okumayı öğrenemezsiniz. Meselâ Kur'ân-ı Kerîm meâlini okuyorsunuz. Âyette "Allah'ın ipine sımsıkı sarılın." diye bir ifade karşınıza çıkıyor. Tefsir ilmine hâkim birisi size onu açıklamazsa, âyetin neyi kast ettiğini anlayamazsınız. Onu açıklamazsa; "Allah'ın ipi mi var?","O nasıl bir ip?" diye düşünür durursunuz. Bir başka âyette "Göğe bir ip at" ifadesi geçiyor. Ne demek istiyor acaba? Ne ipi? İşte orada deyimler devreye giriyor. Meâllerin birçoğunda o zamanki Arap lisanında geçerli olan kaideler, deyimler ve ifadeler var. İşte bunların tam olarak anlaşılabilmesi ve sonraki nesillere doğru aktarılabilmesi için, tefsir ilmini hâiz kimselerin bu ifadeleri açıklaması gerekir.

Mûsikî sanatında da durum böyledir. Üstat o sesi nasıl basıyor? Okurken nasıl okuyor? Ağzını nasıl yapıyor? Parmağını nereye koyuyor? Bunları birebir görmeden, geleneği anlamadan istediğimiz kadar kitaplara bakalım bu ilmi tam olarak öğrenemeyiz. En kabiliyetlisinde, en istidatlısında bile bir şeyler eksik kalır. Dolayısıyla

kişi bir sanat dalında başarılı olmak istiyorsa bir üstada bağlanmalı, çalışıp gayret etmeli ve gelenekten taviz vermemelidir.[56]

4- Kadınlara Karşı Tutumu

Ahmed Hoca'ya göre İslâm'ın kadına ve erkeğe bakışı diye bir şey yoktur, "İnsana" bakışı vardır. Bir Müslüman'ın bakış açısı bu olmalıdır, böyle yaşamaya gayret etmelidir.

Ahmed Hoca kişilere "kadın- erkek" olarak değil, "insan" olarak muamele etmektedir. Ailesinden ve çevresinden böyle görmüş, böyle öğrenmiştir. Kadınlara genel tavrı insan olarak muamele etmesi yönündedir ancak kadınların fiziksel durumundan dolayı onlara biraz daha nazik davranmaktadır. Kadın- erkek fiziksel olarak eşit olmasa da insan olarak eşittir. Örneğin hanımlardan şah ney üflemesini istemek eşitsizlik olabilir. Ama nihayetinde kadın da erkek de ney sazını üfleyebilir.

5- Çocuklara Karşı Davranışları

Ahmed Şahin çocuklara olan muamelesinde ortayı bulmaya çalışmaktadır. Çünkü ona göre fazla sert olduğunuz zaman çocukta ters teper, çok yumuşak davranırsanız çocuk bunu farklı yorumlayabilir, o da yanlış sonuçlar ortaya çıkabilir.

Ahmed Hoca'ya göre çocuklar ilerinin fidanlarıdır. Kendisinden ders almak için gönüllü olan herkesi, istidadını da gözlemleyerek, tartarak onun yerini alacak bireyler olarak görmektedir. O, kendisini bu büyük medeniyetin bir unsuru ve hizmetkârı olarak görmektedir.

Ahmed Hoca ünlü olmak, şöhret sahibi olup "Ben sanatkârım" diye geçinenlerden olmak istememektedir. Aksine "Ben kimim ki sanatkâr olacağım?"

[56] 03 Aralık 2017 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

demektedir. Cenâb-ı Hak, kendisine bir kabiliyet vermiş, "Buna sahip çıkacaksın" demiştir.

Ahmed Hoca da elinden geldiğince bu medeniyete sahip çıkmakta, bunu diğer nesillere anlatmaya gayret etmektedir. Ona göre bu aşk işidir, sanat aşktır. O sanatıyla gerçek sanatkâra ulaşma gayesini taşıyanlardan olma yolundadır. Öyleyiz dememektedir çünkü ona göre bu çok büyük bir iddia olur. Çünkü en büyük sanatkâr Cenâb-ı Hak'tır.

Allah her şeyi bir ahenk içinde yaratmıştır, ahenksiz bir şey yoktur. Kâinatta güzel olmayan, ahenkli olmayan bir şey yoktur. Örümceğin ağını yakından inceleyince bile ürperebilir insan, onda bile ahenk vardır. Onun için Ahmed Hoca aynı düşüncede insanlar yetiştirme uğraşı içerisindedir. Gençleri, çocukları ilerinin Ahmed Şahin'i olarak düşünerek, düşünmek isteyerek bakmakta ve elinden geldiğince onları yetiştirmeye gayret göstermektedir.

6- Fakirlik ve Zenginlik Hakkındaki Düşünceleri, Fakir ve Zengin İnsanlarla Olan Münasebetleri

Ahmed Şahin öğrencilik yıllarında ve daha sonraki bazı zamanlarda bazen maddi anlamda zor duruma düşmüştür. Ahmed Hoca zengin değildir ama Cenâb-ı Hak kendisini müsait kıldığında fakirliğini hatırlamaktadır. Fakirliğin ne demek olduğunu bildiği için gördüğü zaman fakir insanlara karşı duyarsız kalmamaktadır. Ama ne yazık ki günümüzde fakir diye çıkıp insanları istismar edenler çok olmaktadır. Dilenen birisi geliyor yanınıza, yardım ediyorsunuz, bakıyorsunuz ilerde başka kişilere de aynı şekilde yaklaşıyor. Aradan günler geçiyor aynı kişiyi aynı sözlerle tekrar görüyorsunuz. Bu tür hadiseler bu müesseseyi zedelemektedir. Bu istismarcılar yüzünden insanlar fakirlere yardım etmek istememektedir. Ahmed Hoca gerçekten fakir olan bir kimsenin yardım istemediğini, bilakis onları sizin araştırıp bulmanız gerektiğini ifade etmiştir. Bu sebeple yardım kuruluşları vardır, insanlar yardımlarının ihtiyaç sahiplerine ulaşıp ulaşmadığını bu kurumlardan takip edebilmektedir. Ahmed Hoca'ya göre insan zaman zaman bu

zorlukları yaşayabilir ancak önemli olan her ne olursa olsun, kişi her daim tevekkül içerisinde olmalıdır. Böyle olursa Cenâb-ı Hak bir yerden ya birilerini gönderir ya da bir iş çıkarır önünüze. Bir şekilde size yardım eder, bunlar imtihan süreçleridir.

Ahmed Şahin'e göre muhtaç olanlar imtihan içerisindedir. Bu hem onların imtihanı, hem zenginlerin imtihanıdır. Onun için fakirliğin ne demek olduğunu, fakirliğin dahi kıymetini bilmelidir insan. Bunu biraz açmak gerekirse bir maddi fakirlik bir de mânevi fakirlik vardır. Herkesçe bilinen maddi fakirliktir. Ama aslında zenginler de fakirdir, zenginler de fakir olduğunu bilseler, bunun idrakine varsalar ortalıkta maddi fakir kalmayacaktır. Zekât müessesesi bunun için vardır. Ahmed Hoca konuyla ilgili şöyle söylemiştir:

Yunus Emre diyor ya: "Ne varlığa sevinirim, ne yokluğa yerinirim". Benim değil ki… Bizim değilse kimin? Allah'ındır… Allah nasip etmiş, bir şeyler olmuştur. Meselâ atölyede bir sürü udumuz, neyimiz var değil mi? Peki ya ağacı enstrüman haline getirme kudretini bize veren kim? Bunu her alana, her sektöre uygulayabilirsiniz. Bir sürü ağacı, kamışı, manda boynuzunu, başpareyi bir araya getirmişiz, bunlar bizim olmuş güya… Yani bunlar bizim derken ne olmuş, zengin olmuşuz diyelim. İyi de işte o zenginlik dünyaya ait, maddi bir şey. Sen zenginsen seni fakirle sınıyor Cenâb-ı Hak. Sadakanı vermezsen, zekâtını vermezsen "bunlar benim" dersen, o zaman bir rüzgâr estirir, bir şey olur senin olmayıverir onlar… Hani senindi? Fakirlik, hem zenginin, hem bütün insanların "Ben fakirim, zengin olan Allah'tır." demesidir, fakirlik budur. Yani en zengin adam bile bunu diyebildiği ve bunun idrakinde yaşayabildiği zaman fakirdir. Cenâb-ı Hakk'a yakınlıktır. "Fakr" kelimesi benim bir şeyim yok, her şey Allah'ın demektir.

"Serîr-i bezmgâh-ı fakrı her bir câna vermezler " *diyor Neyzen Hüseyin Fahrettin Dede. Yani Cenâb-ı Hakk'a yakınlığın meclisini, fakirlerin bulunduğu meclisi herkese nasip etmezler, diyor. Onun için, büyük bir mertebedir fakirlik…*

"Değil her câne ya hu, belki her cânâne vermezler." *Birçok cânân olmuş, sevgili derecesine ermiş, bayağı bir mertebe kat etmişlere de nasip olmaz diyor.*

"Efendi, umma sen âb-ı hayât-ı bâdeden hisse" *yani bir an evvel Cenâb-ı Hakk'ın aşkına, sırrına kavuşmayı kolay bir şey zannetme.*

"Ânı insâne tahsis ettiler hayvâne vermezler…" *İnsan olan ancak buna sahip olur, diyor. Burada hayvan deyince hakaret olarak algılamayalım. Hayvan demek, yaşayan demektir. Yaşıyorsun, geliyorsun, nereden geldin? Niye geldin? Nereye gidiyorsun? Anlamadan, öğrenmeden, Cenâb-ı Hakk'a kulluk yapmadan çekip gidiyorsun. İşte hayvanlarda da öyle ya, o bakımdan.*

Yunus Emre Hazretleri de diyor ya; ***"Ölen hayvan imiş âşıklar ölmez."*** *Şiirin sonunda insan, Hazreti Allah'ın yeryüzündeki halifesi… Halife ne demek? Temsilci. Kendisinden sonra gelen kişiye halife denir. Allah yeryüzüne temsilcisi olarak gönderiyor insanı. Efendimiz'in halifesi Efendimiz'i, yani onun makamını temsil etmiştir, Cenâb-ı Hakk'ın yeryüzündeki halifesi de insandır. Bu sebeple insan bu yüceliğini idrak edip ona göre bir hayat sürdüğü zaman âşık oluyor ve insan oluyor. "Hazreti İnsan" deniyor daha sonra ona. Osman Kemali hazretleri öyle diyor:*

"Men 'aref" sırrın duyup, Mevlâ'sına vârın veren,

Hâdim-i insân olan; insân gelir, insân gider."

İnsana hizmet için, hizmet… Cenâb-ı Hakk'ı anlatan, insanı anlatan, insanlığa hizmet eden… İnsan gelir, insan gider diyor…

"Bilmeyen asl-ı vücûdu, bulmayan Mevlâs'ını"

"Sureta insan gelir de, sîreta hayvân gider" diyor.

Yani var olmasının aslını, sebebini bilmeyen, bulmayan, Mevlâsını tanımayan kimse, suret olarak insan gibi gelse de sîret olarak hayvan gider, diyor Erzurum'lu Osman Kemâli Hazretleri. Dolayısıyla niye var olduğumuzu bilmemiz lâzım. O zaman insan oluyoruz, olma yolunda ilerliyoruz. İşte tasavvufun gayesi de budur; insana

hizmet etmek, insana kim olduğu anlatmak, Aşk-ı Mevlâ'ya insanları ulaştırmak. Hazreti Yunus yine;

"Niye var olduğunu bilip Mevlâ'sına varın,

Verip canlar canını buldum benliğim yağma olsun, varlığım yağma olsun." *diyor ya.*

Yani artık maddi olarak hiçbir şey istemiyor, her şeyini Allah için sarf ediyor. "Hiçbir şey yok, ben dahi yokum. Benim malım, mülküm, zenginliğim, her şey Allah'ın" diyor. İşte fakirlik derecesi, mertebesi budur. Tasavvufi anlamda yüce bir mertebedir.[57]

7- Yolda Yürüyüşü

Günümüzde bazı kimseler yolda paldır küldür yürümektedir, gelip size çarpsa da özür dilemediği gibi ters ters bakabilmektedir. Ahmed Hoca kendisi çarpmasa dahi böyle anlarda özür mahiyetinde elini göğsüne koyup, yoluna devam etmektedir. Dar bir yerden geçecekse mutlaka yan dönerek geçmektedir. Eskiden yolda karşı karşıya gelindiğinde mahremiyetten dolayı hanımlar kenara çekilirlermiş ancak Ahmed Hoca eğer karşısında hanımlar varsa da, kenara çekilip onların geçmesini beklemekte, yol müsait olunca yoluna devam etmektedir. Acelesi varsa da kimseyi rahatsız etmek istemediğinden kaldırımdan aşağı inip hızlı hızlı yürümektedir. Yürürken bunlara mutlaka dikkat etmektedir.

8- Temizliği, Düzeni ve Giyimi Hususundaki Hassasiyetleri

Ahmed Şahin genel olarak giyiminde vücut hatlarını belli etmeyen giysiler tercih etmektedir, dar giyinmeyi sevmemektedir. Son yıllarda giysileri motor kullandığı için tutsun diye biraz dar olsa da onların içinde koruyucu malzemeler olduğundan yine

[57] 02 Nisan 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

hatlarını belli etmemektedir. İslâm, tesettür konusunda her ne kadar erkeğe dizle bel arası kapalı olacak şekilde giyinmeyi serbest kılsa da Ahmed Hoca çoğu zaman kısa kollu kıyafetlerle bile gezmeyi sevmemektedir. Hele hele öyle vücut geliştirme yapıp, pazılarını gösterme bahanesiyle askılı bluzlar giyen erkeklerden hiç hoşlanmamaktadır. Vücut çalışıyorum diye bedenini gösteren erkekleri, ney üflüyorum diye ney sazını elinde sallayarak gezmeye benzetmektedir. Bunları doğru bulmamaktadır. Kendisi bunu aynı hanımların tesettürü gibi görmektedir.

Ahmed Şahin aşırı olmasa da titizdir. Örneğin atölyeden çıkıp birileriyle görüşecekse kimseyle tokalaşmadan hemen ellerini yıkamaktadır. Ona göre insanlar ihmal etse de bu herkeste olması gereken bir davranıştır. Bunun dışında gerektiği kadar temiz ve titizdir, aşırı bir hassasiyeti bulunmamaktadır. Örneğin bazen beş vakit abdest alamamakta, bir abdestle üç- dört vakit namaz kılabilmektedir. Tabi yine de abdest diye bir mefhumu vardır ve onu muhafaza etmektedir. Ancak atölyede çalışırken elinde ağaç tozu olsa da o halde gelip masadan bir tane yiyecek alıp yiyebilmekte, üfleyip geçebilmekte, çok da abartmamaktadır.

Ahmed Hoca düzeni sevmektedir çünkü kendisi işinin düzenle yakından ilgili olduğunu belirtmiştir. İşinde seslerin düzeni oldukça önemlidir, bu anlamda aşırı olmamakla birlikte düzen tüm hayatına sirayet etmektedir. Örneğin evde otururken ceketini gelişigüzel koymuşsa işi bitene kadar o şekilde durması Ahmed Hoca'yı rahatsız etmemektedir. Ancak bazı göze güzel görünmesini istediği şeyler olduğunda örneğin; bir levha bir milim dahi kaymış olsa, "Bu levha neden eğrilmiş?" demekte ve onu düzeltmektedir. Çünkü ona göre düzenli olmak güzel bir şeydir. Ahmed Şahin konuyla ilgili şu rivayetleri aktarmıştır:

Efendimizin oğlu İbrahim, iki yaşlarında vefat edince, onu kabre indirmek için kabristana gidiyorlar. Kabri kazıyorlar, düzenlerlerken bakıyorlar kabirde bir girinti var bir delik oluşmuş. Efendimiz, "O delik nedir, onu kapatın." diyor. "Ya Rasulallah,

az sonra toprakla örteceğiz" diyorlar. "Olsun, şimdiden örtün, düzeltin" yani onu koyana kadar gözümüz güzel görsün diyor ve düzelttiriyor kabri. Efendimiz her konuda estetiğe, güzelliğe önem vermiştir. Güzel şeylere bakıp, güzel görmeyi tavsiye etmiştir. Başka bir misalde; yolda yürürken köpek ölüsüne rastlıyorlar. Herkes kokudan dolayı uzaklaşıyor. "Ya Rasulalllah, yolumuzu değiştirip şuradan gidelim, çok kötü kokuyor" diyorlar. "Olsun ama bakın dişleri ne kadar güzel" diyor. O çirkin görüntüden onu görüyor yani. Güzellikle hayatımızı tezyin etmemiz lâzımdır.[58]

Ahmed Şahin, Müslümanın temiz olması gerektiğini; zaten bir insanın namaz kılıyorsa, ibadet ediyorsa kişisel temizliğine dikkat edeceğini belirtmiştir. Bununla birlikte ağır koku sevmemekte ve kullanmamaktadır. Umreden, hacdan gelen hediye esansları vardır ve ara ara bu esansları sürse de bunları pek fazla kullanmamaktadır. Ona göre her şeyin bir ifratı bir de tefriti vardır. Bunlara dikkat edilmeli, sünnet diyerek olmadık yerde ağır kokular sürülmemelidir.

Ahmed Hoca bazen gittiği Câmilerde cemaatten birinin gül yağı gibi bir esansı getirip, yanında kim varsa ikram ettiğini, kendisinin de bıyıklarına, kaşlarına, sakallarına, bağrına, yanaklarına sürdüğünü görmektedir. Ona göre bu çok abartılıdır, böyle olmamalıdır. Kişi illa sürecekse abartmadan kaşlarına veya bıyıklarına sürmelidir.

Koku sürmenin mantığını kavramak gerekmektedir. Kişi kokan bir şey yemişse ve cemaate de girecekse kötü kokmamak için esans kullanabilir, bunu bize Efendimiz tavsiye etmiştir yoksa durup dururken, şimdiki reklâmlarda söyledikleri gibi çekici olmak için sürünmemiştir esansı, hâşâ! O zamanın şartları düşünüldüğünde insanlar şimdiki gibi sık sık üst baş değiştiremiyordu, böyle olunca da Peygamber Efendimiz cemaati rahatsız etmemek için esans kullanmayı tavsiye etmiş ve kendisi de zaman zaman ağır olmayan kokulardan sürmüştür. Bizim de böyle düşünmemiz gerekir.

[58] Zühal Ayşe Kaptan, Ahmed Şahin İle Röportaj, İstanbul - Üsküdar, 6 Nisan 2019.

Ahmed Hoca'nın Câmiye giderken güzel koku sürünmek ve kötü kokmamak gibi bir derdi yoktur, çünkü cemaate girecekse yiyip içtiğine dikkat etmekte ve insanları rahatsız edecek bir şekilde kötü kokmamaktadır. Kendisi kokuda abartmanın lüzumsuz olduğu düşünmektedir. Sürecekse hafif kokulardan çok az şekilde sürmektedir, sürdüğü koku da daha sonra uçup gitmektedir. Ancak ağır koku sürmeme konusunda özel bir hassasiyeti vardır çünkü bu tür kokularla etrafındaki insanları rahatsız etme durumu ortaya çıkabilir. Ahmed Hoca'ya göre Ağır kokular genze gider, genze gittiği zaman ise yakar, öksürtür insanı. Meselâ atölyesindeki selvi ve sedir ağaçlarının kokusu biraz fazla koklayınca öksürtmeye başlar. Bu sebeple insanlar kötü kokmayayım diye koku sürerken, diğer insanları sürdükleri ağır kokularla rahatsız etmemeli, hafif kokular tercih etmelidir.

9- Hastalıklar ve Hastalar Hakkındaki Düşünceleri, Hastalara Karşı Tavır ve Davranışları

Ahmed Şahin'e göre eninde sonunda herkes ya hasta olacak ya da başka sebeplerle bu dünyadan ayrılacaktır. Onun için her hastalığın veya her ölümün başa geleceği düşünülerek idrak edilmeli, ibret vesilesi olarak bakılmalıdır. Mümkün olduğunca hastalar ziyaret edilmelidir. Hastalar açısından bunlar bir imtihandır çünkü hasta kişiler normal hayatta olduğundan daha fazla Cenâb-ı Hakk'a bağlanırlar, Allah'ı daha çok zikrederler. Onun için eskiler hastalıkları bir lütuf olarak görmüşlerdir. "Elhamdülillah bize bu derdi verdi, Cenâb-ı Hakk'ı unutmamamız için bu bir fırsattır" diye şükretmişlerdir. Ahmed Hoca bir hastalık duyduğu zaman, aklına geldiği zaman, hasta bir kimseyi gördüğü zaman bunları hep düşünmektedir. Ahmed Şahin hasta ziyaretinin nasıl olması ya da nasıl olmaması gerektiği ile ilgili olarak bize şu meşhur hikâyeyi aktarmıştır:

Yol yordam bilen bir komşu, sağır olan diğer komşusuna:

- Komşun hastalandı, ziyarete gitsene, der. Sağır olan ise içinden:

- Yahu ben bu ağır işiten kulakla, o genci nasıl anlarım, diye geçirir. Hasta olanın sesi, soluğu çıkmaz. Ben şimdi ne yapayım? Ama gitmek de gerekli, çünkü komşum… İyisi mi o dudaklarını kıpırdatınca ben tahminde bulunur, ne demek istediğini anlamaya çalışırım, der. Ey hasta komşum, nasılsın diye sorduğumda: "Ya iyiyim ya da fena değilim" diyecek. Allah'a şükür derim. Sonra ne içtin diye sorduğumda "Şerbet veya çorba içtim" cevabını verecek. Ben de : "Afiyet olsun" derim. Doktorun kim dediğimde filan doktor diyecek, o zaman ayağı çok uğurlu biridir. O gelince işin düzelir, yoluna girer. Biz daha önce onu denedik. Hastalarına iyi bakıyor, iyileştirir derim". Sağır, aklından tahminen konuşabileceklerini geçiriyor sonra hasta komşusunu ziyarete gidiyor,

Sağır adam: - Nasılsın? Diyor.

Hasta: - Çok kötüyüm, ölüyorum, diyor.

Sağır da: - Allah'a şükür, Allah'a şükür… diyor.

Hasta: - Bu neye şükrediyor, herhalde bu bizim düşmanımız, bizim ölmemizi istiyor, diye geçiriyor aklından. Sağır farkında değil tabii, devam ediyor.

Sağır adam: - Ne içtin? diye soruyor.

Hasta: - Zehir, diyor.

Sağır adam: - Afiyet şeker olsun, diyor. Hasta daha da kahroluyor, sinirleniyor.

Sağır adam: - Tedaviye gelen doktor kim? diye soruyor.

Hasta: - Azrail geliyor, o geliyor ama sen buradan def ol, diyor.

Sağır adam: - Çok iyi, çok iyi... Onun ayağı pek uğurludur, buna sevinmen lâzım, diyor. Sonra sağır adam, hasta ziyaretini tam zamanında, layıkıyla gerçekleştirdiğini düşünerek sevinçli bir şekilde hastanın yanından ayrılıyor.

Hasta: - Bu benim canıma kastetmiş, bunun böyle kötü düşündüğünü bilmezdim, diye düşünüyor. Ona kızıyor ve sağırın aklını başına getirecek, ağzının payını verecek hakaret dolu sözler sarf etmek ve haberler göndermek istiyor…

Böyle olmamak lâzım, yani hastalıktan bahsetmemek gerekir. "Nasıl oldu ya, sen nasıl bu duruma düştün? Kontrol yaptınız mı ?" dememek gerekir. Orada sohbet edersiniz, fazla uzun kalmazsınız. "Maşallah iyi gördüm, Allah şifa versin bayağı yüzüne renk gelmiş" diyerek hastaya moral vermeye çalışırsınız. Tabi fazla da abartmamak kaydıyla! İfrata kaçmadan. Ortamı ılımlı hale getirmek için uyduruyormuş gibi anlaşılmamalıdır. Eşten dosttan şuradan buradan bahsedersiniz. Ayrılırsınız, hastalık konusunda öyle çok detaya girmezsiniz ama bazıları da takmaz, "Bunu bize Allah verdi, ne yapalım? Der. Konuyu kendisi açar, onlara da bir şekilde hastalığın bir lütuf olduğundan bahsedebilirsiniz.

Geçen sene annem hastanedeyken onun odasında yatan bir hanım vardı, ameliyat olacaktı ve "Ya ölürsem" diye korkuyordu. Nitekim o hanım vefat etmiş… Ablam annemi daha sık sık ziyaret ettiği için, o hanım ameliyata giderken koridorda ameliyathanenin girişinde tesadüfen görmüş. Ablamın adı Mahire'dir. "Mahire abla dua et, ben çok korkuyorum ya ölürsem diye" demiş. Ablam ise "Ya niye korkuyorsun, ölürsen Cenâb-ı Hakk'a kavuşacaksın, Efendimiz ölmedi mi? "demiş.

Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber…

Hiç güzel olmasaydı, ölür müydü Peygamber? Demiş Necip Fazıl.

"Efendimize kavuşacaksın, Allaha kavuşacaksın. Hazreti Mevlâna'nın şehrinde yaşıyoruz. Ölüm gününü Şeb-i Aruz düğün gecesi olarak ilân etmiş. "Beni neylerle, kudûmlerle, deflerle uğurlayın" demiş. Korkmana gerek yok, hepimiz öleceğiz ve kimin ne zaman öleceği belli değil" demiş. Öyle deyince rahatlamış kızcağız. "Doğru söylüyorsun Mahire abla, hakkını helal et "demiş. Ameliyata girmiş, çıkamamış… Yani böyle bakarsak rahat ederiz, biz aslında yokuz, O var, Cenâb-ı Hak var. Emin Hoca (Işık) "Lâ ilahe illallah" cümlesini açıklarken bunu "Lâ ilahe" ilah, milâh yok,

”İllallah” ancak Allah var demek diyerek açıklıyor. Biz de böyle bakmalıyız ve fâniliğimizin farkında olarak, fâniliğimizi düşünerek hayatımızı sürdürmeliyiz.[59]

10- Nüktedanlığı, Hazırcevaplığı, Şakacılığı

Ahmed Şahin’in ahbapları ile yapmış olduğum görüşmelerde onun şakacı bir mizacının olduğunu öğrendim. Belki de sanatçı kişiliğinden olsa gerek, meraklı bir yapısı var. Herhangi bir şeye bakarken bizler gibi değil daha farklı, daha derin anlamlar yüklüyor ona. Hal böyle olunca bu durum beraberinde şakacılığı ve nüktedanlığı da getiriyor. Bu soruyu kendisine sorduğumuzda o da kendisinin az da olsa nüktedan bir yapısı olduğundan bahsetmiştir. Bunun daha çok derslerde, ders verdiği öğrencilerle olduğuna değinmiştir. “*Nüktedanlık bizim geleneğimizde vardır. Bizler Nasreddin Hoca hikâyeleriyle büyüdük”* demiştir. Hilye-i Şerifler’de Efendimiz’in her zaman mütebessim olduğundan bahsedilmiştir. Peygamberimiz şaka da yaparmış, güldüğü zaman dişleri inci gibi görünecek şekilde, mütebessim olurmuş. Ahmed Hoca günümüzde ne yazık ki dindar olduğunu bildiği birçok Müslüman’ın suratlarının asıklığından, kaşlarının çatıklığından dem vurmaktadır. Bu kişilerin cemaatle namaz kılmak için Câmiye geldiklerinde kaba bir tavırla *“Az çekil şöyle”* demesinden müteessirdir. “*Girebilir miyim?”* demek yerine “*Az çekil şöyle”* denmesini Ahmed Hoca bir Müslüman’a yakıştıramamaktadır.

B- DİNİ HAYATI

1- Kur’ân-ı Kerîm Okuması ve Dinlemesi

Ahmed Şahin, yüzünden çok fazla Kur’ân okumamaktadır. Bununla birlikte yolda giderken sürekli olarak ezberden Kur’ân-ı Kerîm okumaktadır. Genellikle eskiden

[59] 02 Nisan 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul’daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

ezberlemiş olduğu Yâsin sûresi, Mülk sûresi, Rahmân sûresi vb. tekrar etmekte, unuttuğu veya takıldığı bir yer olursa akşam eve gittiğinde bu yerleri açıp okumakta, onları tâlim etmektedir. Ahmed Hoca vaktiyle imamlık yaptığı için hâlâ gittiği birçok yerde kendisinden imamlık yapmasını rica etmektedirler. Ayrıca okuma merakı olduğu için ezberlerini taze tutmaya gayret etmektedir. Ahmed Hoca Abdulbasit, Abdussamed, Mustafa İsmail vb. üstatları dinlemeyi çok sevmektedir. Bazı geceler sabah namazına kadar bu üstatları dinlemektedir, aldığı büyük keyiften olsa gerek zamanın nasıl geçtiğini dahi anlayamamaktadır.

Günümüzde Youtube'de birçok videoları olsa da Ahmed Hoca gençliğinde uzun mesailer harcayarak radyo programlarından radyo kayıtları yapmıştır. İmam Hatip Lisesinde güzel okumaya hevesli olarak tâlimlere başladığında dinlediği ilk Üstat Abdulbasit Abdussamed'dir. Mısır televizyonu ve Mısır radyosu kurulduktan sonra Mısırlı hâfızları dinlemeye başlamıştır. Ahmed Şahin Mısırlı hâfızları belki de onlarla büyüdüğü için çok sevmektedir. Ahmed Hoca hiçbir zaman kötü bir taklitçi olmamıştır. Hatta - iyi olsa bile- sadece bir taklitçi olma yoluna gitmemiştir çünkü Ahmed Hoca'ya göre takip ettiği üstatlar taklitçi değildir, gelenekçidir. Öğrendiklerinin üstüne bir şey koymaya muktedir kişilerdir onlar.

Osmanlı sanatsal ve kültürel mânâda büyük bir imparatorluktur. Bakıldığı zaman Arap yarım adasındaki tüm üstatların özünde Osmanlı kültürü vardır. Osmanlı kültür-sanat anlamında fethettiği yerlerden etkilenmiş, bu etkiyi kendi kültürüyle harmanlamış ve uygarlığını hüküm sürdüğü her yerde yaygın hale getirmiştir.

Dolayısıyla Arap yarımadasındaki üstatların yaptıkları makamlar bizim makamlarımız, bastıkları perdeler bizim perdelerimizdir. Okuyuşlarında yöresel farklılıklar vardır ancak bu makamın farklı olduğunu göstermez. Olsa olsa bu tavır farkıdır; Türk tavrı, Arap tavrı, Mısır tavrı gibi… Bizde de dinlediğinizde her bölgenin türküsü başka başkadır. Bu başkalığı sağlayan şey icra ve tavır farklılıklarıdır ama

hepsinin makamı aynıdır; uşşâkı uşşâktır, hicâzı hicâzdır, nikrîzi nikrîzdir. Ahmed Hoca bugünlerde ağırlıklı olarak Türk-İstanbul tavrı üzere okumakla beraber zaman zaman mezcetmektedir. Bunun için özel bir uğraş içerisine girmemektedir, yılların birikimiyle sesi kendiliğinden öyle çıkmaktadır.

Ahmed Hoca'nın icralarında Mısır tavrı; bilhassa Mustafa İsmail'in ifadeleri çokça görülmektedir. Ahmed Hoca'ya göre öğrenmenin sonu yoktur, o hâlâ öğrenmektedir. Eğer öğrenme biterse, "*Tamam ben oldum*" derse kişi orada kalır, ilerlemeye devam edemez.

2- Sünnet'in Hayatındaki Yeri ve Önemi

Ahmed Şahin'e göre sünnet, İslâm'ın ve Kur'ân'ın dayanağıdır. Sünnet, Kur'ân'ı uygulama metodudur, Efendimizin uygulayış şeklidir. Sünnet'in hangilerinin sahih, hangilerinin tartışmalı, hangilerinin zayıf ve mevzu olduğu bellidir. Çünkü bu bir ilimdir, ilim sahasıdır. İnsanlar bir tek hadisin doğruluğunu araştırmak için yalın ayak yol yürümüşler, ömürlerini tüketmişlerdir. Hadis-i Şeriflerin ve sünnetlerin temel gayesi insanların âyetleri daha iyi anlamasını sağlamaktır. Sahih olan sünnetler vardır ve bunlar bellidir. Kur'ân'da birçok âyette Allah, Peygamberimizi takip etmemiz gerektiğinden, Peygamber'e itaatin Allah'a kul olmanın bir gereği olduğundan ve Efendimiz'de çok güzel örnekler olduğundan bahsetmiştir.[60] Bu âyetler sadece o dönemde yaşayan insanlara değil, tüm insanlığa hitap etmektedir. Bundan dolayı hadisleri ve sünnetleri bu bağlamda değerlendirmek gerekmektedir.

Ahmed Hoca son yıllarda bazı İlâhîyatçıların çıkıp hadislere ve sünnetlere dil uzatmasından duyduğu rahatsızlığı dile getirmiştir. Aldıkları kısacık eğitimlerle İmam Buhârî gibi büyük hadis imamlarına veryansın etmelerinden büyük esef duymaktadır. Bu kişilerin hadisin gereksiz olduğunu dile getirirlerken, aynı zamanda kendilerinin

[60] Ahzab : 33 / 21, Nisa : 4 / 69, Haşr : 59 / 7, Al-i İmran : 3 / 31-32, Tevbe : 113 / 71.

tefsir dersleri vermelerinin ne kadar büyük bir çelişki olduğunu da ayrıca ifade etmiştir. Eğer İslâm'ı anlamada Kur'ân yeterliyse, meâl okumak yetiyorsa, kendilerinin niçin onlarca video çekerek tefsir yaptığını anlayamamaktadır.

Ahmed Hoca günümüzde sünnete ve hadislere yapılan bu saldırıların kasıtlı olduğunu düşünmektedir. Asıl amacın İslâm'a zarar vermek olduğunu belirtmektedir. Bu milletin geçmişten günümüze kadar dinini elinden alamayacaklarını anlayan güçler, sünnete yönelmişlerdir. "*Biz bunları hiç olmazsa sünnetten uzaklaştıralım, sünneti sorgular hale getirelim, Peygamber sevgisinden, Mevlîd-i Şerîf'ten, İlâhîlerden, Tevşîhlerden uzaklaştıralım. Sadece çıplak bir İslâm inancı kalsın. O da nasıl olsa yavaş yavaş çökecektir."* demişlerdir. Bunu da hadis ve sünnet karşıtlığı kisvesi altında Peygamberimiz'den yapmaya çalışmaktadırlar. Ne yazık ki bazı İlâhîyatçılar da İslâm'a zarar vermek isteyen kimselerin oyununa gelmektedir. Bu hocalar "Şu yoktur, bu yoktur" diyerek akıllarınca kendi ilimlerini ortaya koysalar da diğer taraftan hadis ve sünnet karşıtlarının ekmeğine yağ sürmektedirler maalesef. Ahmed Hoca meselenin özetinin bu olduğunu belirtmiştir.

Ahmed Şahin çok iyi bir sünnet uygulayıcısı olduğunu düşünmemektedir, ancak gönlü oradadır. Peygamber Efendimiz'e duymuş olduğu aşkın, kendisini Allah'a yaklaştırdığını ifade etmiştir. Ona göre bir kimse direk olarak Allah'a yaklaşabilir ama Allah Rasûl'ünün Allah'a yakınlığı, dua etmesi ve yalvarması herhangi bir insanın yaklaşması ile bir değildir. Ahmed Hoca dua ederken "Ya Rabbi, Rasulullah sana nasıl dua ettiyse, neler istediyse ben de o şekilde yalvarıyorum, onun istediklerini istiyorum, onları bana da ver" demektedir. Ahmed Hoca yaşantımızda Hazreti Peygamber'i taklit etmemizin doğru olacağını, Efendimiz nasıl yaptıysa bizim de öyle yapmamız gerektiğini ifade etmiştir. Ancak bunu yaparken dikkat etmemiz gereken bir husus vardır. Ne yazık ki teknolojinin yaygınlaşması beraberinde bilgi kirliliğini de getirmiştir. Bazı kimseler uydurma hadisi alıp, altına peygamberimizin adını yazıp,

büyük hadis âlimlerinin kitaplarından alındığını belirten içerikler paylaşmaktadırlar. Hal böyle olunca Müslüman uyanık olmalı, her duyduğu hadisi direk sahih hadis olarak görmemeli, araştırmalı ve büyük hadis âlimlerinin yazmış olduğu kitaplardan kontrol etmelidir.

3- Sadaka ve Zekât'a Verdiği Önem

Ahmed Şahin hayatını genel olarak Kur'ân'a ve sünnete göre yaşamaya gayret etmektedir. Bu bağlamda İslâm'ın zekât ve sadaka müessesesine göstermiş olduğu hassasiyete uygun şekilde davranmaya gayret etmektedir. Elinden geldiğince, imkânı el verdikçe zor durumda gördüğü kimselere yardım etmektedir. "Zekât'ın İslâm'ın köprüsü" olduğu yönündeki hadisin ne kadar doğru bir ifade olduğuna değinmiş, yardımlaşmanın insanlar arasındaki bağı geliştirdiğini, zengin ve fakir arasındaki uçurumun bu sayede azaldığını belirtmiştir.

Ahmed Şahin'e göre dünya imtihandır, muhtaç olanlar imtihan içerisindedir. Bu hem onların imtihanı, hem zenginlerin imtihanıdır. Onun için fakirliğin ne demek olduğunu, fakirliğin dahi kıymetini bilmelidir insan. Aslında zenginlerde fakirdir, zenginler de fakir olduğunu bilseler, bunun idrakine varsalar ortalıkta maddi fakir kalmaz. Zekât müessesesi bunun için vardır.

4- Mübarek Geceler Hakkındaki Görüşleri

Ahmed Şahin mübarek gecelere büyük önem vermektedir. Herkesin bir tekkeye veya tasavvufa dâhil olma imkânı olmadığından bu geceler sayesinde müminler nefislerini ibadet ederek, Kur'ân okuyarak, dua ederek terbiye etmektedirler. O gecelerde gelişmiş, yerleşmiş şimdi ise unutulmaya yüz tutmuş olan gelenekler vardır. Ahmed Hoca bu gelenekleri yeniden canlandırmak için gayret göstermektedir. Örneğin mübarek gecelerde okunan temcitler vardır, Ramazanda sâlâ gibi sahurda okunur.

Mevlîd-i Şerifler, Regâibiyeler, Mîrâciyeler vardır. Ayrıca bu gecelerde başka eserler ve İlâhîler de okunmaktadır. Sohbetler yapılmakta, zikir halkaları oluşturulmaktadır.

Ahmed Hoca'ya göre bu geceler zamanı iyi değerlendirmek için birer vesiledir. Bir araya gelip Cenâb-ı Hakk'ı, Efendimiz'i hatırlamak, bu dünyanın gelip geçici olduğunu anlamak için bir vesiledir. Birisinin çıkıp anlatması, insanların onu dinlemesi; bunların hepsi olmazsa olmaz değildir belki ama insanın rûhunu doyuran, rûhuna huzur veren güzel vesilelerdir.

Kadir gecesinden başka diğer geceler uydurmadır diyenler varsa da Ahmed Hoca bu gecelerin gerçek olduğuna inanmaktadır. İster uydurma olsun, ister olmasın, kendisi bu geceleri ihya etmek gerektiğini belirtmiş; Efendimiz'in yaptığı gibi çokça dua edip, çokça namaz kılarak bu geceleri geçirmemizin bize büyük faydalar sağlayacağına değinmiştir. Ahmed Hoca'ya göre bu geceler bir nevi prova geceleridir. Bunlar ibadetin provasıdır, yani ibadeti çoğaltmanın provasıdır. Kişi diğer günlerde ibadetlerini savsaklasa da o gecelerde daha çok dikkat etmektedir. Bir mümin bunları yapmazsa ne olur? Yapmamış olur, mahrum kalır.

5- Namaz ve Oruç Adabı

Ahmed Hoca namazı Cenâb-ı Hak ile sohbet gibi düşünmektedir. Allah'ın, Kâinat'ın yaratıcısının, bizi özel olarak sohbete davet etmesi gibidir namaz. Bakıldığında günümüzde birçok insanın davete icabet etmediğini ya da hakkını vermeden, sırf "*yaptım"* demek için usûlen namaz kıldığını üzülerek belirtmiştir.

Kendisi çok iyi namaz kıldığını iddia etmese de yavaş yavaş âyetlerin, duaların hakkını vererek kılmaktadır namazı. Eğer acelesi varsa namazın sünnetini kılmamakta, farzını yine aynı şekilde eda etmektedir.

Ahmed Hoca cemaatle namaz kıldığında çoğunlukla imama yetişememektedir. İmam selâm verirken O henüz Salli-Barik dualarını okumaktadır. Kendisi Kur'ân

okuyucusu olduğundan tecvîtle, tane tane, hakkını vererek okumaya riayet ettiğinden genelde biraz gecikmektedir.

Ahmed Şahin'e göre oruç, nefsi terbiye etmek meselesidir. Yoksa sadece fakirleri, açları hatırlama değildir. Oruçluyken aklımıza bir şey gelse de, istediğimiz kadar aç olsak da, yanı başımızda en güzel yiyecekler olsa da ona elimizi uzatmıyoruz. *"Demek ki nefsi terbiye etmek böyleymiş"* diyoruz. İnsan oruç olmasa da sırf yemek için, yemiş olmak için bir şeylere uzanmamalıdır. Bu sayede hem nefsimizi terbiye etmiş hem de formumuzu kormuş oluruz. Efendimiz: "*İştahınız varken, doymadan sofradan kalkın"* demiştir. Nefsi terbiye ve tezkiye etmek budur. Hem maddi hem de mânevi olarak kişiye faydası vardır bunun. Oruç budur; bir şeylere alet olmamak, esir olmamaktır.

Ahmed Hoca Ramazan ayını kampa benzetmektedir. Nasıl ki sporcular dünya kupasına hazırlanırken turnuvaya gitmeden önce bir yerde kampa gidip antrenman yapıp, kan ter içinde müsabakaya kendilerini hazırlarsa, Ramazan ayı da diğer 11 aya hazırlık kampıdır. Oruç, tüm azalarımızla tutulur, yalnızca aç kalmaktan ibaret değildir. Biz Ramazan ayında, sabrı öğrenip nefsimizi terbiye ederiz. Belki on bir ay boyunca her gün oruç tutamayız ama Peygamber Efendimiz'in haftanın iki günü oruç tutması bize örnek teşkil etmektedir. Bunlar bize Cenâb-ı Hakk'ı hatırlatır ve ona yaklaştırır, Cenâb-ı Hakk'a kulluk etme yolunda basamakları tırmanmamızı sağlar, bizi gece kalkıp namaz kılmaya alıştırır, oruç tutmaya alıştırır, dolayısıyla nefsimizi teskin etmeye alıştırır.

6- Cemaatler ve Tarîkatlar Hakkındaki Görüşleri

Ahmed Şahin'e göre Tarîkatlar tasavvufun bir parçasıdır. "Tarîk", "yol" demektir, bu yollara girilmesindeki maksat ise Cenâb-ı Hakk'a kavuşmaktır. Yani tarîkatın vazifesi Efendimizi tanıtmak, insanları Allah aşkına yönlendirmektir.

Dolayısıyla tarîkatlar çok önemli insan yetiştirme kurumlarıdır, insanları İlâhî aşka, olgunluğa eriştiren müesseselerdir. İnsanların çeşit çeşit meşrepleri vardır. Kimisi gezmekten hoşlanır, kimisi sanattan hoşlanır, kimisi hoşlanmaz başka türlü bakar, kimisi mûsikîden hoşlanır, kimisi hoşlanmaz, kimisi köy ortamında tarlada yaşar, kimisi şehir ortamında yaşar. Bu meşreplere göre tarîkler veya cemaatler meydana gelmiştir. Kimi tarîklerde mûsikî vardır, kimi tarîklerde ilmin üst dereceleri öndedir. Kimi tarîklerde zikirler sesli yapılır, kimilerinde sessiz yapılır. Bazı tarîklerde zikir çekerken ayakta çok hareket yapılır, kimilerinde oturarak yapılır. Kimilerinde ise zikirler hem oturularak hem ayakta yapılır. İşte bunlar; bulundukları, yaşadıkları, hoşlandıkları yere, ortama, âdetlere, hareketlere, örflere göre farklılık gösterir. Birisi diğerinden daha iyi ya da daha üstün değildir.

Ahmed Hoca eskiden iki farklı tarîkatın dervişinin yolda karşılaştıklarında, selâmlaştıktan sonra birbirlerine "*Hangi bağın gülüsün?"* dediklerini ifade etmiş, şimdi ise ne yazık ki *"En büyük şeyh bizimki, dünya bizim efendimizin avucunun içinde. O olmasaydı çoktan helâk olmuştuk."* şeklinde cümleler kurulduğunu ifade etmiştir. Ahmed Hoca bunları yanlış bulmaktadır. Çünkü hedef bellidir, bütün yollar Allah'a ulaşmak içindir. Tasavvufta meşrep, yol ne olursa olsun hedef aynıdır, şekil farklıdır. Misal verecek olursak Konya'ya gideceksiniz. Navigasyonu açtınız; bir rotada yolu Ankara üzerinden gösteriyor, bir diğer rotada Eskişehir- Kütahya üzerinden gösteriyor. Bu şekilde üç- dört tane rota çiziyor. Afyondan giderseniz yedi saatte varıyorsunuz, Ankara üzerinden giderseniz sekiz saatte, diğerinden beş saatte gibi. Yolun biri uzun ama otoyol var, daha rahat. Öbür tarafta kısa ama daha engebeli gibi. Ama "ben otoyolu pek sevmiyorum, manzara seyretmek istiyorum" diyorsanız meşrebiniz oradadır. Ya da "ben fazla manzaraya takılmayayım, sağ solla ilgilenmeyeyim, otoyoldan gideyim biran önce." diyorsanız meşrebiniz oradadır. Ahmed Hoca'ya göre hepsi birbirinden farklıdır, hepsinin avantajlı ve dezavantajlı tarafları vardır. Bu, kişiye göre değişir, sizin kalbiniz,

kişiliğiniz nasılsa size yakın gelen yoldan gidersiniz. Burada önemli olan tarîkata girecek olan kişinin dînî alt yapısının sağlam olmasıdır, eğer temeli sağlam olmazsa art niyetli kişilerin hedefi haline gelir. Hiçbir şey bilmeden bir tarîkata girmek, yüzme bilmeden okyanusa atlamak gibidir. Kişinin dînî alt yapısı, temeli olmadığı zaman o ortamdaki hataları görmesi mümkün değildir. Onun için kişi dînî kavramları ve şeriatı iyi bilmelidir.

Ahmed Şahin günümüzde doğru yolda olup; hem dinine hem de vatanına, milletine saygılı, sevgili birçok tarîk olduğunu; ancak ne yazık ki kötü niyetli, insanların dînî duygularını istismar eden tarîkat ve cemaatlerin de bulunduğunu ifade etmiştir. Ona göre tasavvuf ve tarîkat müessesesi insanların dînî duygularına hitap ettiğinden, istismara son derece açıktır.

Dolayısıyla maalesef 15 Temmuz gibi talihsiz olaylar yaşanmıştır ülkemizde. Ahmed Hoca bu kötü örnekler sebebiyle tasavvufun, tarîkatların kötü olduğuyla ilgili söylemlerin arttığını üzülerek belirtmiştir. Televizyonlara çıkıp dikkatsizce konuşan ilim adamlarının da durumun vahametini arttırdığını düşünmektedir. Bu ilim adamlarının konuşmalarında "*Aslında bütün tasavvufçular böyle, önceki tarîkatlar de böyleydi."* demeye getirdiklerini, tam olarak bunu kast etmemiş olsalar bile tüm cemaat ve tarîkatları zan altında bıraktıklarını belirtmiştir.

Ahmed Hoca ilim adamının her konuda çok dikkatli konuşması, yanlış anlaşılmalara mahal vermemesi gerektiğini ifade etmiş; kibirli davranmayıp, gerçekten yalnızca hâkim olduğu alanlar hakkındaki soruları cevaplaması, alanına hâkim olmadığı konularda "*Bunu bilmiyorum." Ya da "Bunu uzmanına sorun."* demesi gerektiğini söylemiştir. Aksi halde toplumu yanlış bilgilendirip, binlerce belki milyonlarca insanın bir yanlışı doğru olarak görmesi gibi dehşet verici bir hataya düşeceğini üzülerek belirtmiştir.

7- Mezhepler Hakkındaki Görüşleri

Ahmed Şahin mezhebin Arapça'da "gidilen yol" mânâsına geldiğini, "Zehebe" fiilinden türediğini ifade etmiştir. Ona göre mezheplerin hiçbirinde İslâm'ın temel prensiplerine aykırı bir şey yoktur. Bunlar da ehlisünnet ve şeriatı takip eden tarîkatlar gibi Efendimiz'den ne nakledildiyse, ne gördüyse onu kabul etmiş imamların araştırmaları sonucu ortaya çıkan oluşumlardır.

Mezheplerde namaz, oruç gibi temel ibadetlerin hükümleriyle ilgili bir farklılık yoktur, sadece şekli farklılıklar vardır. Örneğin mezheplerin namazda ellerini birbirinden farklı bağlaması, rükûya giderken farklı hareketlerle gidilmesi, abdesti bozan bazı durumların farklı olması gibi. Ahmed Hoca bunların farklı olmasının sebebini sahabenin Efendimiz'den gördüklerini farklı yorumlamalarına bağlamıştır. Bunu bizlere bir örnekle açıklamıştır: Efendimiz namaza giderken elini kapıya çarpıyor ve elini kanatıyor. Hazreti Hatice'ye: *"Ya Hatice, bu kanı durdurur musun?"* diyor. Hazreti Hatice Validemiz önce kanı siliyor, bir çaput yakıyor, basıyor ve kan duruyor. Durduktan sonra peygamberimiz tekrar abdest alıyor ve Câmiye gidiyor. İmamların biri " *Peygamberimiz, Hz.Hatice'nin eli değdiği için yeniden abdest aldı."* diyor. Diğeri de; "*Kan aktığı, vücuttan bir şey çıktığı için abdest aldı."* diyor. Bu tamamen imamların yorumuna göre şekillenmiştir ve o imamı kendisine yakın hissedip ona tabii olanlar da bunu benimsemiştir.

Dolayısıyla kişilerin mezhebe tabi olma durumu daha çok günlük yaşantısına, örf, adet ve geleneklerine, din anlayışına göre karar verdiği bir durumdur. Bakıldığında doğuda Şâfiîliğin daha yaygın olduğunu görürüz. Şâfiîliğin kuralları biraz katı gibi görülebilir ama tarım ve hayvancılığın yaygın olduğu, dağlık ve engebeli arazilerin olduğu yerlerde insanlar günlük hayatına devam ederken ufak tefek yaralar, çizikler meydana gelir. Şâfiîliğe tabi olması buradaki insanların abdestli olma durumunu kolaylaştırmaktadır. Bunlar mezhep seçiminde önemlidir çünkü dine aykırı

davranmadan günlük hayatın kolaylaşmasını sağlayan mezheplerdir. Daha çok şehir bölgelerinde Mâlikîlik, Hanefîlik, Hanbelîlik vardır.

Bazı mutabakat sağlanamayan, tam nakil olmamış meselelerde ilim adamları; itikadı bozmadan, temel kuralları zedelemeden, değiştirmeden bir çıkış yolu aramaktadır. Herhangi bir mezhebe bağlı olmak şart değildir çünkü mezhepler peygamberimizin vefatından sonra ortaya çıkan, günlük hayatta karşımıza çıkan dînî meselelere çözüm bulmaya çalışan oluşumlardır.

Bununla birlikte bir mezhebe bağlı olmak insanın günlük hayatında karar vermesi gereken dînî konulara daha kolay çözüm bulmasını sağlayacağından, insan için faydalıdır. Mezheplerin biri diğerinden üstün değildir, mezhep seçiminde önemli olan kişinin yaşantısına ve dînî görüşlerine yakın hissettiği mezhebe tabii olmasıdır. Ahmed Şahin Hanefî mezhebindendir, o şekilde doğmuş, ailesinden dînî hayatını Hanefî mezhebine göre sürdürmeyi öğrenmiştir. Ahmed Şahin, Müslüman bir ülkede, Müslüman bir ailede doğduğu için kendini şanslı hissetmektedir. Çünkü konser vesilesiyle gittiği birçok yerde kendisi Müslüman olmuş, ailesi Hıristiyan ya da Ateist olan ve ailesi ile mücadele halinde olan insanlara rastlamıştır. Hatta bu kimseler Ahmed Hoca'dan dua istemişler, onu bir nevi can simidi gibi görmüşlerdir. Ancak Ahmed Hoca'ya göre, aslında can simidi olan onlardır. Çünkü bir insanın o ortamın içinde doğup, büyüyüp, doğru yolu bulması, Müslüman olması takdire şayandır.

8- Atatürk İle İlgili Düşünceleri

Ahmed Şahin, Türkiye Cumhuriyetinin eski ve gelenekli bir devlet, bir ülke olduğunu düşünmektedir. Vaktiyle adı Selçuklu olmuş, sonra Osmanlı olmuş en son Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Bu değişimler öncelikle Allah'ın takdiri olsa da, birileri de vesile kılınmıştır. Nasıl ki Allah Osman Gazi'yi, Fatih'i vesile kıldıysa Atatürk'ü de vesile kılmıştır. Atatürk ülkemiz elden giderken, bizleri düze çıkarmış olan önemli

devlet büyüklerimizden birisidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur. Ancak ne yazık ki milleti bölmek, bazı kesimleri Atatürk'e düşman olarak göstermek için Atatürk'ün bir takım ilkeleri ve kuralları baskı vasıtası olarak kullanılmıştır. Bunu kullanan kişiler dînî görüşe uzak kimseler olduklarından, asıl sorumlu onlar olsa da; dînî baskı Atatürk kullanılarak yapıldığı için bazı kesimler Atatürk'e kötü gözle bakmaktadır. Ahmed Hoca bu durumdan duyduğu rahatsızlığı belirtmiş, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusunun bu ithamlarla lekelenmesinden büyük üzüntü duyduğunu ifade etmiştir. Çünkü Atatürk'ün ülkemizin büyümesi, ilerlemesi konusunda birçok çabası, teşebbüsü, ilkesi olmuştur.

Ahmed Hoca'ya göre sadece Atatürk'ün resmini kaldırıp yürümek Atatürkçülük değildir. Ya da inançları dolayısıyla bir kesime "Biz Atatürk'ün askerleriyiz" diyerek tepki göstermek, onlara karşı yürümek Atatürkçülük olamaz. Zaten bu şekilde davranan kimselere bakıldığında Atatürk'ün yolundan gitmek adına hiçbir şey yapmadıkları görülmektedir. Ülkemizde onun adını kullanarak inançlı kesime baskı yapmış, ama memleketin ilerlemesi adına bir tek çivi çakmamış kimseler bulunmaktadır. Ahmed Hoca asıl Atatürkçülüğün onun yolundan gitmek, çalışmak, gayret etmek, onun açtığı yolda yürüyüp memleketi yüksek seviyelere ulaştırmaya gayret etmek olduğunu ifade etmiştir. Çünkü Atatürk'ün hedefi muasır medeniyetlerden de ileriye gitmektir. Bizler ancak çalışarak, gayret ederek Atatürk'ün yolundan gitmiş oluruz. Yani asıl Atatürkçülük onu sevmekle, onun yolunda ilerlemekle, memleketin ilerlemesine katkıyla olur; yani ilimle, irfanla, sanatla olur.

C- YEMEK ADABI

1- Su İçme Şekli

Ahmed Şahin suyunu üç yudumda ve diz çökerek içmektedir. Ona göre bazı şeyler vardır ki, küçükken bir kez alıştığınız zaman bir daha bırakamazsınız. Kötü

alışkanlıklar da böyledir, güzel alışkanlıklar da. İnsan bu alışkanlıkların çoğunu çocukluğunda ya da gençlik yıllarında kazanır. Ahmed Hoca günümüzde çok önemsenmese de doğduğu ve büyüdüğü ortamda gördüğü, ailesinden öğrendiği birçok sünneti hayatında tatbik etmektedir. Sağ ayakla giyip çıkarmak, sağ elle giymek, eve girerken sağ ayakla girmek, Câmiye girerken sağ ayakla girmek, sol ayakla çıkmak hayatında tatbik ettiği sünnetlerden bazılarıdır. Hatta yemek yerken çok çiğnemek ve yavaş yemek sünnet olduğundan yemek yediği sofralardan hep en son Ahmed Hoca kalkmaktadır. Bu sayede formunu da korumaktadır. Ahmed Hoca, yeme içme hususunda sünnete bağlı kalınırsa, insanların sağlık problemlerinin büyük ölçüde azalacağını düşünmektedir.

2- Sevdiği Yemekler, Yemek Yeme Adabı

Ahmed Şahin yemek seçmemektedir, sofrada ne varsa onu itiraz etmeden yemekte ve yediği yemeklerin tümünü Allah'ın nimetleri olarak düşündüğünden hepsini sevmektedir. Yemekte en sevdiği diye bir şey yoktur. Bazı zamanlarda ailesi veya arkadaşlarıyla yemek için bir yerlere gittiği zaman oradaki bazı kebap türlerini de ayrıca sevmektedir. Daha çok geleneksel yemekleri sevmektedir, fast food sevmemektedir.

Ahmed Hoca müziğin çabuk tüketilenine de fast food demektedir. Bu tür yemeklerin yapıldığı lokantalara gidildiğinde oradaki müziklerin de pop arabesk gibi çabuk tüketilen ve insanın rûhunu etkileyen müzikler olduğu belirtmiştir. Bunlar hafif müzik olarak ifade edilen türdendir belki, ama insanın rûhunu olumsuz etkilediğinden aslında ruha çok ağır gelir. Ahmed Hoca'nın bu konuda söylediği bir söz vardır; *"Müzik rûhun gıdasıdır ama hepsi rûhun gıdasıdır."* Yani iyi müzik de, kötü müzik de rûhun gıdasıdır. Şöyle ki; iyi müzikle nefsinizi, kişiliğinizi terbiye edersiniz, geliştirirsiniz. Zaten ecdat bu tür müzikleri insan olma yolunda tekkelerde kullanmıştır. Ama bazı müziklerle de rûhunuzu öldürürsünüz, hırçınlaşırsınız, saldırganlaşırsınız, küfürbaz

olursunuz. Müzik bir nimettir; fast food da nimettir, geleneksel yemekler de nimettir. Ama bazıları katkı maddeleri ve benzerleriyle, doyurmaz geçici olarak oyalar insanı, bağımlılık yapar. Müzik ve türevi şeyler vücuda öyle bir zerk edilir ki vücut ona alışır, sürekli ister, uyuşturucu gibidir. Kişi hangi tür müzik dinlerse zamanla farkında olmadan o tür müzikleri yadırgamayacak, ne güzel demeye başlayacaktır.

D- EKONOMİK HAYATI

1- Tutumluluk ve İsraf Hakkındaki Düşünceleri

Ahmed Şahin israfı sevmemektedir. Bir şey alınması gerekiyorsa ve kalite anlamında hiçbir farkı yok ise daha iktisatlı olanı tercih etmekte ve iktisatlı olanın alınmasını tavsiye etmektedir. Ahmed Hoca'nın marka düşkünlüğü de bulunmamaktadır. Birçok üründe isim yapan markanın ürününün daha pahalı olduğunu görmekte ve tanınmamış bir markada benzer ürünlerden varsa kendisi tanınmamış markanın ürününü tercih etmektedir. Çünkü o aşağı yukarı iki ürünün aynı kalitede olduğuna, sadece reklâm yapan markanın adını duyurduğu için ürünü daha yüksek fiyata sattığına inanmaktadır. Marka düşkünlüğünün de israf olduğunu düşünmektedir. Kendisini tanıdığım kadarıyla Ahmed Hoca bir Müslüman'da olması gereken tüm hassasiyetlere sahiptir. Hayatını İslâm'a göre yaşamaktadır. Bu bağlamda İslâm'ın israfa ve gösterişe karşı olduğunu bilmekte, gösterişten uzak sade bir yaşam sürmektedir.

2- Vaad ve Sözünde Durma

Ahmed Hoca söz vermekten kaçınmaktadır, buluşmalarında hep "inşallah, Allah nasip ederse, bir şey çıkmazsa" demektedir. "*Söz şu saatte, şu günde ordayım*" dememekte ve öyle bir söz de almamaktadır. Çünkü söz verdiği zaman kişi kendini iyi niyetli olsa da zor duruma düşürebilir. Allah korusun, herhangi bir şey olabilir ve

sözünü yerine getiremeyebilir insan. Söz verirken bunları düşünmek gerekir. Ahmed Hoca ile röportaj yapmak üzere telefonda tarih ve saat belirlediğimiz her seferde kendisi *"İnşallah" ya da "Allah nasip ederse"* ifadelerini kullanmıştır.

3- Hak, Adalet, Hakkaniyet Kavramları ile İlgili Düşünceleri

Ahmed Şahin'e göre hak, adalet gibi kavramlar bellidir ve tektir. Yani benim hakkıma göre, benim adaletime göre diye bir şey söylenemez. Allah insanlara neyi vaaz etmişse hak da, adalet de odur, neyi emrediyorsa bu bellidir. Allah Kur'ân'da hak ve adalet kavramlarına sık sık yer vermiştir. Şeriat kanunları hak, adalet kanunlarıdır aslında. Allah'ın koyduğu yaşama standardıdır. Kur'ân'daki hak ve adalet kavramları insanın insanca yaşayabilmesi için gereken kaidelerdir. Kur'ân'a göre adam kayırmama, doğrusunu yapma, bir işte ehlini bulup ona yaptırma yani liyakat önemlidir. Günümüzde bunlar ihmal edildiği için, olumsuzluklar meydana gelmektedir. Zannediliyor ki Allah'ın emirleri yalnızca abdest, namaz, oruç, hac, zekât vb. konulardadır. Tabi ki bu ibadetler de çok önemlidir, Allah'ın emirleridir, yapılması gerekir. Ancak sadece bunları yapmak yeterli değildir. Günlük hayatta insanca yaşayabilmemiz için, eğitim, yönetim vs. konularında gereken davranışlar vardır. Dürüstlük, adalet, liyakat, hoşgörü, empati, hakkaniyet bunlardan bazılarıdır.

Ahmed Hoca, namaz, oruç vb. haricindekileri yapmasak da olur diyemeyeceğimizi ifade etmiştir. Ona göre bunlar zaten tüm Müslümanlar'ın yapması gereken ibadetlerdir. Ancak bunları yapıp trafikte hak yersek, geçiş üstünlüğünü gözetmezsek, hakaret edersek, insanlara güler yüz göstermezsek, dönel kavşakta geçiş hakkını gözetmezsek, toplumsal kuralları ihlal edersek -Allah muhafaza- hakka girmiş oluruz. Bu saydıklarımızın tümü de günahtır ve Müslümanım diyen herkesin bu konulara azami özen göstermesi gerekmektedir. Tanıdığım ve yakınlarından da dinlediğim kadarıyla Ahmed Hoca bu kavramlara çok dikkat etmektedir. Kul hakkının

ne kadar büyük bir günah olduğunu bilmekte ve yaşantısında kul hakkına girmemeye büyük özen göstermektedir.

E- SİYASİ GÖRÜŞLERİ

1- Sağcılar ve Solcular Hakkındaki Görüşleri

Ahmed Şahin sağcılık-solculuk ne zaman çıktı tam olarak bilmediğini ifade etmiştir. Sağcılar mütedeyyin insanlar, solcular Müslümanlığı, dindar olanları hor gören ve bu şekilde yaşamayı benimsemeyenler diye algılanmıştır.

Ahmed Hoca uygulamada böyle olduğu için bu şekilde yerleştiğini düşünmektedir. Aslında sağcılık-solculuk kavramları Fransa'da hak, hukuk, adalet kavramları gelişmemişken, ilk olarak oradaki mecliste ortaya çıkmıştır. Hakkı, hukuku, adaleti savunanlar meclisin sol tarafında oturanlarmış, diğer ırkçı tutumda olanlar ise meclisin sağ tarafında otururlarmış. Hristiyan ağırlıklı daha dindar olanlar sağda; hakkı, hukuku, adaleti, çoğulculuğu savunanlar da soldalarmış. Onlara solcu denmiş, dindar olanlara sağcı denmiş. Ona göre bizde durum tam tersidir; yaşadığı yıllar içerisinde gördüğü kadarıyla bizdeki solcu denilen kesim hak, hukuk, inançlara saygı açısından batının tam tersidir. Bizde onları savunanlar, kendilerine sağcı diyenlerdir ama onlar da ne kadar savunuyor tartışılır.

Siyaset denilen şey bir ülkenin yönetimini belirleme mekanizmasıdır. Ahmed Hoca bir vatandaş olarak vazifesinin bizi yönetebilecek liyakatte olanları belirlemek ve onları seçmek olduğunu belirtmiştir. Oy verirken ülkenin siyasi durumuna bakmaktadır; bazen kendisinin tamamen benimsediği taraf güçlü olmasa da, başa gelmese de diğer tarafta başa geldiği zaman daha az zarara uğratabileceğini düşündüğü bir taraf varsa o tarafa meyletmektedir. Çünkü ona göre zararlı olarak düşündüğü tarafın güçlenmemesi gerekir. Eğer kişiler "*benim görüşüm şu"* diye çok azınlıktaki bir partiye yönelirse, iktidara geldiğinde ülkeyi zarara uğratacağı kesin olan taraf kazanmış olacaktır. Onun

için Ahmed Hoca *"ehveni şer"* kavramından bahsetmiş; eğer bir parti *"Tamamen benim istediğim gibi değil ama ülkenin gelişmesi açısından, eğitim açısından, sağlık açısından vs. şunun gelmesinden hayırlı."* diyorsa, o partiye oy vermektedir. Kimin ne şekilde faydalı olabileceğini, hakka, hukuka saygı açısından şu partinin gelmesi bize daha az zarar verir ya da çok zarar görmeyiz gibi düşünüp o şekilde oy vermektedir. Çünkü hiç oy vermemek de ayrı bir mesuliyettir. Hiç oy vermediğiniz zaman ya da çok azınlıkta olan tuttuğunuz partiye oy verdiğiniz zaman, o istemediğiniz taraf iktidara gelecektir. Oy vermenin büyük bir mesuliyet olduğuna dikkat çekmiş, takım tutar gibi parti tutmayı doğru bulmadığını belirtmiştir.

2- Terör Örgütleri Hakkındaki Düşünceleri

Ahmed Şahin günümüzde güçlü diyebileceğimiz devletlerin artık direk savaşmayıp, terör örgütlerini ortaya çıkararak, onlara maddi destek vererek bazı devletleri rahatsız ettiğini ifade etmiştir. Ne yazık ki Türkiye de bu örgütlerle uzun yıllardır uğraşmaktadır. Ahmed Hoca'ya göre bunların hiçbiri gerçek değildir, bu oluşumların hepsi birer piyon vazifesi görmektedir. Batılı devletler terör örgütlerini oluşturup, onlar yoluyla bizimle savaşmaktadırlar.

F- EĞİTİME VERDİĞİ ÖNEM

Neyzen Ahmed Şahin'in hayatta en önemi gördüğü konulardan eğitimdir. Çünkü kişi iyi bir insan ve iyi bir mümin olmak için öncelikle Allah'ı hakkıyla tanımalı ve bilmelidir. Bu tanıma ve bilmeyi ise insan ancak eğitim ile gerçekleştirebilecektir. Eğitim sayensinde insanlar cehaletten kurtulur, yanlış yola sapmaz, kendini geliştirir ve kendini tanıdıkça, Allah'ı tanıdıkça daha iyi bir kul olmaya gayret eder. Ona göre Allah'ın ilk gönderdiği ayetin de "Oku!" olması biz Müslümanlar için oldukça önemlidir. Allah bu ayetle biz kullarına oku, düşün, tefekkür et, sorgula ve beni

hakkıyla tanı demektedir. Körü körüne bağlanmamak, aklını kullanmak, son nefesine kadar bir şeyler öğrenmek müminin görevidir.

Ahmed Hoca'ya göre Kur'ân-ı Kerîm eğitimi başta olmak üzere mûsikî, hüsni hat, tezhip, ebru gibi sanatlarımızın hepsi usta çırak ilişkisine dayanır. Bu geleneği ortaya çıkarır ve gelenek bu şekilde oluşur. Sanat da gelenekten meydana gelir. Geleneklerden kültürler, kültürlerden de medeniyetler meydana gelir. Ahmed Hoca bu sebepledir ki geleneğe oldukça önem vermektedir. Üstatlarından, hocalarından böyle görmüş ve kendisi de öğrencilerine bu düsturla öğretmeye gayret etmektedir. Yani ona göre kitabi bilgi tek başına yeterli değildir. Bu bilgileri anlamlandıran bir hocaya, bir üstada ihtiyaç vardır. Ahmed Hoca bunu şöyle örneklendirmiştir:

Meselâ Kur'ân-ı Kerîm öğrenirken alın elinize Kur'ân'ı, Elif-Ba'yı ya da bir tecvît kitabını. Ne kadar okusanız da; görmeden, gelenekten gelmiş bir hocanın önünde diz çökmeden Kur'ân okumayı öğrenemezsiniz. Meselâ Kur'ân-ı Kerîm meâlini okuyorsunuz. Âyette "Allah'ın ipine sımsıkı sarılın." diye bir ifade karşınıza çıkıyor. Tefsir ilmine hâkim birisi size onu açıklamazsa, âyetin neyi kast ettiğini anlayamazsınız. Onu açıklamazsa; "Allah'ın ipi mi var?", "O nasıl bir ip?" diye düşünür durursunuz. Bir başka âyette "Göğe bir ip at" ifadesi geçiyor. Ne demek istiyor acaba? Ne ipi? İşte orada deyimler devreye giriyor. Meâllerin birçoğunda o zamanki Arap lisanında geçerli olan kaideler, deyimler ve ifadeler var. İşte bunların tam olarak anlaşılabilmesi ve sonraki nesillere doğru aktarılabilmesi için, tefsir ilmini hâiz kimselerin bu ifadeleri açıklaması gerekir.[61]

Dolayısıyla Ahmed hoca'ya göre eğitim, hangi alanda olursa olsun doğru kişiler, üstadlar tarafından verilmelidir.

[61] 03Aralık 2017 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

1- Ahmed Şahin'in Sanata Bakışı

Ahmed Şahin'e göre sanat dallarının hepsi öncelikle taklite dayanmaktadır. Ona göre sanata meyleden kişinin öncelikle taklit etmeyi öğrenmesi gerekmektedir. Kişi üstatları taklit etmeli, birikim oluşturmalı, ondan sonra kendi tavrını oluşturmalıdır. Aslında onu verenin, kendi tavrının olmasını sağlayanın da Cenâb-ı Hak olduğunu aklından çıkarmamalıdır. Ahmed Şahin bu konudaki düşüncelerini şöyle açıklamıştır bizlere:

Bazı sanat dallarında kişiler onu ben yarattım, o tarzı ben oluşturdum gibi cümleler kurmaktadır. Ancak sanatta böyle bir şeyden söz edilemez, eğer söz edilirse o an sanat biter; o teknolojik bir hadise gibi olur, beceri olur. Beceri ile sanat ise çok farklı şeylerdir. Teknolojik gelişmeler için beceri yeterli olsa da sanat için ruh gereklidir. Çünkü sanat Allah içindir, Allah sanatla yaratmıştır kâinatı. Onun temelinde de aşk vardır. Fuzûli bir beytinde şöyle der:

Aşk imiş her ne var âlemde,

İlim bir kıyl-ü kal imiş ancak.

Yani insanın ilim dediği şeyler; bilgiler, beceriler ancak o şeyin tezahürüdür; temeli değildir, ancak görünen kısmıdır. Onun için kişi bunu ben yapıyorum diye değil de Cenâb-ı Hak bana yaptırıyor, yapmamı istiyor, o halde yapmalıyım diye düşünmeli ve ona göre hareket etmeli, gayret etmeli ve her seferinde daha güzelini yapmalıdır. Aksi hale olduğu yerde kalma ihtimali yüksek olur. Kişi bir yaptığını beğenmeyecek ki daha güzelini yapmaya gayret etsin. İlk seferde oldu bu diyerek bırakmamalı tekrar tekrar denemeli, en güzelini ortaya koymaya çalışmalıdır.[62]

[62] 12 Eylül 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

2- Ahmed Şahin'e Göre Mûsikî Eğitimi, Dînî Mûsikî Eğitimi

Ahmed Şahin'e göre mûsikî eğitimi hatta diğer bütün sanatlarımızın eğitimi, hoca ile bire bir çalışma şeklinde; yani bizzat hocayı görerek; yazma şeklini, kalem tutuşunu, sesini kullanışını, mahreçleri, kelimeleri, heceleri, mimikleri, tavırları taklit ederek olmalıdır. Mûsikîde buna meşk usûlü denmektedir. Talebe eseri bire bir hoca ile geçer, hoca tarif eder, nasıl yapılacağını gösterir, talebe aynını yapmaya çalışır. Yazıda da, Hüsni Hat'ta da, Tezhîb'de de bunun adı meşktir. Tarif etmek yani, meşk budur.

Mûsikî eğitiminde hoca, talebelere eser geçerken, tavrı tarif etmese de tavırlı okuduğu için talebe hocanın bütün okuyuşunu mimiklerine varıncaya kadar takip eder ve sesleri onun gibi çıkarır. Hangi harfi nasıl çıkarıyor? Hangi heceyi nasıl uzatıyor? Uzattığı bir kelimeyi nasıl pestleştiriyor? Gırtlak nağmelerini nasıl yapıyor? Talebe bunu dinleye dinleye taklit eder çünkü her şey taklitle olur. Çocuk bile konuşmayı taklitle öğrenir. Hareketleri taklit eder. Zekâi Dede bir ekol olmadan önce hocası Dede Efendi'yi taklit etmiş, sonra hocasına benzemekle birlikte kendine has şeyler ortaya koymuş, böylece meşhur Zekâi Dede olmuştur.

Hüsni Hat'ta da durum aynıdır; talebeler hocasını taklit eder. Misal verilecek olursa Hattat Hüseyin Kutlu önce hocası Hattat Hamit Efendi'yi taklit ederek yazmış, sonra kendi tavrını ortaya koymuştur. Hat'ta icâzet alınırken de herhangi bir büyük hattatın levhasını, yazısını takliden bir yazı yazılır, ona icâzet verir hoca.

Herhangi bir sanat dalında talebe iyi taklit etse de, eğer geleneği takip etmiyorsa, gelenekle alâkası yoksa başka başka işler yapıyorsa; hoca o kişiye icâzet vermez. O kendini oldum zanneder; albüm yapar, kaset yapar, programdan programa koşar, o televizyon senin bu radyo benim falan ama ortaya kimliksiz bir şey çıkar. Türk- İslâm Kültürü, Türk-İslâm Medeniyeti, bu medeniyetin mûsikî unsuru; mûsikî medeniyeti, Hüsni Hat medeniyeti, mîmari medeniyet vb. hepsi bir bütündür. Bu sanat dallarının

tümünde yenilikler yapılsa bile kendinden öncekilerden izler taşırsa o medeniyet devam eder.

Nitekim Mîmâr Sinan, kendi eseri Şehzade Câmii'ni çıraklık eseri olarak adlandırmıştır. Bize göre erişilmez bir eser olsa da kendisi böyle söylemiştir. Bunu söylediği zaman da artık altmışlı yaşlarının sonunda, belki yetmiş yaşında olduğu halde çıraklık eserim demiştir. Daha sonra Süleymâniye'yi inşa etmiş, kalfalık eserim demiştir; birbirine benzese de çok farklı iki eser… Süleymâniye'de, Şehzade Câmii'nde yapmadığı detaylar vardır. Edirne'ye gitmiş, Selimiye'yi inşa etmiş; ona da ustalık eserim demiştir. Selimiye'yi yaparken ise seksenli yaşlarının sonu, yaklaşık doksan yaşlarında imiş… Orada ise daha önce kendisinin hiçbir yerde denemediği, başka hiç kimsenin de denemediği hatta denemeye cesaret edemediği şeyleri denemiş, yapılmamış şeyler yapmış, yenilikler eklemiştir. Yenilik ve ilave açısından eski eserlerinden daha farklı ama ahenk olarak, kültür olarak eski eserlerine benzemiştir. Kısacası kültür bir bütündür birbirinden tamamen bağımsız, kopuk değildir ve bu kültürün izleri tüm sanat dallarında mevcuttur. Ahmed Şahin konu ile ilgili anılarını şöyle aktarmıştır:

Bana göre mûsikî ya da diğer tüm sanat dalları istidat işidir, aşk işidir. Konya İmam-Hatip yıllarındayken beşinci sınıfta -lise ikinci sınıfa tekabül ediyor zannediyorum- Sadreddin Özçimi'nin (Bkz. 35 numaralı dipnot.) yönettiği Klâsik Türk Mûsikîsi Topluluğu'na başladığım zaman Sadreddin Ağabeyin Ûdi Necati Çelik[63]'le

[63] "Ûdi Necati Çelik 1955'de Konya'da doğdu. 7 yaşında bağlama çalmayı öğrendi.1970'li yıllarda ud çalmaya başladı. 1973 yılında ilk defa Mevlâna'yı anma törenlerinde udi olarak görev aldı. Burada Saadettin Heper, Aka Gündüz Kutbay, Kadri Şençalar, Cinuçen Tanrıkorur gibi Türkiye'nin önemli müzik adamları ile tanıştı. 1975 yılında Konya'da kendi özel dershanesini kurdu. Burada yüzlerce öğrenciye ud dersleri verdi. 1983 yılında Konya Belediyesi Türk Müziği Korosu'nu kurdu. Yine bu yıllarda ilk resitalini Konya'da verdi. Bu resital Şerif Muhiddin Targan'dan sonra Türkiye'de yapılan ilk ud resitali olması bakımından önemlidir. 1985 yılında Konya Selçuk Üniversitesi Müzik Bölümü'nde ud hocalığı yaptı. 1986 yılında Kültür Bakanlığı İzmir Devlet Klâsik Türk Müziği Korosu'na udi sanatçı olarak katıldı. Aynı zamanda Ege Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda ud hocalığı yaptı. 1987 yılında İzmir Devlet Klâsik Türk Müziği Korosu ile gittiği Tunus'ta 8 konser verdi. 1989 yılında Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nun kadrosuna katıldı. Tanburi Necdet Yaşar ile birlikte Türkiye'nin birçok ilinin yanı sıra İstanbul'da her ay bir konser, ayrıca sürekli radyo ve TV programlarının yanı sıra yurtdışında birçok yerde konserler verdi. 1993 yılında Amerika'ya gitti. California ve New Mexico'da ud dersleri ve resitaller verdi. Mendecino'da her yıl Ağustos ayında kurulan Middle Eastern Music Camp'ta ud dersleri ve Türk müziği dersleri vermektedir. 1997 ve 1998'de İsrail Üniversitesi'nin davetlisi olarak Kudüs'e gitti. Burada Türk müziği

çalışma aralarında yaptıkları ziyafetleri, saz eserlerini, taksimleri dinlerken kendimden geçerdim. O an orada derdim ki herhalde bundan daha iyi bir ney üfleyen yoktur, ney en iyi böyle üflenir herhalde diye düşünürdüm. Örnekler çoğaltılabilir, anlaşılır olması açısından kendimden örnek vereyim; yoksa kendimi yüceltmek için değil, hiçbir şey olmadığımı, mûsikî deryasında yalnızca bir damla olduğumu biliyorum.

İstanbul'a geldim, Konservatuar'a girdim. İsmi lâzım değil birisi ilk hocam oldu Konservatuar'da; hayal kırıklığına uğradım. Ben zannediyorum ki herkes öyle üflüyor. Gerçekten de bilmiyoruz o zaman genciz, talebeyiz. Meğerse tavır diye bir şey varmış. Neyse o hoca ilk sene askere gitti de ilk dönem kurtulduk. Ben o dönemde hafta sonları Beyazıt'ta Kubbealtı Mûsikî Cemiyeti'nde koro çalışmalarına katılmaya başladım. Orada Yusuf Ömürlü Bey (Bkz. 45 numaralı dipnot.) vardı; eskiden beri orada mûsikî eğitimi yapıyorlar, koro çalıştırıyorlar, dersler veriyorlar. Ney dersi de oluyordu. Ben de yeni ney talebesiyim, ney hocası kim bilmiyorum henüz ama burada da ders almaya bir başlayayım dedim. Önce bir koro çalışmasına katıldım. Bir konserleri varmış, "sende eserlere adapte olabilirsen gel" dediler. Sanıyorum son prova idi. O dönemde henüz ney sazında ileri olmadığımdan korist olarak katıldım çalışmaya. O esnada herkes var, sâzendeler geldi fakat ney yok, neyzen gelmedi. Yusuf Hoca soruyor "Ömer gelmedi mi?" diye. Ömer kim diye düşünürken ben, o kişi Ömer Erdoğdular[64] imiş. O da neyzen; Konyalı, kuyumcu, Üsküdar'da yaşıyor. Az sonra Ömer Erdoğdular geldi, orta

ve ud dersleri verdi. Çalışmaların sonunda öğrencileri ile birlikte 2 konser verdi. İlk kişisel albümü "Yasemin" i 1996 yılında Amerika'da yaptı. Halil Karaduman, Sadreddin Özçimi ve Göksel Baktagir ile yaptıkları canlı konser kayıtları, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "Klâsik Sazlar Üçlüsü" ve "Ud-Kanun İkilisi" adıyla 2 ayrı CD olarak yayınlanmıştır. Evli ve 2 çocuk babasıdır." Udi Necati Çelik: İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu - Www.Idtmt.Org - Www.Istdevletturkmuzigi.Com <http://www.idtmt.org/necaticelik.asp>.

[64] "Ömer Erdoğdular 1949 yılında Konya'da doğdu. Ney çalışmalarına küçük yaşlarda başladı ve 1965 yılında Niyâzi Sayın'ın talebesi olan Ümit Gürelman'la İleri Türk Müziği Derneğinde devam etti. Bir kaç ay sonra Niyâzi Sayın'ın özel derslerine katılmaya başladı ve bu çalışmalarını uzun yıllar sürdürdü. Halil Can, Laika Karabey ve Daniş Bey'in ev sohbetlerine katıldı. Radyo programlarına, konserlere, üniversite korosu çalışmalarına ve konserlerine neyzen olarak iştirak etti. 1980 yılında Bekir Sıdkı Sezgin'in Sheraton konserinde ve ilerleyen yıllardaki çoğu konserine neyzen olarak katıldı. 1984-1987 yılları arasında ney sanatçısı olarak Prof. Dr. Nevzad Atlığ idaresindeki Kültür Bakanlığı, Klâsik Türk Müziği korosunda bulundu. Bekir Sıdkı Sezgin, Necdet Yaşar ve İhsan Özgen ile kayıt çalışması yaptı. 1987'de Prof. Necdet Yaşar'ın kurmuş olduğu, Kültür Bakanlığı Klâsik Türk Müziği Topluluğunda kadrolu ney sanatçısı olarak görevini sürdürmektedir." Yücel Usta, 'Neyzen Ömer Erdoğdular: p. 8 <https://www.neyzen.com/ozgecmisler/03_neyzenler/omer_erdogdular_ney_zen.pdf>.

yaşlı bir bey. Gazete kâğıdına sarmış Ney'ini. Ney'i bir yerden almış da ney kılıfını almayı unutmuş herhalde. İçimden "Ney'inin kılıfı bile yok", dedim. Fakat provada oturdu, bir ses üfledi:

- *Allah! Dedim, o ne yaa!*

Biraz üfledi şöyle Sadreddin Ağabey ile aynı tavır, benziyor. Aslında çok farklı, şimdi hemen dinleyeyim ben; bu Ömer Ağabey, bu Sadreddin Ağabey derim. Farklı yani ama tavır denen bir şey var ya hani benziyor, benzeme meselesi, işte o. Hani Mîmâr Sinan'ın çıraklık eseri ile ustalık eseri farklı ama Câmi olduğu belli ikisinin de. Meselâ bazen birisi ney üflüyor, düdük gibi geliyor sesi. Üflediği âlet ney ama çıkan ses başka bir şey ama bu ağabeyde aynı tavrı ben hemen yakaladım. Daha yeni talebeyim ben doğru dürüst ney üfleyemiyorum ama hemen anladım ve Ömer Ağabeye devam etmeye başladım. Meğer o da Konyalıymış, çok iyi tanışıyorlarmış Sadreddin Ağabey ile. Daha sonra da Niyâzi Sayın Hoca'nın dersine geçmek nasip oldu, bu işin menşeinden devam ettik elhamdülillah. Bu iş nasip işi, Cenâb-ı Hakk'ın lütfu yani.

Yine konservatuar yıllarımda eskiden evlerde haftalık devam eden ev toplantıları, ev meşkleri çokça yapılırdı. Eski İstanbul beyefendilerinden Rahmetli Cahit Gözkan[65] *vardı, Erenköy'deydi evi, sanıyorum cumartesi günleriydi, mutlaka toplantı oluyordu. Toplantılara mûsikîşinaslar, şâirler, edebiyatçılar, ahalinin ileri gelenleri katılıyordu. Orada saz eseri, Âyin-i Şerif geçiyorlar, o günün çalışması artık ne ise davetliler arasında hocalar Kur'ân, kasîde, Gazel okuyorlardı. Bazen Alaeddin Yavaşça (Bkz. 52 numaralı dipnot.) ve Bekir Sıdkı Sezgin (Bkz. 53 numaralı dipnot.) gibi isimler*

[65] "Cahit Gözkan 1909 yılında Fatih'te bir Osmanlı Konağında dünyaya geldi. Babasının ud hocası Udi Nevres Bey ile Tanburi Cemil Bey evlerinin müdavimi idi. İlk ud derslerini Nevres Bey'in metodu ile ev halkından aldı, on yaşlarında ud ve keman çalabiliyordu. Ama Mûsikîde asıl başlangıç tarihi, 13 yaşında Fatih'te amcasının dükkânında notalarla meşgul olurken kendisini gören ve "Bana meşke gelir misin? Evladım" davetini aldığı Hocası Ahmet Mükerrem Akıncı ile tanışmaları ile olmuştur. 1923 yılından Hoca Ahmet Mükerrem'in 1940 yılındaki vefatına kadar 17 sene hocasının rahle-i tedrisatında bulundu. Daha genç yaşlarında ud sazına olan hâkimiyeti sebebiyle, Hoca Ahmet Mükerrem fasıllarda ud icrakarlığını tamamen Cahit Gözkan'a devretti ve ara taksimlerini kedisine verdi. 1940 yılından sonra gerek iş yerini gerek evini Mûsikîye açtı, daha otuzlu yaşlarında genç bir mûsikîşinas olmasına rağmen, mûsikî ilmine vakıf bir hoca olmuştu. Mûsikî ile dolu geçen ömrü 1999 yılında vefatıyla sona erdi." Cemil Altınbilek, Hoca Cahit Gözkan: *Kubbealtı Mûsikî Mecmuası* İstanbul, Haziran 2002.

de bu toplantılara katılıyordu. Bu toplantılarda birçok genç mûsikî sever de olurdu. Bu gençler toplantılarda kayıtlar yapıyor, tavır öğreniyorlardı. Eskiden yapılan bu tür toplantıların çok faydası oluyordu. Fem-i Muhsin denilen güzel ağızdan o güzel icrayı görüyorduk. Sokak ağzıyla, piyasa dediğimiz şekilde, ne idüğü belirsiz; arabesk mi başka bir şey mi belli olmayan tarzda değil, doğru kaynaktan seyrediyorduk mûsikîyi. Benim gittiğim bir seferde rahmetli sanatçı Safiye Ayla vardı. Hanımefendi belki seksen- doksan yaşlarındaydı o dönem, birlikte Bestenîgâr makamında eserler geçtik. Arada bana taksim yaptırdılar. Kız Ney ile Bestenîgâr bir taksim yaptım. "Aferin, ağzına sağlık" dediler. Safiye Ayla yaklaştı yanıma; "Sen Niyâzi'nin talebesi misin?" dedi. Tavır işte budur. Şimdi birçok sanatçıyım diye geçinen şarkıcılara sorsan tavır-mavır anlamaz, sâzendelerin tavrını ayırt edemez. "Sen Niyâzi'nin talebesi misin? Diyen kişi, tavır sahibidir. Çünkü tavır bütündür; ses ile de olsa, saz ile olsa da aynıdır. Yani bizim ney ile yaptığımız tavır, ses ile okuduğumuz bir Gazelden, kasîdeden, eser icrasından farklı bir tavır değildir. Sesi taklit ediyoruz biz. Edebildiğimiz ölçüde tavır meydana çıkıyor, edemediğimiz zaman düdük oluveriyor.

Bütün eski icralarda, taş plak örneklerinde aynı tavrı görüyoruz. Örneğin Tambûri Cemil Bey Tanbur, kemençe, lavta, yaylı Tanbur, viyolonsel çalmıştır. Bu icraları dinlediğinizde hepsinin aynı tavırda olduğunu anlarsınız. Farklı farklı enstrümanlar olsa da tavır hep aynı kalmıştır. Tambûri Cemil Bey (d.1871 - ö.1916) ve Hâfız Osman Efendi (d.1867 - Ö.1932) birlikte plâk yapmış. Hâfız Osman Gazel okuyor, O da Tanbur çalıyor. Eserleri dinliyorsunuz, birisi ses diğeri mızraplı saz ama ortaya çıkan tını aynı. Kemençe ile yapıyor, o da benziyor. Hadi ona Tambûri Cemil Bey, o başka diyelim, ancak Hâfız Osman'da mı, Tambûri Cemil Bey? Bakıyorsunuz tavır aynı, çünkü zamanın tavrı o. Demek ki o da hocasından, etkilendiği kişilerden görerek o hale geldi. Ondan sonraki gelen o taş plakların hepsindeki Gazellerde; Hâfız Sami (d.1874 - ö.1943), Hâfız Kemal (d.1882 - ö.1939) gibi sanatçıların hepsinde aynı

tavrı görüyoruz. Hepsi farklı farklı lezzette ama tavır aynı, onlara eşlik eden keman bile aynı. Biliyorsunuz keman Batı sazı ancak Tanbûrî Cemil Bey'in kemençe çalışı gibi çalmış keman çalan. Cemil Bey'in tanburla yaptığı tavrı onda da görüyoruz. İşte bizim hocamızın yaptığı bu, Tambûri Cemil Bey'den intikal eden ve birçok icrada gördüğümüz; yani sazından sesine kadar Üsküdar'lı Ali Efendi (d.1885 - ö.1976) Hâfız Sâmi Efendi (d.1874 - ö.1943) vb. isimlerin hepsinde aynı tavrı görüyoruz. Bunu ney sazına yansıtabilmeyi Niyâzi Sayın hocamız başarmış, zirveye taşımıştır. Biz de oradan kendisine ulaştık, kendisine talebe olduk. Hâlâ da yapmaya gayret ediyoruz.

Eğitim bu şekilde iyi bir hocaya bağlanmakla olur. Yoksa ben bir iki bir şey göreyim, öğreneyim yeter, geliştiririm ben bunu dememeli kişi. Sen kimsin? Neyi geliştiriyorsun? Yüzlerce yıllık bir emeği sen nasıl kendine göre har vurup harman savurursun? Müthiş bir birikim... Eğer bu gelenek olmasa kültür diye bir şey olmaz. İslâm medeniyeti, İslâm Mûsikîsi Medeniyeti diye bir medeniyet olmaz.[66]

Ahmed Şahin'e göre mûsikî eğitiminin çocuklara ilkokuldan başlanarak verilmesi gerekmektedir. Şimdi ilkokullarda müzik dersi adı altında öğretilen şey Batı müziğidir. Öğretmen porteyi yazıp, nota isimleri olan Do-Re-Mi-Fa-Sol-La-Si 'yi öğretmekte sonra Batı Müziği'nin ünlü bestekârlarını Beethoven, Mozart, Bach vb. müzik dâhileri diye tanıtıp, sadece onlardan yazılı yapmaktadır. Çocuklar ne bir Dede Efendi'yi ne de bir Itrî'yi öğrenemeden okullarından mezun olmaktadır. Padişahlarımızın neredeyse yarısı bestekâr, sanatkâr ancak çocuklar bunları öğrenemeden mezun olup gitmektedirler. Bunun sonucunda müzik kulağı ve müzik bilgisi kendi kültürüne uzak çocuklar yetişmektedir. Ondan sonra bu çocuklar liseyi bitirip, üniversiteye gitmekte, eğer biraz istidadı varsa ve Allah da nasip etmişse bizim sazımızın ne kadar güzel olduğunu fark etmektedir. Ancak bu sefer de kulağı küçük yaştan âşina olmadığı için eğitimle ilgili farklı sıkıntılar ortaya çıkmaktadır. Bunun

[66] 12 Eylül 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

içindir ki ilkokullarda Türk müziği eğitimi verilmelidir. Tabi ki Batı müziğinden de örnekler verilebilir. Müzikle uğraşan, merakı olan gider, araştırır, öğrenir bunları da ancak kendi müzik kültürünü bilmeden çocuklara Batı müziği eğitimi verildiğinde kendi kültüründen, kendi mirasından yoksun nesiller yetişmektedir. Ahmed Hoca bunu bizlere şöyle açıklamıştır:

Bizim cihanşümul bir müziğimiz var. Cihanın en büyük devleti olmuş, medeniyetini kurmuş bir toplumun mûsikîsi var, büyük bestekârlarımız var; Itrî, Dede Efendi, Zekâi Dede vb. belki onların eserleri küçük çocuklar için ağır gelir denebilir. Eserler öğretilmese de bu güzide şahsiyetler tanıtılıp eserleri okullarda dinletilebilir. Çocuklar önce Batı müziğini öğreneceğine kendi kültürüne ait mûsikîyi öğrensin. Yani ne yazık ki bizde bir aşağılık kompleksi var; sanat, kültür hepsi batıda olur, bizde olmaz gibi bir algı mevcut. Her şey batıda, en güzeli batıdadır anlayışı işlenmeye çalışılıyor, böyle bir algı yaratılıyor. Bu kadar saçma bir şey olur mu hiç? Biz büyük bir medeniyetiz, bunu bilmeli ve bu medeniyeti bizden sonraki nesillere eğitim yoluyla aktarmalıyız.[67]

İlköğretimden sonra ortaöğretimde de mûsikî eğitimine devam edilmelidir. Eğitim ilk etapta ilgi mahiyetinde verilmeli, not olmamalıdır. Zorunlu dersler arasında yer almalı fakat öğrenci not ile sıkılmamalıdır. Çünkü öğrenci işin içine not girince, başarısızlık olunca dersi sevmemektedir. Rehberlik dersleri gibi olmalı; öğretmen her hafta bir bestekârın hayatını, yaptıklarını, eserlerini anlatmalı; hayat macerasından örnekler vermelidir. Bestekârların hayatlarıyla ilgili önemli bilgileri kısa kısa yazdırmalıdır. Sonrasında ise anlattığı bestekârın birkaç eserini dinletmelidir. Ayrıca İlâhî, şarkı, saz eseri vb. dinletilmelidir. Böylece öğrencide kulak dolgunluğu olacaktır. İki kişi dahi o derslerden faydalansa bizler için büyük kazanç olacaktır. Bu dersler aynı zamanda tüm öğrencilerin kendi mûsikîsi hakkında bilgi sahibi olmasını sağlayacak,

[67] 12 Eylül 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

öğrenci bir yerde bir eseri işittiğinde bu bizim müziğimiz diyecektir. Bu ancak eğitimle değiştirilebilir.

3- Ahmed Şahin'e Göre Mûsikînin Haramlığı Meselesinin Mûsikî Eğitimine Etkisi

Ahmed Şahin müzik kültürümüzün yozlaşmasında muhafazakâr kesimin bir kısmının hâlâ mûsikîyi günah addetmesinin de etkisi olduğunu belirtmiştir. İstanbul'da okuduğu yıllarda Câmilerde görevliler, Ahmed Şahin'in konservatuarda okumasına olumlu yaklaşmaktaydılar. Ahmed Hoca'nın okuduğu bölümü duydukları zaman ona gıpta etmiş, kendilerinin en büyük eksikliğinin de mûsikî olduğunu belirtirmişlerdir. Ancak karşılaştığı kimi insanlar kendisinin konservatuarda okumasını hoş karşılamamıştır. *"Dindar adamın, din adamının müzikle ne işi olur?"* diye düşünmüşlerdir. Kendisi konu ile ilgili anısını bizlere şöyle aktarmıştır:

1983 yılında konservatuarı kazandım. İstanbul'a geldim. Nerede kalacağım diye düşünürken önce yurtlara baktım. Farklı farklı isimde birçok yurdu gezdim. Tanıdığım bazı kimseler Vefa Semti'nde İstanbul İlim Yayma Cemiyeti'nden ve onlara ait yurt olduğundan bahsetti. Filanca gün başvuruyorsun, sonra onlar çağırıp mülâkatla öğrenci alacak, dediler. Tabii o yıllarda bir İmam- Hatip mezunu, imamlık yapan, müezzinlik yapan, Ezân- Kur'ân okuyan birisinin müzikle uğraşması pek hoş karşılanmıyordu veya enteresan geliyordu insanlara. Yurda gittim, başvurdum, form doldururken de okuduğum okulu; İTÜ Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'nı yazdım. Mezun olduğum lise Konya İmam- Hatip Lisesi diye belirttim. Birkaç gün sonra mülâkat oldu. Mülâkata gittim, Müslüman kesimden örgü takkesi başında bir ağabey, o zamanın büyüklerinden birisi, bize göre yetkili kimse, başladık mülâkata. Kendimden bahsettim. Sonra:

- Ya senin okuduğun okul nasıl bir okul, diye sordu? Ben de dilim döndüğünce anlattım.

- Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı, mûsikîmizi öğrenmek için eğitim veren bir okul. O da:

- Yani tıp olsa, hukuk, siyaset, işletme, endüstri vb. anlarım da -genelde bu bölümde okuyanlar başvuruyor- müzikle ne olacak? İmam-Hatip mezunu birinin müzikle ne işi olur yani? Dedi.

- Hocam, Ezân okumuyor muyuz? Ezân okurken makam yapmıyor muyuz? Nağme yapmıyor muyuz? Dedim. O da cevap verdi:

- Yani ne alâkası var o namaza çağrı, müzik mi sanki dedi. Ben de cevap verdim:

- Çağrı ama nağmeli yapıyoruz. Müzik nağme demek, diye yanıtladım. Mûsikî; güzel nağme demektir. Kur'ân okurken yapıyoruz, ayrıca müzik hep dindar olmayanların mı elinde olsun? Biz bunları gayet güzel şekilde kullanamaz mıyız? Zikir İlâhîleri var, İlâhîler var, Mevlîd-i Şerifler var, dedim.

- Ya onlar da bidattir zaten. Seni bir şekilde kabul ederim. Bu sene okursun, seneye başka bir bölüme girersen ancak o şekilde olabilir, dedi. Ben de:

- Biliyorsunuz Üniversite imtihanı iki aşamalı. Öğrenci seçme sınavını kazanınca, konservatuar yetenek imtihanıyla alıyor. Onun için ben ikinci aşamaya hiç bakmadım hocam. Özellikle buraya girmek için hazırlandım sınava. Birinci sınavı geçince, ikinci imtihan benim için fazladandı, dedim.

- O zaman kusura bakmayın, alamam, dedi.

Yani o devirlerde mûsikîye böyle bakıyorlardı. Şimdi de böyle düşünen var ama sayıları bir hayli azaldı, akılları başlarına geldi. O inançlı kesimin, mütedeyyin kesimin -bunları ifade edebilmek için söylüyorum, yoksa bir kesimi ayırt etme taraftarı değilim- hepsi dindardır, hepsi "ben Müslümanım" der, Müslümanlığa toz kondurmaz. Ama bazı konularda hassas oluyor, anlayamıyorlar.

Bu gibi kimseler radyoya, televizyona karşıyken; sonradan mantar gibi her yerde radyo, televizyon, pop müzik vb. yaygınlaşınca, genel olarak insanlar -özellikle de

gençler- bunlara yönelmeye başlayınca akılları başlarına geldi. "Vay! Demek ki bu çok gerekli bir şeymiş" dediler ancak geç kalındı. Sokakta herhangi bir dükkâna giriyorsunuz; ya Metro FM, ya Star TV ya da Kral TV hep bu kanallar açık. Oralardaki müzikler de malum yani. O hale geldi ki artık İmam- Hatiplilerin de kulağında walkman, pop müzik dinliyorlar. Çocuğa neyi verirsen, çocuk onu alır. Çocukluktan bu yana bunları duyunca bu müziklere alıştılar. Yani bakın hâlâ okullarda teneffüslere girip çıkılırken pop müzik parçalarını çalıyorlar. İmam- Hatip Liselerinde ise aslından tamamen kopmuş, arabesk tarzda söylenmiş İlâhîlerle; piyasa tarzında çalınmış şeylerle girip çıkıyorlar derse. Çocukların, gençlerin kulağı terbiye olmuyor ne yazık ki.[68]

4- Ahmed Şahin'e Göre Özel Radyoların Kurulmasının Dînî Mûsikîye Etkileri

Türkiye'de 1990'lı yılların başından itibaren kurulan özel radyoların yayına başladığı ilk zamanlarda Müslüman dindar kesim mûsikîye pek sıcak bakmamıştır. Birçokları dînî mûsikîye; İlâhîlere, "*dînî mûsikî*" terimine bile kızmış "*Dinde hiç mûsikî mi olur? Müziğin dînîsi mi olur? Müzik müziktir."* demişlerdir. Fakat özel radyoların çoğalması, televizyon kanallarının da tek tük çoğalmaya başlaması ile bu alanda boşluk olduğunu anlamışlardır. Sonrasında bu kimseler dînî radyo kurmaya başlamıştır. Fakat programları yaparken -hep sohbet, hep konuşma olmaz- diyerek yayın arasına başka şeyler de ilave etmeleri gerektiğini düşündüklerinden; vaktiyle müziğe heves edip de okulunda müzik dersi görüp, az da olsa bir şeyler öğrenmiş olan kimselerden, dînî fakat derinlikten ve mânâdan uzak sözlere besteler yaptırmışlardır. İlâhîler hafif müzik tarzında ama çok basit; sözler de şiir değil, sloganvari kelimelerden, cümlelerden oluşturulmuştur. Radyo kanallarında bunlar yayınlanmaya başlamıştır. Ne yazık ki kendilerine gelip bizim bir medeniyetimiz var, mûsikî medeniyetimiz var; üstatlarımız, efsaneleşmiş isimlerimiz, bestekârlarımız hatta bestekâr sultanlarımız var diye

[68] 05 Mart 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

düşünmemişlerdir. Onların anlayışına göre müzik haram olduğundan, caiz olmadığından, yaptıklarına müzik dememiş *"Ezgi* "diye isimlendirmişlerdir. Ahmed Hoca kendi dilinden bunu bizlere şöyle anlatmıştır:

Radyoda program akışında; yayını yapan programcı konuşuyor, haberler, sohbet, derken "şimdi bir ezgi arası verelim" diyor. Sonrasında İlâhî ile uzaktan yakından ilgisi olmayan müziklerden birini koyuyorlar. Bu tür yayın yapan radyo ve televizyonlar dindar kesimin, gençlerimizin kulaklarını o kalitesiz müzikleri dinleterek, onları yıllarca meşgul ettiler. Maalesef bu tarz yayıncılar, radyocular gençliğimize, mûsikîmizin olması gerektiği gibi duyurulmasına engel olmuşlardır. Ve gençlerimiz şu zamandan sonra İlâhî öğrense de, bizim müzik kültürümüzü öğrenmiş olsa da, kültürümüzden haberdar olmuş olsa da yanlış kaynaktan beslendikleri için onları olması gerektiği gibi icra edemiyor veya düzgün icraları dinleyemiyorlar. Çünkü radyo ve televizyonlar iyi örnekler yayınlamıyor, hep kötü örnekleri görüyoruz, dinliyoruz.

Şu an ezgi diyene rastlamıyorum ama abur cubur müzikler çoğaldı tabii. Bugün buraya gelirken meşhur bir radyoda dinledim; İlâhî veya kasîde okuyorlar ama piyasa, arabesk yani; o tür müzikleri kötülemek adına söylemiyorum. Onların da dilinden anlayan, onlarla kendisini bulan bir kesim var nihayetinde, ancak İlâhî öyle okunmaz. Açıyorsunuz televizyonu bangır bangır İlâhî. Bizim yüzyıllardır gelen mûsikî kültürümüzde İlâhî dediğimiz şey bir "Tekke" formudur; tekkelerde icra edilir. Gayesi Allah'ı zikirdir, Efendimiz'i anmaktır veya iyi insan olmak için söylenmiş Nutk-u Şerifler'dir. Her şeyin bir adabı vardır. Tekkelerde İlâhî niçin okunmuş? Zikri süslemek için. Niçin okunmuş? Rûhu terbiye etmek, onun sözlerinden, Nutk-u Şeriflerinden nasiplenmek için. Ancak bugün bakıyorsunuz kişi çıkıyor televizyona İlâhî okumak için ancak sanki İlâhî değil de pop şarkısı söylüyor; üslûbu ve tavrı dînî mûsikî formlarımızdan tamamen kopmuş durumda. Ne yazık ki bu tür okuyuşlar çok yayınlandığı için insanların zihinlerinde kalıcı oluyor, insanlar bunları tanıyor.

Yine bir gün İzmir'de cemaatten birisiyle bu konuda tartıştım. Zengin birisi, göğsüne kadar inmiş sakalı, cübbesi var ama altında Mercedes var. Hisâr Câmii'nden çıktık, geldi yanıma; bana iyilik yapacak, dedi:

- Gel hocam, götüreyim seni gideceğin yere. Baktım reddetsem ayıp olacak, arabaya bindim. Hemen bana yaranmak için çıkardı kaseti, koydu. O zaman arabalarda kaset dinleniyordu. Başladı çalmaya, saçma sapan o ezgi dedikleri müziklerden. Muharremdi sanırım adı;

- Muharrem ağabey, bu ne ya! Dedim.

- Hocam, bak işte gençliğimiz yanlış yollara, saçma pop müziklere sapmasın diye bunları dinletiyoruz onlara, dedi.

- İyi yapıyorsunuz! Dedim imalı bir şekilde. Cemaatten olunca zaman zaman görüşüyorduk.

- İnan daha beterini, daha kötüsünü yapıyorsunuz, dedim sonra. Güya İlâhî; dînî sözlere edebiyat, kafiye, ölçü olmadan saçma sapan müzikleri ekliyorlar. Bize benzemiyor ki bunlar, bizim kültürümüzde yok böyle bir şey! Bu sesler bizden değil, benim dedemin söylediklerine benzemiyor bu. Böyle yaparak gençliği kültüründen, mûsikîsinden kopuk bir şekilde yetiştiriyorsunuz, dedim.

Sabah Cuma'dan evvel yürüyordum yolda. Az ilerde bir Câmii vardı. Birisi Kur'ân okuyor, Yâsin Sûresini okuyordu galiba ama nasıl kötü nağmeleri. Arapların hep Kürdi makamında İlâhîleri vardır ya, onun gibi ama acayip bir şey, tahammül edilecek gibi değil. Ona özenmiş, aynı onlar gibi okuyor. Yeteneği var, aynısı yapıyor ama rezil bir şeyi taklit ediyor. Güzel şeyleri taklit etsene ya! Demek ki yeteneğin var, algılayabiliyorsun, taklit edebiliyorsan güzel şeyleri taklit et. Yani bizim o kadar güzel Kur'ân okuyan okuyucularımız var. Meselâ Abdurrahman Gürses (d. 1909 - ö. 1999) var; eskiden kayıtlarını bulamıyorduk. Üsküdarlı Ali Efendi (d. 18885 - ö. 1976) var, internette bir sürü kayıtları mevcut. Hadi onu bilemedin, rahmetli İsmail Biçer (d. 1947 - ö. 1998) var. Genç arkadaşlardan da Üsküdar Yeni Vâlide-i Cedid Câmii İmamı Kerîm Öztürk var, Yani var da var… Güzel şeyleri taklit etmek dururken, gidiyor saçma sapan şeylere heves ediyor, peki neden? O da bir okulda okudu ve mezun oldu. Eğer eğitim sistemimizde kendi kültürümüze ait mûsikî eğitimi verilse bu tür yetenekli kişiler çok daha iyi yönde gelişme kaydedebilirdi.

Örnekler çoğaltılabilir ancak tüm bu olumsuz durumlara rağmen bizim görevimiz mûsikîmizi en doğru şekilde öğrenip, öğrendiklerimizi diğer nesillere aktarmak ve sunmaktır.[69]

5- Ahmed Şahin'e Göre Eğitimde Teşvikin Önemi

Ahmed Şahin'e göre eğitimde öğrencinin istidadının önemi olduğu kadar hocanın bilgi birikimi, öğretme kabiliyeti ve teşviki de oldukça önemlidir. O'na göre hoca yeri geldiğinde öğrenciyi yüreklendirmeli ona gelişme kaydettiğini belirtmelidir. Bunlar içerisinde eğitim sistemimizdeki sorunlardan biri ise ne yazık ki budur. Hocaların talebelerini doğru yönde teşvik etmeleri, edebilmeleri, bu birikime sahip olmaları gerekmektedir. Hoca belki kendisi okuyamıyordur ama en azından biliyordur, birikimi vardır. Eğer kendisi okuyamıyorsa öğrenciyi hangi isimleri dinleyecekleri konusunda yönlendirmelidir. Bu yapılmazsa öğrenci yanlış yöne kanalize olur ve nereye denk gelirse o yöne gider. Ahmed Hoca konu ile ilgili öğrencilik yıllarındaki anılarını şöyle aktarmıştır:

Benim bir Kur'ân hocam vardı. Yüzüne okurduk ya da ezber verirdik. Okuma sıram gelince elimden geleni yapardım. Güzel okuyabilmek için ezberlerdim okuyacağımız yeri. Hocadan beni teşvik etmesini, aferin demesini beklerdim ki daha çok çalışayım. Hoca çok çalışmama rağmen bana en fazla onluk sistemde yedi verdi, başka da yüksek not vermezdi asla. Yani enteresan; ne kadar güzel, bir talebe gayretli, heves ediyor, okuyor, yönlendir değil mi? Beğenmiyorsan da hatasını söyle düzeltsin. Hoca onu da yapmazdı. Sınıflar gürültülü olur bilirsiniz ancak ben besmeleye başladığım anda, birdenbire zınk diye kesilirdi ses. Bütün talebeler, arkadaşlar kırk dört kişi beni dinlerdi. İki üç satır okurdum, tamam sen devam et derdi hemen yanımdaki arkadaşıma. "Hocam okusun, Ahmed devam etsin" derdi tüm sınıf, hoca ise; "tamam işte dinledik",

[69] 05 Mart 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

derdi ve geçerdi. Beş buçuk, altı, altı buçuk; o hocadan aldığım bütün notlar böyleydi. Nasıl olduysa işte bir kere yediyi aldım. Yedinin üzerinde not verdiği bir kişi vardı, o da hâfız bir arkadaşımızdı, yalnızca ona verirdi. Niyetim kimseyi eleştirmek değil, kişilikler farklıdır, olabilir. Bu hâfız arkadaş içine kapanık, hiç sesi çıkmaz, gülmez, espri yapmaz, espri yapana gülmez, en arka sırada oturur, hiç iletişim kurmazdı. Diğer derslerde pek çalışkan da değildi ama hâfız ya. Meselâ hoca Cuma Sûresi'ni ezber ödevi olarak verirdi; hâfız arkadaşımızın adı Şakir'di. Hoca:

- Oku bakalım Şakir, derdi. Şakir başlardı okumaya, Euzü Besmele'den sonra bir başlardı Şakir okumaya sanki jet imam Terâvih namazı kıldırıyor. Okuturdu, o arkadaş her zaman on alırdı. Yani adam zaten hâfız, sen ona niye not veriyorsun ki? Tamam, ver ama de ki "Oğlum bak tane tane düzgünce oku, yarın bir gün imam olacaksın, seni dinleyen Allah! Demeli, kendinden geçmeli; biraz düzelt şu ağzını, sen zaten hâfızsın artık senin yapabileceğin tavrını ve mahreçlerini düzeltmek" de. Biraz teşvik et, "bu yüzden sana sekiz-dokuz veriyorum, dediğimi yaparsan on vereceğim" de. Yok, adamın her notu ondu, biz ise ağzımızla kuş tutsak da notumuz değişmezdi, en fazla yedi aldık. Bende o aşk olmasa belki de Kur'ân okumam zayıflardı.

Arapça dersinde bir hocamız vardı. İmam-Hatip'te Arapça dersimize yedi sene aynı hoca geldi. Okuma parçalarını ya da soruları-cevapları defterlerimize yazardık. Hoca herkesin defterine bakar ve defterlerin düzenine göre not verirdi. Mehmet Demirel adlı bir arkadaşımız vardı. Mehmet Demirel şimdi icâzetli hattattır. (Konya'da hattat Hamid Aytaç (d. 1891 - ö. 1982)'ın talebesi hattat Hüseyin Öksüz vardı. Onun talebesi oldu, oldukça da güzel işler başardı.) Arapça defterinin düzenine hoca hep on verirdi, aferin yazardı hoca. Ben de Mehmet'ten özendim, yardım istedim. Mehmet de sağolsun bana öğretiyordu. Harflerden başladık; kesik kalemimiz vardı ama kamışımız yoktu o zaman. Kesik uçlu kalemle yazıyorduk; ben de çalışınca eskiye nazaran çok güzelleştirdim elimi. Hatta bir ara Hüseyin Öksüz'e de gittik. Geçmiş gün; o bize kamış

verdi mi yoksa vermedi mi tam hatırlamıyorum. Ben de başladım usul usul gayret etmeye, Mehmet kadar olmasa da benim de defterim güzeldi. Ben Mehmet ile çalışmaya devam ettim bir süre. Biraz daha ilerleyip ondan sonra hocaya devam edeyim, elim düzgün olsun diye düşünüyordum. Hoca defterlere her ay bakardı. Tekrardan defterlerimize bakmaya başladığında Mehmet'e sıra gelince yine on yazdı, verdi defterini. Bana sıra geldi; baktı durdu, evirdi çevirdi. Son sayfaya yedi yazdı.

- Ahmet! Bak Mehmet'le yarışma! Dedi. Ben onu kıskanıyorum gibi mi algıladı artık neyse. Hâlbuki hiç öyle bir şey de yok. Hayır, yani taleben özenmiş, gayret etmiş, güzel yazıyor, daha ne istiyorsun? Hoca'nın yazısı hiç güzel değildi, öyle bir yazısı vardı ki rezalet; kırık, eğik, bükük! Bu olaydan sonra kamışı bir bıraktım, bir daha da çalışmadım. Belki devam etseydim şimdi icâzetli bir hattat olurdum. Birden bitti, hoca soğuttu. Ne yazık ki bu tür hocalar takındıkları tavır ile öğrenciyi dersten soğutabiliyor. Hocanın teşviki işte bu yüzden çok önemlidir.[70]

6- Ahmed Şahin'e Göre Mûsikî Eğitiminde Devlet Desteğinin Önemi

Siyaset ülke yönetimidir, insan yönetimidir, başka bir şeydir… Bizim içinde olduğumuz alan ise kültür sanat meselesidir. Ahmed Şahin Türkiye'de eski yönetimlerde bizim kendi mûsikîmizin, sanatımızın, kültürümüzün hep göz ardı edildiğini; batı kaynaklı sanatların, toplulukların, orkestraların desteklendiğini, günümüzde de bu durumun çok değişmediğini ifade etmiştir. Çocuklarımızın ilkokullarda hâlâ kendi müziğini duyamaması, kendi üstatlarımız varken hâlâ Beethoven, Bach, Mozart gibi batılı müzisyenlerin öğretilmesini bu duruma örnek olarak göstermiştir. Ahmed Hoca mûsikîmizin yeni müfredata az da olsa koyulduğunu ancak bunun yeterli olmadığını belirtmiş, çocuklarımızın hâlâ Dede Efendi'yi (d. 1778 - ö. 1846), Itrî'yi (d. 1640 - ö. 1711) tanımadıklarını üzülerek vurgulamıştır. Ahmed

[70] Zühal Ayşe Kaptan, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 22 Nisan 2016.

Şahin bunun ancak eğitimle aktarılabileceğini ifade etmiş ve bu anlamda devlet desteğinin çok önemli olduğunu vurgulamıştır.

Ahmed Hoca'ya göre sanat dallarımız, mûsikîmiz eğitim sistemimize dâhil edilirse; gelecekte ülke olarak, kültürel anlamda çok daha iyi yerlere ulaşabiliriz. Çocuklarımız bizim kültürümüzü ve sanatımızı çok küçük yaştan itibaren öğrenmeye başlarsa, bunları içselleştirecek ve kendi kültüründen, milletinden kopuk hale gelmeyecektir. Çocuklarımız mûsikîmizi dinledikçe, şiirlerimizi ezberledikçe, edebiyatımızı öğrendikçe bunları içine zerk edecek ve ileride bunları dinlemekten keyif alacak; anne-babasıyla, kültürüyle, geçmişiyle bir bütün olacaktır. Ahmed Hoca'ya göre bunun temellerinin atılması gereken yer ilkokuldur. Not sistemi olmasa da rehberlik dersi gibi bir ders olursa; müziğimizin, şiirimizin dinletilmesiyle çocuklarımızda kulak dolgunluğu olacaktır. Ortaokulda ve lisede de yine bu şuur inşa edilmeye devam etmeli, çocuklarımızın yaşları ilerledikçe daha ileri seviyelerde eğitimlerin verilmesi yerinde olacaktır. Burada önemli olan çocuğa bunun sevdirilmek suretiyle verilmesidir. Not sisteminin olması çocuğun zihninde bir karmaşa yaratabilir. Çocuğun yeteneği yoksa sesi güzel değilse ya da notayı kafası algılamadıysa, onu sevmeyecektir. Bu sebeplerle bu eğitim not verilmeden yapılmalıdır. Eser dinletilmeli, tanıtılmalı ve sonra kime ait olduğu ifade edilmelidir. Eser sahiplerinin hayatlarından hikâyeler anlatılmalı, nasıl insanlar oldukları, ne tür hizmetler verdikleri öğretilmelidir. Ayrıca lokantalara, kafelere, alışveriş merkezlerine teşvik verilmeli; bizim müziğimizi çalmaları halinde vergi indirimi yapılacağı bildirilmelidir.

Ahmed Hoca'ya göre hizmet kendi kültümüzü tanımakla, tanıtmakla olur; birilerine ödül vermekle olmaz. Mûsikî, hüsni hat, edebiyat, sinema gibi çeşitli alanlarda çalışma yapan bazı üstatlara, hocalara ödüller verilmektedir. Ödül verilen isimlerden birisi de üstat Niyâzi Sayın (Bkz. 41 numaralı dipnot.)'dır. Ahmed Hoca bu ödüllerin ve devlet sanatçılığı gibi unvanların eskiden hep batı tandanslılara verildiğini ifade

etmiş, bunun Türk müziği adına çok büyük öneme sahip olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte Niyâzi Hoca'nın böyle bir ihtiyacının olmadığını da vurgulamıştır. Yalnızca ödül vererek sanatımızı, kültümüzü, mûsikîmizi destekliyoruz denmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Desteğin yapılan işle, hizmetle olması gerektiğini ayrıca belirtmiştir.

Ahmed Hoca'ya göre sanat, devlet destekli olursa o sanat ilerler, medeniyet haline gelir. Türk Mûsikî medeniyeti dendiği zaman onun içinde dev gibi bir mûsikî dehası olan III. Selim de çok iyi bestekârlar olarak bilinen Padişah II. Mahmut, Sultan Abdülaziz de vardır. Fatih'in babası II. Murat Abdulkadir Meragi'nin oğluna birçok eser yazdırmış, Abdulkadir Meragi'nin eserini getirtmiştir. Bunların çoğu günümüzde bilinmemektedir.

Ahmed Şahin yapılan yanlışlardan dolayı kimseye küsmediklerini belirtmiş, küskün insanın bu işi bırakacağını ama kendilerinin bırakmadığını ifade etmiştir. Ancak imkân verilmemesinden de dem vurmaktadır. Örneğin "Bunlar salonu çok dolduramaz" diyerek salon verilmediğini, bir popçuya ya da arabesk tarzı İlâhî söyleyen kimselere program verildiğini üzülerek belirtmiştir. Bunu yapanların ise sanata sahip çıkması gereken Kültür sanat başkanlıkları, belediyeler olduğunu bildirmiştir. Ahmed Hoca konser salonu istemeye gittikleri bir kuruluşta kültür sanat müdürünün değil kendisini, üstat Sadrettin Özçimi'yi (Bkz. 35 numaralı dipnot.) tanımadığını; hatta soyadını "Özçivit" yazdığını esefle ifade etmiştir. Ahmed Hoca bu tür kimselerin kültür ve sanatı anlayışlarının bize ilkokuldan beri öğretilen şu "kültür-sanat, medeniyet, resim, müzik hepsi batıdan gelir, biz kimiz ki…"olduğunu belirtmiş, koskoca bir medeniyeti, hazineyi, görmezden geldiklerini ve acı olanın da bundan haberlerinin dahi olmadığını vurgulamıştır. Bu kimselerin "Bunu kim dinleyecek? Daha çağdaş bir şeyler olsun." dediklerini ifade etmiştir. Ahmed Hoca bu ifadelere kızmamakta hatta bu milletin kendini tanıyamamasından dolayı büyük üzüntü duymaktadır.

Ahmed Şahin yerli ve millî ifadesinin sadece teknolojide ya da çeşitli tüketim mallarında kullanılmamasını, kültür ve sanatta da yerli ve millî olunması ve bu ifadelerin kullanılması gerektiğine inanmaktadır. Ahmed Hoca bir seferinde kızının çalıştığı kreşteki müzik odasında enstrüman olarak yalnızca piyano ve org olduğunu duyunca kendisi de bir tane küçük ney yapmış, kızına kreşteki müzik odasına koydurtmuştur. Kızı da ney sazını tanıtmış, üflemiş, ses çıkarmıştır. Ahmed Hoca piyanoya ya da batı müziğine düşman değildir, yalnızca çocuğun kendi müziğini bilmeden başka bir kültüre ait müziği tanımaya çalışmasını eleştirmektedir. Bunların üstüne gidilse, problem hallolacağını, gerçekten bambaşka bir Türkiye olacağını düşünmektedir. Ahmed Hoca'ya göre her şeyi tebriye eden sanattır… Sanat düzeldiği zaman siyasette, adalette, teknoloji, milliyet, millilik, vatanseverlik vb. her şey düzelir. Sanatı yıkarak, bunların başında da mûsikîyi yıkarak bu dejenerasyon başarılmıştır, bunun farkına varılmazsa kendi sanatımıza, müziğimize dönülmezse bu iş düzelmeyecektir.

Ahmed Hoca devlet erkânından birileriyle bu konuları görüşmek istese konuşma fırsatı bulamamıştır. Birkaç sene önce üstat Niyâzi Sayın (Bkz. 41 numaralı dipnot.) Cumhurbaşkanlığı Kültür Sanat Ödülüne layık görüldüğünde Ahmed Hoca da törene katılmıştır. Cumhurbaşkanlığı sarayında bir konser vermişler, sonra ödül töreni olmuştur. Ahmed Hoca törenin sonrasındaki kokteylde önceden hazırlamış olduğu mektubu Cumhurbaşkanına vermiştir. Mektuba öncelikle Niyâzi Hoca'ya verilen ödülden yola çıkarak başlamış, Türk mûsikîsine hizmet etmiş bir üstada böyle bir ödülün verilmesinin mûsikîmiz açısından oldukça ümit verici olduğunu ifade etmiştir. Yıllarca kendi kültürümüze, mûsikîmize hiç eğilmeyen, gereken önemi vermeyen bir devlet ile karşı karşıya iken devletimizin bu olumlu yaklaşımının ümit verici olduğuna değinmiştir. Ayrıca okullardaki mûsikî eğitiminin nasıl daha iyi olabileceğini ifade etmiştir. Cumhurbaşkanımızın da alıp hemen danışmanına verdiğini belirtmiştir. Ancak Türkiye gündeminin çok yoğun olması bu konulara eğilmeyi geciktirmektedir.

G- SPORA İLGİSİ

Ahmed Şahin spor yapmayı sevmekte ve fırsat buldukça yapmaya gayret etmektedir. Şu an çok fazla zaman ayıramasa da yaklaşık on sene önce vücut geliştirmeye gitmiştir. Salona iki-üç yıl devam etmiş sonra bırakmıştır. Fırsatını bulursa vücut geliştirmeye tekrardan gitmek istemektedir. Şu sıralar Türk okçuluğu ile ilgilenmektedir. Eyüp Sultan'da, Eyüp Sultan Okçuluk adlı kursa gidip gelmektedir. İşlerinin yoğunluğundan dolayı okçuluk kursuna düzenli devam edemediği için belli birinden ders alamadığını ifade etmiştir. Mekân olarak burayı benimsemiştir.

Yine bugünlerde ata binmeye başlamıştır. At biniciliğini de ilerletmeyi hedeflemektedir çünkü binicilikten çok keyif almıştır, güzel bir spor faaliyeti olduğunu düşünmektedir. Ayrıca bizim ata sporumuz oluşu öğrenmeyi istemesinde etkili olmuştur. Ahmed Hoca okçuluk, güreş, binicilik gibi faaliyetlerin bize ait değerler olduğu halde günümüzde çok bilinmediğinden dem vurmuştur. Ona göre Avrupalılar bu işe bizden daha hâkim olmaya başlamıştır. Kökenleri Türk olan Macaristan'da okçuluk faaliyetleri hayli gelişmiştir. Piyasada Macar yayları şu anda revaçtadır. Piyasada ok, yay almak istediğiniz zaman ilk akla gelen yerlerden birisidir. Hâlbuki bu yaylar Türk oku, Osmanlı oku diye yer etmiştir. Ama meraklıları çalışsa da Türkiye'de insanların geneli bundan haberdar değildir. Bu kavramlar belki dizilerden sonra biraz sahiplenilmeye başlanmıştır. Ahmed Hoca küçüklüğünden bu yana tarihe ve ok, yay, kılıç gibi tarihi materyallere meraklıdır. Hatta İmam-Hatip sıralarında yapmış olduğu tarihi çizgi roman çalışması da vardır. Ahmed Hoca bunların haricinde yürüyüş yapmayı sevmektedir. Hatta birçok yere yürüyerek gitmektedir.[71]

[71] 20 Ekim 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN MÛSİKÎŞİNASLIĞI VE YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN MÛSİKÎŞİNASLIĞI VE YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

A- MUSİKİŞİNASLIĞI

1- Sesi ve Müzik Kulağı Hakkındaki Görüşleri

Ahmed Şahin müzik kabiliyetini öncelikle Allah'ın bir lütfu olarak görmektedir. Ona göre bir kimse bunu kişisel kabiliyeti, becerisi gibi görürse o zaman zaten mûsikînin gayesine vakıf olamamış demektir. Allah tarafından insana verilen her haslet onu dünyada kullanması içindir. Herkes Allah tarafından kendisine verilen mahareti kullanmalı ve insanların hizmetine sunmalıdır. Bu maharetten insanlar etkilenmelidir çünkü her şey insan içindir. Yapılan her şey Allah aşkı içindir, gaye Allah'ı aramaktır ama tüm bu güzel işlerin etki alanı insanlardır.

Sanat insanların etkilenip Hakk'ı bulmalarına vesile olması içindir. Mûsikî olsun, hüsni hat olsun, mîmari olsun hiç fark etmez hepsinde bu böyledir. Girer bakarsınız Selimiye gibi bir Câmiye, mîmariye hayran olursunuz, ya da bir mûsikî eseri dinlersiniz onda İlâhî bir şeyler bulursunuz. Onun için Cenâb-ı Hak kişiye bir kabiliyet vermişse, kişi bunu güzel kullanmalıdır. Bu bir nimettir; güzel ses, mûsikî, ney ya da herhangi bir enstrümanın icrası böyledir. Bu nimeti güzel kullanmak, har vurup harman savurmamak, israf etmemek gerekir. İsraf her şeyde haramdır. Araf sûresi 31. Âyette *"...Yiyiniz içiniz, israf etmeyiniz..."* diyor Cenâb-ı Hak. Bu sadece yiyeceklerle alakalı değildir. Mûsikîde de zamanı kullanmada da böyledir. Nitekim Asr sûresinde de yine insanın zamanı ve hayatı israf etmesinden bahsetmekte, iyi işler yapanların bu kimselerin dışında olduğundan söz etmektedir. Bizlerin de yapması gereken bu iyi işler yapan kimselerin arasında olmaya gayret etmektir.

Ahmed Hoca'ya göre mûsikînin, sanatın israfı bunlar kötüye kullanılırsa olur. Kişi hiçbir amaç gütmeyip çalıp söyler, Gazel atarsa yine israf etmiş olur. İnsan

yöneldiği sanat dalı ile neden uğraştığını bilmelidir, bir gayesi, bir amacı olmalıdır. Sadece *"hoşça vakit geçirmek için müzikle uğraşıyorum"* demek de oldukça yanlıştır. Müzikle hoşça vakit geçirmek için uğraşılmaz! Hatta hiçbir sanat dalıyla boş vakitleri hoşça geçirmek için uğraşılmaz. Boş vakitlerinizde ne yapıyorsunuz sorusuna *"müzikle uğraşıyorum"* denmemelidir. Çünkü müzik boş vakti doldurmak için bir vasıta değildir. Müzik, yaratanı düşünebilmek, onu idrak edebilmek için bir vesiledir, gaye değildir. Onun için tekkelerde hep mûsikî ve güzel sanatlar tâlim edile gelmiştir. Asıl olduğu için değil, onları tâlim ederek nefis terbiye edildiği içindir. İnsan böyle işlerle uğraşınca kendini tanır. Kendini tanıyınca ise Rabbini bilmeye başlar. Ahmed Hoca'ya göre gayemiz bu olmalıdır; bize bu kabiliyeti verdiği için Cenâb-ı Hakk'a bol bol şükretmeli, bu şükrü eda edebilmek için de faydalı olabilmek adına gayret göstermeliyiz. Kendisi her gittiği yerde "*Benim güzel sesim eğer bir gayeye hizmet etmiyorsa, vay benim hâlime! Vay öylelerinin haline!"* diye belirtmekte ve Allah'ın vermiş olduğu bu kabiliyetlerin insanlığın hizmetine sunulmasının ne kadar önemli olduğunu ifade etmektedir.

2- Kur'ân-ı Kerîm İcrası

Ahmed Şahin, Kur'ân-ı Kerîm'in icrasında güzel sesi kullanmanın gerekli olduğunu belirtmiş, konuyla ilgili Peygamber Efendimiz'in "*Kur'ân-ı seslerinizle süsleyiniz."* Hadis-i Şerif'ini ifade etmiş ve Peygamberimizin kendisinin de Kur'ân-ı güzel okuduğunu, güzel okumayı teşvik ettiğini belirtmiştir. Peygamberimiz ashaptan güzel sesli olanları Kur'ân ve Ezân okumaları için çağırmıştır. O'nun teşvikiyle de Kur'ân okumak bir medeniyet, bir saltanat haline gelmiştir. Kur'ân-ı mûsikî sanatıyla süslemektedir çünkü mûsikî, güzel ses, güzel nağme demektir. Tabii ki Kur'ân-ı Kerîm'in okunabilmesi için hurufat, mahreç, tecvît gibi bazı kaideler vardır. Tecvît zaten ahenk demek, güzel ölçü demektir. Doğru ve güzel Kur'ân okuyabilmek için öncelikle bunların öğrenilmesi gerekmekte, sonra mûsikîye adapte edilmelidir.

Mûsikîde makamlar vardır. Makamlar birçok nağme yani çeşniden meydana gelir. Nağmelerin kulağınıza verdiği lezzetlere "çeşni" denmektedir. Çeşnilerin değişik ses bölgelerinde birleşmesinden ise makamlar meydana gelir. Bu makamlar Kur'ân-ı Kerîm'in okunuşuna uygulanmaktadır. Uygulamaların iyi olması için ise makamların, çeşnilerin iyi öğrenilmesi gerekmektedir. Bunlarla birlikte iyi bir tecvît bilgisi de var ise Kur'ân'ın mânâsıyla alakalı olmak üzere, gerektiği şekilde, makam seçimi yapılarak okunması sağlanabilir. Ancak bunlar iyice öğrenilmeden Kur'ân-ı Kerîm'de tatbik edilirse sıkıntı yaşanır.

Ahmed Hoca'ya göre Kur'ân-ı Kerîm'i güzel okumak da bir sanattır. Bunu sanat olarak görmemiz gerekir. Sevap yönü ayrıdır, Kur'ân'ı bu şekilde herkes okumaktadır. Ancak sanat olarak okumak için okuyucu olmak şarttır. Üsküdarlı Ali Efendi (d. 1885 - ö. 1976), Abdurrahman Gürses (d. 1909 - ö. 1999), İsmail Biçer (d. 1947 - ö. 1998), Mısırlı Hâfız Abdulbasit Abdussamet (d. 1927 - ö. 1988), Muhammed Sıddık Minşavi (d. 1920 - ö. 1969), Mustafa İsmail (d. 1905 - ö. 1978) önemli okuyuculardan bazılarıdır. İşte bu kimseler bu işin en büyük sanatkârlarıdır. Nasıl ki herkes bir Dede Efendi (d. 1778 - ö. 1846) ya da bir Hacı Arif Bey (d. 1831 - ö. 1885) olamıyorsa ki bu isimler mûsikî tarihimize isimleri altın harflerle kazınmış kişilerdir. Hiç kimse usta okuyucuların okuduğu kadar güzel Kur'ân okuyamaz. Onlarınki Allah'ın bir lütfudur. Bu sebeple Ahmed Hoca bu işlerin ustasız olmayacağını ifade etmiştir. Hatta Kur'ân-ı Kerîm'i güzel okumak için uğraşanların mûsikîyi bilmeseler de kulak sağlamlığıyla, dinleye dinleye, bir ustanın önünde diz çöke çöke bu işi başarabildiklerini ifade etmiştir. Mûsikî buradan başlamaktadır.

Ahmed Şahin edebiyat, hüsni hat, tezhip, ebru gibi bütün sanat dallarımızın Kur'ân'a dayandığını, Kur'ân kaynaklı olduğunu belirtmiştir. Bu sanatların hepsi Kur'ân'ı süslemek içindir. Kur'ân'ı güzel yazmak için istifler yapılmaktadır. İstif mûsikîdeki beste gibidir; yazılar bir şekle sokulmaktadır, ölçüleri vardır. Hadis-i

Şerifler'i, âyetleri süslemek için tezhip, ebru yapılmaktadır. Bundan dolayı Kur'ân okuyuşunda da durum aynıdır. Bu işi daha bilinçli yapmak isteyen kişi makamları, nazariyatı öğrenir ve bunları Kur'ân okuyuşuna adapte eder. Kendisini geliştirirse, sadece ustasından aldığı gibi birebir onun aynısını yapmaz, artık bir icracı olabilme hüviyetine kavuşur.

Ahmed Hoca bir insanın ne kadar süre geçerse geçsin ustasını aşamayacağını ifade etmiştir. Ona göre böyle bir şey yoktur, olamaz. Eğer kişi böyle düşünürse baştan kaybeder zaten. Ustasını aşacağını düşünen kişiler sağda solda "*Ustanın yapmadığı bir şeyi ben yaparım.*" diyerek reklâm yapar. Böyle söyleyip kibre kapılan kişiler mutlak surette başarısız olur. Ama kişi *"ustama benzeyeceğim*" dediği zaman kendi tavrı da yerleşir. Sanatta gelenek vardır, gelenek benzemektir. Kişinin ustasına, ecdadına benzemesidir. Tüm sanat dallarında, örf- âdetlerde de bu böyledir. Benzemek şarttır, yani kişi annesine de, babasına da, dedesine de, ananesine de benzemelidir. Çünkü kültür bir bütündür. Başka kültürlerden etkilenip kendi örf- âdetlerimize, geleneğimize sahip çıkmazsak, toplumda yozlaşmalar görülür. Tarihinden, ecdadından kopmuş bir millet haline geliriz. Sonra nerede hata yaptık diye düşünür dururuz.

3- Ezân, Mevlîd, Kasîde ve İlâhî Okuması

Ahmed Şahin Ezân, Mevlîd, Kasîde ve İlâhîleri çok sık icra etmemektedir. Kendisi bir piyasa okuyucusu olmadığını özellikle ifade etmiştir. Piyasa okuyucusu dediği kavramı ise şöyle açıklamıştır:

Özel gecelerde birçok kanal program yapmaktadır ve bu programların hemen hepsinde bulunan, ilk akla gelen, bu tür programlarda icra eden kişiler vardır. Bunda bir satın alma söz konusu olduğundan, asıl amacın programın doldurulması olduğundan bu tür kimselere piyasa okuyucusu denmektedir. Mûsikîde de bu böyledir. Kültür sanat etkinlikleri kapsamında yapılan konserler vardır, bir de gazinoda ya da herhangi bir

mekânda sürekli, sırf para kazanmak için, bir sanat gayesi olmadan yapılan müzikler vardır, bunlara da yine piyasa denmektedir. Onlar zamanla gelenekten kopmaktadırlar. Bu mübarek gecelerde de istenmeyerek de olsa olmaktadır.[72]

Ahmed Hoca'ya göre Mevlîd, Kasîde, İlâhî vb. eserler okunurken uyulması gereken kaideler gelenekler, âdetler, tavırlar vardır. Bunlara bağlı kalınmayarak, herhangi bir kanalda veya mekânda sırf günü doldurmak için icra yapıldığı zaman piyasa okuyuşu yapılmış olunur. Dolayısıyla gelenekten kopulabilir. Bu programlara bakıldığında birisinin bir sesle İlâhî okuduğu, bir başkasının alâkasız bir sesle Mevlîde girdiği ya da tamamen farklı bir sesle Kur'ân okuduğu, Kasîde okunduğu görülmektedir, sesler birbirini tutmamaktadır. Tabii ki bu programların istisnaları vardır; gayet güzel, yerinde yapılan programlar da vardır. Ancak Ahmed Hoca bu programlara dahi çok iştirak etmemektedir. Öyle bir girişimi, hevesi, hırsı da olmamıştır. Bununla birlikte meraklı, hevesli kimselere bunların nasıl yapılacağını anlatmakta, tarif etmektedir. Ahmed Şahin bu gibi gecelerde bazen atölyesinde meşk yapmaktadır. Bazen de Câmilere, vakıflara, tekkelere, bazı mekânlara gidip orada programlara iştirak etmektedir. Kendisi çokça Mevlidlere gitmemekle birlikte yaklaşık on senedir her 7 Temmuz'da Emin Işık hocayla birlikte Kenan Rufai Hazretleri'ne gidip Mevlîd okumaktadır. Bu programlar genellikle Fatih'te Mesih Ali Paşa Câmii'nde yapılmaktadır ancak bu sene Şehzâde Câmii'nde yapılmıştır.

Ahmed Hoca bu tür eserleri çok sık okumanın kişiyi ustalaştırdığını düşünmekle birlikte bir yandan da aşkı ve şevki de azaltabileceğini belirtmiştir. Kendisi hâlâ her okuyuşunda "Acaba güzel okuyabilecek miyim? Sesim iyi çıkacak mı? O havaya girebilecek miyim?" kaygısı gütmektedir. Ama sürekli okuyan kimsenin böyle bir kaygısı kalmayacaktır, direk okuyacaktır. Bunun kötü tarafı ise seri üretimin kaliteyi azaltacağı düşüncesinden yola çıkılarak ifade edilebilir ki kaliteyi düşürebilmektedir.

[72] 12 Eylül 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

4- Bestekârlığı

Ahmed Şahin yaşamı boyunca şiir yazma konusunda pek istekli olmamıştır. Bunlar tabii istekle olacak şeylerdir. Okumayı sevse de yazma konusunda pek yetenekli olduğunu düşünmemektedir. Bir seferinde bir resmin arkasına akrostiş şeklinde şiir yazmıştır ama şiiri şuan hatırlamamaktadır. Ona göre yazmaya devam etse belki başarılı olabilirdi çünkü kişinin bir şeye âşina olunca, gayret edince çalışmalarının meyvelerini toplayacağına inanmaktadır. Bununla birlikte Ahmed Hoca daha çok Yunus Emre'nin, sıklıkla Alvarlı Efe Hazretleri'nin (d. 1868 - ö. 1956) şiirlerini bestelemiş ve bestelemeye devam etmektedir. Onların çok bilinmeyen şiirlerini bulup bestelenmemiş olanları bestelemiştir. Alvarlı Efe Hazretleri'nin "*Seyreyle güzel*" ve "*Bayram o bayram olur"* gibi halk müziğinde türkü formunda birkaç eseri bulunmaktadır. Ahmed Hoca bu eserlerin sözlerinde yanlış yapıldığını belirtmiş, kendisinin bu yanlışları düzeltmiş olduğunu ifade etmiştir. O, halk müziği derleme olduğu için toplanırken birçok türkünün sözlerinin kaybolabildiğine ya da sözlerin akılda kaldığı gibi yazıldığına dikkat çekmiştir. Ahmed Hoca bu yanlışları şöyle örneklendirmiştir:

Alvarlı Efe Hazretleri'nin[73] *babasının "Kadem bastın gönül tahtına, Sultanım safa geldin." gibi eserleri vardır. Bu eser piyasada "Kadem bastı gönül tahtı, a sultanım safa geldin." şeklinde okunuyor hâlbuki doğrusu "Kadem bastın gönül tahtına, Sultanım safa geldin" şeklinde ya da "Bayram o bayram ola, Can bula cânânını, Bayram o bayram ola diye okunmakta ise de doğrusu şu şekildedir.*

"Mevlâ bizi affede,

Gör ne güzel iyd olur,

Cürmü hatalar gide

Bayram o bayram olur."

[73] Efehazretleri.org.tr, 'Efe Hazretleri Kimdir? Efe Hazretleri Vakfı' http://efehazretleri.org.tr/efe-hazretleri-kimdir/.

Bayram nasıl olur? Mevlâ bizi affettiği zaman, cümle hatalar gittiği zaman, bayram işte o zaman bayram olur diyor… Diğerinde ise temenni var, "bayram, o bayram ola." Acayip bir ifade, sözleri de yanlıştır. Zaten Efe Hazretleri'nin "Can bula cânânını" diye başlayan bir şiiri yoktur. Mevlâ bizi affede, Bayram odur!

Seyreyle güzel eserinin güftesinde de yanlışlıklar vardır. Bir beyit bir başkasına aittir, güftesi karışmıştır. Beyit Kuddûsî Baba diye bilinen Ahmet Kuddûsî Hazretleri'nin (d. 1769 - ö. 1849) bir şiiriyle devam etmiştir. Mânâ farklıdır, ilk girdiği "Seyreyle Güzel'in" ifade ettiği mânâ ile ikinci kısmının yani ara nağmeden sonra okunan kısmın mânâsı farklıdır. Çünkü Ahmet Kuddûsî Hazretleri'nin beyti "Dosttan usandım" diye devam ediyor. Hâlbuki "Seyreyle güzel, kudreti Mevlâ neler eyler, Allah (c.c.) neler eyler." diyor. Sonra orada "Hem yüzleri dost, özleri düşmandan usandım" diye bir ifade geçiyor. Alâkasız, orada başka bir şeyden bahsediyor o. Dost görünüp de aslında düşman olanlardan usandım, diyor. Biz Efe Hazretleri'nin bu eserinin diğer güftelerini de ilave ederek doğrusunu okuduk. Aslı şöyledir:

"Seyreyle güzel, Kudreti Mevlâ neler eyler,

Allaha sığın Adli Teâlâ neler eyler.

Elbet yürütür fermanını Kadir-u Kayyum…

Herkese lâyık Sırr-ı Tecellâ neler eyler…"

Bu eserde "Neler eyler" kısmındaki kafiye haricinde beste yoktu, bunu bestelemeye ilk biz başladık. Sonra Mehmet Kemiksiz[74] çok besteledi, bizden öğrendi o

[74] Mehmet Kemiksiz 1969'da Samsun'un Çarşamba ilçesinde doğdu. Orta ve lise öğrenimini aynı ilçede tamamladı. Yükseköğrenimine 1988 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'nde başladı. Daha sonra Marmara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi'ne geçiş yaparak buradan mezun oldu. 1992 yılı Türkiye İlâhîyat Fakülteleri arasında düzenlenen Kur'ân Kerîm'i güzel okuma yarışmasında Türkiye Birincisi oldu. Lisansüstü çalışmasını aynı fakültenin Tasavvuf Anabilim Dalında ''Semâ ve Devrân'' konulu yüksek lisans tezi ile tamamladı. Aziz Mahmud Hüdâyî Tasavvuf Mûsıkîsi Topluluğu'nda Hâfız İlhan Tok himayesinde başta Kur'ân-ı Kerîm ta'lîmi ve kırâatı olmak üzere Mevlîd ve Kasîde gibi çeşitli formlardaki icralar konusunda üslup dersleri aldı. Hüdâyî Tasavvuf Mûsıkîsi Topluluğu'nun Aşk Meydanı I, II, III, Dilhâne, Aşk Meydanı IV, Nakş-ı Dil ve Aşk Meydanı V "Zilhicce – Hacc İlâhîleri" adlı albüm çalışmalarında hem icracı hem de müzik yönetmeni olarak yer aldı. 2010 İstanbul Avrupa Kültür Başkenti projeleri çerçevesinde 'Cumhûr Müezzinliği ve Enderûn Usûlu Terâvih Tertibi' uygulaması ile ilgili projeyi Ahmet Şahin ile birlikte hazırlayıp, bir kitap ve iki uygulama CD'si ve 36 kişilik uygulama ekibi ile birlikte İstanbul'un 30 Salâtin Câmisinde tarihi bir çalışmayı gerçekleştirdi. Mehmet Kemiksiz'in İlâhî, Tevşîh, Durak, Şarkı, Türkü, Nefes, Kâr-ı Na'tık,

da. TRT'de iftar ve sahur programlarında Alvarlı Efe Hazretleri'nin dîvânından ilk okuyan biziz. Efe Hazretleri'nin yukarıda bahsettiğim iki eseri dışında bilinen başka bir eseri yoktu. Biz hem "Seyreyle Güzel'in" doğrusunu okuduk hem de Efe Hazretleri'nin birçok şiirini bestelemeye gayret edip insanların öğrenmesine vesile olduk.[75]

Ahmed Hoca ayrıca Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri'nin (ö. 874 / 1469 - 70 (?)), Ahmet Kuddûsî Hazretleri'nin (d. 1769 - ö. 1849) şiirlerini de bestelemiştir. Bu bestelerin çoğu albüm çalışmalarında ya da program sıralarında zuhur etmiştir. Çalışmalar esnasında mûsikî formuna ya da makam akışına baktığında, bir yerde tıkanıklık, kopukluk oluyorsa "*buraya bir şey koymak lâzım*" diyerek kolları sıvamış ve beste yapmıştır. Veya televizyon programları devam ederken önüne bir güfte geliverince, onu okuması gerektiğini düşünüp bestelemiştir. Ahmed Hoca yolda gelip giderken de çoğunlukla Kur'ân, Gazel, Kasîde okumakta ya da terennüm etmektedir. O anlarda bazen bir nağme zapt etmekte, unutmamak için notasını söylemekte ve aklına kaydetmektedir. Müsait bir anda ise hemen notayı yazmaktadır. Ya da elinde kâğıt kalem varsa kâğıda yazmakta yoksa cep telefonunun not defterine temize çekmek üzere kaydetmektedir. Ahmed Hoca yaptığı bestelerle ilgili bir anısını şöyle aktarmıştır:

Bir seferinde beni Necip Fazıl'ı Anma programına davet ettiler. Necip Fazıl'ın bir eserini okuyup okuyamayacağımı sordular. Bildiğim kadarıyla Necip Fazıl'ın klâsik anlamda bestelenmiş bir eseri yoktu, O'nun şiirleri biraz özeldir, farklıdır ancak besteye pek uygun bir formda değildir. Belki bestelenir ama biraz fantezi şeklinde yapılması gerekir yoksa zorlama olur. Ne yapayım diye düşünürken elimde "Çöle İnen Nur" adlı şiir kitabı vardı, buna çalışayım dedim. Aldım elime bir şiirini besteleyeyim diye, herhangi bir sayfayı açtım "Nur" adlı şiirine denk geldim. Şiiri okudum, değişik

Ağıt, Çocuk Şarkısı, Muharremiyye, Ramazaniyye, Şuğul, Marş ve Mersiye gibi müziğimizin farklı formalarına ait üç yüzün üzerinde eseri mevcuttur. Müzik faaliyetlerine; söz yazarlığı, beste ve yeni albüm çalışmaları, yurt içi ve yurt dışı konserleri, meşk faaliyetleri, kendi adı ile faaliyet gösteren müzik topluluğu ile ve yeni projelerle devam etmektedir. Mehmet Kemiksiz evli ve üç çocuk babasıdır. Mehmet Kemiksiz ile 22 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğum online röportaj.

[75] 12 Eylül 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

bir tarzı vardı şiirin. Hem klâsik bir havası vardı hem de gelenekteki üsluba benzeyen fakat değişmeli, her kıtası farklı, geçişli, farklı makamlara geçiriyor sizi. Bu şiiri besteledim.[76]

Ahmed Hoca'nın üzerinde çalıştığı bir bestesi daha vardır. Besteyi henüz tamamlamamıştır ama tamamladığı zaman ilk konserinde bu eseri icra etmeyi arzu etmektedir. Bu beste değişik bir çalışmadır, sözleri karışık, beyit beyittir. Bir beyti Sezâi Gülşeni'ye (d. 1669 - ö. 1738) ait şu beyittir:

"Yere teşrifin haber verdikte ey âli cenap,

Dedi hasretle felek, ya leyteni küntü türab."

Sezâi Gülşeni (d. 1669 - ö. 1738) beytinde Kur'ân-ı Kerîm'de Neb'e sûresinin sonunda kâfirlerin "*Keşke toprak olsaydım"* dedikleri kısmı almış, Rasulullah'ın aşkına uyarlamıştır. Beyitteki ifadeler, "*Ey âli cenap Efendimiz(s.a.v.) senin yere teşrifini haber verdikleri zaman, yedi kat gök, hasretle, özlemle, iştiyakla dedi ki, keşke ben de toprak olsaydım. Yani Peygamberimiz yere teşrif edeceği için gökyüzü yeri kıskanmakta, ona gıpta etmektedir. Keşke ben de toprak olsaydım da Peygamberimiz benim üzerime bassaydı, benim üzerime doğsaydı, şereflendirseydi*" anlamlarına gelmektedir.

Ahmed Hoca içinde "*ya leyteni, küntü turab*" geçen şiirleri araştırmış, bulduklarının tümünü beyit beyit bestelemeye karar vermiştir.

"Kâse-i Eyyûbdan nûş ettik de ol âli-i cenap,

Dedi kâse-i billûr "ya leyteni küntü turab"

Eskiden Eyüp Sultan'da toprak kâseler meşhurmuş. Topraktan kâse, görünüşte değersizmiş ama bununla ünlendiğinden orada çok yapılırmış. Beyitteki ifadeler "O Alicenap Efendimiz, sevgilimiz o toprak kâseden içtiği zaman, billûrdan yapılmış olan kâse bunu görerek, keşke ben de toprak bir kap olsaydım dedi." anlamına gelmektedir.

[76] 12 Eylül 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Bu beyti kimin yazdığı belli değildir. Beyit İskender Pala'nın "Ah Minel Aşk" kitabında vardır. Ahmed Hoca bu iki beyti besteledikten sonra internetten biraz daha araştırma yapmış ve karşısına "içinde ya leyteni küntü turab ifadesi geçen beyitler" adlı pdf formatında bir çalışma çıkmıştır. Bu çalışmanın içinden vezne gelebilecek olan birkaç beyit daha almıştır. Böylece beş tane beyit, bir tane de dörtlük olarak beste yapmaya karar vermiştir. Dörtlük, Eyüp Sultan Hazretleri'nin kabrinde levha olarak vardır. Şu şekildedir:

"Ol Resulü müctebâ hem rahmeten lil-âlemin,

Bende metfûndur diye, eflâke fahreyler zemîn,

Ravzasın idüp ziyaret, dedi Cibrîli Emîn,

Hâzihî cennâtü adnin, fetdulûhâ hâlidîn…

Dörtlükte geçen ifadeler "*O âlemlere rahmet ve icabet edilmiş, seçilmiş yeryüzü, Efendimiz kendisinde yatıyor diye, göklere büyükleniyor, övünüyor. Hazreti Cebrâil de Ravza-ı Mutahhara'yı ziyaret edip dedi ki; "Adn cenneti işte burasıdır. Ebedi olarak kalmak üzere oraya giriniz."* anlamlarına gelmektedir. Ahmed Hoca bu ifade ile besteyi bitirmeyi istemektedir, ona göre böyle çok anlamlı olacaktır. Ahmed Hoca beyitlerin bestesini tamamlamıştır ancak dörtlüğün bestesini henüz yapamamıştır. Eser yaklaşık on beş- yirmi dakika sürecektir.

Ahmed Şahin Eşrefoğlu Rûmi (ö. 874 / 1469 – 70 (?)) ile Ahmet Kuddûsî'nin (d. 1769 - ö. 1849) albümlerini yaparken birçok beste yapmıştır. Bazen de unutmamak için gece kalkıp gönlüne düşen bir nağmeyi değerlendirmiştir. Ahmed Hoca'nın bir seferinde rüyasında nağme yaptığı bile olmuştur. Uyanınca kalkıp notasını yazmıştır.

Ahmed Hoca'nın bu bestelerinin dışında bir Âyin-i Şerif çalışması vardır. Bu çalışmayla birlikte terkip ettiği bir de makam vardır. Yani kullanılmamış bir makam oluşturmuştur. Farklı çeşnileri farklı yerlerde buluşturduğunuz zaman makamlar ortaya çıkmaktadır. Ahmed Hoca'nın terkip ettiği makama verdiği isim "Şevkinîgâr"'dır.

Yaptığı bu Âyin-i Şerif çalışmasından 2017 yılında bir konser de vermiştir. Bir Kâr-ı Nâtık bestelemiştir. Kâr-ı Nâtık eski formlardan birisidir, klâsik bir formdur, ağır eserlerden oluşur. Kâr-ı Nâtık "konuşan kâr" demektir. Bu eserlerde her mısrada bir makamın adı geçer ve makamın adının geçtiği mısra da adı geçen makamın özelliklerini yansıtacak şekilde bestelenir. Ahmed Hoca'nın bestelemiş olduğu bu eser Şevkinîgâr makamıyla başlamaktadır. Eser boyunca birçok farklı makama geçiş yapılmakta, bitirirken de yine başladığı makamla yani Şevkinîgâr makamıyla bitmektedir. Ahmed Hoca, Şevkinîgâr makamını Şevkefzâ makamına benzetmiş, bu makam gibi başladığını ifade etmiştir. Makamın bitişini ise Bestenîgâr makamına benzetmektedir. Bestenîgâr makamının içinde Sabâ, Nikriz, Acemaşirân makamları vardır. Bestenîgâr ve Şevkefzâ makamlarının birleşmesiyle de Şevkinîgâr makamı ortaya çıkmaktadır. Ahmed Hoca'nın bulmuş olduğu bu makamı duyan Marmara Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Mustafa Tahralı, Kâr-ı Nâtık eserinin sözlerini yazmış, Ahmed Hoca'dan şiiri bestelemesini istemiştir. Prof. Dr. Mustafa Tahralı beyitleri Bestenîgâr, Acemaşirân, Nikriz, Hüzzâm, Hüseynî vb. dokuz makam olarak yapmış, şiirin sonunu ise dörtlük olarak yazmıştır. Ahmed Hoca eseri bestelerken beyitler arasında geçişi aranağmelerle sağlamıştır. Eserde aranağmeler farklı makamlarda düzenlenince toplam on sekiz makam kullanılmıştır. Mesnevî'nin "Dinle, bu ney neler hikâye ediyor." diye başlayan ilk on sekiz beyti vardır. Eserde kullanılan makam sayısı, bu beyti hatırlatmaktadır, on sekiz makam kullanılması buna işaret etmektedir. Bu çalışma Ahmed Hoca'nın youtube kanalında da mevcuttur. Ahmed Şahin ayrıca Şevkinîgâr makamında bir de peşrev bestelemiştir. Kanalda hem peşrev, hem de Kâr-ı Nâtık eserlerinin icrası mevcuttur. Halen de Şevkinîgâr makamını işlemeye devam etmektedir.

Eskiden yeni bir makam terkip edildiği zaman takım yapılmakta ve buna "klâsik takım" denmekteymiş. Bu takımlar Peşrev, Beste, Ağır Semâî, Yürük Semâî, Kâr vb. ağır ve saltanatlı eserlerden oluşmakta imiş. Bu tür eserler mûsikînin Süleymâniye

Câmii hükmündedir. Ahmed Hoca Şevkinîgâr makamında Beste, Ağır Semâî, Yürük Semâî ve Saz Semâîsi yapmayı hedeflemektedir. Bir yandan bunu yapmaya gayret etmekte, diğer yandan ise Şevkefzâ makamında başladığı Âyin-i Şerif'i, bulmuş olduğu yeni makamla bestelemiş olmak amacıyla Şevkinîgâr makamına çevirmektedir. Ahmed Hoca bestekâr olduğunu düşünmemekte, ortaya koyduğu bu çalışmaları da bestekâr olma maksadıyla yapmadığını ifade etmektedir. Kendisi yaptığı bu besteleri çalışma olarak isimlendirmektedir. Ona göre eski üstatları iyice öğrenmeden, onları meşk etmeden "beste yapıyorum" diyerek ortaya çıkmak doğru bir şey değildir. Ahmed Hoca beste kelimesinin "bağlamak" anlamına geldiğini ifade etmiş, kendisinin de gayesinin nağmeleri kaçmasın diye, şiirler hiç olmazsa bu şekilde duyulsun diye beste yaptığını belirtmiştir.

5- Enstrüman İcracılığı

Ahmed Şahin'e göre enstrüman icracılığında en önemli nokta üstad-talebe ilişkisidir. Eğer bir kimse bir enstrümanı hakkını vererek çalabilmek istiyorsa bir hocanın dizinin dibine oturup, onun tedrisatından geçip hem sazı öğrenmeli, hem de tavrı, geleneği öğrenmelidir. İyi enstrüman icrası yapabilmek için bunlar şarttır.

Hocanın talebesi olmak, onu temsil etmektir. Yani hocanın şunları yapın, şunları dinleyin, okuyun, araştırın dediği şeyleri yapmak; sevmediği, onay vermediği, beğenmediği, şu doğru değildir, şuralara ilişmeyin dediği, hoş bakmadığı şeylere hoş bakmamaktır. Ona göre talebelik böyle olmalıdır.

Ahmed Hoca, Niyâzi Sayın gibi bir hocanın talebesi olduğu için şükretmektedir. Kimden öğrenirseniz öğrenin fark etmez, herhangi bir hocadan ney sazını çalmayı öğrenip dışarıda piyasa işleriyle uğraşmak talebelik olmaz. Bu sebeple kendisi Niyâzi Sayın Hoca'nın sanata bakışıyla, insanlık yönüyle ney sazını meşk etmiş olmasının en büyük nasip olduğunu düşünmektedir.

Ahmed Şahin "virtüözlük" tabirinin yabancı kökenli olduğunu ifade etmiş bizim kültürümüzde ise bunun yerine "usta" ya da "üstat" kavramlarının kullanıldığını belirtmiştir. Müzik Câmiasında "*virtüözlük"* denince fırtına gibi çalan, hızlı, veryansın eden, insanın duygu dünyasının altını üstüne getiren bir müzisyen akla gelir. Sanatkârlık ise başka bir şeydir. Ahmed Hoca hiçbir zaman virtüöz olmak maksadıyla bir şey çalmadığını, bir şey okumadığını ifade etmiştir. Okuduğu, çaldığı herhangi bir eser kalbini titretmişse ya da dinleyen kişilerin kalbini titretebilmişse bu yaptığını sanat olarak görmüştür, yapılan işin ise sanatkârlık olduğunu düşünmektedir.

Ahmed Şahin hocası Niyâzi Sayın'ın da yaptığının sanatkârlık olduğuna bizzat şahitlik etmiştir. Değil üflediği eserin, çıkardığı tek bir Neva (Re) sesinin dahi insanın yüreğini titrettiğini ifade etmiştir. Neyden çıkan o ahenk, o ses, o yakıcılık enfestir. Ahmed Hoca'ya göre bunun virtüözlükle alâkası yoktur, bu sanatkârlıktır. Niyâzi Sayın üstat yaşayan en iyi neyzendir, virtüözlük seviyesinde de çalmıştır. Ancak Ahmed Hoca yabancı kökenli bir kelime olduğu için ve bizim geleneğimizi, sanatımızı ifade etmeye yeterli olmadığı için virtüözlük kavramını kullanmamaktadır. Bu tabir batı kökenlidir çünkü onların müziği matematik, hendese, çarpım tablosu, hesaplarla ilgilidir, orada gerekli ve geçerlidir. Bizim müziğimizde ise asıl olan gönüldür.

Ahmed Şahin kendisinin virtüözlük gibi bir kaygısının olmadığını, sanatkârın kaygısının da bu olmaması gerektiğini vurgulamıştır. Ona göre sanatçının farklı kaygılar gözetmesi gerekir. İcrada seslerin sağlam olması, nerede, nasıl süsleme yapılacağı, ifadenin nasıl olması gerektiği, seviyenin nerede yükseltilip alçaltılacağının bilinmesi, seri nağmelerin şaşmadan nerelerde yapılacağının tam olarak bilinmesi gözetilmesi gereken önemli konulardandır. Tüm bunlar biliniyor ve hiç şaşırmadan, tam olarak esere uygulanabiliyorsa işte bu üstatlıktır. Usta kavramı, üstat kelimesinden türemiştir ve bizim mûsikîmizde bu kavramın önemli bir yeri vardır. Çünkü Türk müziğinin geleneği vardır, bu geleneği nesilden nesile aktaran ise ustadır, üstattır. Türk mûsikîsi koca bir

medeniyettir, sadece bir yere sınırlandırılmış, etnik müzik gibi bir şey değildir. Medeniyet olmuş, koca bir imparatorluğun mûsikîsidir. Devlet-i Aliyye'nin mûsikîsidir.[77]

6- Ahmed Şahin'in Kur'ân-ı Kerîm Okumaya Merakı, Ses Sanatçılığı ve İcracılığı

Ahmed Şahin Kur'ân-ı Kerîm'i makamlı bir şekilde okumaya çalıştığı ilk zamanlarda Mısır radyosunu ve Kahire'nin Kur'ân-ı Kerîm radyosunu dinlerdi. Bu radyolar yirmi dört saat Kur'ân yayını yaparlardı. Yayın akışında araya dînî sohbetler, hadis sohbetleri koysalar da radyolarda daha çok Kur'ân okunurdu. Yayınlarda çoğu rahmetli olmuş önemli hâfızlar Kur'ân okurdu. Ahmed Hoca onları takip eder, bazen haricen kasete kaydeder ve takliten çalışırdı. Ahmed Hoca plakçılarda da Abdulbasit Abdussamed'i (d. 1927 - ö. 1988) bulabiliyordu. Ona göre merhum Abdulbasit Abussamed en iyi Kur'ân okuyan kişilerdendi. O, Türkiye'de seksenli yıllarda dahi insanlar tarafından tanınırdı. Ahmed Hoca o yıllarda Abdulbasit Abdussamed'in Dünya birincisi olduğunu sanıyordu. Hâlbuki Abdulbasit Abdussamed'e ait dinlemiş olduğu Kur'ân tilavetleri 1950-1960 yıllarında kayda alınmıştı. Tabii müthiş bir okuyuşu vardı Abdulbasit Abdussamed'in, Ahmed Hoca onu taklit ederdi. Taklit etme istidadı o şekilde gelişmeye başlamıştı. Derken Kahire'nin Kur'ân-ı Kerîm radyosunu keşfettikten sonra artık Muhammed Sıddık Minşevi (d. 1920 - ö. 1969), Mustafa İsmail (d. 1905 - ö. 1978) vb. diğer hâfızları da dinlemeye başladı. Bu isimler Abdulbasit Adussamed'den daha yaşlı idi. O dönemde sürekli olarak kayıtlar yapıyor, çalışıyordu fakat henüz Kur'ân okuyuşunda bir kompozisyon oluşmamıştı. Okuyor, nağme yapıyor ama bir kompozisyon çizemiyordu; o yolu henüz öğrenmiş değildi.

[77] 20 Ekim 2018 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Kur'ân okuyuşuna merak sardığı yıllarda bir gün Mısır devlet başkanı Muhammed Enver Sedat, bombalı suikastta öldürülmüştü. Bu olay olunca Mısır radyoları ortak yayına geçmiş, üç gün yas ilan etmişti. Bu üç gün arka arkaya bütün radyolar Kur'ân-ı Kerîm yayını yapmaya başlamıştı. Ahmed Hoca o dönemlerde çok sayıda kayıt yapmıştır. Kayıtlarının birçoğu hep yarıdan başladığından yayın saatlerini öğrenmiş, o yarım olan kayıtları silip, tekrardan üzerine kayıt yapmıştır, böylece okuyuşları baştan sona taklit etme şansı bulmuştur.

Mısır radyolarında program akışında önce haberler veriliyor, arkasından beş- altı dakikalık Kur'ân-ı Kerîm yayını yapılıyordu. Sonra sohbet programı ve başka programlarla yayın devam ediyordu derken hatim okuyuşuna geçiliyordu. Ahmed Hoca o günlerle ilgili bir anısını bizlere şöyle aktarmıştır:

Bir gün radyoda haberleri yakaladım, haberlerden sonra anons geçti; El-Kur'ân-ül Kerîm, Eş Şeyh Muhammed Sıddık Minşavi, dedi. Kayıt düğmesine bastım hemen. Kayıt yaptığım o kasetler hâlâ var ama bulmam lâzım. Kayıt peslerden başlıyor, bir âyet okuyor, ikinci âyette bir perde yukarıdan okuyor, üçüncü âyette biraz açılıyor, dördüncü âyette iyice açılıyor derken sonra tize çıkıyor, dokunduruyor en doruğa. Sonra aşağıya karara doğru yaklaşıyor, karar veriyor, bitiriyor. Bakara sûresi 263. Âyet, bir sayfaya yakın bir bölüm, beş dakika sürüyor. Çok iyi bir kompozisyon çizmişti bana. Namazlarda imamın namazdan sonra okuduğu okuyuşlara (mihrâbiye) çok iyi bir örnekti. Aynen ezberledim, birçok yerde de takliden okudum onu. Diğer birçok Aşr-ı Şerifler'i aynı yolla okudum. Yaptığım bu ezberler bana bir reviş, (Kur'ân'ın okunuşunun yolu) tarif etmiş oldu. Nasıl başlanıyor? Nasıl ses yükseltiliyor? Misal, direk tizden girilmiyor, girmemek lâzım çünkü ondan sonra sesi daha fazla genişletemiyorsun. Demek ki sakin başlayıp yavaş yavaş açılacaksın, bir kompozisyon yazar gibi giriş, gelişme ve sonuç. Bu bana bir yol göstermiş oldu. Daha sonra tabi İstanbul'a gelip mûsikîyi öğrenmeye başlayınca artık ne yaptığımı da bilir duruma

geldim. Yani hangi sesi bastığımı, hangi çeşniyi kullandığımı, oradan filanca çeşniye nasıl geçeceğimi, makam değişikliğini nasıl yapacağımı da bilir hale geldim.[78]

Ahmed Şahin kendi okuyuşunu ve tavrını şöyle tarif etmektedir: Mahreç ve telaffuzları Mustafa İsmail (d. 1905 - ö. 1978), Abdulbasit Abdussamed (d. 1927 - ö. 1988), Muhammed Sıddık Minşavi (d. 1920 - ö. 1969) gibi Mısır'lı hâfızlardan almıştır ve Türk makam yapısını aynen olduğu gibi kullanmaktadır. Mısırlı hâfızların kullandığı gibi keskin perdeler keskindir, düzdür. O'na göre Kur'ân-ı Kerîm okunurken harfler fazla eğilip bükülmemelidir çünkü aksi halde mahreçler bozulabilir. Harfleri düz bir şekilde vermek gerekmektedir, çok glissandolu verilmemelidir. Ayrıca okuyuşuna Mısır ve Türk tavrını karıştırma denmemelidir çünkü Mısır tavrında da aynı bizim makamlarımızla icra yapılmaktadır. Ahmed Hoca'nın saydığı bu isimler; Abdulbasit Abdussamed, Mustafa İsmail, Muhammed Sıddık Minşavi, Muhammed Rıfat (d. 1882 - ö. 1950) ve Mahmud Ali El-Benna (d. 1926 - ö. 1985) kendisini gençlik yıllarında besleyen isimlerdir; bu beş ismin okuyuşlarıyla İstanbul tarzı, Türk tarzı okuyuş çok yakındır.

Şimdiki Arap hâfızlarına, Mısırlı hâfızlara bakıldığında geçmişlerinden çok uzaklaştıkları üzülerek görülmektedir. Okuyuşlarında çok yayarak, sündürerek, piyasa denilebilecek tarzda nağmeler yapmaktadırlar. Ancak Ahmed Hoca'nın saymış olduğu bu beş hâfız notayı aynı Türk makamlarında olduğu gibi basmıştır çünkü onlar Osmanlı'dır. Okuyuşlarında yalnızca yöre farkı vardır. Yöre farkından dolayı onların kendilerine has okuyuş tavırları vardır ama tecvît, mahreç aynı Türk müziğindeki gibidir. Bunu körü körüne bir milliyetçilik duygusuyla "Arap makamı iyi değildir" gibi cümleler kurarak eleştirmemek gerekir çünkü Arap makamı diye bir şey yoktur, hepsi Türk makamıdır. Ahmed Şahin bunu şöyle açıklamıştır:

[78] 05 Mart 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Meselâ Mustafa İsmail okurken Bestenîgâr, Şevk-i Tarab, Hicâz, daha aklınıza gelebilecek tüm makamların aynısını yapmıştır. Bunların hepsi bizim makamlarımız; isimleri Türkçe. Yunanlılarda da aynı şekilde Sabâ makamı, Ferahnâk makamı vb. yapılıyor sonra bu bizim müziğimiz diyorlar. Eğer makam sizin makamınızsa ismi neden Ferahnâk o zaman? Eğer bu makamlar kendilerine aitse neden Hüzzâm vb. isimleri kullanıyorlar? Yani en azından kandırmak için başka başka isimler uydursalar. Bu nasıl bir anlayıştır?

Marsilya'ya Akdeniz ülkelerinin katıldığı bir konser için gittiğimde de karşılaştım bu durumla. Yunanistan'dan gelen bir grup çıktı, konser veriyor. Başlamadan 9. Yüzyıldan (eskitebildiği kadar eskitiyor) 19. Yüzyıla kadar değişik örnekler vereceğiz dediler. Ancak verdikleri tüm örnekler aynı, kilise müziği. 9. Yüzyıldan bir Ferahnâk eser okuyorlar. 9. Yüzyılda Ferahnâk makamında bir eser ne gezer! Bakıyorsunuz tavır da aynı zaten, Türk mûsikîsi tavrı. Kilise olduğu için orgla hep aynıdır, değişmez diyebilirsiniz; olabilir. Ama Sabâ diyor, Segâh diyor sonra da ekliyor "Bu Bizans'tan gelmiştir" diye. Eğer bu eserler Bizans'tan geldiyse o zaman neden Bizans'tan Latince ya da Yunanca bir isim koyulmamıştır? Neden Türk mûsikîmizdeki makam isimleri koyulmuştur?[79]

Ahmed Şahin mübarek gecelerde, kandillerde radyoda Mevlîd yayını olduğunda Türk hâfızlarını da can kulağı ile dinlemiştir. Bu programlarda en dikkatini çeken isim de merhum Hâfız Kâni Karaca'dır. (d. (?) - ö. 2004) Ondan da çok faydalanmıştır. Ahmed Hoca'ya göre Merhum Hâfız Kâni Karaca mûsikîyi çok iyi bilen birisidir çünkü bilgileri birçoklarında olduğu gibi kulaktan dolma değildir. Merhum Kâni Karaca her perdenin hakkını veren, ne bastığını bilen, hangi sesi basacağını bilen, hangi makamı yaptığını bilen biridir. Hâfız Kâni Karaca, Üsküdar'lı Ali Efendi'nin (d. 1885 - ö. 1976) önüne oturmuş, ondan Kur'ân tâlimi meşk etmiştir. Farklı farklı hocalardan ders

[79] 05 Mart 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

almıştır. Ahmed Hoca'nın böyle bir hocası olmasa da, o da Kur'ân'ı çok iyi tetkik etmiştir.

Ahmed Şahin ilk Kur'ân eğitimini babasından almıştır. Babasının tecvîdi, telaffuzları ve mahreci çok iyidir. İmam-Hatip yıllarında babası Ahmed Hoca'daki güzel okuma hevesini görünce özellikle mahreçler konusunda kendisiyle çok ilgilenmiştir. Ayrıca Mustafa İsmail'in (d. 1905 - ö. 1978) Kur'ân kayıtları da Ahmed Hoca'nın okuyuşunu geliştirmesine oldukça katkı sağlamıştır. Şimdi internette videoları olsa da o dönemde ses kasetlerini dinlerken harfi nasıl çıkardığını anlamaya çalışmış, kayıtları tekrar tekrar yılmadan dinlemiştir. Bunu bizlere şöyle aktarmıştır:

Meselâ "Elhamdü" derken "e" harfini öyle bir çıkarıyordu ki onun dudaktan değil de gırtlaktan çıktığını anlıyordunuz. Öyle bir söylüyordu ki harfleri tarife gerek kalmıyordu. Yani iyi bir dinleyici bunun nasıl çıktığını, nereden çıktığını anlıyordu. Şimdi Kur'ân kurslarında hoca ile tâlim yaparken hoca uğraşır da uğraşır "şöyle yapacaksın, böyle yapacaksın, ağzını şu şekilde yapacaksın, burnunu böyle yapacaksın" diye eğer öğrencide alma istidadı varsa bir dinleyişte kapar. Eğer yoksa hoca ne kadar uğraşırsa uğraşsın çok faydalı olamaz. Burada önemli olan nokta öğrencinin gayretidir. Ben Mustafa İsmail'i çok iyi dinledim; didik didik her perdesini, her santimini çok iyi dinledim, diğer hâfızları da aynı şekilde takip ettim.[80]

İlköğretim yıllarında iken tatillerde, Ahmed Şahin de Câmilere üç ay yaz Kur'ân kurslarına giderdi. Lise son sınıfa kadar mahallelerinde Kur'ân kursu açılmadığından uzunca bir süre yan mahalledeki Hacı Hasanbaşı Kur'ân kursuna devam etmiştir. Oranın bir de câmisi vardır. Câminin imamı olmasına rağmen Kur'ân kursundaki diğer hocalarda zaman zaman orada imamlık yapardı. İzne gittikleri bazı zamanlarda görevi Ahmed Hoca'nın babasına bırakırlardı. Ahmed Hoca da babası ile birlikte giderdi Câmiye, orada daha ilkokul çağında olmasına rağmen müezzinlik yapardı, babası ise

[80] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

namazı kıldırırdı. Ahmed Şahin kursa devam ettiği o yıllarda başından geçen bir anısını bizlere şöyle aktarmıştır:

Eski hocalar zamanında dayak meselesi vardı, hocalar dayak atıyordu. Yine bir yaz tatilinde Kur'ân kursuna başladım, sabah sekizde başlıyordu kurs. Bazen bisikletle gidiyordum, bazen de yürüyordum. Yürüyerek on dakika sürüyordu, bisikletle üç-dört dakikada varıyordum. Ben küçükken çok defa bademcikten hastalanıp yatağa düştüm. Birkaç gün, bazen bir hafta yataktan çıkamazdım. Gençlikten sonra bademcik hastalığım kalmadı, faranjite döndü çünkü. Bir gün yine hastalandım. Boğazım fena halde şişti, kalktım yataktan. Kırgınlık da var üzerimde. Sabah kahvaltı yapıyoruz, saat de sekize yakın.

- Baba ben bugün gitmeyeyim kursa, dedim. Babam da:

- Yok, yok git, geri kalma dersten! Dedi.

Hâlbuki biliyordum dersleri, daha önce gördüm; her sene öğrendiklerimizi tekrar ediyoruz. Kur'ân'a geçtim, Kur'ân okuyorum. Bir gün de gitmesem ne olur yani. Babam da ısrar edince artık derken apar topar çıktım evden. Hastayım ya tabii geç kaldım. Saat neredeyse dokuz oldu.

- Baba zaten geç kaldım, kızıyorlar, dövüyorlar! Dedimse de babam ısrar etti:

- Olmaz! Sen hastayım dersin, kızmazlar, dedi.

Neyse gittim, girdim içeri. Orada sınıflar var. Kemal Hoca'nın sınıfı, Muammer Hoca'nın sınıfı vb. Ben Kemal Hoca'nın sınıfındayım, diğer odada Muammer Hoca var. Kapıyı tıklattım, eziş büzüş girdim içeri. Kemal Hoca'ya:

- Selâmün Aleyküm hocam, dedim. Bir talebe okutuyordu önünde. Bana gel gel diye işaret etti. Yanına yaklaştım. Bana:

- Muammer Hoca'nın sınıfına uğra, dedi. Ben içimden dedim:

- Ne yapacağım ki orada? Hayret, kızmadı da diye düşündüm. Çıktım neyse, Muammer Hoca'nın odasının kapısını tıkladım. O da talebe okutuyordu. Eliyle işaret etti.

- Gel, bekle şurada, dedi.

Okutmaya devam etti. Çocuk okudu, okudu. Sonra beni aldı. Sol elimden tuttu, tam arkamı döndürdü. Elinde kalın bir hortum var, hizaya getirdi. İçim cız etti. Hortumun içi boş, bazen içine sopa da sokuyorlardı. Bana orada bir tur attırdı ne mabadım kaldı, ne bacak uyluklarım kaldı…

- Hocam dur! Hocam ben hastayım, hastaydım onun için geç kaldım! Dinlemiyor bile, Şak! Şak! Vuruyor da vuruyor… Neyse o gün bir şekilde geçti. Geldim eve, ağlıyorum tabi. Akşam babam eve gelince her şeyi anlattım babama.

- Ben bir daha gitmiyorum kursa baba, ama merak etme, benim içimde okuma aşkı var, bu işi en iyi okuyanlardan olacağım. Söz veriyorum, inan bana, dedim. Babam da:

- Gitmeden nasıl olacak oğlum? Dedi. Ben de:

- Baba sen merak etme, dinleye dinleye öğreneceğim, bende bu okuma sevgisi varken başarabilirim, dedim.

- Ben bir gideyim, konuşayım bakalım bir hocayla, dedi.

- Hiç yapma, herkese aynı şekilde yapıyorlar zaten, dedim.

Şimdi nasıl okuyorsam, telaffuzum düzgünse o zaman da aynen böyle idi, inan abartmıyorum. Oradaki hocaların hepsinden telaffuzum daha iyiydi. Çünkü babam mahreçleri bana çok iyi tarif etti.

Bir seferinde babam beni kursa yazdırmaya götürdü. Hocalardan biri orada talebe okutuyordu. Hoca "Ayn" harfini bir türlü tarif edemiyordu. Şöyle parlatacaksın, böyle yapacaksın derken;

- Dur bakalım, dedi babam. Bak oğlum ağzını şöyle yap, kenarını şu şekilde kapat, damağını geriye çekiyormuş gibi yap, diye tarif etti. Çocuk bir seferde yaptı,

- Hah! Tamam, şimdi oldu, dedi babam. Öbür hoca döndü babama;

- Ya hocam bizim bu işi bırakmamız lâzım, sen bundan sonra buraya gel, dedi babama.

Şimdi, bu mahreçleri öğrenme işi istidat tabi. En önemli faktör talebenin gayreti olsa da öğretmenin bilgisi ve öğretme kabiliyeti de eğitimde oldukça önemli rol oynar. Kursta hiç yaramazlık yapmayan, okuyuşu ve gayreti iyi olan bir talebe olsam da başıma böyle bir olay geldi. Eğer böyle bir şey başkasına yapılsa, gider mi bir daha hiç oraya? Bir daha Kur'ân'ın yüzünü açar mı? Hani Atatürk için de anlatırlar ya; mahalle hocasından çok fena dayak yemiş. Ondan sonra o rüştiyeden ayrılmış diye. Tabi aslı var mı bilmiyorum ama böyle bir şey anlatılır. Düşününce gerçek olma ihtimali de oldukça yüksek.

Maalesef böyle şeyler vardı eskiden. Bu tür hocaların sayısı çok fazlaydı, eğitimde dayak çoktu. Bu hocalar kraldı sanki. Talebe bir harfi yanlış okur, paat! Ayn harfini çatlatamıyor talebe, şaak! Hani olur; ikaz edersin, azarlarsın, kulağını çekersin amennâ ve saddaknâ, ama eşek sudan gelinceye kadar dövmek... Ne oluyor ya? İslâm'da nerde gördün bunu? Yani İslâmiyet'te örneği var mı hiç böyle bir şeyin? Nasıl yerleşmiş acaba? Ben eğer kafaya koymamış olsam, gönlüme bir aşk düşmemiş olsa belki de bambaşka biri olurdum yani Allah muhafaza. Gerçi son zamanlarda rastlaşmıyoruz beni hortumlayan hoca ile. Geçmişte bazen karşılaşıyorduk da düğmesini ilikliyordu. O zamanlar görüyordum, şimdi ne yaptığını bilmiyorum.[81]

[81] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

7- Ney Yapımcılığı

Ahmed Şahin ney yapımcılığı hakkında detaylı bilgiye sahip olsa da gerekli ortamın oluşmaması ve âlet edevat eksikleri nedeniyle ney yapımına biraz geç başlamıştır. Yaklaşık altı senedir ney sazı yapmaktadır. Öncelikle Üsküdar caddede bir iş merkezinin alt katında bir yer kiralayarak işe başlamıştır. Ahmed Hoca şuan ki atölyesindeki mesai arkadaşı Hüseyin Aktel'in atölyesinin yanındaki dükkânı tutmuştur. Sonraki yıllarda kiraladıkları yer satılınca, Üsküdar Türbe Girişi Sokaktaki Atölyeyi Hüseyin Aktel ile beraber kiralamışlardır.

Ahmed Hoca o zamana kadar Tornanın yalnızca "t" sini bildiği halde orada ilk defa tornayla tanışmıştır. İstanbul'da Hazarfen Sanat'ta Salih Bilgin adlı bir neyzen vardır. Salih Hoca da Niyâzi Hoca'nın talebesidir. Ahmed Hoca ney ve başpare yaparken zaman zaman Salih Bilgin'i izlemiştir. Kendisi Ahmed Hoca'ya yardımcı olmuştur. Ahmed Hoca Salih Hoca'nın makinasında hiç ney yapmamıştır, yalnızca yapım aşamasında kendisini izlemiştir. Ahmed Hoca sonra kendisi torna alıp, ney yapımına başlamıştır. İlk olarak topaç yapmıştır. Sonra ahşaptan bir tane bardak gibi bir şey yapmıştır. Ondan sonra birkaç tane ağaçtan, şimşirden başpare yapmış ve sonrasında böylece devam etmiş ve bu alanda uzmanlaşmıştır.

B- YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

1- Yaptığı Albüm Çalışmaları ve Besteler

Ahmed Şahin ilk albüm çalışmasını Konservatuardaki üçüncü yılında 1987'de yapmıştır. Ahmed Hoca o yıllarda aynı zamanda Yeni Asya Gazetesi'nde yapılan mûsikî etkinliklerine de katılmakta idi. Yeni Asya Yayınları'nda gazete de çıkmakta idi. Yeni Asya Yayınları'ndan Yüksel Toker adlı bir tanıdığı mûsikîye az da olsa vakıftı, kudüm vurmakta idi. Zaman zaman etkinlikleri olmaktaydı.

Ahmed Şahin albüm yaptığı arkadaşları ile ilk kez orada çalışmıştır. 27 Aralık tarihinde Mehmet Akif'i anma toplantısı olmuştur. O toplantıya Ahmed Hoca da gitmiş

ve orada bir vesile ile Yüksel Toker ile tanışmıştır. Yüksel Toker kendisine toplantılarında icra etme teklifinde bulunmuştur.

Bir başka toplantıda, İstiklal Marşı'nın kabulü yıl dönümünde, yine aynı grup bir araya gelmiştir. Daha sonra grup arkadaşlarıyla birlikte birkaç konser de vermişlerdir. Ondan sonra grup Yeni Asya'ya kaset yapmaya karar vermiş ve böylece Ahmed Hoca ilk kasetini yapmıştır. Albümü Ahmed Şahin hazırlamıştır. Ahmed Hoca ney ile şu anda Tarihi Türk Müziği Topluluğu'nda görev yapan (Ahmet Özhan'ın yönettiği Tasavvuf Müziği Topluluğu) Bahri Güngördü[82] kanun ile konservatuarda kemençe sınıfından Lale Akay Umul kemençe ile, yine konservatuardan Çiğdem Gürsel de Tanbur ile eşlik etmiştir. Böylece sazda ney, Tanbur, kemençe, kanun olmuştur. Yüksel Toker ise kudüm vurmuş, üzerine bendir de vurmuşlardır.

Yapmış oldukları kasette Bahri Güngördü, Cumhur Tülay (Bkz. 54 numaralı dipnot.) , Bülent Çeviksever ve Ahmed Şahin okuyucu olarak görev yapmışlardır. O zamanlar kanal kaydı sistemi olduğundan; eserleri önce enstrümantal olarak icra etmişler, sonrasında kulaklıklarla icra ettikleri eserleri dinlerken sözleri üzerine okumuşlardır. Böyle olunca Ahmed Şahin ve Bahri Gündoğdu da eserleri okuyanlar arasında yer alabilmişlerdir. İlk etapta bu şekilde "*Gönül Çağlayanı*" ve *"Sabâ Rüzgarı"* adlı iki kaset yapmışlardır. Yedi-sekiz eser bir yüzünde, yedi-sekiz eser diğer yüzünde olmak üzere kasetlerinde toplam on iki-on üç eser bulunmakta idi. O zamanlar banda tam kaset uzunluğunda kayıt yapılır, örneğin kaset uzunluğu otuz dakika ise

[82] "Bahri Güngördü 24 Nisan 1946'da Bulgaristan'da doğdu. İlk eğitiminin bir kısmını orada okuduktan sonra 1978'de Bursa'ya yerleşti. Ortaokul ve liseyi burada tamamladı. 1984'te Bursa Belediyesi Konservatuarı İcra Heyeti sınavını kazandı ve iki yıl burada ses sanatçısı olarak vazife aldı. 1985 senesinde İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı sınavını kazandı ve ses eğitimi bölümünden 2.'lik derecesiyle 1990 yılında mezun oldu. Aynı yıl İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Mûsikî Sanat dalında Temel Bilimler Türk Sanat Müziği dalında yüksek lisans yapmaya hak kazandı ve 1993 yılında Prof. Dr. Alaeddin Yavaşça yönetiminde "Nayi Osman Dede'nin Mîraciyesi'nin Türk Mûsikîsindeki Yeri" konulu teziyle mezun oldu. Bahri Güngördü, 1991'de Kültür Bakanlığının açmış olduğu İstanbul Tarihi Türk Müziği Topluluğu Ses Sanatçılığı sınavını kazandı ve 1992'de bu toplulukta vazifeye başladı. 1994'de İ.T.Ü. Sanatta Yeterlik sınavını kazandı ve yine Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca yönetiminde"Abdulbaki Nasır Dede'nin Tedkik-u Tahkik"inde Geçen Makamlar ve Dönem Bestekarlarının Eserlerinin Makamlarla Mukayesesi" konulu teziyle 2000'de mezun oldu. Mûsikî faaliyetlerine çalışmış olduğu kurum ve bir gurup arkadaşın bir araya gelerek oluşturdukları Bizbize Topluluğu ile yurt içinde ve yurt dışında konserler vererek devam etmektedir." www.biyografya.com-ittmt.org, 'Bahri Güngördü - Biyografya' <http://www.biyografya.com/biyografi/4715>.

taksimler de hesaba katılarak yirmi dokuz buçuk dakikada kayıt bitirilirdi. Sonra kasetin arka yüzü için yine taksimler hesaba katılarak bir yirmi dokuz buçuk daha kayıt yapılırdı. İkisi arkalı önlü bir kaset olmuş olurdu. Daha sonra yapmış oldukları "Gönül Çağlayanı" ve "Sabâ Rüzgârı" albümlerinin aynısını enstrümantal olarak çıkarmışlardır.

1988- 1989 yıllarında yine "*Güzel Âşık*" adlı bir albüm çıkarmışlardır. Bu albümde Güzel âşık adlı Nihâvend eser de dahil olmak üzere Nihâvend başka eserler bulunmaktadır. Albümde ney, kanun, kemençe ve Tanbur sazlarını kullanarak aynı ekip yine birlikte çalıp söylemiştir. Sonrasında halk müziği enstrümanı olan bağlamayı da dâhil ettikleri bir kaset daha yapmışlardır. Yapmış oldukları dördüncü albümde ise saz çok az olduğundan Ahmed Hoca neyi üst üste iki üç defa çalmıştır; bir tizlerden, bir kabalardan. Cumhur Tülay ise hem bağlama sazı hem de dîvân sazı olmak üzere iki enstrümanı da üst üste çalmıştır. Ritimlerde ise bendir, daire gibi enstrümanlar kullanılmıştır. Ahmed Hoca dördüncü kasetin adını hatırlayamasa da Yeni Asya'ya toplam dört kaset yapmışlardır.

Yine aynı yıllarda Ahmed Şahin bir Kur'ân-ı Kerîm kaseti, "*Aşr-ı Şerif'ler*" kaseti yapmıştır. Ahmed Şahin bu kasetleri İzmir'e gitmeden yani TRT İzmir Radyosu'na girmeden önce yapmıştır.

1991'de İstanbul'a döndükten sonra beş Ezân ve beş makamdan oluşan *"Hoş Seda"* adlı Ezân albümünü yapmıştır. Bu albümde Kâzım Korucu[83], Prof. Dr. Mehmet

[83] Kâzım Korucu 5 Ocak 1953 Konya doğumludur. Aslen Konya'nın Ilgın İlçesinin Aşağı Çiğil mahallesindendir. İlkokulu burada tamamladıktan sonra hâfızlığa başlamış ve kısa sürede hâfızlığını tamamlamıştır. Hâfızlığını tamamladıktan sonra medreseden Arapça eğitimi almıştır. Yirmi yaşında askere gidinceye kadar Aşağı Çiğil mahallesinde fahri müezzinlik yapmıştır. Kız-erkek çok fazla öğrenciye Kur'ân-ı Kerîm eğitimi vermiştir. 1977 yılında İzmir'e gelmiş, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın açmış olduğu sınavlara katılmıştır. Sınavı kazanarak 1978 yılı Kasım ayında Kemeraltı'nda Şadırvanaltı Câmisi'nde göreve başlamıştır. Mûsikîye her zaman çok meraklı olan Kâzım Hoca İzmir'de birçok mûsikîşinasla tanışmış, Sadi Hoşses ve Yusuf Nalkesen'den usta-çırak ilişkisi içerisinde mûsikî eğitimi almış, onlarla meşk etmiştir. Merkezi bir Câmide görev yaptığından dolayı burada birçok edebiyatçı, yazar ve mûsikîşinasla tanışmış onların birikimlerinden istifade etmiştir. Ayrıca burada meşhur mûsikîşinas Berber Naim'le tanışmış, kendisinden Câmi mûsikîsi dersleri almıştır. Daha sonra bir sonraki görev yeri olan Şadırvan Câmisi'ne tayin olmuş, orada da sekiz yıl görev yapmıştır. Buradaki görevinden sonra ise Hisâr Câmisi'ne tayin olmuştur. 1990'lı yıllarda Ahmed Hoca ile tanışmış, değim yerindeyse Kâzım Hoca'nın hayatı değişmiştir. Çalıştığı Câmi tadilata girince Kâzım Hoca, Ahmed Hoca ile hemen hemen aynı yıllarda İstanbul'da Kocamustafapaşa'daki Hekimoğlu Ali Paşa Câmisi'ne tayin olmuştur. İstanbul'da iki yıl görev yaptıktan sonra tekrar İzmir'e, Alsancak'taki Hocazade

Emin Maşalı[84], Ahmed Şahin yer almıştır. Ezânları üçlü, ikili şeklinde münavebeli olarak okumuşlardır. Ezânlardan önce okunacak olan Ezânın makamından taksimler yapılmıştır. Üçlü Ezândan önce üçlü taksim yapılmıştır. Taksimlerde ney sazında Ahmed Şahin, Tanburda Özer Özel[85], klâsik kemençede Kemençevi Fikret Karakaya yer almıştır. Bu albüm iki kasetten oluşmuştur, albümlerin ikisi de İpek Yolu adlı kaset firması için yapılmıştır. O yıllarda Beyazıt'ta Beyaz Saray adlı bir çarşı vardır, İpek Yolu adlı kaset dükkânı da orada bulunmaktadır, onlar rica edince Ahmed Hoca bu albümü yapmıştır. Albümün kendine has bir tarzı vardır; Meselâ Sabâ Ezânı okuyacaksa, öncesinde bir Sabâ makamı ney taksimi yapmış, kulağı makama ısındırmış, arkasından Sabâ Ezânını okumuştur. Sonra Uşşâk Tanbur taksimi; arkasından Uşşâk öğle Ezânı, Hicâz kemençe taksimi vb. Albüm önce taksim, sonra Ezân şeklinde yapılmıştır.

1991- 1994 yılları arasında Ahmed Şahin İcmal Dergisi için dört tane albüm yapmıştır. Derginin yetkilileri ile farklı birkaç programda karşılaşıp tanışmışlar, sonrasında onlar bir albüm yapma teklifi ile gelince, Ahmed Hoca bu teklifi kabul etmiştir. Maalesef elinde bu albümlerin örnekleri yoktur.

1992- 1994 yıllarında Ahmed Hoca, Alvarlı Efe Hazretleri Vakfı için, Alvarlı Efe Hazretleri'nin (d. 1868 - ö. 1956) Dîvânı'ndan "*Gülistan*" adını verdikleri bir kaset yapmıştır. Albümün bir kısmı Ahmed Hoca'nın besteleri, bir kısmı Erzurum'da okunan,

---

Câmisi'ne tayin olmuştur. Kâzım Korucu Türkiye'nin birçok ilinde, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın açmış olduğu hizmet içi eğitim kurslarında din görevlilerine Câmi mûsikîsi ile ilgili eğitimler vermiştir. 2018 yılında emekli olmuştur. Zühal Ayşe Kaptan, *Kâzım Korucu Ile Röportaj, İzmir-Bornova, 25 Haziran* 2016.

[84] "Prof. Dr. Mehmet Emin Maşalı 1967 yılında Boyabat'ta doğdu. 1986'da Boyabat İmam Hatip Lisesi'nden, 1993'te Marmara Üniversitesi İlâhîyat Fakültesi'nden mezun oldu. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisans (1996), Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde doktora (2003) eğitimini tamamladı. 2011'de doçent, 2016'da Profesör oldu. Halen Marmara Üniversitesi İlâhîyat Fakültesi Kur'ân-ı Kerîm Okuma ve Kıraat İlmi Anabilim Dalı öğretim üyesidir." İlâhîyat.marmara.edu.tr, 'Prof. Dr. Mehmet Emin Maşalı - İlâhîyat Fakültesi - Marmara Üniversitesi' <https://İlâhîyat.marmara.edu.tr/bolumler/temel-İslâm-bilimleri/kur-an-i-Kerîm-okuma-ve-kiraat-ilmi/prof-dr-mehmet-emin-masali/>.

[85] Özer Özel 1968 Adapazarı-Sapanca'da doğmuştur. Sapanca Endüstri Meslek lisesi Torna tesviye bölüm mezunudur. Önce Adapazarı Belediye Konservatuarı Enstrüman Yapım Bölümünü bitirmiş, sonra İTÜ-TMDK-Temel Bilimler'de (Tanbur) lisans eğitimini tamamlamıştır. İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü TSM Ana Sanat Dalı'nda da yüksek lisansını tamamlamıştır. Özer Özel ile yapmış olduğumuz görüşme sonrasında atmış olduğu mailden istifade edilmiştir.

halk müziği tarzına yakın, aslında İlâhî olan türkü formatında eserlerdir. Bir kısmı ise bilinen İlâhîlerin melodilerine Efe Hazretlerinin güftelerini giydirmek suretiyle yapılmıştır. Sonra yine Alvarlı Efe Hazretleri Vakfı için "*Seyreyle Güzel*" adlı kaseti yapmışlardır. Bu albümde de yine Gülistan albümündeki gibi halk müziği tavrına yakın eserler bulunmaktadır. Albümde eserleri; eski halk müziği sanatçılarından Mükerrem Kemertaş, eski ünlü halk müziği sanatçısı, aynı zamanda türkü derleyicisi olan Mehmet Özbek ve Ahmed Şahin okumuştur.

Efe Hazretleri'nden sonra Mehmet Kemiksiz (Bkz. 74 numaralı dipnot.) ile birlikte Aziz Mahmud Hüdâyi Hazretleri'nin (d. 1541 - ö. 1628) birçok eserini ihtiva eden bir albüm yapmışlardır.

Ahmed Şahin Damla Yayınevine farklı yıllarda birisi kaset, diğeri CD formatında olan iki *"Ezân*" albümü yapmıştır. İlk albüm çok eski tarihlerde yapılmış olsa da ikinci albüm 2000'li yıllarda yapılmıştır. Yaptığı ikinci albüm, ilk çıktığında kaset formatındadır ancak sonra yeniden toparlanıp CD haline getirilmiştir. Ahmed Hoca bu albümlerde yalnızdır, Ezânları tek başına okumuştur. Albümlerde okuduğu Ezânlar dışında terâvih için örnek bir müezzinlik de vardır.

Ahmed Şahin 2000'li yılların başında Kalite Plak'a "*Şah-ı Devran*" albümünü yapmıştır. Albümde şah ney ile üflediği ney taksimleri, peşrevler, saz semâîleri bulunmaktadır. Neyde yalnızca Ahmed Şahin vardır, albümde bazı yerlerde Özer Özel (Bkz. 85 numaralı dipnot.) Tanburla, İbrahim Metin Uğur Viyolonsel ile eşlik etmiştir.

Ahmed Şahin yine 2000'li yıllarda Damla Yayınevine "*Aşr-ı Şerifler*" albümü yapmıştır. Albümde yaklaşık beş ila on dakika arasında süren Muhtelif aşr-ı şerifler bulunmaktadır.

Yine 2007-2008 yıllarında Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri'nin (ö. 874 / 1469 – 70 (?)) Dîvânı'ndan albüm yapmışlardır. Bu albümlerde daha önce bestelenmiş eserler vardır ancak baktığınız zaman repertuvarda beş-altı eserden fazla değildir. Ahmed Şahin

ve Mehmet Kemiksiz (Bkz. 74 numaralı dipnot.) "*Eşrefoğlu Gülistanı*" adlı toplam üç CD yapmıştır, albümlerde bilinen bir iki tane eser bulunmaktadır, onlar daha çok bilinmeyen eserleri icra etmeye gayret etmişlerdir. Misal verecek olursak Hüzzâm makamında *"Ey Allahım Beni Senden Ayırma"* İlâhîsini hemen hemen herkes bilir, güftesi Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri'nin (ö. 874 / 1469 – 70 (?)) bestesi ise Hulusi Gökmen adlı son devir bestekârlarından, tekke mensubu bir zatındır. Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri'nin çok bilinen başka bir güftesi yoktur. Bundan dolayı Ahmed Hoca ve Mehmet Kemiksiz bilinmeyen eserleri çıkarmış, bunları okumuştur. Ahmed Şahin bu albümün hazırlık sürecini bize şöyle açıklamıştır:

Albümü tamamlaması açısından, zikir havasında, peş peşe yapıp hızlandıracak ve coşku getirecek yeni besteler yaptık. Ayrıca bu albümlerde hem Mehmet Kemiksiz'in hem de benim biraz daha zikir formatında, iyice hızlanan bestelerimiz var. Böylece ortaya yeni birçok beste çıktı. Üç tane albüm yapmış olduk. Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri için yaptığımız ikinci CD'nin kapağı, özel tasarım. Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri Kâdirî tarîkatındandır. Her tarîkatın temsili gülleri vardır; Kâdirî gülü denir ya da Nakşî gülü, gül şeklinde remzler vardır. Her bir yaprak bir şeyi temsil eder, albümün kapağının üzerindeki tasarım Eşrefî gülüdür. Aslı tam olarak albümün kapağındaki gibi değildir, tasarımı biz yaptık. Gerçek gül gibi görünüyor, aynı mânâyı, aynı içeriği gerçek bir gülmüş gibi resmettik. İç yaprak beş tanedir, İslâm'ın beş şartını temsil eder. On iki tane çekirdeği vardır, oda on iki imamı temsil eder. Dış yaprak yedi tanedir, o da nefsin yedi mertebesini temsilendir. Altı tane beyaz yaprak var, imanın şartlarını temsil eder. Bunların her birinin temsil ettiği bir şey vardır. CD'nin kapak zemini keçe renginde, keçe kılları görünüyor zeminde. Benim giydiğim sikkeler var, taç, sarık onun tepesine monte ederler, tepelerinde gül vardır, işte onu biz bu şekilde tasarladık. Keçe külâhın üzerine monte ettikleri için keçenin resmini çektim. Birinci albüm kapağında bu tasarım yok; eski resimlerden alınmış taslak var. İkinci CD'de özel olarak yaptığımız tasarım

var, üçüncüde de bu tasarımı "ebru" ile yaptık. Yani içeriği, mânâyı Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri'ni kapakta hatırlatacak şekilde yaptık. [86]

Daha sonra kutlu doğum konseri dolayısıyla Niğde'ye gitmiş ve orada tanıştıkları kimseler vesilesiyle Ahmed Kuddûsî Hazretleri (d. 1769 - ö. 1849) için daha önce yapmış oldukları "*Eşrefoğlu Gülistanı"* albümüyle aynı formatta iki albüm yapmışlardır. Ahmed Hoca bu albümü nasıl yaptıklarını bize şöyle aktarmıştır:

Kutlu doğum haftasında düzenlenen bir konser etkinliği için Niğde'ye gittik. Niğde Bor'da Ahmed Kuddûsî Hazretleri'nin torunlarından bir zat vardı, zikir meclislerine onlar devam ediyordu. Kutlu doğum konserine onlar da gelmişti. Biz konserin sonunda, alkışlardan sonra programda olmasa da Ahmed Kuddûsî Hazretleri Niğde Borlu olduğu için hediye olarak onun eserlerinden bir eser okuduk. Daha sonra bu zatlarla tanıştık. "Bizim dîvânımız var; Ahmed Kuddûsî Hazretleri'nin Dîvân'ı var, oradan albüm yapar mısınız?" dediler. "Yaparız." dedik. Onlara nasıl bir albüm istedikleri hakkında birkaç soru sorduk. Onların zikir meclislerini videoya aldık, o zikrin akışına göre eserleri belirledik. Ahmed Kuddûsî Dîvânı'ndan iki albüm yaptık, albümlerimizin birinde onların geleneklerinde olduğu gibi baştan sona zikir vardır. Albüm Kur'ân-ı Kerîm ile başlayıp, Kur'ân-ı Kerîm ile bitiyor. Aralara kasîdeler ve taksim koyduk. Onların bildikleri eserleri kayda aldık, notaya aldık, onları koyduk. Ritme oturmayanları da ritme oturtmak için yeni besteler yaptık.

Sonra bir albüm daha yaptık, onda da zikir İlâhîsi olmayan, usûl İlâhîsi dediğimiz, usûllü, daha ağır, biraz daha sanatlı denebilecek bir albüm yaptık. Yine bu albümde de yeni besteler yaptık. Bunlardan birinde Mehmet Kemiksiz'in Sûzidil bir bestesi var, sonra peş peşe iki Sûzidil beste daha var; biri benim bestelemiş olduğum "Ya Hazreti Mevlâna" adlı eser, sözleri Efe Hazretleri'nin Dîvânı'ndan. Arkasından Mehmet Kemiksiz'in bir Sûzidil bestesi var. Stüdyoda bunu okurken, Ahmed Kuddûsî

[86] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Hazretleri'nin bir başka güftesini terennüm etmeye başladım; Arapça Şuğûl olarak Sûzidil gibi girdim, bunu terennüm ediyordum; nota yoktu elimde. O an Sûzidil makamında okuyoruz ya, makamın kulağımda kalan etkisi ile güfteyi hafiften mırıldanıyordum derken karara gelince Hüseynî'ye karar verdim ve Hüseynî'de bitirdim. Sûzidil girip Hüseynî gibi karar verince oldu sana Hisâr; Hisâr makamında bir eser, bir Şuğul oldu. Ertesi gün onu da yazdım, bir iki gün sonra geldik onu da kaydettik. Ahmed Kuddûsî Hazretleri'nin albümünde bu şekilde birçok yeni eser, yeni beste ortaya çıkmış oldu. Tabii, çalıyorsunuz, okuyorsunuz, bitiriyorsunuz, ardından tek tek dinliyorsunuz; herhangi bir şey var mı? Bir ses karışıyor mu? Nefes karışıyor mu? Bakıyorsunuz, varsa bir sıkıntı onları temizliyorsunuz. Albümlerin böyle süreçleri var, konser gibi olmuyor. Bu albüme de yaklaşık olarak iki ay uğraştık.

İlâhîler, zikir İlâhîleri ve usûl İlâhîleri olmak üzere iki çeşittir. Zikir İlâhîlerinde zikrin ritmini tam olarak hissedersiniz. Usûl İlâhîlerinde ise değişik usûllerde okunan eserler vardır. Biz Eşrefoğlu Rûmi'den başlamak suretiyle son yaptığımız "Meydân-ı Aşk'a" kadar albümlerimizin hepsinde zikir kullandık, onu da niçin kullandık? Tabi ki süs olsun diye değil, bunu eserlerin önsözlerine de yazdık. Piyasada zikri, semâyı çok kullanıyorlar; bu aslında çok doğru bir şey değil çünkü zikrin yeri zikir meclisidir, tevhidhânedir, semâhânedir, tekkedir. Bizim icralarımız ise zikir için olduğundan zikir bu eserlerde, olması gerektiği yerde, olması gerektiği gibi icra etmeye gayret ettiğimiz için vardır. "Bunlar bu şekilde okunur, bu şekilde icra edilir, telaffuzları bu şekilde olur" demek için koyduk. Nerede? Tekke'de, zikir meclisinde ve zikir sesi değil, gerçek zikir yaptık.

Piyasada satılan, aralarında zikir seslerini koydukları bazı basit İlâhîler vardır, bizde ise bilhassa zikir tertibini iyi bilen, zikri iyi bilen, zikir meclislerini iyi bilen bir arkadaşımız, bir kardeşimiz olan Fatih Çıtlak'tan yardım aldık. Kendisi stüdyoya girip, ışıkları söndürtmüş sonra gerçekten zikir çekmiştir. Bazen de arkadaşlarıyla birlikte

grup olarak zikir yapmışlardır. Dolayısıyla onları dinlediğiniz zaman tekkede gibi hissedersiniz kendinizi, biz bunu vurgulamak için zikri kullandık. Gerektiğinde hâlâ da kullanıyoruz çünkü mûsikî asıl değildir, zikre vesiledir. Zikre vesile olarak, zikirden bu nağme vesilesiyle daha çok zevk alalım diyedir. Yani mûsikîyi yapmak için zikir yapılmaz, zikir için mûsikî yapılır.[87]

Ahmed Şahin birkaç sene evvel TRT bünyesinde dînî mûsikî albümü yapmıştır. Albüm iki CD'den oluşmuş, adını "*Meydân-ı Aşk"* koymuşlardır. Albümde Efe Hazretleri'nden, Eşrefoğlu Rûmi Hazretleri'nden, Ahmed Kuddûsî Hazretleri'nden, Hüdâyi Hazretleri'nden eserler vardır. Yani böylece albümde hem halk müziği formatında hem de tekke mûsikîsi formatında eserler bulunmaktadır. Ayrıca kasîdeler ve taksimler de yapılmıştır. Albümdeki birkaç esere klip çekilmiş, 2015 yılı Ramazan Ayı'nda "*Seyreyle Güzel*" adlı İlâhî için Mardin'de Kasımiye Medresesi'nde çekilen klip televizyonda gösterilmiştir.

Ahmed Şahin, Mehmet Kemiksiz'in (Bkz. 74 numaralı dipnot.) yapmış olduğu *"Aşk Meydanı*" adlı albümün bazı kısımlarına ney sazıyla ve sesle eşlik etmiştir. Ahmed Hoca'nın hepsini hatırlayamasa da bunun gibi kendisinin yapmadığı ancak iştirak ettiği albümler ve çalışmalar da olmuştur.

Ahmed Şahin, Mehmet Kemiksiz ile birlikte 2010 yılında *"Enderûn Usûlü Terâvih ve Cumhûr Müezzinliği"* adlı CD'yi yapmıştır. Bu albüm 2010 İstanbul Avrupa Kültür Başkenti kapsamında bir proje olarak hayata geçirilmiştir. Albümde farklı olarak CD'ye ilaveten Enderûn terâvihi ve Cumhûr müezzinliğinin anlatıldığı kitap da yer almıştır. Ahmed Şahin ve Mehmet Kemiksiz (Bkz. 74 numaralı dipnot.) bu güzide uygulamanın yeniden hayata geçirilmesi için oldukça gayet göstermiştir. 2010 yılından itibaren Ramazan ayında birçok Câmide Enderûn Usûlünde terâvih namazı kıldırmışlardır. Bu uygulamayı hayata geçirdiklerinde birçok kişiden çok olumlu geri

[87] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

bildirimler de almışlardır. Terâvih sonrasında birçok kişi Ahmed Hoca'nın yanına gelerek namazın bitmesini hiç istemediklerini, büyük bir huşu içinde namaz kıldıklarını belirtmişlerdir. Hatta bir seferinde Diyanet İşleri Başkanı Sayın Mehmet Görmez bile daha önce böyle bir namaz kılmadığını belirtmiş ve hocalarımıza teşekkür etmişlerdir. Bu çalışmayı yaptıktan sonra İstanbul Müftülüğü Enderûn usûlü terâvihin yaygınlaşması için birçok grup oluşturmuş, birçok Câmide görevlendirmeler yapmıştır. Bu konuda bazı kesimlerden zaman zaman çatlak sesler de çıkmıştır. Enderûn usûlü terâvih uygulamasının bid'at olduğu iddia edilmiştir. Ahmed Şahin bunu şöyle ifade etmiştir:

Bid'at ibadetin içinde, ibadete bir şey katarsan ya da ibadetten bir şey eksiltirsen olur; örneğin kişi namazda dört rekâtı üç rekât kılalım, ya da beş rekâta çıkaralım, daha sevaptır gibi bir şey ifade eder ve bunu uygularsa işte bu bid'at olur. Eğer bir kişi takım elbiseyle, batı icadı pantolon ceketle namaz kılabiliyorsa, okuyuşlarını da nağmelendirebilir. Bunun bid'atle alâkası yoktur, aralarda okunan İlâhîler zaten ibadetin dışındadır, adı üstünde Terviha-Terâvih, "râhâ" kelime kökünden türer; dinlenmeler, rahatlamalar anlamına gelir.

Bazı kesimden insanlar İslâm'ı bir yasaklar dînî gibi gösteriyor; kültür yasak, sanat yasak, şu yasak, bu yasak, o olmaz, bu uydurma, bu bid'at vs. böyle algılıyorlar, hepsini çıkarırsak geriye ne kalır? İslâm sadece çöl dînî midir? Çöl dinidir ve çölde mi kalsın? Bu mu yani? Haşa, Arabistan'da indi, orada kalsın mı demeliyiz? İslâm cihanşümul bir dindir, bütün insanlığa gelmiştir. Diyelim ki batılı bir kişi İslâm'ı seçti, ona bundan sonra çölde yaşayacaksın, diyebilir miyiz? Afrika'da insanlar yarı çıplak geziyor değil mi? Afrikalı birini İsveç'e götürüp Afrika'daki gibi giyineceksin, öyle gezeceksin diyebilir miyiz? İslâm inancında insanlar, dinin özünden sapmadan, dinden taviz vermeden; itikatta, inançta, ibadette değişiklik yapmadan, örf ve âdetlerini, İslâm'a göre şekillendirmiştir. İslâm, örf ve âdetlere göre şekillenmemiştir. Hani

Türklük İslâm'ı derken farklı bir İslâm tahayyül etmemeliyiz. Türkler örf ve âdetlerini İslâm'a göre bir şekle sokmuştur. Yani İslâm'ı değiştirmemiştir, böyle bir şey yoktur. Nitekim Araplarda da bu tür şeyler vardır, burada mühim olan itikattır. Misal eğer kişi makam yapacağım derken namazı tamamen bozuyorsa, itikadı bozuluyorsa bu kabul edilemez.

Bir başka misal verecek olursam; bir kimse Kur'ân okumayı iyice bilmeden, tecvîdini, mahrecini iyi öğrenmeden, ezberden Fâtiha'yı, Yâsin'i okur ve sonrasında makam yapmaya kalkarsa okuyuşu daha çok bozacağından bu uygun değildir. Diğer taraftan tecvît, kıraat bildiği halde makamı az biliyorsa makam yapacağım derken tecvîdi, mahreci yine bozar. Bunun için Enderûn usûlü terâvih uygulamasını yapacak olan kimsenin hem çok iyi makam bilmesi hem de kıraatinin ve tecvît bilgisinin çok iyi olması gerekir. Okurken makam geçişleri esnasında Evç makamından Acemaşirân makamına geçeceğim diye düşünmeden kendiliğinden geçmelidir. Ben bazen Kur'ân okurken veya namaz kıldırdığım zaman makamın değiştiğini çoğu zaman anlamıyorum bile. Bir bakıyorum; "Ben Hicâz makamında başlamıştım Nihâvend'e gelmişim" diyorum, nağme kendiliğinden geliyor.

Geçtiğimiz günlerde Beylerbeyi Câmii'nde imam arkadaşımız Ramazan Kutlu'nun ricası üzerine imamete geçtim. Namazda bir Aşr-ı Şerif de okudum, okuduğum bölümde bir azap âyeti vardı, biraz yukarıdan, tizden geliyordu sesim. Ancak azap kelimesini okurken o anda sesimi indirdim, daha sakin bir şekilde Hicâz makamı ile bitirdim âyeti, bunlar anlık değişikliklerdir. Farkında olmadan gelmişim oraya ama oraya gelince hemen farkına varıp indirdim sesimi, Hicâz oldu. Mânâya göre bunları anlık olarak değiştirebilmek lâzım, her iki alana da vakıf olmazsan bunları yapamazsın.[88]

[88] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Ülkemizde Terâvih namazına çok önem verilmektedir. Ramazan ayı boyunca Câmiler dolup taşmaktadır. Terâvih namazı "rahatlamalar" anlamına gelmektedir. Yani terâvih namazı aralarında rahatlamaların olduğu namazdır. Ramazan'a has bu namaz; sekiz, on iki, on altı ve yirmi rekât olarak kılınabilir. Efendimiz hepsini yapmıştır, Türkler daha çok yirmi rekâtı benimsemiştir. Bunun çeşitli sebepleri olabilir, Ahmed Şahin'e göre bu sebeplerden biri hatimle Terâvih namazı kılınmasının âdet haline gelmesidir. Bir cüz yirmi sayfa olduğundan, her rekâtta bir sayfa okumak suretiyle yirmi rekât kılınan bir namazda bir cüz bitirilmiş olur. Kur'ân-ı Kerîm'de otuz cüz vardır, böylece otuz günde otuz cüz bitirilmektedir. Kişi Ramazan ayı boyunca terâvih kılarak bir hatim yapmış olur. İkinci sebep ise aralarda, dinlenmelerde makam değiştirmek suretiyle böyle bir tertip yapılmış olmasıdır. Bu tertipte temel beş makam kullanılarak insanı psikolojik olarak, ruhen rahatlatan ve ibadetin uzadığını hiç hissettirmeyen ve ibadette azami haz aldıran bir tertiptir. Bu tertibin oluşması için de beş tane ara olması lâzımdır. Ahmed Hoca böyle düşündüğü için sebepleri buna bağlamıştır ancak günümüzde bu hususlar bilinmediği için kişi yirmi rekât kılacağım diyorsa kılabilir. Ahmed Hoca konuyla ilgili şuna dikkat çekmiştir:

Aslında yirmi rekât kılınmalı diye bir şart yoktur, sekiz rekât kıl; yirmi rekâtı bitirmek için de yarış edercesine, at koşturur gibi kılma. Biz çocukken terâvih namazı için Câmiye giderdik, namaz aralarında gülerdik. Secdeye her gidişte "gürr!" diye bir ses çıkardı, herkesin dizleri yere çarpardı; diz darbeleri peş peşe giderdi. Bunlar bizi güldürürdü, hocanın ne okuduğunu anlamanız mümkün değildi, hoca bir başlardı okumaya taramalı tüfek gibi; böyle olmaz ki, okuma daha iyi! Yani dinlenmeler ya da rahatlamalar değil, yorulmalar oluyordu böyle kılınınca. Dolayısıyla böyle bir sıkıntı vardı, jet imamlar türemişti. "Jet imamın câmisine gidiyorum, hadi oraya gidelim bu akşam, çabuk bitiriyor" diyenler olurdu. Yani ya kılma ya da yirmi rekât değil sekiz rekât kıl, olmadı dört rekât kıl, yeter ki Cenâb-ı Hak için huşû içerisinde kıl. Neyse ki

Enderûn usûlü terâvih gündeme geldiğinden beri bir bilinçlenme oldu. Türkiye'nin birçok yerinde duyuyoruz; tam olarak Enderûn usûlü olmasa da farklı farklı usûllerde adabına uygun namaz kılındığının bilgisini alıyoruz. Mardin'e gittiğimizde bir seferde Câmilerde dolaştık, öğrendik. Mardin'de Enderûn usûlü değil belki ama namaz aralarında değişik sâlâtlar, İlâhîler okunuyormuş. Hatay'da da farklı bir şeyler yapıldığını duyduk, bu tür uygulamalar ibadetteki coşkuyu arttırıyor.[89]

2- Yurtdışında Verdiği Konserler, Konser Anıları, Hakkında Çıkan Bazı Yazılar

Neyzen Ahmed Şahin'in yurt içinde ve yurt dışında katılmış olduğu birçok konser bulunmaktadır. Yurt dışında Hollanda, Almanya, Fransa, Belçika, İsveç, Bosna-Hersek, İspanya, Kudüs, Malezya, Güney Kore'de çeşitli topluluklarla Klâsik Türk Mûsikîsi, Mevlevî Mûsikîsi ve Türk Dînî Mûsikîsi konserlerine iştirak etmiştir.

Ahmed Hoca 1996 Şubat'ında Kudüs'te düzenlenen "*Kudüs Dînî Müzikler Festivâli"*'ne Necdet Yaşar[90], Sadreddin Özçimi (Bkz. 35 numaralı dipnot.) ve Derya Türkan[91]'la birlikte katılmıştır. Filistin'in İsrail ile olan sıkıntıları zaman zaman

[89] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

[90] "Necdet Yaşar 1930 yılında Nizip'te doğdu. Çocukluğunda, Aşık Veysel'i dinleyip bağlama çalmaya başladı. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde okudu. Öğrencilik yıllarında tamburuyla Nevzat Atlığ yönetimindeki üniversite korosunun çalışmalarına ve konserlerine katıldı. 1953 yılında üniversiteyi bitirdi. Üniversite korosunun bir radyo konserinde yayınlanan taksimini çok beğenen Mesut Cemil'in önerisiyle İstanbul Radyosu'na girdi; Mesut Cemil'in yönettiği Klâsik Koro'da tambur çaldı. 1953 - 1980 yılları arasında yirmi yedi yıl İstanbul Radyosu'nda çalıştı. 1958'de Münir Nurettin Selçuk yönetimindeki İstanbul Belediye Konservatuvarı İcra Heyeti'ne tambûri olarak girdi. 1976'ya kadar bu topluluğun, o dönem için büyük önemi olan Şan Sineması konserlerinde tambur çaldı. 1976'da İstanbul Devlet Klâsik Türk Müzigi Korosu'na girdi. 1983'te bu topluluktan ayrıldı. 1960'lı yıllarda neyzen Niyâzi Sayın'la oluşturduğu ikilinin verdiği saz mûsikîsi konserleri büyük ilgi gördü. 1972 - 1973 ve 1980 - 1981 öğretim yıllarında ABD'de Seattle'daki Washington Üniversitesi'nde tambur dersleri verdi. 1987'de Kültür Bakanlığı'na bağlı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nu kurdu ve sanat yönetmenliğini üstlendi. 1995'in sonlarında emekliye ayrılana kadar gerek solo olarak, gerekse yönettiği topluluğun sazları ve hanendeleriyle birlikte birçok ülkelerde sayısız konser ve resitale katıldı." 24 Ekim 2017'de İstanbul'da öldü.tr.wikipedia.org, 'Necdet Yaşar'.

[91] "Derya Türkan 1973 yılında İstanbul'da doğdu. 1984 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı çalgı eğitimi bölümüne girdi. On yıl süren konservatuvar eğitimi boyunca İhsan Özgen'le kemençe çalıştı ve 1994 yılında mezun oldu. 1990 yılında girdiği ve genel sanat yönetmenliğini devlet sanatçısı Prof.Dr. Necdet Yaşar'ın yaptığı Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Klâsik Türk müziği Topluluğu'na davet edildi ve yedi yıl süreyle misafir sanatçı olarak görev yaptı. 1991 yılında TRT İstanbul Radyosu'na girdi ve 2000 yılında bu kurumda kadrolu sanatçı oldu. 1992 yılından bu yana Kudsi Erguner grubu ile Avrupa'nın birçok ülkesi başta olmak üzere, Sudan, İsrail, Fas ve Lübnan gibi pek çok ülkede konserlere katıldı. Amerika'da birçok üniversitede özellikle San

gündeme gelse de o tarihlerde saldırılar bir süre durulmuştur. Gittikleri tarihlerde Ramazan ayının ikinci günüdür. Mihmandarlarının tanıdığının evinde iftar yapmışlardır. Ev sahipleri onlara büyük bir misafirperverlikle davranmış, güzel bir iftar hazırlamışlardır. Türkiye'den geldiklerini duyan herkes çok ilgi göstermiş, çok sevinmiş ve saygı göstermiştir. Gittikleri her yerde Türkçe'de "*Hoşgeldiniz"* anlamına gelen *"Ehlen ve sehlen!"* ifadesiyle, coşkuyla karşılanmışlardır. Mihmandarları iftardan sonra terâvihe gitme teklifinde bulunmuş ve yine hep birlikte yakınlarda bulunan bir Câmiye gitmişlerdir. Ahmed Hoca terâvih namazında yaşadıkları güzel anıyı bize şöyle aktarmıştır:

İlk günün akşamı orada cemaate uyduk, ben mihmandarımıza dönerek;

- Namazın sonunda Kur'ân okuyabilir miyim? Diye sordum.

- Tabii ben konuşurum, dedi. Namazdan önce vaizle konuştu. Sonra hoca yatsı namazını kıldırmaya başladı. Yatsı namazından sonra terâvih namazına geçtik. İki rekât kıldık, selam verdik. İki rekât daha kıldık, selâm verdik etti dört rekât. Sonra arkada oturan bir vaiz efendi veya hoca efendi sandalyeyi aldı, mihraba koydu, döndü cemaate. Yaklaşık yirmi-yirmi beş dakika vaaz etti. Ramazan, İslâm, Kur'ân-ı Kerîm hakkında güzel, ateşli bir şekilde konuşa yaptı. Sonra İstanbul'dan gelen misafirlerimiz var diyerek bizi anlattı. Çocukken dinlediğim Arap radyolarındaki anonslardaki gibi konuşarak misafirimiz Kur'ân-ı Kerîm okuyacak dedi. Neyse ben sandalyeye geçtim. Amenerrasulü'yü okudum. Okuyorum ama aynı o Abdussamed'in, Minşavi'nin kasetlerinde olduğu gibi cemaat coşuyor, arada "Allaah!" diye bağırıyorlar. Ben orada

---

Francisco, Santa Cruse, Şehvar Beşiroğlu ve Feridun Özgören ile beraber Harvard, M.I. T üniversitelerinde ve New England konservatuvarında açıklamalı konserlere, seminerlere ve derslere katıldı. 1997 yılında Yunan kemençe sanatçısı Sokrates Sinepoulos ile beraber İstanbul'dan Mektup albümü, Amerika 'da Golden Horn plak şirketinden yayınlandı. Tanburi Murat Aydemir ile birlikte yaptıkları klâsik saz eserlerinden oluşan Ahenk Volüm /1 (1997) ve Ahenk Volüm /2 (2006), ABD'de Golden Horn, Türkiye'de Kalan Müzik tarafından yayınlandı. İkili, 2003'te Almanya'da ve 2005'te ABD'nin California eyaletinde sekiz konserden oluşan iki turne yaptı. Ayrıca 2001 yılında Ermeni Düdük sanatçısı Civan Gasparyan ve Erkan Oğur' la beraber yaptıkları "Fuad" isimli albüm Kalan Müzik'den yayınlandı. Cengiz Onural ve Murat Aydemir'le beraber kurdukları "İncesaz"grubu ile 8 albüm ve 1 DVD çalışması yapmıştır. Halen dünyaca ünlü birçok müzisyenle projeler ve konserler yapmaktadır." wikipedia.org, 'Derya Türkan - Vikipedi' <https://tr.wikipedia.org/wiki/Derya_Türkan>.

biraz Mustafa İsmail, biraz Abdussamed üslûbu karışık bir şey yaptım. Yani bizim makamlarımızı kullanarak onların tavrıyla okudum. Tabii çok sevindiler. Benim okuyuşum, telaffuzum dediğim gibi mahreçlerim iyidir. Araplar birçok Türk hâfızını beğenmezler çünkü bazı Türk okuyucular harflerin hakkını tam veremez, hakkıyla telaffuz yapamazlar. Çok hoşlarına gitti, tebrik ettiler. İstanbul'dan geldiğimizi öğrenince namazdan sonra etrafımızı sardılar. Tebrik edenler, sarılanlar, ağlayanlar vardı. Yani payitahttan gelmişiz, öyle bakıyorlar bize. Başkentten, İstanbul'dan, İslâm ülkesinin yönetildiği yerden gelmişiz. Sorular soruyorlar, sohbet etmeye çalışıyorlar.

- Biz sizi çok seviyoruz, dediler. Cemaatin içinde bir profesör vardı. O da:

- Ben üniversiteyi İstanbul'da okudum dedi, Türkçe konuşuyordu zaten. Kendisiyle biraz sohbet ettik.

- Burada Türk deyince akan sular durur. Biz Türkiye'den gelen birisi olunca çok seviniyor, çok heyecanlanıyoruz. Sizin okuyuşunuz, telaffuzunuz çok güzel maşallah, Türkler genelde iyi telaffuz edemiyor ama siz çok iyi telaffuz ediyorsunuz, dedi.

Bu bir gerçek, onun başka bir sebebi var; meselâ bir Alman, Arapçayı öğreniyor, Arap gibi konuşuyor, telaffuzları aynen yapıyor, biz yapamıyoruz. Şöyle ki; Meselâ bizde "Ayn" harfini tarif edecek bir harf yok ama Almanca' da, Lehçe'de "Ha, Hı, Ayn" bu harfler var. Onlarda iki üç harf bir araya geliyor bu sesleri oluşturuyor. Polonya'ya da gittim. "Vav" harfine karşılık gelen "ve" sesi var. Bunun gibi Arapçadaki birçok harfe karşılık ses bu dillerde mevcut. Böylelikle onlar Kur'ân'ı, telaffuzu bizden daha kolay öğreniyorlar. Bizde ise Kur'ân kurslarında "Hı" harfini çıkarttırmak için hoca uğraşıyor da uğraşıyor. En sonunda nasıl tarif ediyor? Bekir Hoca rahmetli öyle tarif ederdi; "yahu derdi affedersin tükürüyor gibi yapacaksın", başka türlü anlatamıyorsun çünkü. Bizim harf sistemimiz ile Arapçanın harf sistemi çok farklı, ondan kaynaklanıyor mesele. Meselâ alıyorsun Elif- Ba'yı, karşısında yazıyor, çocuk bakıyor, peltek "Se" harfine gelince çıkaramıyor. Bakıyor sonra "Ha- Hı"

harflerine, yazıldığı gibi okuyor ama aslında sesleri gırtlaktan çıkarması gerek. Bir sefer yanlış öğrenince de düzeltmesi çok zor. Onun için öğrenemiyor çocuk. Baştan iyi öğrenemeyince daha sonra öğrenmeye niyet etse de zorlanıyor, yapamıyor.[92]

Kudüs'te coşkulu bir konser yapmışlar, ertesi gün ise Mescid-i Aksa'ya gitmeye karar vermişlerdir. Ahmed Hoca çocukluktan gelen bir aşk ve şevk ile gittiği her Câmide Ezân okuduğundan, mihmandarlarına orada Ezân okumasına izin verip vermeyeceklerini sormuştur. Mihmandarları ise yetkililerle konuşacağını, muhtemelen izin vereceklerini belirtmiştir. Ahmed Şahin bu eşsiz anısını bizlere şöyle aktarmıştır:

Mescid-i Aksa'ya vardığımızda ikindi vaktinin girmesine yaklaşık yarım saat vardı. Oranın yetkilisi, imamı ve müezzini ile birlikte bir odaya geçtik. Biraz sohbet ettik, tercüme ettiler. Mihmandarımızın orada söylediği;

- Bu kardeşimizin sesi güzel, kendisi Ezân okumak istiyor.

- Tabii, olur dediler.

Müezzin beni aldı, yaşlıca bir kimseydi. O hani altın kubbeli Kubbet-üs-Sahra var ya oranın avlusunda kubbeli küçük bir odacık var, Ezân odası diyorlar. Geldi oradan makineyi açtı.

- *Buradan okuyunuz, dedi. Ezândan sonra bir miktar Sâlât-ü Selam okuyun, dedi.*

Orada her Ezândan sonra sâlâ okuyorlarmış. Öyle söyleyince ben hayretimi ifade ettim ve şöyle dedim:

- Gerçekten mi? O da cevap verdi:

- Bu Osmanlı usûlüdür, sizde yok mu? Siz Ezândan sonra sâlâ okumuyor musunuz? Dedi. Bende çaktırmamak için artık;

- Evet, evet biz de okuyoruz dedim. Dolayısıyla orada Hicâz makamı bir Ezân okudum. Kaydı da vardır muhakkak, arkasından sâlâ okudum. Ben okurken, müezzin

[92] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

"Maşallah!" diyordu, kayıtta vardır sesi. Benim için müthiş bir deneyimdi, tabi ki bu benim başarım değil, Allah'ın lütfudur. Rabbim bana Mescid-i Aksa'da Ezân okuyabilmeyi, Kur'ân okuyabilmeyi nasip etmiştir. Ertesi gün sabah namazına da gittik. O zaman da sabah namazından önce biraz Kur'ân okudum. Sabah namazının geniş bir vakti olduğundan sünnetleri kıldık. Farzdan önce o arada, Haşr sûresinin son üç âyetini okudum. Hatta birkaç âyet yukarıdan da aldım, 18. Âyetten itibaren (Ya eyyuhellezineemenu… Diye başlayan kısımdan) aldım; …Ey iman edenler, Allah'tan korkunuz (yani ona karşı gelmekten korkunuz mânâsında), herkes yarın için nasıl bir sermayesi olduğuna baksın, anlamına gelen yerden başlayarak okudum. Onu okurken de yine aynı şekilde "Allah, Allah! Maşallah!" sesleri arasında okudum. Gençliğimde çok defa dinlediğim Muhammed Sıddık Minşavi'nin, aynı âyetleri okuduğu bir kaydı vardı. Ben de onun okuduğu gibi okudum, okuyuşumu Minşavi'ye benzettim. Sonra kâmet için müezzin İhlâs-ı Şerif okudu. Onlardaki İhlâs-ı Şerif okuma âdeti Osmanlı'dan gelir. Onlarda müezzinlik bizdeki gibi namaz sonuna kadar devam etmiyor. Farzı kılıp, selamı veriyorlar. Sonra kalkıp gidiyorlar, yani "Allahümmeentesselam" kısmını herkes içinden okuyor. Müezzin sadece adı üstünde "Ezân okuyan" Ezân okuyor. Kâmeti de yapıyor, işi bitiyor.[93]

2000 yılı Haziran ayında Japonya'ya gitmiş, Japonya'da yapılan Tokyo Câmii'nin açılışında başta Neyzen Sadreddin Özçimi olmak üzere arkadaşları ile dînî mûsikî icra etmişlerdir.

2002 yılında Ahmed Şahin; Reha Sağbaş[94], eşi rahmetli Selma Sağbaş (d. Bilinmiyor, ö. 2016) ve birkaç kişilik bir grupla ilmi bir toplantı olan "*Volga-Ural*

[93] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

[94] "Reha Sağbaş 1954 Ankara doğumludur. 1974 yılında Ankara Radyosu'nda istisna sözleşmesiyle emisyonlara katıldı. 1980 yılında "yetişmiş sanatçı" olarak TRT'de çalışmaya başladı. Burada nota hattatlığı, kanun icracılığı, program yapımcılığı ve icra denetim kurulu üyeliği yaptı. 1991-1994 yılları arasında Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nda Necdet Yaşar ile birlikte çalıştı. Resmî görevlerinin yanı sıra, yurt içinde ve yurt dışında birçok üniversitede Türk müziği tarihi ve teorisi konularında dersler verdi. 2001 yılında kurduğu Lâlezar Türk Müziği Topluluğu ile Türkiye ve ABD'de konserler verdi ve albümler hazırladı. Bu albümler 2002 yılında ABD'de "Best of World

Bölgesinde İslâm Medeniyeti" sempozyumuna katılmak maksadıyla Tataristan'a gitmişlerdir. Toplantıya IRCICA başkanı Ekmelettin İhsanoğlu da katılmıştır, ayrıca birçok yazar ve ilim adamı, Arap âleminden bazı ilim adamları, batıdan da bazı gazeteci ve yazarlar da toplantıya katılmıştır. Bu vesileyle orada konser vermek üzere gitmişlerdir.

Orada Volga nehrinden ilerleyince İdil-Bulgar şehri vardır. İdil-Bulgar Türkleri ilk Müslüman olan Türklerdir. Yani Volga-Ural bölgesindeki ilk Türkler İdil-Bulgar Türkleridir. Orta Asya'dan göç edince; göçmenlerin bir kısmı Volga-Ural bölgesinde kalmış, bir kısmı devam edip şimdiki Bulgaristan'a yerleşmiştir. Kökenleri Türk olduğu halde Bulgaristan'a giden grup Slavlaşmış, Hristiyanlaşmış; Volga-Ural bölgesinde kalanlar ise Müslüman olmuştur. Ahmed Şahin, Tataristan gezisinde yaşadığı muhteşem bir anıyı bizlere şöyle aktarmıştır:

Bir gün hep birlikte etrafı gezelim diye dışarı çıktık. Volga nehri üzerinden Volga-Ural bölgesini deniz otobüsüne benzeyen bir araçla gezmeye gittik. Etrafımız yemyeşildi, çok güzel bir yerdi. Bulgar şehrine çıkınca gözümüze ilk çarpan kalın bir minâre oldu, bizi minâre karşıladı. Onu yeni yapmışlar ama eskiye benzeterek yapılmış, Memlük tarzı bir mîmari idi. Oradaki eski Câmi kalıntısından bir kilise yapmışlar. Onun yanına da ayıp olmasın diye minâre yapmışlar, yani Câmi yoktu yalnızca minâre. Etrafa baka baka gezimize devam ettik. Orada türbeye benzer bir şey vardı, içi boş, hiçbir şey yoktu. Biraz daha devam ettik, bir-bir buçuk kilometre yürüdük. Baktım bir minâre daha var; daha kısa, daha kütük, eski yani orijinaldi. Kenarlarındaki taşların arasında otlar çıkmış, şerefesi var ama korkuluğu yoktu, önü boştu. Yine yanında tümsekler vardı, sanıyorum yıkıntılar tepe oluşturmuştu. Câmisi yoktu fakat türbe gibi

---

Music" ödülüne layık görüldü. 2004 yılında, Dr. Barihûda Tanrıkorur ve Prof. Walter Feldman ile birlikte, Unesco'ya sunulan "Mevlevî Âyinleri ve Mukabele-i Şerîf" başlıklı raporu hazırladı ve bu sayede Mevlevî Âyinlerinin korunmaya değer insanlık mirası ve şaheseri seçilmesi sağlandı. Hâlen TRT İstanbul Radyosu'nda kanun sanatkârı olarak çalışmaktadır. 2013 yılından beri Biksad Sanat Atölyesi'nde kanun hocalığı yapmaktadır." biksad.com Biksad- Bilim Kültür ve Sanat Derneği, 'Reha Sağbaş' <http://biksad.com/person/20/Reha SAĞBAŞ .aspx>.

bir şey vardı orada. Orada da bir iki taşa benzer bir şey vardı ama ne olduğu tam olarak belli değildi. Herkes tekrardan yürümeye başladı; yaklaşık yüz kişi vardı gezimizde. Minârenin kapısını şöyle bir ittim, baktım kapısı açık. Kapıyı iyice ittim, ben buraya çıkacağım dedim. Yanımda Türkiye Gazetesi muhabiri vardı, kendisi de benimle birlikte minâreye tırmanmak istedi, ikimiz birlikte minârenin şerefesine çıktık. Önümde korkuluk yoktu; arkama, taşa yaslandım. Ezâna bir başladım, o an herkes döndü, bana baktı. Sonuna kadar okudum Ezânı. Saatte öğle vakti idi, oranın saati ile yaklaşık 13.30'du. Herkes minârenin dibine kadar geldi. Kimisi ağlıyor, kimisi oturup dinliyor. Okuduktan sonra indim aşağıya, sarılanlar oldu. Oranın hocası imiş, imam Bulgar'dı. Çat pat Türkçe de konuşuyor, konuşmaları anlaşılıyordu.

- Hocam, biz burayı, bu minâreden Ezân okunduğunu bilmiyorduk. İlk defa sizden gördük, dedi. Yaşlıca bir hanım geldi yanıma, sarıldı;

- Bizi çok duygulandırdınız, dedi.

Yani düşünsenize ilk defa minâreden Ezân okunduğunu duymuşlar. Tabii yıllarca Rusya'nın hâkimiyeti altında yaşadılar. Komünist rejim olunca dinlerini yaşamak yasaktı, yeni yeni kendilerine geliyorlar. Zaten sempozyum da bununla ilgiliydi. Tataristan seyahatimizi edebiyatçı, şair, yazar Beşir Ayvazoğlu Aksiyon dergisinde kaleme aldı. Benim Ezânımdan da bahsetmiş, hatta Ezân okurken çektikleri bir fotoğrafımı da yazının yanına eklemişlerdi. Yazıda; İdil Bulgarları Müslüman olduktan sonra Memlukler'den Câmi yapımı için mîmâr istemişler. Dolayısıyla orada Memlukler'den kalan birkaç kalıntı vardır; Memluk tarzı Câmiler, yapılar fakat 300'lü-400'lü yıllarda Moğol Altınorda Devleti İdil Bulgarlarını yıkmıştır. Sonrasında Rusya'nın eline geçen memlekette 800 yıldan sonra belki de ilk defa Ezân okunduğunu ifade etmişti yazıda.[95]

[95] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Ahmed Şahin 2002 yılında Fransa Marsilya'ya "*Akdeniz ülkeleri müzikleri*" sempozyumu için gitmiştir. Sempozyuma Akdeniz ülkelerinden Türkiye, Mısır, Suriye, Fas ve Yunanistan katılmıştır. Sempozyuma her ülkeden küçük bir topluluk veya tek bir sanatçı katılmıştır. Türkiye'den ise Ahmed Şahin, Özer Özel (Tanburi) (Bkz. 85 numaralı dipnot.) ve Ruhi Ayangil (Kanuni) katılmıştır. Sempozyumda Akdeniz ülkeleri kendi müziklerini anlatıp, icra etmişlerdir. Çünkü Akdeniz ülkelerinin tamamının müziklerinde ortak makamsal müzik vardır. Her ülke önce sazıyla örnekler vermiş, arkasından müzik yapısını anlatmış ve merak edilenlere, sorulara cevap vermiştir. Ahmed Hoca sempozyumda vermiş oldukları konseri bize şöyle aktarmıştır:

Konserde her birimize sazımızı tanıtmamız için yirmişer dakika süre verilmişti. Yani biz tek tek icra yapmamız gerektiğini ve toplam yirmi dakika süremiz olduğunu sanıyorduk. Sonra sorular sorulacak mütalaa edilecekti. Biz ise üçümüz aynı anda, bir arada icra edeceğimiz bir konser hazırlamıştık. Hazırlamış olduğumuz konserin içinde Mevlevî ayininden bir bölüm, Peşrev, Saz Semâîsi, Saz Eseri, Türkü, İlâhî, Tevşîh, Kasîde ve en sonunda da Kur'ân-ı Kerîm'den kısa bir aşır vardı, böyle bir şey yapacaktık biz. Tam konsere çıkacakken son anda her birimizin yirmişer dakikası olduğunu öğrendik. Biz üç kişi olunca altmış dakikaya çıkmış oldu süremiz. Böylelikle bir saat süremiz olunca orada rahat rahat bir konser yaptık. Kasîde koyduk, perde kaldırma dediğimiz bir tarz vardır bu tarzda Kasîde okuduk. Güzel bir konser oldu, tabii diğer gruplar çarpıldılar.[96]

Sempozyumda Suriye'den Muhammed Hammadi adlı bir kimse, Mısır'dan bir kanuni, Fas'tan ise bir neyzen ve bir udi vardır. Farklı ülkelerden tek başına katılan birkaç kişi Ahmed Şahin ve arkadaşlarının sunumundan çok etkilenmiş ve onlar da orada grup olarak konser vermişlerdir. Suriyeli Muhammed Hammadi okuyucu olmuş, diğerleri ise ona eşlik etmiştir. Ümmü Gülsüm'den (d. 1898 - ö. 1975) ve Muhammed

[96] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Abdulvahhab'dan (d. 1902 - ö. 1991) birer bölüm, değişik birkaç tane İlâhî okumuşlardır. Konserleri yaklaşık yarım saat kırk beş dakika sürmüştür. Tabii bu makamsal müziğin aslı Türk mûsikîsi, Osmanlı mûsikîsidir. Türk mûsikîsindeki tüm makamlar onlarda da vardır. Ancak onlar makamları biraz farklı kullanmaktadır. Ahmed Hoca bunu şöyle açıklamıştır:

Grup konserde Ümmü Gülsüm'den Sabâ makamında bir eser okudu, ancak Sabâ perdeleri pesti. Sabâ perdesini Re(bemol)'ü çok pes basıyorlardı. Hicâz okudular, Hicâz aralıkları fazla idi. Meselâ bizde Hicâz aralığı La-Si (Bemol)- Do (Diyez)- Re. Si (bemol) ve Do (Diyez) arası farklı; onlar Si (bemol)'yi çok bemol basıyorlardı, Do (diyez)'yu ise çok dik basıyorlardı. Tabii bu bizim kulağımızı tırmaladı, ben okudukları eseri geçmişte Ümmügülsüm'den dinlediğim için icraların sonundaki mütalaalarda bunu sordum:

- Siz şöyle bastınız ancak Ümmügülsüm bu eseri şu şekilde okuyor, dedim. Onların sanatçısından örnek verince dikkat kesildiler.

- Hicâz ve Bestenîgâr makamını Mısırlı meşhur hâfız rahmetli Mustafa İsmail şöyle okuyor, şöyle basıyor o perdeyi, dedim.

Bunları söyleyince tabii adamlar şaşırdılar, aralarında bir tane de Tunuslu profesör vardı; onda icra yoktu, o konuşmacıydı.

- Çok haklısınız, bilhassa hâfızlarımız hâlâ bunları bu şekilde doğru basıyor. Sazlar, müzisyenlerimiz Ümmügülsüm'den sonra piyano, akordeon gibi enstrümanları soktular müziğimize; onlarda da bu sesler yoktur. Onları basamadıkları için bizim sazlarımız da zamanla onlara uydular. Dolayısıyla bu perdeler değişti, aslını koruyamadı, siz haklısınız dedi profesör. Hâlâ ara sıra mailleşiriz. Sonra molada bana tek tek çeşni yaptırdılar. Sesle, notasıyla ve okuyuşla. Rast, Uşşâk, Segâh, Hicâz, Sabâ Hüseynî, Hüzzâm bu makamları yaptırdılar bana, küçük teybi açıp kayıt yaptılar.[97]

[97] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

2003 yılında Ahmed Şahin tek başına konser için Fas'a gitmiştir. Fas'ta Tanca şehri vardır. Cebeli Tarik boğazının tam karşısından İspanya görünür. Endülüs'ü fetheden Emevî Komutanı Tarık Bin Ziyad'ın karşıya baktığı tepe Tanca'dadır. Marsilya'da tanışmış olduğu Faslı Ûdi arkadaşı Omar Metioui kendisini konser için Fas'a davet etmiştir. Arkadaşı Ahmed Hoca'ya mektup yazmış, Şüşterii adında bir toplulukları olduğundan ve 2003 yılı Haziran ayında konser yapacaklarından bahsetmiş ve Ahmed Hoca'yı da konsere davet etmiştir. Ahmed Hoca da kendisini kırmamış, teklifini kabul etmiştir. Omar Metioui Tanca şehrinde yaşamakta olup asıl mesleği eczacılıktır.

Ahmed Şahin yapacakları hazırlıklar ve provalar için konserden bir hafta önceden Fas'a gitmiştir. O zamanlar Tük Hava Yollarının Fas'a direk uçuşu bulunmadığından önce Alitalya firması ile İtalya'nın Milano şehrine uçmuş, oradan da AirMarok Fas uçağı ile aktarma yaparak önce Fes şehrine inmiş, sonra oradan aynı uçakla Tanca şehrine varmıştır. Oraya vardığında Türkçe konuşacak kimse yoktur, hal böyle olunca Ahmed Hoca Arapça konuşma kitabını yanından hiç eksik etmemiştir. Sürekli kelime çalışmış, yazmış, akşamdan neler konuşabileceğini düşünüp ona göre önden hazırlık yapmıştır. Bir hafta boyunca çok rahat bir şekilde Arapça konuşarak iletişim kurmuştur. Hatta o derece çalışmış ki Tanca'nın yerel bir radyosu ile canlı bağlantı kurmuş, programda Arapça konuşmuştur.

Konser zamanı geldiğinde çok iyi bir ekip ortaya çıkmıştır. Konser İbn-i Arabi Hazretleri'nin (d. 1165 - ö. 1240) şiirlerinden, güftelerinden oluşmuştur. Konserde hem zikir hem de geçkili İlâhîler vardır. Dervişler ve müzisyenler bir araya gelmiştir. Orada dervişler Darkaviyye adlı bir tarîkatın mensuplarıdır, yani gerçek derviş olunca işin ehlidirler, dervişlik yapmaktadırlar. Ahmed Hoca'dan Ezân okumasını isteyip, kendisinden sonra da Hâfız Hasan'ın Ezân okumasının güzel olabileceğini ifade etmişler, Ahmed Hoca ise bu şekilde uzun olacağını belirtmiş, bunun yerine çifte Ezân

okumayı teklif etmiştir. Onlara çifte Ezânın nasıl yapılacağını da tarif etmiştir. Önce kendisi sözleri söyleyecek, arkasından Hâfız Hasan sözleri tekrar edecektir. Böylece iki farklı Câmiden Ezân okunuyormuş gibi olacaktır. Ahmed Hoca'nın teklifini kabul etmişler ve böylece Hâfız Hasan'la birlikte çifte Ezân okumuştur. Sonra Ahmed Şahin zakirlere perde kaldırmayı tarif etmiştir. Kendisi Kasîdeye girmiş biraz okumuş, bir perde kaldırmış sesini, onlar da kendisinin sesi kaldırdığı perdeye kaldırmışlardır. "La İlahe İllallah" zikrinde, zikrin neresindeler ise perdeyi kaldırdığını duydukları anda onlar da kaldırmıştır. Böylece çok güzel bir konser icra etmişlerdir. Ahmed Hoca'nın şimdiye kadar yaptığı en güzel zikirle perde kaldırma bu konserde olmuştur. Gerçek derviş oldukları için konser çok coşkulu olmuştur. Maalesef Ahmed Hoca'nın eline konser kaydı geçmemiştir. Sonradan bir kez daha grupla Fas'a gitmiş olsalar da bu konserin kaydını bulamamışlardır.

Ahmed Şahin Fransa Marsilya'ya Akdeniz müzikleri festivali kapsamında 2011 yılında tekrar gitmiştir. Ahmed Hoca, Marsilya'ya Mehmet Fatih Zülfikar[98], Özer Özel (Bkz. 85 numaralı dipnot.) , Mehmet Kemiksiz (Bkz. 74 numaralı dipnot.) ile birlikte gitmiştir. Dört kişilik bir konser programı hazırlamışlardır. Orada yaklaşık on gün kalmışlardır. Akdeniz'e kıyısı olan ülkeler; Türkiye, Arap Ülkeleri, Mısır, Tunus, Fas, Suriye, İtalya ve İspanya vb. bu ülkelerde makamsal müzik vardır. Meselâ Yunanistan'da Türk makamları onlarda da vardır. Hatta Türk makam isimlerinin aynını kullanmaktadırlar; Segâh, Sabâ, Ferahnâk, Hüzzâm gibi… Sonra da bu müzik bizim demektedirler. Festivalde her grup otuz beş dakika konser vermiştir. Önce bir ülkeden gelen grup konserini vermiş, ardından diğer ülkeden gelen grup sahneye çıkmış, onlar

[98] "Mehmet Fatih Zülfikar 1960 yılında Muş ilinin Bulanık kazasında doğdu. Babasının memuriyeti nedeniyle çeşitli Anadolu şehirlerinde ikâmet ettikten sonra 1971 yılında İstanbul'a yerleşti. Ortaokul sıralarında tanıştığı Nezih Uzel vasıtasıyla müzikle uğraşmaya başladı ve 1991 yılında açılan sınavda başarı sağlayarak Kültür Bakanlığı Konya Devlet Türk Tasavvuf Müziği Topluluğu'nda göreve başladı. 1997 yılında İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nun kadrosuna atandı. Görevi süresince yurt içi ve dışında çeşitli konserler katıldı. Halen toplulukta ritm sanatçısı olarak görev yapmaktadır." İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu - www.idtmt.org - www.istdevletturkmuzigi.com, 'Mehmet Fatih Zülfikar' <http://www.idtmt.org/mehmetfatihzulfikar.asp>.

da yine otuz beş dakika konser vermiş, sonra da ortak bir eseri iki grup beraber seslendirmiştir. Grup, hepsi kiliselerde olmakla birlikte dört ayrı şehirde dört konser vermiştir. Ahmed Hoca Marsilya'da yaşamış olduğu bir anısını bize şöyle aktarmıştır:

Marsilya'ya dört kişi gittik, dört kişilik bir konser hazırladık. Programın konusu 'Su' idi. Bütün o ülkelerden gelen gruplar ya da eserler bir şekilde su ile alakalı idi; eserlerde cennet şarabı ifadesi de vardı, vaftiz suyu diye geçen ifadeler de. Tabi programı önceden yazıp gönderdik. Otuz beş dakikaya göre ayarladık. Gittik, hoş geldiniz, hoş bulduk falan derken organizatörümüz olan hanım:

- Ahmet Bey siz programı göndermişsiniz ama burada Ezân yok, dedi. Ben de cevap verdim:

- Ezân koyarsak program beş-on dakika daha uzayacaktı, ondan dolayı ilave etmedik. Ezân koyarsak beş on dakikaya daha ihtiyacımız olur o zaman, yoksa eserler azalır, dedim. Sonra organizatör hanım:

- Size benden on dakika, sizin program on dakika daha uzun olacak. Hatta Ezân ne zaman biterse sizin asıl süreniz o zaman başlasın, dedi. Ezânı kendisi istedi. Konserlerde çifte Ezân okuduk, apsise ben geçtim, arkada vaaz kürsüsünün olduğu yere de Mehmet Kemiksiz geçti. Farklı yerden okuduk, insanlar baktı ama bizi göremedi. Sesin kaynağını bulmaya çalışıp, sonra gördüler. Kilisenin konumuna göre bazı yerlerde ikimiz de görünmüyorduk, sesimiz duyuluyordu sadece. Bir başka konserde orgun arkasından okumuştuk Ezânı, birimiz de başka yere geçtik tabi, aynı yerden okumadık ki ses daha ahenkli çıksın. Bütün konserlerimiz kiliselerde oldu, ben bunun Cenâb-ı Hakk'ın bir lütfu olduğunu düşünüyorum. Tahrif olmuş bir dinin ibadethanesinde Ezân-ı Muhammedi'yi dinletebilmek, herkese nasip olmaz.

Türkiye'de kimileri Ezân makamsız, düz okunmalıdır; Ezânı makamla okumak, mûsikî ile okumak bid'attir derken, Hıristiyan olan bu insanlar Ezânı dinleyebilmek için konserlerimize geldi. Ezânı dinleyip onun İlâhî bir şey olduğuna kanaat getirdi.

Müslüman olmadı belki ama bu kesinlikle İlâhî bir şey diye düşündü. Ezânı irticali okuduğumuz için en çok da bu sebeple bir anda çarpılmıştı insanlar. İrticali nasıl okuduğumuzu merak edip, hayretler içerisinde soruyorlardı. Yani düşünsenize, belli bir notası yok, belli bir bestesi yok, anında besteliyoruz; Kasîdeler, Taksimler, Gazel vb. Zaten ben programa doğaçlama (İmprovisation) diye yazmıştım. Konser sonrasında da insanlar yanımıza gelip bizi tebrik etmiş, özellikle doğaçlama olan kısımları listeden göstererek şaşkınlıkla ve memnuniyetle bizi tebrik etti. Bunu söyleyen kişiler müzisyen, orkestra şefi, hoca, öğretmen, müzik eğitmeni vb. gibi işten anlayan insanlar, ne kadar mühim bir şey olduğunu biliyorlardı.[99]

Ahmed Şahin 2005-2006 yıllarında iki defa Amerika'ya konser için gitmiştir. Yaptığı seyahatlerden birinde papaz okulunun misafirhanesinde kalmıştır. Sabah Ezânı vaktinde bahçeye çıkmış ve orada sabah Ezânı okumuştur. Başından sonuna kadar yüksek sesle, orada da okunması gerektiğini düşünmüş ve okumuştur Ezânı. Dışarı çıkıp, Ahmed Hoca'ya ve Ezân sesine bakan birkaç kişi olmuştur. Onun için kendisinin görülüp görülmemesi çok da önemli değildir aslında, önemli olan orada Ezân okunmasıdır. Ahmed Şahin'in yurtdışında yapmış oldukları konserlerin birçoğu kiliselerde olmuştur.

Ahmed Şahin İtalya'ya 2009 yılında Mehmet Kemiksiz ile birlikte yine konser için gitmiştir. Ahmed Hoca burada yaşamış olduğu ilginç bir anıyı bizlere şöyle aktarmıştır:

İtalya'da Bari şehri var. Orada bir organizatör vardı, kendisi papazdır. Bana yazdı, konser için bizi davet etti; semazenlerin de olduğu bir grup istediğini belirtti. Oraya Mehmet Kemiksiz ile birlikte gittik. Orada Kur'ân-ı Kerîm'den saz eserine, semasına, zikrine varıncaya kadar dopdolu bir program yaptık. Konseri büyük bir katedralde idi, arkamızda apsiste Meryem Ana kabartması vardı. Apsisi arkamıza aldık,

[99] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

zikir esnasında sanki heykeller de bizimle birlikte zikretti. İnsanlar kiliseye sığmadı, yerlere bağdaş kurup oturdular, kadınlar mest olmuş vaziyette konserin sonuna kadar bizi hiç kıpırdamadan dinlediler. Maalesef bizim en mütedeyyinim diyenimiz bile bu şekilde eser dinlemez, öyle değil mi? Mutlaka, yanındakiyle konuşur. Neyse sonra konser bitti, organizatörümüzle birlikte yemeğe gittik. Orada yaşayan Türklerden tercümanlarımız da vardı. Yemekte papaz efendi bize dedi ki:

- Konserinizde gördüm ki bu icranızla ve müziğinizle siz Allah'a bizden daha yakınsınız.

Kitaplık bir ifade, öyle değil mi? Bunu diyen bir papaz… Yani böyle, Cenâb-ı Hakk'ın lütufları bunlar; bir şeyi aşk seviyesinde istediğin zaman, Allah bir şekilde nasip ediyor. Yani hep güzel Ezân okumayı istedim. Cenâb-ı Hak, Mescid-i Aksa'da Ezân okumayı nasip etti, Tataristan'da okumayı nasip etti, dünyanın birçok yerinde okumayı nasip etti ve etmeye de devam ediyor Elhamdülillah.[100]

Ahmed Hoca'nın içindeki Allah aşkı, mûsikî aşkı onu her yerde Allah'ın çağrısı söylemeye çağırmıştır. Ona göre dünyanın her yerinde Allah'ın çağrısı yapılmalıdır. Yaptığı konserler, gittiği her yerde okumuş olduğu Ezânlar bunun içindir. Rabbim yolunu açık eylesin…

3- İmamlık Hizmetleri

Ahmed Şahin iki buçuk sene imamlık hizmetinde bulunmuştur. İmamlık sınavını kazanmadan önce de okulda nazariyat dersinde yeni bir makam öğrendiğinde, hiç vakit kaybetmeden Selâtîn Câmilere giderdi. Bazı günler Sultanahmet'e, bazı günler Eminönü Yeni Câmii'ne, bazı günler Süleymâniye'ye giderdi. İmam, müezzin ve görevliler de onu zaman içinde tanımışlardı ve hemen buyur ederlerdi. Müezzin mahfiline geçerdi. O zaman sünnetlerden sonra farz namaza geçilmeden önce müezzin üç kere İhlâs-ı Şerif

[100] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

okurdu. Ondan sonra El-Fatiha der, Fatiha okunurken kâmete kalkılır, kâmet yapılırdı. Bunun her farzdan önce okunmasının bir hatim sevabı olduğu hakkında hadis vardır. Bu âdet olmuştu ve şimdi okunmasa da o zamanlar okunurdu. Ahmed Şahin o İhlâs-ı Şerif'leri okurdu, bu vesile ile okulda yeni öğrendiği makamları orada uygulardı. Farklı bir makama göre okuma yaptığında şaşırırlar, hoşlarına gider ve Ahmed Hoca'ya bunun hangi makam olduğunu mutlaka sorarlardı. İhlâs-ı Şerif'leri Ferahfezâ, Şevk-ü Tarab, KürdiliHicâzkâr, Şedd-i Araban, Neveser gibi birçok makamla okumuştur. İhlâs'lar onun için bir nevi tâlim yapmasıydı; mûsikîyi, öğrendiği makamları, nazariyatı onlarla tâlim yapardı. Bu gibi uygulama mekânlarının olması Ahmed Hoca için bir kazanç olmuştur. Aşağı yukarı tüm Selâtîn Câmilerde çok anısı, hatırası vardır.[101]

Konservatuvarın üçüncü yılında imam-hatipliğe başladı. Diyanete bağlı olarak Kartal Müftülüğü bünyesinde, Kartal ilçesi sınırlarında Güzelyalı Fındıkpınar Câmii'ne atandı. O zamanlar Pendik İlçe değildi sadece Kartal İlçe'ydi. Güzelyalı, Pendik'ten ileride, tuzladan biraz önce; merkezden oldukça uzak bir yerde idi. Burada bir buçuk sene görev yaptı, daha sonra altı-yedi ay kadar da Soğanlık 'ta, Soğanlık Merkez Câmii'nde görev yaptı. Tabi imamlığa başlaması, orada ayrıca kendisine ait bir evinin olması (imam evi) kendisinin derslerine daha rahat bir şekilde çalışmasını sağladı. Hem ney sazına hem de diğer derslerine gayet rahat bir şekilde çalışabiliyordu. Bazen sabaha kadar Câmide kalıp ney çalışmaları yapardı. Ses akustiği de iyi olunca çalışmaları daha verimli geçerdi. Ses yankı yaptıkça, güzel çıktıkça hoşuna giderdi Ahmed Hoca'nın. Yatsı namazını kıldırdığı abdestle çalışa çalışa bir de bakardı ki sabah olmuş, aynı abdestle bir de sabah namazını kıldırırdı cemaate. Bu şekilde hem imamlık hizmetinde bulunmuş hem de mûsikî aşkıyla, şevkiyle geçen çokça günleri olmuştur.

[101] 04 Mart 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

4- TRT İzmir Yılları

Ahmed Şahin'in niyeti Neyzen olmaktı ama aynı zamanda imam-hatiplik de yapıyordu. Ya TRT Radyosuna ya da devlet korolarına girmek istiyordu. İmtihanları sürekli olarak takip ediyordu, daha sonra 1987'de TRT İzmir Radyosu'nun imtihanını duydu. TRT İstanbul Radyosu neyzen almıyordu ama TRT İzmir Radyosu neyzen alıyordu. Ahmed Şahin bu tarihlerde TRT İzmir Radyosu'nun açmış olduğu imtihana girdi. Gitti, müracaat etti ve sınavı kazandı, 1987 yılında TRT İzmir Radyosu'nda göreve başladı.

Ahmed Hoca ve eşi İzmir'de önce Bornova İlçesi'nde, Çamdibi Semti'nde bir ev tuttular. Ahmed Hoca radyoya gidip geliyordu. Radyo Alsancak İlçesi sınırları içerisindeydi. İşe gidip gelirken bir gün yolu İzmir merkezdeki Hisâr Câmii'ne de düştü. Ahmed Hoca bu anısını şöyle aktarmıştır bizlere:

Hisâr Câmiî Osmanlı'nın son dönem yapılarından tarihi bir Câmidir. Oranın merhum imamı meşhur bestekâr Rakım Erkutlu Hoca, son dönemin en iyi bestekârları arasında idi. Hisâr Câmiîne gittiğimde ikindi vaktiydi, Câmi çarşı içinde olduğu için terâvih gibi, cuma namazı gibi tıklım tıklım doluydu. Zorla girdim içeri, sünnet başlamış. Benim niyetim müezzinliğe yetişmekti ama sünnetin selâmını verdiler, ben o esnada geçtim aradan. Müezzin mahfiline geldim. Benim mahfile çıkmak istediğimi görünce Kâzım Ağabey uzaktan bir baktı, yanında birkaç kişi daha vardı.

- Selamun Aleyküm, Müezzinlik yapmama izin verir misiniz? Dedim. Güler yüzlü, sevecen bir şekilde:

- Tabii buyrun, ne demek dedi.

Yani daha önce söyledim ya; tanımadığın birine buyur etmek zor bir şeydir; Ezân okuma, müezzinlik tanımadığın kimseye yaptırılacak iş değil. Adam ya okuyamazsa risk, al başına belayı. Kâzım Ağabey bana güvendi, yani İzmir gibi bir yerde kolay kolay çıkmaz. Herhalde bunda bir şey var diye düşündü, bir de o zamanlar

takım elbise, kravat yakada mendil ile dolaşıyorduk. (1988 yılı). Neyse girdiğim anda İhlâs-ı Şerif okunuyordu sanırım. Kâmet ile başladım ve dolayısıyla bu olay vesilesi ile tanışmış, güzel bir dostluğa başlamış olduk Kâzım Ağabey ile.[102]

Ahmed Şahin TRT İzmir Radyosu'nda geçirdiği süre zarfında tıpkı bir mumun etrafını aydınlatması gibi etrafında olan herkese faydalı olmaya çalışmış, onların gelişmelerine katkı sağlamıştır. Kendisi de zaten hâfız ve mûsikîye de çok meraklı bir kimse olan Kâzım Korucu ile beraber çalışmaya başlamıştır. Böylece Kâzım Hoca, Ahmed Hoca'dan makamları öğrenmiştir. Ahmed Şahin daha sonra bir süre Kâzım Korucu'nun büyük oğluna ney dersi vermiştir. Kâzım Korucu'nun çocukları halen mûsikî ile uğraşmaktadır. Kâzım Hoca'nın büyük oğlu şimdi hâlâ ney üflemekte, aynı zamanda öğretmenlik yapmaktadır. Ortanca oğlu tanbur çalmakta, küçük oğlu ise kanun çalmaktadır, aynı zamanda Afyon Üniversitesi konservatuar bölümüne gitmiştir. Ahmed Hoca'nın Hisâr Câmii'nde tanışıp dostluk kurduğu bir diğer isim olan Lütfi Hoca da mûsikîşinas olmasa da mûsikî seven, birçok eseri bilen birisidir, kendisi eski hâfızları çok dinlemiştir. Hisâr Câmiî'ndeki tanışma sonrasında, bu kişilerle çok yakın dost olmuştur Ahmed Hoca. Her gün evden radyoya, radyodan Hisâr Câmii'ne, Hisâr Câmii'nden Kâzım Korucu ile beraber yatsıyı kılıp, birlikte evlerine dönmüşlerdir. Hal böyle olunca Ahmed Şahin evini değiştirmiştir. İzmir İlâhîyat Fakültesi'nin yukarısında, Hatay'da, Ak Evler semtinden bir ev tutmuştur. Kâzım Korucu'nun evi de tuttukları eve çok yakındır, Ahmed Hoca iki sene orada oturmuştur. Resmi olarak imamlığı bırakmış olsa da imamlığa, müezzinliğe devam etmiştir hatta hâlâ da devam etmektedir.

Ahmed Şahin İzmir'deki üçüncü senelerinde İstanbul'a gelmek istediğini belirten dilekçesini vermiştir. Dilekçeye olumlu bir cevap gelmiş ve Ahmed hoca 1991 yılında TRT İstanbul Radyosuna geçmiş ve görevine burada devam etmiştir. Kâzım

[102] 22 Nisan 2016 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

Korucu da tayin için başvurmuş ve Ahmed Şahin'den önce İstanbul'a tayin olmuştur. Fatih'te Kocamustafapaşa semtinde Hekimoğlu Alipaşa Câmii'nde müezzin olmuştur.

5- Yaptığı Televizyon Programları, Oynadığı Belgesel Film ve Yurtiçi Konserleri

Ahmed Şahin 2003 ve 2004 yıllarında TRT1 için İftar *(Ramazan Sevinci)* ve Sahur *(Sahur Bereketi)* programları yapmıştır. 2008 yılında yine TRT1'de *"Sultan Ahmet'te Sahur"* adlı programı yapmıştır.

Ahmed Şahin 2009 yılında Savaş Barkçın'ın sunmuş olduğu "*Gönül Makamı*" adlı programda yer almıştır. Programda her bölümde farklı konuklarla makamlar tanıtılıp dînî, la-dînî eserler icra edilmiştir. Program yaklaşık dört sezon devam etmiştir.

Ahmed Şahin Mehmet Kemiksiz (Bkz. 74 numaralı dipnot.) ile birlikte 2013 yılında TRT DİYANET için *"Aşk Meydanı"* adlı programı yapmıştır. 2015'te TRT DİYANET için "*Süleymâniye'de Sahur"* programı yapmıştır. 2016-2017 yıllarında ise yine TRT DİYANET için *"Ahmet Şahin İle Meşk"* adlı programı yapmıştır. Ahmed Hoca yapmış olduğu bu programlar dışında sayısını hatırlayamadığı kadar çok televizyon programlarına konuk olmuştur. Halen de yapmış olduğu çalışmalarla adını bu Câmiada duyurmaya devam etmektedir. İçindeki Allah aşkı, mûsikî aşkı onu güzel işler yapmaya sevk etmektedir.

Ahmed Şahin yurt içinde düzenli olarak "*Dinle Neyden"* ve *"Berceste"* konserleri vermektedir. "*Dinle Neyden"* konserlerini üç senedir yaptıklarını, *"Berceste"* konserlerine ise Aralık 2018 ayında başladıklarını ifade etmiştir. Konserleri bir *"Berceste",* bir *"Dinle Neyden"* konseri şeklinde yapmışlardır. Ahmed Hoca bu senelik sezonun bittiğini de ayrıca ifade etmiştir. Konserlerini Üsküdar Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezi'nde vermişlerdir. Ahmed Hoca bu konserleri yalnızca Üsküdar'da yaptıklarını ifade etmiş ve kendisi ayrım yapmasa da diğer belediyelerden bu mûsikînin

yeterince ilgi görmediğini üzülerek belirtmiştir. Hâlbuki yaptıkları bu mûsikînin kendi mûsikîmiz olduğunu ve herkesin kendi kültürüne sahip çıkması gerektiğini belirtmiştir.

"*Berceste"* konserlerinde her konserde belli bir makama ait eserler seçilmekte ve sağlam bir ekiple bu eserler icra edilmektedir. Bu konserleri yapmalarındaki maksat mûsikîmizi yeni nesillere tanıtmak ve aktarmaktır. Bu bir medeniyettir ve bu medeniyet sonraki nesillere aktarılmazsa kültürel deformasyon olacak; gençlerimiz geçmişinden, kültür ve medeniyetinden kopacaktır. Ahmed Hoca bir sanatçı olarak medeniyetimize sahip çıkmakta ve elinden geldiğince mûsikîmizi büyük kitlelere duyurmaya çalışmaktadır. Son yıllarda gençlerin kültüründen, medeniyetinden kopuk olduğunu gözlemlediğini üzülerek belirten Ahmed Şahin, en çağdaşından en muhafazakârına kadar tüm ailelerin çocuklarının mûsikî seçimlerinin çok da farklı olmadığını belirtmiştir. Gençlerin aldıkları eğitimlerinde etkisiyle Bach'ı, Bethooven'ı, Mozart'ı, tüm popüler müzik şarkıcılarının isimlerini bildiğini ama Dede Efendi'yi, Zekâi Dede'yi, Itrî'yi hatta daha yenilere gelirsek Saadettin Kaynak'ı bilmediğini belirtmiştir. Belki biraz gayrete ve şansa bağlı olarak bunları bilen istisnai gençler olsa da çoğunluğa bakıldığında durum gerçekten vahimdir.

Ahmed Şahin *"Berceste"* konserlerinde biraz alışılmışın dışına çıkmak istediklerini belirtmiş, konserlerde otuz senedir TRT'de icra etmediği eserleri icra ettiklerini de ayrıca ifade etmiştir. Ahmed Hoca'ya göre bu konserler vesilesiyle "Halk bunu istiyor" ifadesinin yanlışlığı, halka neyi verirsen ona alışacağı, onu isteyeceği ortaya çıkmıştır. Hatta son konserlerinde salondaki herkesin ayağa kalkarak kendilerini alkışladıklarını ifade etmiştir. Onun için tabiri caizse bu konserlerin bir kendine getirme, uyandırma, hatırlatma harekâtı olduğunu belirtmiştir. Ahmed Hoca Berceste konserlerinde seçtikleri eserlerin çok bilinmeyen, gün yüzüne çıkmamış şaheserler olduğuna değinmiş ve hatta yaklaşık kırk yıllık mûsikî hayatında kendisinin bile bazı eserleri ilk defa okuduğunu ifade etmiştir. İcra ettikleri bu şaheserlerin Mîmâr Sinan'ın

Süleymâniye'siyle, Selimiye'siyle; Sedefkâr Mehmet Ağa'nın Sultan Ahmet'iyle imtizaç etiğine, hepsinin aynı medeniyetin ürünü olduğunu ortaya çıkarmaya çalıştıklarına dikkat çekmiştir.

"Dinle Neyden" konserlerinde ise Mesnevî ağırlıklı sohbetlerle birlikte Doç. Dr. Emin Işık[103] Hoca'nın sohbetleriyle mûsikînin bir anlamda derinliğini ortaya çıkarmak istediklerini, sadece çal, oku, git şeklinde bir konser vermediklerini ifade etmiştir. Güftede neden bahsediliyor? Gönlümüze nasıl inmesi lâzım? Bu konserlerde bunların cevabını vermeye gayret ettiklerini bildirmiştir. Ahmed Hoca ecdadımızın mûsikîyi eğlence için yapmadığını, yapılan yüz binlerce birbirinden değerli eserin, gönlü imar etmek için yapıldığını ifade etmiştir. Ahmed Hoca'ya göre nasıl ki Mîmâr Sinan bina mîmârı ise bu besteleri yapan Müezzin Mustafa Efendi, Ser Müezzin Rıfat Bey, Dede Efendi… vb. mûsikîşinaslar da gönül mîmârıdır. Ahmed Hoca besteleri yapan isimlerin hayatlarının incelendiğinde hemen hemen hepsinin hacı, hoca, şeyh, efendi, şeyhülİslâm, derviş, ser müezzin, müezzin olduklarını belirtmiş, mûsikî medeniyetimizin oluşmasında bu kimselerin ne denli büyük bir öneme sahip olduğunu ifade etmiştir. Bu kimselerin yaptıkları besteler incelendiğinde, hepsinin dînî eserler olmadığını, lâ dînî eserler ortaya koyduklarını, sözlü eserler, Peşrevler, Saz Eserleri, Saz Semâîleri yaptıklarını belirtmiştir. Ahmed Şahin amaçlarının şan, şöhret, para, pul olmadığını, bunlar geçici şeyler olduğunu belirtmiş; mûsikî kültürümüzü tesis etmiş olan bu kimselerin eserleriyle bir medeniyet oluştuğunu, böyle bir medeniyete sahip

[103] Doç. Dr. Emin Işık 1936 yılında Hatay'da doğdu. İlk dinî bilgilerini ve Kuran öğrenimini aynı zamanda doğduğu köyün imamı olan babası Hoca Şemsettin Efendi'den aldı. İlkokul'dan sonra iki yıl Antakya Kuran Kursu'nda okudu ve hâfızlık yaptı. Orta kısmını Adana'da, lise kısmını İstanbul'da okuduğu İmam-Hatip Lisesi'nden 1960 yılında, İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nden 1964 yılında mezun oldu. Dört sene kadar İstanbul İmam-Hatip Lisesi'nde meslek dersleri öğretmeni ve idarecilik yaptıktan sonra açılan asistanlık imtihanını kazanarak İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Kuran İlimleri ve Tefsir Bilim Dalı'nda Ebubekr İbnu'l-Enbarî'nin Kitabu'l-Vakfı ve'l-İbtida adlı eserinin kritiğini yaparak yayına hazırladı. YÖK Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle Marmara Üniversitesine bağlı İlâhîyat Fakültesi'ne dönüşen aynı kurumda önce doktor, ardından Yardımcı Doçent olan Emin Işık, 15 Temmuz 2001 tarihi itibariyle emekli oldu. Yüzden fazla ilmî makale ve Ansiklopedi maddesi yazdı. Evli iki çocuk babasıdır. Doç. Dr. Emin Işık ile 26 Aralık 2017 tarihinde Üsküdar İstanbul'daki Balaban Tekkesi'nde yapmış olduğumuz ropörtaj.

olduğumuzun idrakini yerleştirmek, ortaya çıkarmak gayesiyle yola çıktıklarını belirtmiştir.[104]

Ahmed Şahin 2018 yılında yapımcı ve yönetmen Çağla Çağlar Ezânınla ilgili çektiği "Rüya Makamı" adlı doküdramada (yarı belgesel - yarı film) danışman ve oyuncu olarak yer almıştır.[105] Bu çalışmada Ezân tanıtılmış, Ezânı makamla ve güzel bir şekilde okumanın ne deni büyük bir öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Ahmed Hoca'nın neredeyse tüm hayatı boyunca güzel okumaya gayret ettiği ve tüm dünyaya duyurmaya çalıştığı Ezânla ilgili böyle güzide bir projede yer alması bir tesadüf değildir.

[104] 20 Nisan 2019 tarihinde Neyzen Ahmed Şahin ile Dinle Neyden Ney Atölyesi / Üsküdar İstanbul'daki atölyesinde yapmış olduğum kişisel röportaj.

[105] https://www.star.com.tr/cumartesi/Ezânin-sirri-ruya-makaminda-haber-1423515/

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN HAKKINDA ÇEŞİTLİ MESLEKLERDEN SAYGIN KİŞİLERİN GÖRÜŞLERİ

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

NEYZEN AHMED ŞAHİN HAKKINDA ÇEŞİTLİ MESLEKLERDEN SAYGIN KİŞİLERİN GÖRÜŞLERİ

ALİ EROL (Bkz. 33 numaralı dipnot.) (Neyzen Ahmed Şahin'in Ortaokul Arkadaşı)

Neyzen Ahmed Şahin benim hayatta yakın olduğum, samimi olduğum, kendimi yakın hissettiğim en iyi arkadaşlarımdan birisidir. Onunla olan yakınlığımız, tanışıklığımızın eskiliği, mazinin derinliklerine kadar dayanır. Genç yaşlarda İmam-Hatip Ortaokuluna başladığımızda Ahmed'le aynı sınıftaydık, aynı sınıfta okuduk. Tabii onun müziğe olan yatkınlığı çok ileri boyuttaydı. Güzel Kuran-ı Kerîm okurdu. Sesi de güzel. Resme karşı da ilgili… Çok iyi resim yapar, karikatür çizer, çizgi romanlar yapmaya çalışırdı. Hatta 15 yaşında çizmiş olduğu bir Fatih Sultan Mehmet'in portresi var. Orijinali de bendedir. Benim de müziğe karşı ilgim vardı. Böylece Ahmed'e kendimi yakın hissettim. Sınıf arkadaşı da olunca okul dışında birbirimize gider gelirdik. Böyle devamlı bir birlikteliğimiz olmuştur.

Ahmed Şahin şahsiyet olarak çok kaliteli, çok saygıdeğer, çok değerli, beyefendi birisidir. Ben de müzikle uğraşan birisi olduğum için kendimden emin bir şekilde söylüyorum, sanata yatkınlık anlamında Türkiye'nin yetiştirmiş olduğu en usta müzisyenlerden birisidir.

Ben Ahmed'i Klâsik Türk mûsikîsi, tasavvuf mûsikîsi ve Mevlevî mûsikîsi alanında yaşayan en büyük usta olarak görüyorum. Ahmed sanatkâr ruhlu, çok iyi niyetlidir. Bizim İmam- Hatip Câmiasından zaten öyle bozuk düzen insan pek çıkmaz. Ahmed aynı zamanda inancı bütün, mâneviyata değer veren, sanata önem veren, insanlık-arkadaşlık ilişkilerine çok önem veren, menfaati asla düşünmeyen bir kişiliğe sahiptir. İnsan olarak, şahsiyet olarak çok takdir ettiğim birisidir.

Bizim zamanımızda ortaokul lise yıllarında, dersin haricinde sanat kolları vardı. Meselâ gezi, spor, izcilik, müzik, sağlık vb. gibi kollar vardı. Bizim sanata yatkın olmamız nedeniyle öğretmenlerimiz bizi müzik koluna yönlendirdiler. Yani Allah da yardım etti. Bizim müzikte çok başarılı bir hocamız vardı, Zekâi Kaplan (Bkz. 30 numaralı dipnot.) Onun öğrencisi olduk; ilk dersimizi, ilk eğitimimizi ondan aldık. Müziğe yakınlığımız, yatkınlığımız böylece başlamış oldu. Sonra Konya'da Sadreddin Özçimi (Bkz. 35 numaralı dipnot.) hocamız önderliğinde belediye korosu kuruldu. Konservatuvar hükmünde bir yerdi. Hocayla tanışmamız nedeniyle Ahmed'le beraber lise yıllarında ney eğitimine de başlamış olduk. Daha sonra Türkiye'de 1980'de Kenan Evren ihtilali oldu. Bu darbeyle birlikte belediye bu çalışmalara son verdi ama biz yine hocamızın evinde meşk usûlü toplanmaya başladık. Lise bitince Ahmed bana "Ben İstanbul'a İTÜ Devlet Konservatuarı'na girmek istiyorum, beraber gidelim" dedi. Konservatuar sadece İstanbul'daydı eskiden, başka bir şehirde yoktu. Ben de "çok isterim ama ben gidemem, benim maddi durumum iyi değil, dışarıda okuyacak kadar ailem destek olamaz bana" dedim. Ahmed gitti. Konservatuar özel yetenek sınavına tabi tutuyordu. Haberleştik, iyi bir dereceyle kazanmış konservatuarı. Ben de burada Selçuk Üniversitesi İşletme bölümünü kazandım. Ben işletme okudum, Ahmed konservatuar okudu, Ahmed'le ayrılmış olduk.

Eskiden tabi cep telefonu yoktu, ev telefonu da herkeste yoktu, Ahmed'le mektuplaşıyorduk. Yani her hafta, on günde bir, en geç ayda bir mektuplar yazardık birbirimize. Aşk mektubu gibi özenirdik mektuplara. O mektupları hâlâ saklarım hatıra olarak. Hatta geçen mektuplara bakarken Fatih'in portresini gördüm, okuldayken öğrenciyken 15- 16 yaşlarındayken almışım ben onu benim olsun diye. Küçüklük fotoğraflarımız filân var. Ahmed'le olan bu birlikteliğimiz ara vermeden devam etmiştir.

Ahmed İstanbul'da iyi ustalardan eğitim alıyordu, ney dersi alıyordu. Annesi ve babası burada olduğu için buraya geldiği zamanlarda ben; "Yahu neler öğreniyorsunuz? Neler yapıyorsunuz?" diye soruyordum, ondan bilgi alıyordum. Ben de kendimi bu şekilde yetiştirmeye çalışıyordum. Fakat tabi Ahmed işin merkezinde idi. Sonra konservatuvar bitti. Konservatuar biter bitmez Ahmed TRT İzmir Radyosu sınavını kazandı radyo sanatçısı oldu. Üç sene İzmir'de çalıştıktan sonra TRT İstanbul Radyosuna geçiş yaptı. Hâlâ üç-beş günde bir ararız birbirimizi. O arar, ben ararım. Ailecek de çok iyiyiz, artık akraba gibi olduk. Onun çocukları da "Ali Amca" diye hitap ederler bana, sağ olsunlar çok saygı duyarlar, bizim çocuklar da saygı duyarlar tabi Ahmed'e. Bu şekilde samimiyetimiz hep devam etti. Birlikte çok anımız var, bir tanesini paylaşmak isterim:

Ben Ahmed'e göre biraz daha tez canlıyım. Yani Ahmed bir şeye iyice vakıf oluncaya kadar bekler, acelesi yoktur. Ben de aceleciyimdir, oluversin bitiversin diye düşünürüm. On beş sene önce beraber yurt dışına gittik, Avustralya'ya. Uzak bir yer, yirmi saat havada geçiyor. Radyodan sanatçılar vardı, rahmetli Kâni Karaca vardı. Melborn Şehri'nden Sidney'e gideceğiz, mesafeler uzak orada. O ikisinin arası uçakla dört saat sürüyor. Burada Türkiye'nin her yerine bir saatte gidilebiliyor uçakla. Dediler ki;

- Arkadaşlar 11'de otobüs gelecek, hava alanına götürecek bizi. Saat 11'de otelde, aşağıda toplanalım.

Biz daha bir saat var dedik. Karşıda da Dünya Ticaret Fuarı gibi bir yer var. Ülkelerin kültürel eşyalarını sergiliyorlar orada hediyelik eşya gibi. Otuz- kırk ülke var neredeyse. Biz de belki ilginç bir şeyler buluruz, alırız, araba gelinceye kadar bir bakalım, gezelim diye düşündük. Oranın birçok kapısı varmış. Biz gittik, giderken de yollara bakıyorum, büyük apartmanlar var. Bizim buradaki gibi yollar belirgin değil, hepsi birbirine benziyor. Çok fazla levha yok, binalar da yüksek olduğundan uzağı

göremiyorsunuz. Tramvay yoluna yakın bir de metro girişi vardı otelin orada. Yolu buluruz dedik, gittik. Geziyoruz reyonları. “Hadi Ahmed, hadi Ahmed” diyorum. “Bir dakika” diyor Ahmed başka şeylere bakıyor. Düğme, boncuk filan... “Yahu Ahmed, gidelim çabuk dolaşalım vakit yok, diğer şeylere de bakalım bir sürü tezgâh var” dedim. “Yahu tamam" filan diyor. Ben birkaç tezgâh gidiyorum. Arkama bakıyorum, o hâlâ oyalanıyor. Bir an önce bakalım istiyorum ben de. O başka şeylere bakıyor ben başka şeylere… “Ben gidiyorum ya!" dedim. Kendim dolaşmaya başladım. "Ahmed’le buluşamazsak şuradaki kapıdan çıkarım, giderim" diye düşündüm. Sonra ben çıktım ama benim de yol hâfızam iyi değildir, bulamadım yolu. Nereye geldiğimi şaşırdım, arıyorum tarıyorum, otelimizi bulamadım bir türlü. Tramvay vardı ama o da yan sokaktan geçiyormuş. Her yerde varmış, her yere gidiyormuş. “Eyvah!” dedim, birisine sorayım. Pek soru sorma âdetim yoktur, üstelik de İngilizce. Liseden kalma çat pat İngilizcemle düşünüyorum nasıl sorabilirim diye. Birisini gözüme kestirdim ona sordum.

- I am sorry. Where is the Medina Hotel? Dedim.

- I don’t know, dedi.

Tarif ettim adama, yanında tren istasyonu vardı diye. Tarif etti bu sefer, “doğru git” dedi. Yürüyorum ama hiç tanıdık gelmiyor. Kime sorduysam Medina Hotel deyince bilemiyor ama tren istasyonu deyince daha ileri gitmem gerektiğini söylüyor. Meğer bir tren istasyonu müzesi varmış. Beni oraya yönlendiriyorlarmış. Otobüs saati yaklaşıyor, cep telefonu yok tabi o zamanlar. Yahu ne yapacağım ben, nereye gideceğim diye düşündüm o an, bir tedirginlik bastı. Sonra birisini gördüm. Genç, güvenlikçi gibiydi. Ona selam verdim. O da:

- Müslüman mısın? Dedi.

- Evet, Müslümanım” dedim.

- Ben de Müslümanım” dedi.

- Oo, kardeş, filan dedik.

Mısırlıymış. Ben de Türk olduğumu söyledim. Kaybolduğumu anlatmaya çalıştım. Otelin yerini söyledim, orayı bildi o şahıs, “çok uzaklaşmışsın” dedi. Bir taksi durdurduk. Otelin kartını çıkardım, adresi gösterdim. Acemi gibi de durmak istemiyorum. Taksici “Okey okey” dedi. Gidiyoruz, gidiyoruz ama başka bir yere gidiyoruz. Şehrin dışına çıktık. Yüksek binalar bitti tek katlı bahçeli yerlere geldik. “Burası değil” diyorum adama, kızıyorum. O da kartı gösteriyor burası diye. “Sen bana güven ben seni götüreceğim” dedi. “İyi tamam” dedim. Beni götürdü, en son bir yerde birden durdu, “burası” dedi. Baktım Medina Otel yazıyor orada ama şehrin dışında. Üç katlı bir yer, bizimki yirmi katlıydı. “Burası değil” dedim. “Şehir merkezinde, büyük bir bina yanında metro girişi var” dedim. O zaman anladı neresi olduğunu ama saat geçti artık, 11 de buluşacaktık 11.30 oldu. İçim içimi yiyor. Şimdi onlar giderlerse ben nasıl gideceğim diye düşünüyorum, ekibiz çünkü. Velhasıl adam anlayınca sevindim, beni doğru yere götürdü. Otelin önüne geldi, herkes otobüslere binmiş beni bekliyor. Ahmed çıktı “Neredesin yahu ?” dedi.

“Yahu sus, konuşma! Kayboldum senin yüzünden!” dedim. “Ben valizi aldım haydi gel” dedi. Böyle bir anımız var Ahmed’le. Çok anımız var da aklıma bu geldi. Bizim birlikte yurt içi, yurt dışı çok konserimiz olmuştur. Ben Konya’da her yıl "40 Ney Konserleri" adı altında konser düzenlerim. Ahmed’i de çağırırım, sağolsun gelir; hem sesiyle, hem sazıyla bize destek olur. Yani hayattaki en yakın arkadaşlarımdan birisidir.

Onu şöyle tarif edeyim. Yaratılış itibariyle gerçekten Allah Teâlâ onu sanatkâr olarak yaratmış. Ahmed’in herkesin algılayamadığı, düşünemediği bir boyutta algılama, görme kabiliyeti var. Meselâ yeni yapılmış bir Câmiye biz de bakarız, devasa minâreleri, kubbesi vardır. Mîmârisine bakarız, "yahu ne güzel yapılmış." deriz. Ahmed ona bakar, değişik bir boyutunu görür ve derim ki “Evet ya, Ahmed haklı.” Meselâ "şu minâre, şu minârenin ebatından farklı yapılmış, şu minâre şu minâreyle uyum

sağlamamış" gibi bir hatayı görür ve sonradan araştırırım gerçekten de öyledir. Onun bakış açısı çok farklı. Bir çiçeğe bile baksa "şu çiçekteki renk şöyledir" diye anlatır. Biz çiçek deyip geçeriz ama onun baktığı boyut farklı olur. Ben iki ses arasındaki farkı bazen çok hissedemiyorum. Meselâ müzikte bizim "koma" dediğimiz farklar var. Do ile Re arasında dokuza bölünmüştür, dokuz koma deriz. Onun bir koma, yarım koma farkını herkes hissedemez. Ahmed hisseder, bir koma daha pes ya da tiz bile olsa bunu anlar ve ifade eder. Ben dinlerim ama ayırt edemem onun kadar, Ahmed onu o kadar net görür ki. Bir resme, bir hat sanatına baktığı zaman da oradaki hatayı görür, derinlemesine bakar. Anlamak için işin içinde olmak lâzım biraz da. Bu Cenâb-ı Hakk'ın bir lütfu, sıra dışı bir arkadaş. Böyle kişilerin el üstünde tutulması lâzım, böyle kişilerden istifade etmek, onlara değer vermek lâzımdır. Onu konuştursanız bir olayı öyle değişik boyutlarından anlatır ki hayranlıkla dinlersiniz. Neyi anlatırsa anlatsın, ağzım açık dinlerim ben, çok dolu bir arkadaş.

Dînî konularda da Kur'ân-ı Kerîm konusunda da çok üstün yeteneklidir, iyi hâfızları taklit ederdi. Ustalık, taklitle başlar. Öğrenci mutlaka ustasını takip ve taklit etmek zorundadır. O taklit, seni mutlaka bir yere ulaştırır. Bu taklitçilik değil, ustanın yolunu izleyerek, yaptığının aynısını yaparak bir yere ulaşmaktır. Ahmed bunları hep yapmıştır. Kur'ân-ı Kerîm okuyuşunda da Türkiye'de onun eline su dökecek çok az insan vardır. Kur'ân-ı Kerîm asıl mesleği olmamasına rağmen kendisini bu konuda çok geliştirmiştir. Mustafa İsmail, Minşavî gibi Mısırlı-Türk hâfızların kıraatleri ve okuyuş şekilleri hakkında, makamsal olarak da araştırmaları ve bilgisi vardır.[106]

[106] Neyzen Ahmed Şahin'in ortaokul arkadaşı Ali Erol ile Konya'da kendisine ait ney atölyesinde 25 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

ALİ TAN[107] (Neyzen Ahmed Şahin'in Öğrencisi ve Meslektaşı)

Değerli Hocam, Ağabeyim, Üstâdım Ahmed Şahin ile 1999 yılı ekim ayında Hekimoğlu Ali Paşa Kütüphanesi'nde tanıştım ve talebesi oldum. Tanışmadan önce kendisini kayıtlardan sıklıkla dinlerdim. 2000 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'nı kazanarak Kutbü'n-nâyî Niyâzi Sayın'ın (Bkz. 41 numaralı dipnot.) talebesi oldum. Konservatuardan mezun olduktan sonra değerli hocam Ahmed Şahin'e refakat etmeye başladım. Hâlâ ilk günkü heyecanla hocamızın sahnesinde yer almaya; onun üslûbunu yakından temaşa etmeye devam etmekteyim.

Hocam, sadece mûsikîde örnek alınması gereken biri değil, aynı zamanda şahsiyetiyle de örnek bir sanatkârdır. Sanatını icra ederken ortaya koyduğu üslupta, geleneğin derin izlerinin yanı sıra onun gönül dünyasından kopup gelen ve sizi içinde bulunduğunuz zamandan ve mekândan alıp götüren hususiyetler vardır. İcraları bizler için her zaman ders mahiyetindedir. İcrada oluşan hataları düzeltmek için -sanatkârları- uyarırken kullandığı lisan her mûsikîşinasın bilmesi gereken bir incelikte olmasına rağmen günümüzde unutulmuştur.

Hocamla geçen on dokuz yılda birkaç kitaplık hatıramız olmuştur diyebilirim. Bu hatıralardan unutamadıklarımdan birini aktarayım desem içinden seçmekte zorlanırım. Fakat genel bir tablo aktarayım. Hocamla yurt içinde ve yurt dışında sahne aldığımız zaman birlikte geçen günlerin hepsi önemli hatıraları barındırır. Bunların hepsine tepeden bakacak olur isek hepsinin içerisinde mütevazı, sanatını gönülden icra

[107] "Ali Tan 1981 yılında İstanbul, Fatih'te dünyaya geldi. Lise öğreniminin ardından Hekimoğlu Ali Paşa Türk İslâm Sanatları Kütüphanesi'nde, TRT Sanatçısı Neyzen Ahmed Şahin hocamla tanıştı ve kendisinden ney dersleri almaya başladı. 2000 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı'nı kazanarak Kutbü'n-nâyî Niyâzi Sayın'ın talebesi oldu. 2004 yılında İTÜ TMDK Temel Bilimler Bölümü'nü bitirdi ve aynı yıl İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Yüksek Lisans Programını kazandı. Yüksek Lisans eğitimine devam ederken 2007 yılında İTÜ TMDK Çalgı Bölümü'ne asistan olarak atandı ve 2008 yılında "Niyâzi Sayın'ın Ney Tavrında Perde Pozisyonları" başlıklı tez ile Yüksek Lisans eğitimimi tamamladı. 2012 yılında "Ney Açkısının Tarihi ve Teknik Gelişimi" başlıklı çalışmasıyla "Doktor" unvanı aldı. Aynı yıl İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sanat, Tasarım ve Mîmârlık Fakültesi'ne Yardımcı Doçent olarak atandı ve Türk Mûsikîsi Bölümü'nün kuruluşunda görev aldı. 2013 yılında Yorumculuk alanında "Doçent" unvanı aldı. Ney açkısı, icra ve nazariyat konuları üzerine çalışmaktadır." 21 Şubat 2018 tarihinde yapmış olduğumuz görüşme sonrasında Ali Tan'ın göndermiş olduğu mail.

eden, kendini öncelemeyen, maddi ve mânevi hırsların çok uzağında, "dedikodu" gibi günümüzün önemli kelimelerini asla meşk etmemiş bir abidevi şahsiyeti görürüz.[108]

Doç. Dr. EMİN IŞIK (Bkz. 103 numaralı dipnot.) (Marmara Üniversitesi İlâhîyat Fakültesi mezunu, yazar.)

Çağımızın Dede Efendisi… Ahmed Şahin ile tanıştığımız dönemde kendisi İstanbul'a yeni gelmişti, konservatuar talebesiydi. İlk tanışmamız diş hekimi Yumuşhan Günay beyin eski muayenehanesinde oldu, 1981 yılıydı sanıyorum. Daha sonra birçok yerde görüştük; konserlerde, radyoda, televizyonda…

"Ehli dil birbirini bilmemek insaf değil." diyor Nef'i. Ben mûsikîyi seven birisiyim. Mûsikî ile olan birisiyim. Birisi bir name söylerse gider ilgilenirim. Ahmed Şahin çok güzel Kur'ân okur, kurra gibi okur. Hâfız değildir ama hâfızlardan daha güzel kuran okur… İyi bir neyzendir, iyi bir okuyucudur. Yani dînî ve la dînî mûsikînin bütün formlarını bilir. Ezân okur, kâmet eder, Mevlîd okur, kasîde okur, Gazel okur, şarkı okur, İlâhî okur, besteli bestesiz bütün formlarda okur. Kâni Karaca gitti, biz onunla teselli buluyoruz. Kâni'nin yerini belki bütünüyle değil ama %70-80 dolduruyor. Buna da şükrediyoruz. Büyük bir kabiliyet, ciddi çalışıyor. Bütün öğrendiklerini öğretmeye çalışıyor, o da büyük bir meziyettir. Yani nereden baksan hakkıyla bir adam, adam gibi adam! Çok severim kendisini, ama sevdiğim için böyle söylemiyorum, ben gerekirse sevdiklerimi de eleştiririm. Ama Ahmed Şahin öyle birisi değil. Mesleğinin ehli ve hakkını veriyor. Hiç de boş durduğu yok, konser ise konser, çalışmaysa çalışma. Boş kaldığı zamanlarda da beste yapıyor. Mesleğini bütün yönleriyle icra eden başka kim var şimdilerde?

Bizim bir İbrahim var. İbrahim Efendioğlu, o da öyledir, iyidir. O da Bursa İlâhîyat fakültesinde dînî mûsikî hocasıdır. O da Niyâzi Sayın'ın öğrencisidir. İyi bir neyzendir o da. Dînî bilgisi, Kur'ân bilgisi de var. Bizim mûsikîmiz hâfız mûsikîsidir.

[108] 21 Şubat 2018 yılında yaptığımız görüşme sonnrasında Ali Tan'ın göndermiş olduğu mail.

Bizim mûsikîmiz hâfızlar ve zakir başları ile tekkelerde ve Câmilerde gelişmiştir. (Dede Efendi, Zekâi Dede gibi) Dînî mûsikîyi bilmeden mûsikîde bir yere varmak olmaz. Bizim konservatuarımız yok. Konservatuar yerine geçecek Enderûn'umuz var. Ama orada da dînî mûsikî var, hepsi Enderûn'dan yetişenler. Sarayda terâvih kıldıranlar ya müezzindir ya imamdır yahut orada neyzen başıdır. Bir de bizim mûsikîmiz meşk mûsikîsidir. Notanın daha kaç günlük ömrü var? "Hamparsum" hangi tarihte yaşamış? 1700'lerin sonunda yani 200 senelik ömür. Peki, Abdulkadir Merâgî'den (d. 1360 - ö. 1435) buraya bu mûsikî nasıl geldi? Sözlü geldi, nakil yoluyla geldi. Belki birçokları unutuldu ama kalanları yetiyor…

Bizim mûsikîmiz meşk mûsikîsi, daha çok dînî kökenli yani… Kuran okuyarak, İlâhî okuyarak, Ezân okuyarak, insan sesine dayalı olarak gelişmiştir. Bizde alet (çalgı) insan sesine yardımcı olsun diyedir. Batı mûsikîsinde aletler esastır. İnsan sesi çok azdır onların eserlerinde. Yani onlar eserlerinde insana yer vermiyorlar, çok değer vermiyorlar. Onlar ibadetin zamanının geldiğini çanla ilan ediyorlar, biz Ezânla, insan sesiyle ilan ediyoruz. Bu aynı zamanda insana verilen değeri de gösterir. Mûsikî insanla başlıyor, ahlâkla, insani değerlerle başlıyor. Her yerde insan önde ve öncelikli olarak karşımıza çıkıyor. İnsan sesi esastır, saz onun yardımcısıdır. Akordu sağlamak, araya nağme, neşe katmak içindir. Daha doğrusu okuyucuya şevk vermek içindir. Ben Ahmed için metihten başka bir şey söyleyemem. O bizim medarı iftiharımızdır. Kendisiyle iftihar ediyoruz, övünüyoruz, Allah onu milletimize bağışlasın.

Ahmed bütün mûsikî konularında hem icra olarak hem de neyzen olarak en iyilerinden birisidir. Hem mûsikî bakımından hem nazari bakımdan hem de icra bakımından kendisini hayli yetiştirmiştir. Birçokları nazariyatı bilir, icrası eksiktir ya da icrası vardır ama nazariyat eksiktir. Hepsini bir arada götürebilen Bekir Sıdkı Sezgin, Münir Nurettin Selçuk gibi çok az kişi vardır.

Ahmed Şahin'le birçok anımız vardır. Misal verecek olursam 2017 yılında "Dinle Ney'den" adıyla üç tane program yaptık, program kayıtları ondadır. Programların ikisini Altunizade'de, bir diğerini de Bağlarbaşı'nda yaptık. Onun seçtiği eserlerin mânâlarını anlattım. Hatta birinde ben de okudum, birlikte kasîde okuduk.[109]

ERAY CİNPİR[110] (Ahmed Şahin ile aynı atölyede solfej, nota, bona dersleri vermektedir.)

Benim Ahmed Şahin'le tanışmam çok eski olsa da, Ahmed Hoca'nın benimle tanışması yenidir. Çünkü benim mûsikîye merak sardığım ilk yıllarda Ahmed Hoca dışında klâsik mûsikî, tasavvuf mûsikîsi ve gelenekli tasavvuf mûsikîsi eserlerini icra eden kimse yoktu. Bunların albümünü yapan, televizyonlarda, Ramazan programlarında, iftar programlarında okuyan bir tek Ahmed Hoca vardı, hepimiz onu dinlerdik; hem okuyuşunu, icrasını hem de ney icrasını...

"Ezân" diye bir albümü vardır. Orada formları, Ezânları, sâlâları örnekler. Küçükken dînî mûsikîyi, Câmi mûsikîsini hep ondan dinleyip çalışırdım. O zaman tanımazdım Ahmed Hoca'yı. Ney icrasından da aynı şekilde istifade ettim. "Şah-ı Devran" diye bir albümü vardır, oradan da taksimlerini dinleyip, o taksimlerde yaptığı cümleleri taklit etmeye çalışırdım küçükken. Sonra yaklaşık üç dört yıl önce Üsküdar'da bir sanat sezonu açılış konseri oldu. Hoca'nın da beni tanıması biz orada aynı sahneye çıkınca oldu. Yoksa daha önceden de tanışıyorduk ama çok samimi değildik. Konya'dan, Bursa'dan ben konserlerine gidip çıkışta yanlarına gidip ellerini öpüyordum ama samimi olmamız daha çok o konserden sonra oldu. O konserde aynı sahneye çıktık, Fatih Câmii müezzini Bekir Büyükbaş ile birlikte farklı eserler, sâlâlar

[109] Neyzen Ahmed Şahin'in arkadaşı ve meslektaşı Doç Dr. Emin Işık ile Balaban Tekkesinde 26 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

[110] 1991 yılında Bursa'da doğdu. 2009 yılında Konya Selçuk Üniversitesi Konservatuvarı'nı kazandı. Gazi Üniversitesi'nde Yüksek Lisans yaptı. Gazi ve Selçuk Üniversiteleri'nde öğretim elemanlığı yaptı. Neyzen Sadreddin Özçimi gibi birçok usta isimle çalıştı. TRT de birçok televizyon programında solistlik ve sunuculuk görevi üstlenmiştir. Müzik hayatına Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Araştırma ve Uygulama Topluluğu'nda misafir ses sanatçısı olarak devam ediyor. Neyzen Ahmed Şahin'in Meslektaşı Eray Cinpir ile Dinle Neyden Ney Atölyesinde 23 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

okundu. Hatta ben de Mehralı Bey Ağıtını okudum. Bizim asıl samimiyetimiz orada oldu. Bu atölyeyi açtıktan sonra, bizi layık gördü- Allah razı olsun- "Burada solfej dersi verir misin?" dedi. Teklifini kabul ettim ve atölyede nota, bona, solfej dersleri vermeye başladım. Konservatuar mezunu olduğum ve konservatuarda da öğretim elemanlığı yaptığımdan dolayı böyle bir şey söyledi bana, ben de seve seve kabul ettim tabi. Ondan sonra beraber çalıştıkça daha da samimi olduk.

Daha sonra İstanbul'a taşındım. O aralar zaten Konya Türk Tasavvuf Müziği Topluluğu'nda misafir ses sanatçılığı yapıyordum. Orada daha çok, tasavvuf müziği topluluğu olduğu için, Mevlevî ayini vb. geçiyorduk. Sonra Kültür Bakanlığı'nın İstanbul'da Türk Müziği Araştırma ve Uygulama Topluluğunda başladıktan sonra buraya taşındım. Böylece Ahmed Hoca ile daha samimi bir ilişkimiz oldu, Allah razı olsun. Hocamızı daha yakından tanıma imkânı buldum.

Bizim müziğimizde şöyle bir şey vardır; Klâsik Türk Müziği üstatlarının sanatlarını, icralarını önce dinleyip hayran olursunuz. İcra ettikleri sanat o kadar büyüktür ki, kendi kişilikleri de, karakterleri de yaptıkları sanat kadar büyük zannedersiniz. Onları özdeşleştirirsiniz, bağdaştırırsınız kafanızda. Sonra da tanımaya başladıkça, o insanların içine girdikçe, yaklaştıkça, hayal kırıklığına uğrarsınız. Adam öyle bir okuyordur ki zannedersiniz her mânâda mükemmel, ama bakarsınız ki günlük hayatında aksi biridir. Yani bu onu küçültmez ya da büyültmez belki ama siz hayal kırıklığına uğrarsınız, herhangi bir sanatı icra eden birisi olabilir bu. Yaklaştığınız ve içine girdiğiniz zaman, samimi olduğunuz zaman, alışverişleriniz olduğu zaman, beraber iş yaptığınız zaman, hayal kırıklığına uğrarsınız. Ahmed Hoca'da bunun tam tersi oldu bende. Ben Ahmed Hoca'yı gözümde çok büyütürdüm, tanıdıkça daha çok büyüttüm! Yani yakınına geldikçe, tanıdıkça, samimi oldukça, muhabbetim, hayranlığım ve sevgim daha çok arttı. Çünkü aslında Ahmed Hoca'nın sanatından daha üstte bir kişiliği ve karakteri var bana göre. Yani onu da diğer çoğu sanatçıdan, çoğu

müzisyenden, çoğu ustadan ayıran en önemli özelliği budur bence. Hatta icra ettiği sanat karakterinin, insaniyetinin, güzelliğinin bir yansıması olabilir.

Onun haricinde okuyuşta ve başka birçok alanda hiç kimsede olmayan bir merak var hocamızda. Kaç yaşından sonra tornaya başladı meselâ. Sadece müzik ile alakalı değil genel olarak meraklı, ilgili bir şahsiyet. Şu an elli küsur yaşında motor sürmeye başladı. Bu hususta hepimizin piri Sadreddin Özçimi (Bkz. 35 numaralı dipnot.) hocamızdır. Sadreddin Özçimi hocamız motor kullanıyordu; küçüklükten beri kullanıyormuş. Bir gün beraber gezerken Ahmed Hoca "Ya ben de kullanayım." dedi. Daha önce hiç motora binmişliği, motor sürmüşlüğü olmasa da elli yaşından sonra gitti, motor eğitimi ve ehliyeti aldı ve şu an çok güzel motosiklet kullanıyor. Motor kullanmak araba kullanmaya göre çok daha zor olsa da buna merak sardı ve yaptı. Aynı şekilde torna da öyle...

İçinde mâneviyat olan daha birçok şeye ilgisi var Ahmed Hoca'nın. Zamanında hat yazmış, okuyuculukla alakalı her mânâda zaten meraklı. Bu merak da ona şunu getirmiş bence; genellikle bizim müziğimizde okuyucular hep bir alanda yeterli görür kendini. Okuyucu kelimesi çok geniş bir mânâdadır, sadece şarkı söyleyen mânâsında söylemiyorum. Bir kâri sadece Kuran-ı Kerîm okur, bir Mevlîdhan sadece Mevlîd okur, bir müezzin sadece müezzinlik yapar, bir şarkıcı sadece şarkı formunu icra eder, bir klâsik okuyucusu ağır semâî icra eder, bir türkücü sadece türkü icra eder. Yani bunların hepsi böyle kendi içerisinde ayrılmıştır. Kuran-ı Kerîm okuyan insan şarkı okuduğu zaman şarkıyı Kur'ân gibi okur; harfler de öyle çıkar, sesi de öyle çıkar, çünkü tavır dediğimiz şey sesin çıkış yerinden itibaren başlayan bir şeydir. Şarkı okuyanlar da Kuran okudukları zaman şarkı okur gibi Kuran okurlar. Hepsinin kendine has bir tavrı, tarzı vardır.

Eski Tambûri Mesut Cemil Bey'in (d. 1902 - ö. 1963) bir radyo konuşmasında Gazel için "bizim müziğimiz hâfız müziğidir" der. Hâfızlar hep gazelhânlardır eskiden.

“Ama Gazel okurken bir yerde Kur’ân tecvîdine, Câmi ağzına kaçtığı zaman, o şöhret gölgelenir bir daha da yerine gelmez.” der. Gazel okuyan hâfızlar için çok güzel, usûlü de yerinde, ama aşır okur gibi okuyor derlermiş.

İşte Ahmed Hoca’nın bence diğer okuyuculardan da ayrılan tarafı- sanat cihetinden bunu söylüyorum tabii ki kişilik ve karakter olarak söylemiyorum- her formu icra edebiliyor olmasıdır. Şarkı da söyler Ahmed Hoca, İlâhî de söyler, kasîde de okur, Kur’ân-ı Kerîm de okur. Belki en iyi kâri gibi okuyamaz ama bir müzisyene göre çok iyi Kur’ân-ı Kerîm okur ve bir kâriye göre de çok iyi müzisyendir. Yani böyle çok yönlü bir insandır ve birçok şeyi de merak edip sonuna kadar götürmüştür. Bu da sanıyorum Niyâzi Sayın (Bkz. 41 numaralı dipnot.) hocamızdan almış olduğu bir öğretidir çünkü Niyâzi Sayın hocamız “hangi sanatla uğraşıyorsanız sonuna, dibine kadar gidin.” der.

Zamanında Ahmed Şahin hocamız Türkiye’de çanak anten, uydu vs. olmadığı zamanlarda Kur’ân-ı Kerîm nasıl okunur diye yurt dışından bir çanak anten getirtmiş. Hiç kimsede bir uydu vb. yokken ilk Ahmed Hoca'da varmış. Kendisi Kur’ân okunuşunun farklı tavırlarını merak ettiği için çanak anteni almış. O zaman internet filan yokmuş tabii. Mısır kanallarını çeksin de oradaki Kur’ân-ı Kerîm okuyucularını, Ümmü Gülsüm’leri dinleyeyim diye, o tavrı merak ettiği için çanağı yurt dışından bir sürü paralar verip getirtmiş, uğraşmış, takmış. Mısır ve Arap kanallarını izlemiş. O tavrı da çok iyi bilir zaten. Arap tavrında da çok güzel şuğul okur, kasîde okur. Mısır’daki Kur’ân okuyucularını çok iyi bilir, tahlil etmiştir zamanında. Böyle de meraklı bir şahsiyet, bu yüzden zaten böyle bir sanatkâr çıkmış ortaya. Yani hiçbir şeyi merak etmeyenler gibi "benim adım hıdır elimden gelen budur" dememiş hiçbir zaman, her zaman daha ilerisine bakmış. Hâlâ bir yerde bir şey duyduğu zaman onun nasıl yapıldığını öğrenmek için peşine düşüp onu tahlil etmeye, yapmaya çalışır. Yani aslında talebelikten ayrılmıyor, sürekli kendini bir öğrenci gibi addediyor. Ve devamlı yeni bir

şeyler öğrenmeye yöneliyor ben bunu gördüm Ahmed Şahin'de. Hiçbir zaman artık biz unumuzu eledik eleğimizi astık, bir şeyleri yaptık ve olduk demiyor. Ki bu mevzularda ben Ahmed Şahin'den daha üstte, hatta ona yaklaşmış birisini göremiyorum. Ama buna rağmen hoca devamlı araştırmaya ve merak etmeye devam ediyor. Diğer bütün sanatkârlardan ayrılan en önemli özellikleri budur sanatta. Böyledir yani...

Hoca ile tanıştıktan sonra "Ahmed Şahin ile Meşk" diye bir televizyon programı oldu, TRT Diyanet'te 13 bölümlük bir program. Çekimleri de Eyüp'te Bahariye Mevlevîhane'sinde yapıldı. Orada çekimleri yaparken, bir sunucu vardı. Ahmed Hoca'yla muhabbet ediyor, ona sorular soruyordu. Türk müziğinin formlarından tutun müzikle, sanatla alakalı her türlü konularda sorular… Ahmed Hoca da anlatıyor, açıklıyor ve örnekliyordu. Meselâ sunucu sordu; "Hocam Ezân nasıl okunmalı, Ezân formu nasıl olmalı?" diye. O da açıklamaya başladı; şöyle olursa daha iyi olur, sonra da örnekleyerek okudu Ezânı, bu şekilde okunur diye. Biz de korodaydık; dört tane erkek ses vardı, her sazdan birer ikişer, geniş bir orkestra idik. Bazen İlâhî, bazen Türk müziğinden şarkı, ağır semâî, türkü de okuyorduk. Ahmed Hoca okuyor, biz de arkadan nakaratta eşlik ediyorduk hep beraber. Böyle güzel bir program…

Ahmed Hoca her zaman çok sakindir. Soru sorduğunuz zaman biraz bekler ve gayet sakin cevap verir. Programda muhabbet döndü dolaştı, feyiz gibi daha çok İslâmi ve mânevi konulara doğru gitti. Ahmed Hoca da istiyor ki daha çok formlar üzerinden, bildiği konu üzerinden konuşulsun. Yani öteki tarafı da biliyor ama kendisi halka mal olduğu tarafı için, bir şeyleri açıklamak için orada. Bu yüzden mânevi konular hakkında çok fazla konuşmak istemiyor. Konu döndü dolaştı Bursa'da meşhur bir hikâye vardır, ona geldi. Ulu Câmii yapılıyor, ilk cuma kılınıyor. Somuncu Baba hutbeye çıkıyor ve Fatiha'nın şerhini yapıyor, yedi tane falan. İlkini herkes anlıyor. İkincisini bazı kimseler, üçüncüsünü yine bazıları, dördüncüsünü sadece ulemalar falan derken en sonuncusunu hiç kimse anlamıyor. Sunucu bu hikâyeyi anlattı, hocam böyleymiş diye.

“Fatiha’nın o tefsirinde İlâhî sır yatarmış” dedi. En son döndü ve “hocam, nedir bu İlâhî sır?” dedi. Ahmed Hoca durdu, beş saniye filan geçti yanlış hatırlamıyorsam. Hepimiz pürdikkat hocaya bakıyoruz ne diyecek diye, çünkü ağır bir konu. Hoca durdu kafasını önüne eğdi, birazcık bekledi sükûnetle… Sonra kaldırdı başını, “Ne bileyim yahu ben!” dedi. Biz gülmeye başladık. “Yahu onu evliyalar anlamamış, ben nasıl anlayayım? Onu anlasam burada ne işim var? Sen bana müzik sor, makam sor… Bunları niye soruyorsun? Bunları evliya anlamamış ben nasıl anlayayım” dedi. Yani hiç kıvırmadı. Bilmediği zaman, bilmiyorum der, bir cevap vermek zorunda hissetmez kendini.

Ahmed Hoca böyledir yani, çok dürüst ve dobradır. Hiçbir zaman, burada bu kadar adam var, programda benim programım, buna bir yanıt vermeliyim gibi bir endişe gütmez. Hiçbirimiz bunu yapamıyoruz işte. Böyle bir anımız var Ahmed Hocayla.[111]

HÜSEYİN KUTLU[112] (Hattat, Ahmed Şahin’in Yakın Arkadaşı.)

Ben Hekimoğlu Ali Paşa Câmii’nde görev yaparken İzmir’den bir müezzin efendi tayin olup gelmişti bize Kâzım Korucu. Ahmed Şahin hocayla İzmir’den tanışıyorlarmış. Bu vesile ile Ahmed Hoca gelmiş oldu Hekimoğlu Ali Paşa’ya ve orada tanıştık. O beni daha önceden duymuş ama tanışmamız Hekimoğlu Ali Paşa Câmii’nde oldu. Ahmed Şahin’in neyzen olduğunu söylediler. Konya’da bulunmuş, Konya’da görev yapmış. Sadreddin Özçimi’den (Bkz. 35 numaralı dipnot.) ney dersleri almış.

[111] Neyzen Ahmed Şahin’in Meslektaşı Eray Cinpir ile Dinle Neyden Ney Atölyesinde 23 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

[112] Hattat Hüseyin Kutlu 1949 yılında Konya'da doğdu. 1968 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'ne kaydoldu. Tahsilini sürdürebilmek için 1968-1972 yılları arasında Diyanet İşleri Başkanlığı Eskişehir Mihaliççık Merkez Vaizliği ile göreve başladı. 1974 İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. Aynı yıl Hâmid Aytaç’dan sülüs-nesih yazı icâzetnâmesi aldı. Ayrıca Uğur Derman Bey’den ta'lik meşk etti. 1976-2002 yılları arasında Hekimoğlu Ali Paşa Câmi imam-hatipliği görevinde bulundu. 2002 yılında emekli olduktan sonra "İslâm medeniyetinin merkezi olarak Câmi" projesini, aynı çatı altında hizmet veren Biksad Sanat Atölyesi'nde devam ettirmektedir. Hüsni hat, sanat seminerleri ve Osmanlı Türkçesi hocalığı yapmaktadır. Yurt içi ve yurt dışı birçok mîmari eserde imzası bulunmaktadır. 1975'den beri 81 öğrencisine icâzet verdi. Bu öğrenciler şu anda hat sanatı vadisinde hizmet vermekte ve öğrenci yetiştirmektedirler. Neyzen Ahmed Şahin’in Arkadaşı Hattat Hüseyin Kutlu ile Kanlıca’daki Atölyesinde 27 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

Tabii daha sonra samimiyetimiz ilerledikçe Ahmed Bey'in sıradan bir neyzen olmadığını, sadece ney sazını icradan ibaret bir vasfı olmadığını, aynı zamanda sesiyle bizim klâsik tavır dediğimiz şeyi hem anlamış hem de icrasında titizlikle onu uygulayan biri olduğunu zaman içerisinde görmüş oldum. Biz epey bir sene Ali Paşa Câmii'nde terâvihleri hatimle kıldık. Dolayısıyla Ahmed Bey sık sık oraya geliyordu ve müezzinlik yapıyordu, Ezân okuyordu. Hatta şöyle bir espri gelişti çevremizde. Teni itibariyle sarışın olduğu için tabii herkes, bilhassa hanımlar yukarıdan kim müezzinlik yapıyor diye bakıyor, çünkü Ali Paşa büyük bir Câmi. Derken Ali Paşa civarında bir şayia çıktı. "Efendim bir Alman Müslüman olmuş fakat o kadar güzel Kur'ân okuyor, İlâhî okuyor ki, hayret edersiniz!", diye… Böyle bir hatıramız var. Tabii zaman içerisinde çok yakınlaştık. Samimiyetimiz oldu. Bir ara hat da çalışmak istedi ve başladı. Gerçekten çok ciddi bir kabiliyeti olduğunu gördüm. Sonradan da söyledim keşke bırakmasaydın diye ama meşguliyeti çok fazla. Eğer hat konusunda da bir çalışma yapmış olsaydı zannederim sayılı hattatlardan olurdu. Kabiliyeti çok yüksek derecede çünkü birden kavrıyordu. İşte o gün bugün dostluğumuz devam eder.

Bence özellik olarak şunun üzerinde durmak lâzımdır. Popülist olmak diyorlar ya şimdi, insanların hoşuna gidecek şekilde davranıp sevimli, şöhretli insan olmak. Bu siyasette de var, bazı ilim adamlarında da var, sanatkârlarda var. Bu hastalık maalesef kişi hangi meslektense ona zarar veriyor. Çünkü kişi çoğunluğu memnun edeyim, sevimli olayım, onlar nazarında takdir göreyim derken o mesleği hakkıyla icra edemiyor. İnsanlara göre yapıyor ve orada yozlaşma başlıyor. Bu mûsikîde de çoktur. Bazı kişiler klâsik çizgide yürürken insanların buna fazla itibar etmediğini görünce bakıyor ki başka konserlerde binlerce insan var, başlıyor oraya doğru kaymaya. Neden? İnsanların hoşuna gitsin, beğenileyim diye. İşte Ahmed Bey'de bu hiç yok, hiç. Bana göre en büyük özelliği budur. Çizgisini ne pahasına olursa olsun feda etmiyor. İster dinle ister dinleme, ister uyu, ister oyna, gül ne yaparsan yap "bu budur" diyor. Bence

Ahmed Bey'in en önemli vasfı bu... Tavizsiz. Benim de anlayışım bu şekilde olduğu için, orada yollarımız kesişiyor.

Kişiliği çok rahat bir insan, yani o yapacağı şey neyse onu yavaş yavaş kendine has edasıyla, tavrıyla yapar. Hiçbir şeyi aceleye getirdiğini görmedim ben. Karşısındaki istediği kadar acele etse dahi Ahmed Bey o sükûnetini asla bozmaz. Yani çok sakin, yavaş hareket eden bir tabiatı var. Bir şeye çok dikkatle dalar, üstünkörü bakmaz. Ne olursa ona sanki içine girercesine dikkat kesilir, derinliklerine nüfuz ediyor gibi ilgilenir. Kur'ân kıraatiyle alakalı eski hâfızları çok dinlemiş, dinliyor. Hatta sitesine de koyuyor onları. Yani Ahmed Bey günümüzde bizim o kadim mûsikîmizin yaşatılması acısından önemli bir insan. Gerçekten sınırda nöbet bekleyen bir asker gibi, mûsikîmizin muhafazasına fevkalade özen ve hassasiyet gösteriyor. Bunu sadece lafla değil, icrasıyla da yapıyor. İcra ederek, en doğru icra neyse onu takip ederek ve devamlı araştırarak yapıyor. Allah uzun ömür, sıhhat versin. Ben bizim mûsikîmiz için Ahmed Bey'in çok önemli bir insan olduğuna inanıyorum.

Aramızda yaş farklı olduğu için bana çok hürmetli, mesafeli muamelede bulunur. Çok hatıramız var, bizim BİKSAD (Bilim Kültür Sanat Derneği) olarak konserlerimiz oluyordu. Ahmed Bey tabii icra edilmemiş, unutulmuş eserleri icra ederek konserler vesilesiyle insanlara bunları tanıtmak istiyor. Fakat şimdi muhatapları buna hazır değil ki. Yani oraya gelenler bizim hat kursu ya da tezhip kursu alan daha ziyade genç insanlar. Gençler bugün öyle ağır mûsikîyi hazmedemez ki. Ben bazen konserler oldu mu repertuarda ne var diye sorarım, bazen müdahale ederim. Ben müdahale etmeyeyim diye bir konserde repertuarı bana hiç göstermedi. Ancak ağır eserler… Herkes dinlerken neredeyse uyuyacaktı. Ben sahneye seslendim; "Ahmed Bey, yahu biraz da hareketli bir şeyler olsun. Uykumuz geldi" filan diye bir espri yaptım. O da aldı mikrofonu dedi ki; "Efendim, bizim mûsikîmizin tesirini biz şöyle

ölçeriz; eğer uyutuyorsa demek ki tesir ediyordur". Öyle esprili bir şey yaşamıştık. Demek ki insanlar sükûnete eriyor ve rahatlayınca da uykuları geliyor.[113]

HÜSEYİN AKTEL[114] (Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı, Ud yapımcısı.)

Haydarpaşa Meslek Lisesinden emekli öğretmenim, branşım makine. Türkiye'de ilk kez lise seviyesinde enstrüman yapım bölümünü Haydarpaşa Meslek Lisesinde kurdum, hâlâ da devam ediyor. Emekli olduktan sonra aynı hane içerisine yan yana dükkân açmıştım. Daha sonra Ahmed Hoca geldi. Yanımızdaki dükkân boştu, orayı tanıdığım bir arkadaş vasıtasıyla tuttuk ve beraber yan yana komşu olarak çalışmaya başladık. Sonra çalıştığımız yer (bina) büyük bir giyim mağazası olunca orayı boşaltmak zorunda kaldık ve şuan birlikte çalıştığımız Türbe Girişi Sokak'taki dükkânı tuttuk. Buraya taşınalı üç sene oluyor. Yani benim Ahmed Hoca ile tanışıklığım dört ya da dört buçuk sene gibi bir süre.

Ahmed Şahin'i tanıdıktan sonra bazı sanatçıları dinleyemez oldum. Özellikle bazı radyolarda Mevlîd, kasîde okuyanları dinleyemez oldum. Çünkü Ahmed Hoca'nın gördüğüm kadarıyla en büyük özelliği, olması gerekenden taviz vermemesidir. Popülarite kaygısı yok, işini en doğru şekilde yapmaya çalışıyor. Tabi benim bilgim, kültürüm Ahmed Hoca'yı ölçmeye yetmez. Ama dışarıdan bakınca gördüğüm bu. Kesinlikle günlük kaygılarla bu işten para kazanıyım şöhret olayım gibi bir düşüncesi, öyle bir gayreti, niyeti yok. Müziği, sanatı, tamamen olması gereken şekilde yapıyor. Kur'ân okurken de, Mevlîd okurken de, Ezân okurken de, bir Türk müziği eseri çalışırken de böyle. Burada bazı çalışmalar, meşkler yapılıyor. Bazı sanatçılara eserlerin doğru okunması hakkında çalışmalar yaptırıyor. Bana göre en büyük özelliği hem iyi bir

[113] Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı Hattat Hüseyin Kutlu ile Kanlıca'daki Atölyesinde 27 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

[114] Ud yapımcısı Hüseyin Aktel 1954Tokat/Zile doğumludur. Ahmed Şahin ile aynı Atölyeyi paylaşmaktadır. Ud, klâsik kemençe,tambur gibi enstrümanlar yapmaktadır. Zühal Ayşe Kaptan, Hüseyin Aktel Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 23 Aralık 2017.

sanatçı, hem sesi güzel, hem de müzik kabiliyeti gerçekten çok üst seviyede. İyi bir neyzen, birçok neyzeni tanıdım ve bunların içerisinde üst sıralarda olan bir neyzen. Dışarıdan yaptığım gözlem bu şekilde ve onu tanımaktan da gerçekten çok mutluyum.

Aynı zamanda komşuyuz. Küçükyalı'da aynı sokağın aşağı tarafında oturuyormuş, aramızda iki yüz metre mesafe yok. Şimdi ailece görüşüyoruz. Eli bol, gönlü bol… Atölyede bazen özbek pilavı, aşure zamanı da (Muharrem ayı) aşure yaparız. Aşure zamanlarında yüz elli, iki yüz, iki yüz elli kişilik yemekler yaparız. Bunları da kendisi karşılar çoğu zaman, böyle bir insan. Görünüşte belki bazen bazıları farklı değerlendirebilir ama onlar işin dış kısmı ile ilgilenenler, zarfa bakıyor onlar, içindekiyle ilgilenmiyorlar.

Atölyemiz aynı zamanda bir akademi, bir eğitim yuvası gibi. Ahmed Hoca sağolsun aşağıyı çok güzel bir şekilde düzenledi. Burada üst seviyede hocalarımız tarafından Tanbur, klâsik kemençe, solfej, ney, rebab dersleri veriliyor. Ben Meral Uğurlu ve rahmetli Selma Sağbaş'ı çok dinlerdim. Geçenlerde Ahmed Şahin'in hazırlamış olduğu bir CD'yi dinliyordum, Bestenîgâr taksim geçti, Bestenîgâr peşrevini çaldı. Ben bir an sanki Selma Sağbaş şarkı söylüyormuş gibi hissettim. Hatta bunu kendisine de söyledim, neden böyle oldu? Diye sordum. O "tavır" dedi. Aynı tavırla okuyordu. "Önemli olan budur, mûsikîde tavır çok önemlidir" dedi. Ve kendisi de bundan kesinlikle taviz vermiyor. Arabesk kesinlikle okumuyor, okuyanı da pek sevmiyor. Ne olursa olsun ona müsaade etmiyor.

Buradaki talebelerle olan diyalogları gerçekten çok güzel, çok saygılı talebeler var. Ve böyle belli bir düzeni yakalayınca onlarda pek bırakmıyor. Master, doktora yapanlar var. Onlara da bu şekilde yardımcı oluyor. Burada ney yapıyor. Ben aslında makineci olduğum için bazı konularda da torna vs. gibi mekanik işlemlerde ona yardımcı oluyorum. Takım ayarlama, takım bileme gibi konularda bazen problemler çıkıyor, onlara da yardımcı oluyorum. Çünkü benim bir makine geçmişim var, torna

tesviyeciyim aynı zamanda. Dolayısıyla bazen çözüm konusunda yardımcı olmam gerekiyor.

Burada ikimiziz, çoğu zaman ben kalıyorum. Burada tek kalınca da sıkılıyorum biraz. Ahmed Hoca güzel çay yapıyor, kestane yapıyor. Burada pişirip bize ikram etmeyi seviyor. Osmanlı şerbeti dedikleri şerbetten yapıyor. Bunun için özel bir makine bile aldı, ikram etmeyi çok seviyor. Buraya herhangi birisi gelse, biz burada bir şey yiyor olsak ona mutlaka bir şey ikram etmeden göndermez, böyle güzel bir insan. Dedikodu bilmez, dedikodu yapmaz. Kendi işini düzgün yapmaya çalışır. Mûsikîşinaslar arasında bazen sıkıntılar yaşanır, ama onda o yok. Olduğu gibi yaşıyor, göründüğü gibi yaşıyor. Yani içi başka dışı başka değil. Ben birçok kişiyi onun sayesinde tanıdım. Bazı şeyleri Ahmed Hoca'ya bakarak daha farklı, daha iyi değerlendiriyorum.

Burada mûsikî konusunda usta sanatçılarla birlikte Pazartesi ve Perşembe günleri meşk yapılıyor. Ben de onları uzaktan dinliyorum. Büyük eserler icra ediliyor. Böylece ben de Türk müziğini daha yakından ve daha doğru şekilde tanımış oluyorum. Ayrıca talebelere tavır dersi verilmeye başlandı. Ahmed Hoca bunu talebelere söylediği zaman çok büyük bir memnuniyetle "Hocam biz bunu yıllardır bekliyoruz" şeklinde karşıladılar. Perşembe günleri de tavır dersi, Türk müziğini doğru okuma çalışmaları yapıyorlar ben de o çalışmalara katılıyorum ve dinliyorum. Bence Ahmed Şahin Türk müziğinin yetiştirdiği ender insanlardan bir tanesidir, gerçekten büyük bir kabiliyet. Kur'ân okuyuşu, Ezân okuyuşu, mûsikî eserlerini okuyuşu, hem de neyi icra edişi farklı. Onu tanımak da benim için büyük bir mutluluk vesilesi...

Diğer dükkânda çalışırken, Ahmed Hoca beşi çeyrek geçe yahut beş buçuk gibi geldi. O gün de Altunizade Kültür Merkezi'nde Necip Fazıl Kısakürek'i anma günü vardı. Ahmed Hoca "Ağabey" der bana. "Ağabey biraz işim var, akşam beraber gidelim oraya" dedi. "Olur", dedim. Ben yine çalışmaya devam ettim. Daha sonra ne yapıyor

diye şöyle bir baktım. Necip Fazıl'ın "Nur" adlı şiirini besteliyordu. Bir saat gibi kısa bir süre içerisinde, üç sayfa tutacak şekilde şiirin bestesini yaptı. Fotokopisini de ben çektim. Daha önce hazırlanmış bir şey değildi, o anda yaptı. Bir saat içerisinde o şiiri besteledi. Hem de yolda giderken "Ağabey biraz ağır olmuş ama" dedi. Sıradan, günlük bir şarkı besteleme gibi değil; hem makam geçkisi, hem usûlgeçkisi var ve üç sayfa. Daha sonra Altunizade Kültür Merkezi'ne gittik, orada bu eser çalındı. Hüzzâm makamında bestelenmişti, orada okudu. Bu kadar da mûsikîye hakim, usûle hakim birisidir.[115]

KÂZIM KORUCU (Bkz. 83 numaralı dipnot.) (Neyzen Ahmed Şahin'in Yakın Arkadaşı, Müezzin.)

Ahmed, İzmir'e TRT İzmir Radyosu'na tayin olmuş. Ben de o sıralarda otuz üç-otuz dört yaşlarındayım, Hisâr Câmii'nde görevliyim. Hisâr Câmisi İzmir'in en merkezi câmisi; Osmanlı eseri ve bir de meşhur bestekâr Rakım Erkutlu Hoca'nın orada imamlık yapmış olması bu Câmiyi meşhur kılan özelliklerindendir. Ahmed Şahin İstanbul'da konservatuarı bitirince radyo sınavlarına girmiş, İzmir'e tayin olmuş. O zaman İzmir'de biraz yabancılık çektiği için Hisâr Câmii'ne geliyor. Hisâr Câmii'nde ben müezzin mahfilinde otururken gri paltolu, gri bereli yabancı, ecnebiye benzeyen bir adam geldi.

- Selâmün Aleyküm, dedi.

- Aleyküm Selam, dedikten sonra;

- Müezzin siz misiniz? Dedi.

- Evet, dedim, benim. Kendini tanıttı, tabi ben daha önce onun ismini hiç duymamıştım, mûsikîye yeni yeni merak duyuyorum o zamanlar araştırıyorum, konuşuyorum.

- Müezzinlik yapabilir miyim? Dedi.

[115] Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı Hüseyin Aktel ile Üsküdar'daki Dinle Ney'den Ney Atölyesi'nde 23 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

Daha radyoda olduğunu söylemedi ama ben de o anda ona karşı bir yakınlık güven oluştu. Merkezi bir Câmi olunca biz kolay kolay izin vermeyiz tanımadığımız bir insanın okumasına. Tabi ki ne demek, buyur, dedim. Bir kâmet getirdi, dedim "Allah Allah! Çok değişik". Ondan sonra Kur'ân, kâmet, tesbihat derken samimiyetimiz o kadar ilerledi ki artık onu insanlar radyo sanatçısı değil, Hisâr Câmii müezzini olarak tanıyorlardı. Biz artık onunla Cumhûr müezzinliği, çifte Ezânları adet ettik. Hisâr Câmii'ne; Ramazan ayı, Ramazan dışı, Kandil geceleri beraber program yapmaya başladık. Samimiyetimiz iyice ilerleyince evlerimizi de birbirimize yakına taşıdık, benim oturduğum muhite geldi. Ahmed Şahin'le ilk defa onun oğlu Alparslan doğduğunda, Alparslan'ın doğum mevlîdini, lohusa mevlîdini evinde sazlı yaptık. O zaman hatırlıyorum rahmetli Vefik Ataç vardı tambûri; o Tanbur, Ahmed Şahin ney, Selim Öztaş - İzmir radyosunda bestekâr - o kudüm, onun eşi de vardı Neşe Öztaş, Ahmed'in evinde öyle program yaptık.

O bana devamlı "Keşke İstanbul'da olsak" derdi. Ahmed burada öksüz gibiydi, sürekli birlikte takılıyorduk. Neden takılıyorduk beraber? Çünkü radyo da çalgıcılar var, Ahmed ise sanatçı; onun için sürekli beraberiz, sürekli görüşüyoruz, geliyoruz-gidiyoruz derken evde çiğ köfte yapıyoruz, acılı güveç yapıyoruz velhasıl birlikte çok zaman geçiriyorduk. Bir dönem Hisâr Câmisi restore edilecekti, derken ben İstanbul'a, Fatih'e gittim bu dönemde. Fatih'te Müftülüğe gittim, Fatih Câmisinde bir Ezân okudum. Derken müftü beni kabul etti, tayinim oldu İstanbul'a, Ali Paşa'ya. Ahmed de İstanbul Radyosuna tayin istedi ve O da İstanbul'a geldi. Tayin olduktan sonra sık sık benim çalıştığım Hekimoğlu Ali Paşa Câmii'ne geldi, orada dergâh vardı. Hattat Hüseyin Kutlu (Bkz. 112 numaralı dipnot.) hoca, Sadreddin Özçimi (Bkz. 35 numaralı dipnot.) , meşhur Necdet Yaşar (Bkz. 90 numaralı dipnot.) oraya geliyordu. Ondan sonra tabi ki o yerini buldu.

Ahmed Şahin'in Ney'e istidadının yanında, kendisi mâneviyat ve mânâ ehlidir, onda aşk var; para, pul ya da şöhret hastalığı yok. Bir de Ahmed'in şansı devrin çok büyük mûsikî üstatlarından olan Niyâzi Sayın'ın (Bkz. 41 numaralı dipnot.) talebesi olabilmesidir. Niyâzi Sayın'ın talebesi olabilmek, Bekir Sıdkı Sezgin'den (Bkz. 53 numaralı dipnot.) ders alabilmek, Kâni Karaca'dan ders alabilmek; yani bütün bunları görmek bir öğrenci için en büyük onurdur. Bunları da iyi değerlendirmiş bir insan, bu dersleri aldıktan sonra iyi hazmetmiştir. Benim gördüğüm kadarıyla Ahmed Şahin'in yaptığı en büyük hizmet Osmanlı'dan günümüze unutulmaya yüz tutan Enderûn terâvihini, Cumhûr müezzinliğini, Osmanlı döneminde bulunan temcit okumayı yeniden ihya etmesidir. Temcit okuma olayı unutuldu, Bayram sâlâsı ve Cuma sâlâsı unutulmaya başlanmıştı; bütün bunları yeniden notaya alarak, albüm yaparak yeniden hizmete sundu. Ben İstanbul'da iki yıl kaldım ancak Ahmed'le irtibatımızı hiç kaybetmedik, hâlâ manen beraberiz. Ahmed'le birlikte birkaç anımızı anlatmak isterim:

Ahmed çok güzel karikatür yapar, bir gün benim çok sinirli olduğum bir anda o anımın karikatürünü yapmış, benim suratım öfkeden değişmiş o anı yakalamış Ahmed. Ben sinirlenince ani hareketler yaparım, onları yakalamış.

Ben biraz tez canlıyım. Hiç unutmam bir gün Ahmed'le birlikte bir yere gidecektik. Hisâr Câmisinin odası var, ben telaşla girdim içeri Ahmed odada ney üflüyor, hadi geç kaldık diye telaşla söylenirken o şöyle döndü bana, "Kararı vereyim öyle gideriz." Dedi.

Yine bir gün odada oturuyorduk, -benim yanıma gelen türlü türlü insan var, içlerinde argo konuşanlar da var- ney sazının kılıfı odada duruyor, cemaatten birisi geldi odaya; Süleyman Bilen adı hiç unutmuyorum, şöyle elledi bir kılıfı, "Nedir bu zımbırtı?" Dedi. Ahmed hemen cevabını verdi; "O zımbırtı değil Nay-i şeriftir" dedi.

Bir tanıdığımız vardı. Ahmed'i görmüş çarşıda-pazarda, Ahmed sarışın renkli gözlü olunca İngilizce konuşmaya çalışmış Ahmed'le, Ahmed de "SelâmünAleyküm"

diye cevap vermiş. Ahmed çok meraklı, çok ilgili bir kişi, bir ortama girdiğinde yeni bir şey görürse hemen ilgilenir, sorar, ne olduğunu anlamaya çalışır. Bitmek bilmeyen bir ilgisi, merakı vardır.

Ahmed 2005 yılında büyük oğlumun düğününe geldi. Düğün sonrası havalimanına götürüyoruz Ahmed'i, ortanca oğlum araba sürüyor, Ahmed önde oturuyor, ben arkada oturuyorum, oğluma şöyle bir baktı Ahmed; "bu ne? Şu ne? Şu ne?" Diye ardı ardına arabayla ilgili sorular sormaya başladı. Ben kızdım tabii, "Bırak ağabey şunları da beni bir dinle artık!" diye çıkıştım Ahmed'e. Ondan sonra güldü, artık onu çok iyi tanıdığım için, anladım ki beni kızdırmak için yapmış bunları, çok muzip ve çok meraklı bir kişiliği vardır Ahmed'in.

Oğlum Alperen küçükken, Ahmed Hoca bizim evde ney taksimi yapıyordu, muhtelif taksimler yapıyordu. Sabâ makamında taksim yapınca ağlıyordu çocuk, ben bunu hiç unutamadım, çok farklı geldi. Hanım da ben de çok severiz Sabâ makamını ama ilginçtir çocuk tüm makamları geçiyor hiç ses etmiyordu ancak Sabâ makamına gelince başlıyordu ağlamaya.

Ben kendisinden ders almadım ama varlığından çok istifade ettim. Beraber okuyorduk hep, onun ışığından istifade ettim çok şükür. Keşke doğru düzgün ders alsaydım ama dostluğumuz, arkadaşlığımız, bağlılığımız hiç bitmedi. İstanbul'da yine benim kaldığım süre zarfında birlikte çalışmalar yapıyorduk, ben koroya okuyucu olarak katılıyordum. O zamanlar pek özel televizyonlar falan yoktu ama çalışmalar yapıyorduk, katılıyordum ben de aralarına. Meselâ benim çalıştığım Ali Paşa Câmisi'nde terâvih kılınırken terâvihte Cumhûr müezzinliği yapıyorduk, İlâhîler okuyorduk.[116]

[116] Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı Kâzım Korucu ile İzmir Bornova'daki evinde 25Haziran 2016 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

MEHMET KEMİKSİZ (Bkz. 74 numaralı dipnot.) (Neyzen Ahmed Şahin'in Meslektaşı, Arkadaşı.)

1994 senesinde Marmara Üniversitesi İlâhîyat Fakültesinde bir koro kurmuştuk. İlk kez Beykoz Belediyesi adına yapacağımız bir konser için o koronun çalışmalarını teyit ettirmiştik kendisine. Ondan önce ismini başka yerlerden duymuştuk. Tanışıklığımız da vardı ama ilk kez orada çalıştık. İki bölümlü büyük bir konser hazırladık. O konserde Göksel Baktagir[117], Yurdal Tokcan[118], Derya Türkan (Bkz. 91 numaralı dipnot.), Emrullah Şengüller[119], Sadreddin Özçimi (Bkz. 35 numaralı dipnot.) vardı, bu vesileyle tanıştık. O çalışma fazla sürmedi, bir sene filan sürdü. 1995 senesinin sonunda bitti. Ama bizim irtibatımız devam etti ve kendisinden eser meşk etmeye başladım. Özellikle klâsik Tevşîhleri, zaman zaman da nazari konuları konuşuyorduk, son zamana kadar bu devam etti. Birlikte ikinci çalışmamız Fikret Karakaya'nın kurduğu "Bezm-i Âlem" topluluğundadır. Ahmed Şahin orada Neyzen olarak bulundu, ben de solist olarak bulundum, birlikte çalıştık. Onun haricinde pek çok konserde de

[117] "Göksel Baktagir 1966 yılında Kırklareli'nde doğdu. Müziğe sekiz yaşında, babası Muzaffer Baktagir'in gözetiminde başladı. Bağlama ile başlayan müzik serüveni 14 yaşından sonra kanun icrasına evrildi; Baktagir'in örnek aldığı isimlerin başında da Ahmet Meter gelmekteydi. 1983 yılında girdiği İTÜ Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuvarı'ndan 1988'de mezun oldu. Bu okulda bir yıl sonra lisansüstü eğitimine başladı. Aynı yıl, Tanburi Necdet Yaşar'ın genel sanat yönetmenliğindeki Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'nda kanun sanatçısı olarak çalışmaya başladı. Sanatçı Füsun Baktagir ile evlidir 2 çocuk sahibidir." tr.wikipedia.org, 'Göksel Baktagir - Vikipedi' <https://tr.wikipedia.org/wiki/Göksel_Baktagir>.

[118] "Yurdal Tokcan 1966, Ordu doğumlu, ud sanatçısıdır. 1988 yılında İTÜ Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'ndan mezun oldu. Aynı üniversitede master yaparken 1989-1997 yılları arasında ud sazı öğretim görevlisi olarak çalıştı. 1990 yılında, sanat yönetmenliğini Tambûri Necdet Yaşar'ın yaptığı Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'na ud sanatçısı olarak atandı. İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'ndaki görevinin yanı sıra, İstanbul Fasıl Topluluğu, İstanbul Tasavvuf (Dergah) Topluluğu ve özellikle akademik kurumlarda konserler verdiği İstanbul Sâzendeleri ile birlikte çalışmalarına devam etmektedir. Tokcan albüm ve kayıt çalışmalarına katıldığı bu ekiplerle birlikte Türk Müziğini temsilen birçok ülkede konserler vermiştir." tr.wikipedia.org, 'Yurdal Tokcan' (oud.eclipse.co.uk) <http://www.oud.eclipse.co.uk/tokcan.html>.

[119] "Emrullah Şengüller Bandırma'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı kentte tamamladıktan sonra, 1984 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarına girmeye hak kazandı. Zafer Köke ile birlikte çelloda Batı Müziği eğitimi başlamış oldu. İki yıl süren bu eğitimin ardından, Türk Müziği repertuar ve solfej hocası Özdal Orhon'un ısrarıyla çelloda Türk Müziği seslerini öğrenmeye başladı. 1986 yılında İstanbul Üniversitesi Konservatuarı İcra Heyetinde viyolonsel sanatçısı olarak göreve başladı. 1987 yılında İstanbul Radyosunun istisna akitli sınavını kazandı. Sekiz yılı aşkın bir süre TRT'de görev yaptı. 1996 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı Bursa Klâsik Türk Müziği Korosu'na yetişmiş sanatçı olarak katıldı. 1998'de Prof. Necdet Yaşar'ın kurduğu İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğuna atandı. Toplulukta sanat yaşamına devam eden sanatçı, değişik gruplar ve saz solisti olarak Türkiye ve dünyanın birçok ülkesinde CD ve konser çalışmalarında bulunmuştur. Evli ve iki çocuk babasıdır." www.idtmt.org, 'İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu - Www.Idtmt.Org - Www.Istdevletturkmuzigi.Com' <http://www.idtmt.org/emrullahsenguller.asp>.

birlikteydik. Daha sonra birlikte albüm çalışmalarına başladık. Özellikle "Anadolu Erenleri" konusunda hazırladığımız 10'a yakın proje birlikte yapıldı.

Mûsikî konusunda okul yılları döneminde hem ney meşki sırasında hem de klâsik mûsikî meşki konusunda şanslı bir dönemde konservatuvara girmiş ve orada mühim insanlarla birlikte olmuş. Başta Bekir Sıdkı Sezgin'le (Bkz. 53 numaralı dipnot.) çalışıp ondan eser geçme şansını elde etmiş. Ney konusunda, Niyâzi Sayın (Bkz. 41 numaralı dipnot.) okul yıllarında hem derslerine girmiş hem de daha sonra Niyâzi Sayın'ın özel olarak talebesi olmuş. Ûsikî konusunda titiz ve yapmak istediği işe aşırı derecede özen gösteren biri olarak tanımlayabilirim. Tabii 1994'den 2017'ye kadar süren bu uzun zaman içerisinde belki onlarca konser yaptık. Ondan fazla albüm çalışması yaptık, Yurt dışı konserleri yaptık, televizyon programları yaptık. Yüzlerce anımız var, saatler sürebilir.

Ulus Müzik'e yapmış olduğumuz beşli "Tevşîhler" CD'sini çalıştığımız dönemde –ki o elli CD'lik bir projeydi, beşte kaldı- vakit, zaman kavramı olmaksızın günlerce stüdyoda kaldığımızı ve o işi çok titizlenerek yaptığımızı söyleyebilirim. Ahmed Şahin'in mûsikî açısından önemini iki şekilde iyi vurgulamak gerekir. Birincisi neyzenliğidir. Ahmed Şahin, hocası Niyâzi Sayın'ın mûsikî konusundaki derinliğinden ve Türk müziğine bakış felsefesinden ciddi derecede etkilenmiştir ve neyzenler arasında Klâsik Türk Mûsikîsi icrası konusunda önemli bir yere sahiptir. Ayrıca sâzendeler yoğun olarak eser icrasından uzaktırlar, enstrüman icra edip aynı zamanda solist olan müzisyene nadiren rastlanır. Ahmed Şahin solist olarak da, hem klâsik geleneksel mûsikî hem de tekke mûsikîsi konusunda derinliği sağlam olan bir mûsikî adamıdır.[120]

[120] Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı Mehmet Kemiksiz ile 22Aralık 2017 tarihinde yapmış online röportaj kaydı.

ÖZER ÖZEL (Bkz. 85 numaralı dipnot.) (Neyzen Ahmed Şahin'in Öğrencisi ve Meslektaşı.)

Ahmed Şahin Ağabey ile Neyzen Sadreddin Özçimi (Bkz. 35 numaralı dipnot.) sayesinde tanış oldum. Çoğu zaman aynı mûsikî meclislerinde bulunduk. Çok titiz ve ciddi bir sanatçı ağabeyimdir. Tavizsiz mûsikî anlayışına sahiptir. Dînî ve tasavvufi bilgileriyle bana ve birçok öğrencisine ağabeylik, hocalık yapmıştır. Anlaşamadığımız konular da güzel, keyifli ama karşılıklı istişarelerde bulunduğumuz, samimiyetimize binaen küçük çapta tartışmalarımız olmuştur. Zannedersem kendisiyle 1992 yılında Sadreddin Özçimi Ağabey'in Üsküdar'daki evindeki mûsikî meclisinde tanış olduk ve o günden beri hiç ayrılmadık.

Ahmed Ağabey'in birçok projesinde yer aldım, ara ara başkaları aramıza girse de yine bir araya geldik, aramızı bozmaya çalışanlar oldu, Rabbim o tuzakları boşa çıkardı. Halen yeni projelerle sanat yolculuğumuza devam etmekteyiz. İkna edebildiğim nadir dostlarımdan biridir. Dostluğumuz boyunca zor anlarımda yanımda oldu sağ olsun. Ben de ona hiçbir işinde, projesinde hayır demedim. Acele ile iş yapmayan bir kişidir. Buluşma yerlerine saatinde gelmediğini söyleyenler, unutkanlığını aşırı bulanlar olsa da, onun varlığı ve sanatı ile kendimizi rahat hissediyoruz. Esprili bir mizacı vardır. İbadetlerinde titizdir. Haram-helâl noktasında tavizsizdir. İnanmadığı hiçbir şeyin içinde olmadı. Kendisi ile tanış olmaktan dolayı bahtiyarım. Biz ağabey- kardeş gibiyiz…

Niyeti sahih olmayı hiçbir şeye değişmez. Adildir. Kızdığında yüzü kızarır, sert sözler söylemeye çekinir. Kimseyi kırmamak için konuşmaz, kabuğuna çekilir ama doğru bildiğini söylemekten asla çekinmez. "Sevgilim" desin diye insanın onu kızdırası gelir. Kızdığı veya kızmadığı insana "Nur-i Ayn'ım, kardeşim, sevgilim" diye hitap eder.

Bir keresinde, İstanbul Maçka'da İTÜ Konservatuar'a yakın Vişnezâde'de oturduğum apartmandaydım. İkâmet ettiğim yer zemin altıydı. Dışarıyı gören küçük üç göz pencerenin önündeki tül perdeden içeriye süzülen ışıkla aydınlanan salonda

yatmaktaydım. Çoğu zaman sabahları aldığım süt şişelerini biriktirirdim. Onların depozitosu ile biraz yiyecek alır kahvaltımı yapardım. O gün bundan mahrumdum. Bazen o depozito karşılığı olan kuruşlarla yol masrafımı çıkarır, Kadıköy'e gider, borca mukabil harçlığımı edinirdim. O gün tek başımaydım, yakın arkadaşlarım da yanımda değildi, o süt şişeleri de yok. Salon buz gibi, mutfak tam takır. Sanki birini bekliyor gibiyim, beklemeye dua ve uyumak en iyi ilaç. Zaman akşama doğruydu, dayılarımın iş yaptığı ortağından alacak-verecek borca mukabil harçlık aldığım, Kadıköy'e gidecek yolluğumun olmadığı bir anda Rabbim onu Hızır gibi yetiştirmişti. Çaresizlik içinde uyurken dışarıdan vuran ışıktan dolayı cama tıklayan kişinin yüzünü seçememiştim.

- Özer evde misin? Sesi ile doğruldum.

- Allah Allah, hayrolsun, galiba Ahmed Ağabey, dedim. Kapıyı açtım:

- Hoş geldin ağabey, buyur gel içeri, dedim.

- Yok, içeri gelmeyeyim, Radyoda işim var. Bendeki emanetini getirdim, dediği andaki şaşkınlığımı unutamam. Küçük sevinçler derin hikâyeler barındırıyor. Kalpten kalbe bir yol vardır görülmez, böyle bir şey olsa gerektir. O verdiği emanet ile o haftayı sağ sâlim geçirmiştim. Bu arada Kadıköy'e de gittim.

Bir başka anım da Çanakkale'de bir otel odasında şah ahenginde tanbur-ney yaptığımız saz eserleri ses kaydıdır. O kayıt şah ahenginde çaldığım ilk kayıttır. Galiba Ahmed Ağabey de orada şah neyini üflemişti.[121]

RIDVAN OVALI[122] (Teşvikiye Câmisi İmamı, Neyzen Ahmed Şahin'in Arkadaşı.)

Ahmed Hocayla, mûsikî ile ilgili bir platformda tanıştım. Ben Mehmet Kemiksiz Hoca'nın öğrencisiyim. Aslında gayri resmi bir oluşumdu. Biz Mehmet Kemiksiz (Bkz.

[121] Neyzen Ahmed Şahin'in öğrencisi ve meslektaşı Özer Özel ile yapmış olduğumuz görüşme sonrası 22 Şubat 2018 tarihinde göndermiş olduğu röportaj metni.

[122] Teşvikiye Câmisi İmamı, Neyzen Ahmed Şahin'in arkadaşı. Rıdvan Ovalı ile 31 Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz ropörtaj.

74 numaralı dipnot.) Hoca başkanlığında, onun riyasetinde her pazar sabahı buradan kalkar, Üsküdar'da Mihrimah Sultan Câmii'nin üstünde bir salonda toplanıp din görevlilerinden oluşan bir topluluk olarak İlâhî okurduk. Sonradan öğrendik ki Ahmed Şahin, Mehmet Kemiksiz'in hocasıymış, ağabeyi durumundaymış. Tam olarak hangi programda tanıştığımızı hatırlamıyorum ama Ahmed Ağabey'in başlangıçta bendeki intibaı şuydu; zaten rengi bizim Türk ırkına çok benzemiyor, soğuk bir adam gibi geldi bana.

Zaman zaman aramızda din görevlilerinden oluşan bu topluluğun albümünü yapıyorduk, "Aşk Meydanları" serisi. İlâhî okurken baktım uzun bir şiir koymuşlar. Ben tepkisel bir insanım, dedim ki;

- Yahu bu şiir albümü mü, mûsikî albümü mü?

Gel zaman git zaman derken bir gün yapımın biraz sivri olmasından kaynaklanan bir sebeple koroyu terk ettim. 2010 yılında İstanbul kültür başkentiydi. Bu kapsamda "Enderûn Usûlü Terâvihi" adlı çalışma desteklendi. Mehmet Kemiksiz Hoca beni aradı, bu projeden bahsetti. "Enderûn Terâvihi Projesi Uygulaması onaylandı, gel terk etme koroyu" dedi. Kabul ettim. İşte orada Ahmed Ağabeyle bizim münasebetimiz başladı. Ramazan gecelerinde, baktım ki hiç dışarıdan göründüğü gibi değil… Ahmed Ağabey çok keyifli bir insan, onun yanında konuşurken kendimi çok rahat, çok özgür hissediyorum.

Daha sonra, yani özellikle Enderûn terâvihi uygulamalarında Ahmed Ağabey ile samimiyetimiz oluştu. Grup git gide ikiye üçe ayrılınca Ahmed Ağabey bize yakınlaştı. Sonra baktım ki onun duruşu, edebi, insanlarla münasebeti bambaşka… Meselâ her yerde onu tanıyan çıkıyor ama asla bir büyüklenmeye kapılmıyor. Yani normal, sıradan bir insan gibi davranıyor.

Sanatını yorumlamak benim haddim değil. Çünkü bir konuda yorum yapmanız için bilgi sahibi olmanız gerekir. Ben o kadar bilgim olduğunu düşünmüyorum. Ama

kişiliğine gelince; “haza” Arapça da “bu” demektir. “Haza insan”, insan yani… Bizim onunla dostluğumuz Allah’ın izni ile baki, ahretlik. Bunu tarif edemem, onun varlığı bile beni rahatlatır. Kişiliği için, iddialı bir tanımlama olabilir ama bunu başka yerlerde de dile getiriyorum ve burada söylemekten de çekinmiyorum, ben onda peygamber ahlâkı görüyorum.

Biz motor sürücüleriyiz. Ben Ahmed Ağabey'den daha eski bir motor sürücüsüyüm. Ben motoru önceden ek iş yapmak için almıştım. Görevimi çok etkilemediği için ek gelire ihtiyacımın olduğu dönemlerde sabahları gazete dağıtıyordum. Küçük bir motordu, şehirlerarası tecrübem hiç olmamıştı. Dolayısıyla motorculuğa dair çok bir şey anlamamıştım. Ta ki Ahmed Ağabey motor alana kadar. Ahmed Ağabey motor almasın diye ben elimden gelen bütün gayreti sarf ettim. Düşer bir şey olur, üşür hasta olur, sesini kaybeder diye. Çok da masraflıdır motor, arabadan fazladır masrafı. Bütün parçaları arabadan çok daha pahalıdır ama o kafasında bitirmiş, aldı motoru.

Bir gün Sadreddin Ağabey, ben, Ahmed Ağabey Zonguldak gezimizi yaparken Sücüllü köyüne gittik. Oraya gitmemizin sebebi isim benzerliğindendi, Ahmed Ağabey aslen Yalvaç/Sücüllü’lü idi. Yola çıktık, otobanda bir yerde buluştuk. Sadreddin Ağabey’in motoru çok büyük. Benim ki ondan sonra, Ahmed Ağabey’inki de en küçük. Ortada Ahmed Ağabey gidiyordu, her şey çok iyiydi. Düzce’yi geçtik, Akçakoca’ya varmadan trafik polisi beni durdurdu. Benim motorumun sigortası yokmuş, motor benim değildi, emanetti. Onu halletmem bir, bir buçuk saat aldı. Yola devam etmesi için Ahmed Ağabeye; “Sen devam et istersen, Sadreddin ağabeyi bekletme, ben sizi nasıl olsa bulurum”, dedim. “Niye?” dedi kızarak, niye gideyim ki anlamında. Ama sadece tek bir kelime söyler Ahmed Ağabey. Oradan Sücüllü kasabasına gittik, Ahmed Ağabey’in bulunduğu yerde bir ağırlığı vardır. Nereye giderse gitsin, gittiği zaman hemen oranın en önemli isimleri etrafını çevirirler. Duruşu, tipi ve konuşması da çok

ağır ve anlamlıdır... Peygamber Efendimiz(s.a.v)'in de özellikleridir bunlar. Peygamberimiz konuştuğu zaman tek tek konuşurmuş, bir cümle kursun sevgili peygamberimiz ve o cümle anlaşılmasın… Böyle bir şey hiç yok! Ahmed Ağabey'i o yönden de benzetiyorum. Ahmed Ağabey mükemmel bir diksiyonla tane tane konuşur. Konuştuklarını, ne anlatmak istediğini tam olarak anlatır. Çok kibardır, sizi belki fırçalar, ama incitmez!

Fırçalamaktan kast ettiğim de şudur; şunu söylemek ister: "Siz haddinizi aşmamalısınız". Her şeyin bir haddi olmalıdır mânâsında. Bunu incitmeden söyler. Oraya gittik, orada bizi çok güzel karşıladılar. Namaz kıldık, Ahmed Ağabey Ezân okudu o köyde. Belki hiç Câmiye gelmeyenler de gelmiş olabilirler. Oradan bize verilen fındık, kestane gibi hediyelerle döndük. Hâlâ Ahmed Ağabey'in o yolculukla ilgili görüştükleri var. Bizim Düzce'de evimiz var, dönüşte oraya da gittik. Sadreddin Ağabey "kahveyi ben yapacağım" dedi. Ahmed Ağabey de "kestaneyi de ben yapacağım" dedi. Sadreddin Hoca'nın yaptığı kahve, hayatımda içtiğim en güzel kahveydi. Ahmed Ağabey çiğköfteyi de, kahveyi de, yemeği de güzel yapar, eli lezzetlidir. Çok cömerttir, elini cebine atmaya hiç çekinmez. Burada yine sevgili peygamberimiz(s.a.v)'in şu hadisesi aklıma geliyor; bir gün arkadaşlarıyla kuzu yemeği yiyecekler. Bir tanesi diyor ki; "kasaplık işi bana" ait. Diğer arkadaşı "ben iyi bir aşçıyım" diyor. Sevgili peygamberimiz de "O halde ben de çalı çırpı toplayayım.", diyor. Çok basit, ama bir o kadar da ince. Taşın altına elini koymak, eşitliğimizi gösteriyor.

Her ne kadar Kur'ân-ı Kerîm'de "…ona arkadaşınıza seslendiğiniz gibi seslenmeyin…(Nur,63)" şeklinde ikazlar varsa da, sevgili Peygamberimizin karşısında çok rahat konuşabilirdiniz. Bazen girilmemesi gereken konular hakkında konuştuğumuzda başka ortamlarda bizi frenlerler, Ahmed Ağabey hiç öyle yapmaz. Bu benim onu sevmeme en çok sebep olan şeylerden birisidir. Rahat konuşabiliyorum onun

yanında, birçok fikrimiz de uyuşuyormuş zaten. Sanat alanında, siyaset, toplum hakkında birçok fikrimiz aynıymış. Meselâ kültür konusunu örnek verebiliriz; ben din görevlisiyim. Kürsüde türkü anlatan hoca hiç duymamışsınızdır. Ağıtlarımız, halaylarımız, kahramanlık türkülerimiz, şarkılarımız… Hangi birini söküp atalım toplumumuzdan, kültürümüzden? Söküp atasak bize ne kalacak? Bunlar bizi bir önceki nesille bağlıyor. Biz bunları bırakamayız, bu konuda Ahmed Ağabey'le mutabıkız.

Makamları kullanma konusu, Ezân konusu, bizi hep etkilemiştir. Birlikte Ezân okumuşluğumuz da vardır. Her şeyiyle pozitif bir insan... Beni en çok etkileyen özelliği ailesine gösterdiği ilgidir. Eşi Hafize Hanım'a çok ilgili davranır, kızına karşı çok şefkatlidir, oğullarına karşı da aynı şekilde, çok profesyonel davranır. Hiç amatör değil, aile fertlerini hiç ihmal etmez. Benim çocuklarımın üçü de erkek. Erkek çocukları daha zor, onlara göstermemiz gereken tavır kız çocuklarından daha farklı. Ancak ben bu konuda Ahmed Ağabey'i örnek aldığım için rahat ettiğimi söyleyebilirim. Hanne Neva adında bir torunu var. Her gittiğimiz yerden ona mutlaka hediye alır. Sahnede Ahmed Ağabey konser verirken Hanne Neva seyircilerin içinden "dedem!" diye bağırır, o da onu kucağına alır, sahnede sever. Her konserinde çok sıcak bir hava oluşur.

Ben kendi hayatımda beklemeyi ve bekletilmeyi hiç sevmem, vaktim kıymetlidir. Bunu yalnızca bir kişi ihlal eder, O da Ahmed Ağabey'dir. Beni burada bir gün boyunca bekletsin, niye beklettin beni dahi demem. Zaten onun kolunda saat de yoktur. 2017 Kasım ayında Almanya'ya (Berlin) gittik. Bizi bir bebek mevlîdine davet ettiler. Onun orada bir sürü sevenleri var. Orada ayrıca bir faaliyet tertip edildi. Ney ile ilgili workshop dedikleri bir sunum yaptılar. Ney'i anlatıyor ve bu esnada birçok Âyet-i Kerîme, hadis de söyleniyor. Bu tebliğin en güzel yolu işte… Bu programı orada duyurdular, salon almadı. Birlikte İlâhîler okuduk, sadece ney vardı. O üfledi, ben okudum. Daha önce de birçok konserde bulundum ama bu konser hem dinleyici

açısından –çok istekli dinliyorlardı çünkü buna açlar- hem de bizim açımızdan çok keyifliydi.

Konserden sonra Ahmed Hoca'yla fotoğraf çekinmek isteyenler oldu. Herkesle fotoğraf çektirdi, küçük çocukları öptü. Bütün sorulara cevap verdi. Artık Alman görevliler orayı kapatmak için gözünün içine bakıyordu. Ama Ahmed Ağabey hiç acele etmez. Acıktık, yorulduk, artık istirahat edelim istiyoruz. Ama o en son insanın gönlünü edene kadar orada kaldı, işte bu da tam peygamber ahlâkı. Artık dinleyiciler arasında sorulacak soru kalmamıştı. Ahmed Ağabey süreyi böyle kullanır. Onu bilen televizyoncular, yayıncılar, ona sahneyi tahsis edecek insanlar bunu göz önüne alarak onu sahneye davet ederler, süreyi Ahmed Ağabey belirler. Çünkü anlatmak istediği bir şey varsa onu mutlaka anlatmalıdır aksi halde onun orada olmasının bir anlamı kalmaz zaten. Ezcümle; maddiyata değer vermeyen bir insan. Günümüzde insanlar para için farklı şeylere tevessül edebiliyor. Onu çevresinde yalnız bırakan insanlar da oldu. Ama Allah'ın izniyle, biz onu yalnız bırakmayacağız, onu destekleyeceğiz. Gerçi biz onu desteklemiyoruz ki o bizi destekliyor. Biz ondan istifade ediyoruz yani…

2018 yılı Ramazan ayında programı için Erzurum'a gidecektik. Orada bir konser yapıp, sonra da Enderûn terâvihi uygulayacaktık. Orada beni layık gördü, Enderûn uygulamasında imam yaptı. Aslında kendisi olmalıydı… Duaları bana yaptırır. Dua yapma yeteneğim onun sayesinde gelişti. Bu sene zamanı iyi kullanamadığımızdan- bunda benim de payım var çünkü arabayı ben kullanıyordum- muhabbete dalınca havaalanı yol ayrımını kaçırdım, uçağı kaçırdık. Ne yapacağız diye düşündük. Hattat Hüseyin Kutlu'nun(Bkz. 112 numaralı dipnot.) yardımcısı Hattat Erol Dönmez de vardı. Herkes gitti konsere, biz uçağı kaçırdık. İftara iki saat vardı, karayoluyla gitmeye karar verdik. Düzce'yi geçtik, Bolu'da iftar ettik, Amasya'da sahur yaptık. Ahmed Ağabey yolda giderken sabaha kadar Youtube'den Arap hâfızların kuran kayıtlarını açtı, onları dinledik. Ahmed Ağabey onların okuyuşlarını birebir taklit edebiliyor,

çocukluğundan bu yana ezberlemiş zaten. Sabaha kadar Kur'ân-ı Kerîm okudu. Ve bıkmıyor, zamanı unutuyor, Kur'ân-ı Kerîm aşığı. O'na Kur'ân-ı Kerîm oku deyin, kendini kaybeder. Sesi çatlayıncaya kadar tizlere çıkmak ister. Bakınız ben imam olduğum halde Kur'ân'ın anlamına vakıf değilim maalesef, bu kadar yetişebildik. Ama o anlamını da bilir çünkü Arapçası var. Önceki okuyuşları yani Abdulbasit Abdussamed, Muhammed Sıddık el-Minşavi, Muhammet Rıfat, Mustafa İsmail gibi okuyucuları çokça dinlediği için onlar okurken nerelere vurgu yapmışsa zihnine yerleşmiş zaten, kendisi de oralara vurgu yapar. Bu okuyuşta çok önemlidir, bu şekilde karayoluyla gittik, böyle bir anımız oldu.

O mûsikîyi şunun için söyler; eserlerin sözleri ya Kur'ân-ı Kerîm'den bir âyeti açıklıyordur ya bir Hadisi Şerifi açıklıyordur ya sevgili Peygamberimizin iyiliğini anlatıyordur ya da Cenâb-ı Allah'ı anlatıyordur. O buna vurgu yaparak eserde söylenmek isteneni söyler. Ondan sonra eseri seslendirir. Sâzende arkadaşlar, vokalistler ona âşıktır. Onun kırılmasını asla istemeyiz. Zaman zaman kırıldığı anlara maalesef şahit olduk. Biz bunun olmaması için özen gösteririz. Böyle işte… Onun için ne söylesem az…[123]

SADRETTİN ÖZÇİMİ (Bkz. 35 numaralı dipnot.) (Neyzen, Ahmed Şahin'in Hocası, Ağabeyi.)

İTÜ Konservatuar'dan mezun olup Konya'ya geri döndüğüm dönemde oradaki ilk talebelerimdendir Ahmed Şahin. Birlikte ney dersleri yaptık. O İmam-Hatip talebesi idi o zaman, ben konservatuardan mezun olmuş, memleketine, Konya'ya dönmüş birisiydim. Bir neyzendim. Orada ayrıca belediye bünyesinde kurmuş olduğumuz bir koro vardı. O koroda da diğer İmam Hatip talebeleriyle birlikte okuyucu olarak

[123] Neyzen Ahmed Şahin'in arkadaşı Rıdvan Ovalı ile Şişli / İstanbul'daki evinde 31Aralık 2017 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

çalışmalara katıldı. İstanbul'a, Konservatuar'a okumaya geleceği zamana kadar katıldı derslerimize, Ahmed Şahin'le tanışmamız böyle.

Efendim bizler sanat mevzuunda biraz yeni sözle bağnazız, tutucuyuz yani. Kendi öz mûsikîmizin gerekli olan hassasiyetlerinden kesinlikle taviz vermeyiz. Yani başka bir deyişle neredeyse çok fazla yeniliğe kapalıyız, şahsen ben öyleyim. Benim bir de ebruculuk tarafım vardır. Ebru'da da aşağı yukarı aynı düşüncelere sahibim. Çünkü sanata bakış açımız çok farklı. Biz sanatı itibar kazanmak için, para kazanmak için, meşhur olmak için ya da dünyevi bazı emellere alet olsun diye ne öğrendik, ne de yapmaktayız. Biz sanatı sadece "acaba Cenâb-ı Hakk'ın güzelliklerini müşahede edebilir miyiz" düşüncesiyle icra ediyoruz… Belki bu işe başlarken çocuk gibiydik, çok gençtik, belki bu şuurla başlamadık ama hamdolsun hocalarımız ve büyüklerimizin yönlendirmeleriyle asıl doğru olan şuurun bu olduğunu öğrendik. O şuur üzerine de bugüne kadar geldik ve bundan taviz vermedik.

Ahmed Şahin kardeşimiz de aynı anlayışlar içerisinde mûsikîyi sahiplenir ve mûsikî yapmaya çalışır. Birinci gaye olarak mûsikîyi kullanma tarzı, kullanma şekli tamamen bu mülahazalarla olmuştur ve devam etmektedir. Bu bakımdan biz, şu anda dünyamızın sanat anlayışına çok ters düşüyoruz, bu anlayışın dışında kalıyoruz. Ama hakiki sanat anlayışının da böyle olduğuna inanıyoruz, böyle de devam etmesi için çalışıyoruz. Bu bakımdan o da ben de, tabii hocalarımızdan da almış olduğumuz terbiyeyle, hâlâ o gaye içerisinde, o gayret içerisinde devam etmekteyiz.

Ahmed Şahin ile ilişkimiz başlangıçta talebe-hoca ilişkisiyle sınırlıydı ama zaman içerisinde bu tamamen dostluk ilişkisine dönüştü. Biz şu anda onunla hakikaten pek çok ortak paydası olan iki yakın dostuz. Öyle aramızda çok fazla bir yaş farkı da yok galiba. Yani bizim şu anda fikrimiz de zikrimiz de aynıdır Ahmed'le. İşin bir de mânevi boyutu var tabii. Sanatın pek çok hassasiyetlerinin yanında, olması gereken mânevi boyutunu yaşamak… Doğrusu Ahmed Şahin kardeşimiz de bu işin mânevi

boyutunu yaşamaya ve yaşatmaya çalışan, etrafına da aynı şeyi aktarmaya çalışan bir kardeşimizdir. Ahmed'le olan bir anımızı anlatmak isterim:

Zonguldak seyahatinde sabah erkenden telefonlaştık. Kocaeli tarafına doğru giderken orada Mehmetçik Vakfı'nın bir benzin istasyonu var, bunu her İstanbullu bilir. "Saat 7'de orada buluşalım." Dedim. Kabul edildi çünkü hepimiz farklı yerlerden geleceğiz. Ben tam saat 7'de oradaydım ama ne gelen var ne giden… Motor üzerinde oldukları için irtibat da sağlayamıyoruz. Aradan bir yarım saat geçti, ben artık tostumu aldım, çay içiyorum. Bir telefon geldi Ahmed'ten. "Neredesin?" dedi. "Yahu nerede olacağım, anlaştığımız yerdeyim" dedim. "Tamam, biz de oraya herhalde yaklaştık" dedi. Bir yarım saat, kırk beş dakika kadar daha bekledim yine yok. Kaldı ki orası on dakikalık bir yol. Saat 9 oldu, tekrar aradılar. "Biz orayı herhalde yanlışlıkla geçmişiz" dediler. "İyi o zaman yavaş yavaş devam edin ben arkanızdan yetişirim" dedim. Çıktım yola, onlara yetişeyim diye süratli de gidiyorum ancak kimse yok… Sapanca'ya vardım, hâlâ kimse yok. Oralarda yine bir dinlenme tesisi vardı, orada durdum. Arıyorum yine cevap yok, neyse tekrar onlar beni aradılar. "Yahu kardeşim neredesiniz, uçtunuz mu, ben bir türlü yetişemiyorum size" dedim. "Yok, biz daha İzmit'e yeni giriyoruz" demesin mi?

"Nasıl olur, e hani benim önümdeydiniz?" dedim. Meğerse orada Mehmetçik Vakfı'nın öncesinde Mirkelam diye de bir yer var. O, orayı kast etmiş geçtik diye. Orayı anlamış buluşmak üzere, buluşacağımız yeri geçtik zannediyor. "Tamam, anlaşıldı ben burada bekliyorum" dedim. Ben orada çaylar, kahveler içtim. Bir saate yakın bir zaman sonra geldiler. Dedim "işimiz var sizle bizim, hayırlısı bakalım." Çok ağırkanlı, ağırcanlıdır. O da öyle yaratılmış, fıtratı öyle. Sevenleri bekler…[124]

[124] Neyzen Ahmed Şahin'in Hocası Sadreddin Özçimi ile Üsküdar/İstanbul'daki atölyesinde 08Şubat 2018 tarihinde yapmış olduğumuz röportaj kaydı.

TAHİR KORUCU[125] (Ahmed Şahin'in yakın arkadaşı Kâzım Korucu'nun oğlu ve aynı zamanda öğrencisidir)

Aileden gelen saiklerle âşina olduğumuz Türk Mûsikîsi sevgisi İstanbullu yıllarda vücut buldu. On beş yaşımda iken Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı'nda Ahmed Şahin Hoca ile ney meşkimiz başladı. Bir yıl kadar süren dersler kimi zaman vakıfta,kimi zaman da hocamın evinde devam etti. Aile dostumuz ve hemşerimiz olması hasebiyle kolayca iletişim kurduğum Ahmed Şahin Hocamı, İstanbul'dan ayrıldıktan sonra üslup ve tavır olarak itina ile takip etmeye gayret ettim.

Ahmed Şahin Hocamın babamla tanışması, TRT'deki ilk görev yeri olan İzmir Radyosu yıllarına dayanır. O dönemde Hisâr Câmii Müezzini olarak görev yapan babam Hâfız Kâzım Korucu, dînî mûsikîye ve Kur'ân-ı Kerîm Kıraatine olan vukufu ile Diyanet Câmiasının önde gelen hocalarından biridir. Yıllarca Selâtîn Câmilerde görev yapmış, İzmir başta olmak üzere Türkiye'nin çeşitli illerinde Ezân ve kıraat kurslarında öğrenci yetiştirmiş bir hizmet insanıdır. İmam-Hatip kökenli olan ve dînî mûsikîye tabiri caizse âşık olan Ahmed Şahin hocam; İzmir'deki radyo sanatçılığı yıllarında babamla Hisâr Câmii'nde tanışıp sıkı bir dostluğun temelini atmışlar, İstanbul'a bile birlikte gitme kararı almışlardır. TRT İstanbul Radyosuna tayin dilekçesini veren Ahmed Hocamdan kısa bir süre önce babam Hekimoğlu Alipaşa Câmii baş müezzini olarak İstanbul'un yolunu tutmuştur.

Babam ve Hocam Ezân-ı Muhammedi'den Mevlîd-i Şerif'e kadar Dînî Ûsikîmizin temel öğelerini çeşitli ortamlarda beraberce icra ederek, örnek teşkil edecek çalışmalara imza attılar. Nihayet birlikte kayda aldıkları "Hoşseda-Örnek Ezânlar ve Taksimler" albümü kendi alanında önemli bir boşluğu dolduran nadide bir eser olarak kulaklara hitap etmeye devam etmektedir.

[125] Tahir Korucu 1977 Konya doğumlu, Dicle Üniversitesi İlâhîyat Fakültesi'nden mezundur. 2009 yılından beri Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi öğretmeni olarakmesleğini icra etmektedir. Evli ve iki çocuk babasıdır. Neyzen Ahmed Şahin'in öğrencisi Tahir Korucu ile yapmış olduğumuz görüşme sonrası 13 Nisan 2018 tarihinde göndermiş olduğu röportaj metni.

Bence Neyzen Ahmed Şahin dînî mûsikînin ete kemiğe bürünmüş hali, yaşayan en donanımlı icracısıdır. Neyzen Niyâzi Sayın'ın (Bkz. 41 numaralı dipnot.) en iyi öğrencilerden biri olan Ahmed Şahin, sadece ney sazındaki icrası ile değil hanende ve araştırmacı kimlikleriyle de Türk Din Mûsikîsi alanında yeri doldurulamayacak ender bir insandır. Benim Ahmed Hocam'da gördüğüm gerçek bir derviş duruşudur. Eğlenceli ve şakacı mizacı, sakin ve mutedil hali ve çocukla çocuk olabilen mütevazı tavrının değiştiğini hiç görmedim. Kalbinin temizliği yüzüne vurmuş sohbetine doyulmayan derya gibi bir insandır. Hocama Küçükyalı'daki evinde derse gittiğim yılları düşününce aklıma hep ders arası demleyip ikram ettiği karanfilli çay gelir. Allah kendisine hayırlı hizmetlerle dolu uzun ömürler bahşetsin.[126]

BEŞİR AYVAZOĞLU[127] (Şair, Yazar)

…Yer yer İstanbul Boğazı'nı hatırlatan Volga'da iki saatlik zevkli bir yolculuktan sonra Bulgar şehri iskelesinden kıyıya çıktık ve şehrin valisi tarafından karşılandık. Geleneksel kıyafete bürünmüş bir genç kızın ikram ettiği ünlü ve lezzetli çekçek tatlısından birer ikişer lokma atıştırdıktan sonra, İdil-Bulgar Devleti'nin başkentinden kalan Câmi ve türbe harabelerini görmek üzere hemen kıyıdan başlayan

[126] Neyzen Ahmed Şahin'in öğrencisi Tahir Korucu ile yapmış olduğumuz görüşme sonrası 13Nisan 2018 tarihinde göndermiş olduğu röportaj metni.

[127] "Asıl ismi "Beşir Ayvaz" olup 11 Şubat 1953 tarihinde Sivas'ın Zara ilçesinde doğdu. Sivas'ta ilk ve orta öğreniminin ardından 1975'te Bursa Eğitim Enstitüsü edebiyat bölümünü tamamladı. Çeşitli liselerde Türkçe ve edebiyat öğretmenliği yaptı. TRT'de uzman olarak çalıştı. Lise yıllarında yerel gazetelerde amatör olarak yürüttüğü gazetecilik mesleğine Hergün, Tercüman, Türkiye, Zaman ve Yeni Ufuk gazeteleriyle, Aksiyon dergisindeki köşe yazarlığı ve yöneticilik ile devam etti. 1985-1991 yılları arasında Tercüman gazetesinin "kültür-sanat" yönetmenliği yapmıştır. Yeni Ufuk gazetesinde ise genel yönetmen olarak çalıştı. Dergâh, Kubbealtı Akademi, Hareket, Hisâr, İzlenim, Türk Edebiyatı, Türkiye Günlüğü, Yeni Türkiye gibi dergilerde birçok deneme ve makale yayımladı. ADTYK Atatürk Kültür Merkezi, İstanbul Şehir Tiyatroları repertuar kurulu, TDV İslâm Ansiklopedisi Türk dili ve edebiyatı danışma ve redaksiyon kurulu üyeliklerinde bulundu. Ayrıca CNN Türk'te Hilmi Yavuz'la birlikte iki yıl "Gökkubbemiz" adlı kültür programını hazırladı. Kasım 2001 ile temmuz 2005 tarihleri arasında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyesi olarak görev yaptı. TRT 2'de "Bir tepeden" adlı bir kültür programı hazırlayan yazar, halen Türk Edebiyatı Dergisi'nin genel yayın yönetmenliğini yürütüyor. Türkiye Yazarlar Birliği, İLESAM, Çocuk Vakfı ve Sezer Tansuğ Kültür ve Sanat Vakfı'nın kurucu üyeleri arasında yer alıp Türkiye Gazeteciler Cemiyeti'nin de üyesidir. Şiir, deneme, araştırma, inceleme ve biyografi alanında yayımlanmış çok sayıda kitabı bulunmaktadır. Beşir Ayvazoğlu, Karar gazetesinde köşe yazılarına devam etmektedir. Ayvazoğlu aynı zamanda İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi'nde "İstanbul, toplum ve edebiyatı" başlığı altında ders vermektedir." tr.wikipedia.org, 'Beşir Ayvazoğlu' (Zaman) <http://arsiv.zaman.com.tr/argit2/ssayfa/yazar/biyografi2.htm#Besirayvazoglu>.

merdivenlerden tepeye tırmanmaya başladık. Yukarı çıkınca Selçuklu kümbetlerini hatırlatan bir kümbet, bir minâre ve bir Câmi kalıntısı göründü. Hemen yanında, Bulgar şehri kalıntıları kullanılarak yapılmış ve mutad olduğu üzere beyaza boyanmış bir Ortodoks kilisesi yükseliyordu. Yazık ki, ne Câmiin adı belli, ne de kümbette kimin yattığı. Câmi kare planlı; dört köşesinde kulelerin bulunduğu anlaşılıyordu. Minâresi aslına uygun olarak yeniden inşa edilmiş. Biraz ileride, burada yapılmış arkeolojik kazılarda bulunan eserlerin sergilendiği küçük bir de müze var. Silahlar, mutfak eşyaları, sikkeler, çanak çömlek vb. Müze, bütün Tatar müzelerinde olduğu gibi, eski İdil-Bulgar hayatını canlandıran tablolarla zenginleştirilmiş. Grup geniş bir alana yayılan kalıntılara dağılmıştı; beş-on kişi, bir buçuk kilometre kadar ilerideki minâreye ve kümbete doğru yürüdük. Bu iki eser sapasağlam ayakta, fakat onların da kitabeleri sökülmüş. Kim yaptırmış, ne zaman yaptırmış meçhul! Birden içimizi ürperten ve bizi olduğumuz yere mıhlayan bir Ezân sesi duyduk. Baktık, sempozyum çerçevesinde bir konser vermek için bizimle birlikte Kazan'a gelen Lâlezar Topluluğu'nun neyzeni Ahmet Şahin, minârenin şerefesine çıkmış, Ezân okuyor, ama o kadar güzel okuyor ki, kelimelerle tarifi imkânsız. Sadece biz değil, geziye katılan ve Müslüman olmayan bilim adamları da büyülenmiş gibi oldukları yerde kalakalmışlardı. Bu minârede, belki de sekiz asırdan beri ilk defa Ezân okunuyordu…[128]

[128] Aksiyon Dergisi, 2001. Beşir Ayvazoğlu'nun Tataristan gezisini üzerine yazmış olduğu yazının, Neyzen Ahmed Şahin'in okuduğu Ezânı anlatan bölümüdür. Beşir Ayvazoğlu, 'İlk Müslüman Türk Devleti', *Aksiyon Dergisi* (İstanbul, 2001) <https://yenisehir.fandom.com/tr/wiki/İlk_müslüman_Türk_devleti>.

SONUÇ

Bu çalışmanın sonucunda Neyzen Ahmed Şahin'in hayatını, eserlerini, tasavvuf anlayışını ve mûsikîşinaslığını okuyucuya aktarmaya çalıştık. Çalışmamızda aynı zamanda Ahmed Hoca'nın meslektaşları ve arkadaşlarıyla görüştük. Yaptığımız röportajlardan almış olduğumuz bilgileri de tezimizde sunmaya gayret ettik. Ayrıca gazete, radyo, televizyon, dergi ve sosyal medya aracılığıyla bulmuş olduğumuz bilgilerden de istifade ettik.

Neyzen Ahmed Şahin hayatını mûsikîye adamış, mûsikî aşığı, Allah dostu bir büyüğümüzdür. Çocukluğunda başlayan Ezân ve Kur'ân okuma aşkı, sonraki yıllarda Allah'ın yardımıyla almış olduğu eğitimler onu bugünkü tanıdığımız büyük insan haline getirmiştir. Hocamız çok iyi bir Neyzen, çok iyi bir bestekârdır. Bunlarla birlikte aynı zamanda çok iyi bir hanendedir. Musikinin hem icra yönünü hem enstrüman yönünü hem de tavrı çok iyi bildiği için Türkiye'deki birçok sanatkardan bu yönüyle ayrılır. Ahmed Hoca birçok kaset çalışması yapmış, yurt içinde ve yurt dışında çokça seyahat etmiş ve birçok ülkede sayısız konserler vermiştir; halen de çalışmalarına devam etmektedir. Yaklaşık iki yıl din görevlisi olarak hizmet etmesi de dînî mûsikîye alanına olan hâkimiyetini arttırmıştır. Yapmış olduğu albümlerde birçok mutasavvıfın bilinmeyen şiirlerini besteleyip bizlerle buluşturmuş, İlâhîlerdeki yanlış sözleri düzeltmiştir. Aynı zamanda Enderûn Terâvihi Uygulaması gibi geçmişte çok yerde yapıldığı halde günümüzde toplumun çoğu kesimlerince bilinmeyen güzîde geleneği, Mehmet Kemiksiz'in de olduğu sağlam sağlam bir ekiple tekrardan hayata geçirmiştir. Ahmed Şahin uzun yıllar TRT'de hizmet vermiş ve yakın tarihte emekli olmuştur. Bununla birlikte atölyesinde öğrencilerine Ney dersleri vermektedir. Sanatkâr Ahlakı ve Terbiyesine sahiptir, Mûsikî ile yoğrulmuş olan Ahmed Hoca büyük bir aşk ve şevk ile bu mûsikîyi büyük kitlelere ulaştırmaya çalışmaktadır.

Tez için röportaj yaptığım zamanlarda yakından tanıma fırsatı bulduğum Ahmed Hoca alçakgönüllü, misafirperver, cömert bir insandır, hayatını Kur'ân ve Sünnete göre şekillendirmektedir. Sürekli olarak bir meşguliyeti bulunmakta, Müslümanın iki gününün birbirine denk olmaması gerektiği ile ilgili hadisi şerifi hayatına düstur edinmektedir. Böyle çalışkan dürüst ve kendini adamış insanlar görünce insan kendini sorguluyor ve daha çok gayret etmesi gerektiğini, daha güzel işler yapması gerektiği düşünüyor. Bu vesile ile kendisini tanıdığım için çok şanslı olduğumu düşünüyorum. Röportajlarımız boyunca bize yardımını misafirperverliğini esirgemediği için kendisine şükranlarımızı sunuyoruz. Rabbim yolunu açık etsin, sağlıklı uzun ömürler versin…

EKLER

1- NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN TRT'YE GÖNDERMİŞ OLDUĞU MEKTUP

2- NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN "BİZ HAYATA BAKARKEN" ADLI RADYO PROGRAMINDA MELEK ŞAFAK İLE ENDERUN TERAVİHİ ÜZERİNE YAPMIŞ OLDUĞU SÖYLEŞİ ÖZETİ

3- NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN FARKLI TARİHLERDE ÇEKİLMİŞ OLAN FOTOĞRAFLARI

4- NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN YAPMIŞ OLDUĞU RESİM VE KARİKATÜRLERDEN BAZILARI

5- NEYZEN AHMED ŞAHİN'İN YAPMIŞ OLDUĞU BESTELER

EKLER

1- Neyzen Ahmed Şahin'in TRT'ye Göndermiş Olduğu Mektup[129]

TRT KANUNU HAKKINDA

TRT Kânunu şimdilik rafa kalkmış gibi görünüyor. Bu TRT için sevindirici bir durum. Dünyada bütün yayın kuruluşlarının müzik kadrosu vardır. TRT'nin müzik kadrosu her zaman olmalıdır. Mısır'da bile radyonun sanatçıları vardır. (O radyonun ayrıca kadrolu hafızları da vardır). Şimdiki endişe, daha kuvvetli ve şiddetli bir şekilde bu teşebbüse tekrar geçileceği konusudur.

MÜZİK PROGRAMLARI

1. TRT'de müzik programları (düşünülen yasaya göre) özel şirketlere yaptırılıp o şirketlere para aktarılacağı ifâde ediliyor. Aslında kimin şirketi olduğu önemli değildir. 5 liraya yapılacak bir programı 20 liraya, üstelik ehil olup olmadıkları meçhul yine kendi yakınlarına yaptırmak sûretiyle mal edecekler). Bunun benzeri belediyelerde mevcut. Kültür a.ş.'ler programları yaptırmak için özel şirket kurduruyor ve program giderlerini ödemek için de ayrıca şirketlere ihale ediyor. Yani diyelim ki biz bir konser veriyoruz konserin masraflarını bize ihâleyi alan bir şirket ödüyor, sonra gidip kültür a.ş.'den istediği parayı alıyor. Yani ihalesiz bu paraları ödemek çok mu zor? Kültür a.ş.'deki ya da belediyedeki insanlar para saymayı bilmiyorlar mı? TRT de programlarını bu yolla yaptırıp haybeye para aktarılacak. Bu memleket bir dönem hortumculardan çok çekmiştir. Bunları kimlerin yaptığı bellidir. Siz de aynı duruma düşmeyiniz. Bu şirketlere ihâle konusunun kabul edilmesi konusunda ısrar edileceği endişesi vardır. Lütfen bu oyuna gelmeyiniz.

2. TRT hâlâ ülkemizde her bölgede en çok dinlenilen radyo ve televizyon kanallarıdır. TRT'nin (müzik programlarını düşünmezsek) gâyet iyi programları vardır. Bunların sayısının artması lâzımdır. Önceki yazılarımda belirttiğim düzenlemeler

[129] Neyzen Ahmed Şahin'in TRT'ye Mûsikî Ile Ilgili Göndermiş Olduğu Mektup, 2018.

yapıldıktan sonra müzik programları da dâhil çok iyi programları TRT kendi yağıyla yapabilir. TRT'nin özel kanallarla yarışma gibi bir telâşı olamaz. Buna gerek yoktur. Zâten TRT'nin bu hâle düşmesini sebebi özel kanallarla yarışma kaygısıdır.

3. Ayrıca eğitim kültür, evrak v.s. gibi bölümlerde kadrolu olmadığı halde çok faydalı olan elemanlar vardır. Bunlar kadrolu olmadığı için çıkarıldığını düşünecek olursak (bizim buradaki duruma göre) meydana gelecek aksaklık ve karışıklıkları düşünemiyorum. Kadro eksiltilirken, bu inisiyatifin yönetimdekilere bırakılacağını düşünelim. Bu durumda (insan beşerdir) şahsî meselelerden dolayı en faydalı adamların görevine son verilirse bunu vebâli kimin olacaktır. Bunlar çok iyi düşünülmesi gereken meselelerdir. Bu kurumda da bankamatik memurları vardır. Hâlen görevlerini iyi bir şekilde yapanlar değil bunlar gibi bankamatik memurlarının dağıtılması düşünülmelidir. Yoksa bu kurumda görevini yapan herkes faydalı elemandır. Onların eksikliği aksaklıklara sebep olacaktır. Asıl yapılması gerekli düzenleme boşa masraf yapmadan en iyi ve faydalı programlar yapmalı, (TRT'nin önceden belirttiğim görevleri doğrultusunda) tarafsız yayın ve haber ilkesine uyan bir yayın prensibi üzerinde durulmalıdır.

TRT'nin sıkıntısı bu döneme âit değildir. Eskiden beri süregelmiştir. Meselâ özel kanlarla yarışmak için son yılbaşında Tarkan ismindeki pop şarkıcısına bir trilyon verildiği söyleniyor. Bunun benzer örnekleri çok. Geçen senelerdeki "Alaturka" beste yarışması, hâlen devam eden "Alaturka" star yarışması. Bunlar gereksiz yere masraf çıkaran programlardır. Hiçbir faydası da yoktur. Âlâsını zaten özel kanallar yapıyor. Fakat bazı şirketlere para akmaktadır.

RADYO PROGRAMLARI

Bunun yanında radyo programları her zaman daha düzenli olmuştur. Müzik açısından burada da aksaklıklar mevcuttur. Bunları önceki yazımda belirtmiştim.

İSTANBUL RADYOSU BİNÂSININ DURUMU

Bir mühim mesele de İstanbul Radyosu binâsı hakkındaki söylentilerdir. Söylentiye göre bu târihî binâ yıkılacak, yerine otel yapılacak ve holdinglere verilecektir. (Söylentiye göre de Doğan Grubu'na). TRT İkitelli'ye taşınacak. (TRT'nin yarışa girdiği diğer özel kanalizasyonlar pardon kanallar İkitelli'de ya!)

Dünyanın birçok ülkesini sanatımız îcâbı gördük. Bilhassa Avrupa'da binâların yüzde doksanı târihîdir. Bizde ise maalesef bazı konsolosluk ve elçilikler dışında târihî binalar sınırlıdır. Birçok târihî binâ da vurdumduymazlık ve çeşitli taassublar yüzünden yok edilmiştir. Harbiye'deki TRT İstanbul Radyosu da sayılı târihî binalardan birisidir. Bu binâyı yok etmek târihî emânetleri yok etmenin sayısız örneklerinden birinin devamı olacaktır. Eğer ihtiyaç varsa ancak restore edilme yoluna gidilmelidir. Buna da uzmanların tesbitine göre karar verilmelidir. (Yine târihî bir binâ olan Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'nun yıkımına maalesef başlandı bile). Bunun için Klâsik üslûba vâkıf mîmârlarla görüşülmelidir. (Mîmar Hilmi Şenalp görüşü alınacak mîmarlardan birisidir). (Bazı modern mîmarlar bu konularda hassas olmayabilirler.) Türk Müziğinin binâda devleşmiş önemli isimleri, Mes'ud Cemil, Refik Fersan, Muzaffer Sarısözen, Münir Nûreddin Selçuk, Hâfız Kânî Karaca, Bekir Sıdkı Sezgin, Meral Uğurlu, Sâbite Tur Gülerman, Niyâzi Sayın bu binadan güzerân etmiş üstadlardır. Bu binâda görev yapan sanatçılar, bilhassa genç sanatçılar onların hatıralarıyla yaşamaya devam etmelidirler. Onların yürüdükleri koridorlarda yürüdüklerini düşünmeleri onlar için bir mutluluk, sevgi ve vefâ kaynağıdır. Varsa (..ki vardır) binânın eksiklikleri giderilmeli ve İstanbul Radyosu olarak devam etmelidir. Aksini târih affetmeyecektir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki yapılmak istenen güzel ve kalıcı hizmetlerin her zaman arkasındayız. Ancak her uygulamanın müsbet veya menfî bir sonucu vardır. İyi niyetli olmak her konuda doğru hareket ettiğimizi göstermez. Her konunun uzmanı vardır. Görüş alınması gerekir.

TRT YASASI HAKKINDA

2008'de TRT kanunu tartışmaları dolayısıyla TRT sanatçılarının Kültür Bakanlığı korolarına dağıtılacağı söylentisine binâen yazılmıştır. Ama daha önemlisi TRT'nin müzik anlayışı meselesidir.) Gündemde TRT 'nin yeniden yapılandırılması ve TRT'deki birçok çalışanın başka kurumlara dağıtılması ya da işten çıkarılması, sanatçıların da Devlet Koroları'na dağıtılarak (nasıl olacaksa?) Zîrâ TRT'de 400 küsür sanatçı var (bu sanatçıların da yarısı THM sanatçısı ve çok az sayıda THM Korosu mevcut) ve Devlet Koroları zaten kalabalık topluluklardır. TRT sanatçıları da onlara katılırsa nasıl bir müzik anlayışı güdülecektir onu da düşünmek lâzım. Ayrıca bu koroların da belediyelere devredileceği belirtilmektedir. Zaten belediyelerdeki kültür a.ş.'lerin Kültür Merkezlerindeki müzik programlarını nasıl yaptıkları düşünülürse çok yanlış işlerin yapılacağını anlamak zor değildir.

TRT'de eğitim ve kültür alanlarında eserler vermiş olan personelin de gerektiğinde çeşitli kurumlara dağıtılacağını düşünmek de oldukça sıkıntılı bir mevzûdur. Bunların çoğu edebiyatçı, yazar, şâir v.s. olarak hizmetler vermişlerdir ve gerektiğinde bu alanları ile alâkası olmayan kurumlarda ne iş yapacakları mechuldür.

Trt'de ıslah gereklidir. TRT'nin müzik konusu da dâhil, hattâ başta olmak üzere ciddî bir ıslâha ihtiyacı olduğu bir gerçektir. Fakat müziğin ve sanatçıların TRT'den yok edilmesi tâmiri mümkün olmayan büyük bir yanlıştır. TRT'nin görevlerinin en önemlisi kültüre hizmet etmek, bu alanda önemli çalışmalar yapmaktır. Nitekim yeni oluştuğu dönemlerde Klâsik Türk Mûsikîsi ve Folklor Mûsikîsi alanında önemli çalışmalar yapılmış, ülke karış karış gezilerek eserler tesbit edilmiş, repertuar kurulları oluşturularak binlerce eser repertuara kazandırılmış, büyük ustalardan oluşan topluluklarla konserler verilmiş önemli hizmetler yapılmıştır. TRT'deki müzik programları uzun yıllar kendine has tarzlarda icrâ edile gelmiştir ve Kültür Bakanlığı Koroları'ndan farklıdır. TRT 'nin bu şekline alışmış sanatçılar başka tarz sanatla

uğraşamazlar. Ayrıca bu tarz da bir ihtiyaçtır ve devam etmelidir. Ancak bir takım ıslahat lâzımdır:

1- TRT'deki "Klâsik Koro, Beraber ve solo şarkılar, Saz Eserleri, Tasavvuf Müziği, Yurttan Sesler, türüne göre bazı canlı yayınlar ve konserler" TRT Radyolarına has programlardır ve yıllarca bu millete Türk Müziği sevgisini yerleştirmiş ve muhafaza etmiştir. Devlet Korolarında bu tarzlar yoktur. TRT bu hizmetine devam etmelidir.

2- Bununla beraber bu programların ve kayıtların içerik ve teknik açıdan ıslaha ihtiyacı vardır. Bu programlar zamanla değişime uğramış, bazı programlar yapılmaz olmuştur.

3- Meselâ TRT 3 Radyosu vardır. Bu kanal sadece Klâsik Batı Müziği yayını yapmakta ve düzenli bir şekilde Batılı bestekârları tanıtıcı sevdirici ve bu müzik hakkında bilgilendirici yayınlar yapmaktadır. 7 tv kanalı 4 millî ve 8 bölgesel radyo kanalı olan, ayrıca birçok dilde yayınları bulunan trt'de, maalesef bu güne kadar sadece klâsik türk müziği yayını yapan, dâhî bestekârlarımızı tanıtan ve müziğimizi sevdirmeyi gâye edinen bir kanal kurulmamıştır (veya kurdurulmamıştır). Klâsik ve folklorik türk müziği yayını yapan, bestekârlar ve dönemleri hakkında bilgiler veren, bir kanal açılmalıdır. Ayrıca klâsik türk müziği'ne kaynak olmuş, şaheser türkülerin bulunduğu halk müziğimizin de bir kanalı olmalı, bu kanallardaki icrâları yapacak olan sanatçılar ile diğer programlarda görev alacak olanlar ayrılmalı, herkes sistemli şekilde aceleye getirilmeyen, (günlük olmayan, dışarıdaki kaliteli cd kayıtlarında olduğu gibi) kaliteli ve her zaman zevkle dinlenebilecek kayıtlar yapılmalıdır.

4- Özel tv kanallarıyla yarışmaktan vazgeçilmeli, seviyeli, kültürlü, milletimize yakışır yayınlar yapılmalı.

5- Mûsikî eğlence demek değildir. Mûsikî doğru kullanıldığında rûhu besleyen, insanı olgunlaştıran bir unsurdur. Bu yüzden eskiler mûsikîden "ilm-i şerîf" diye bahsederler. Bu derece öneme sahip bir ilmi eğlence aracı olarak, sadece vakit geçirecek

bir meta olarak görmek son derece yanlıştır. Trt tv'lerindeki müzik programlarının büyük çoğunluğu eğlenceye yöneliktir. Yerine göre eğlence de lüzumludur ve seyredeni vardır. Ama öte taraftan bu milleti millet yapan, medeniyetimizin kimlği olan gerçek türk müziği katledilmektedir. (müziği çöken milleti mânen ve millî yönden çökertmek de kolaylaşacaktır.) Okullarda zaten müzik derslerinde ellerine mandolin, blok flüt ve elektronik org verilen, batılı bestekârları dâhî olarak tanıyan çocuklar ve gençler, tanburu, neyi, rebâbı bilmemekte, Dede Efendi, Itrî, Zekâî Dede hattâ Sa'deddin Kaynak ismini hiç duyamamaktadırlar.

Sultan III. Selim, III. Murat, IV. Murat II. Bayezid, II. Mahmud, Abdülmecid, Vahdetdin ve daha nice devlet adamımızın, çoğunun ekol oluşturmuş dâhi bestekâr, neyzen, tanbûrî, hattat, dîvân sâhibi şâir, sedefkâr, hakkâk, oldukları nedense öğretilmez hiç. Batılı müzik dehâları öğretilirken nesillerimizi kendi değerlerimizden bîhaber olarak yetiştirmek belli bir gâyenin ürünü olsa gerektir. Batılı müzik dehâlarının da öğrenmesi tabii ki güzel bir şeydir ama kendi değerlerimizden bîhaber olarak değil.

6- Hâlen radyolarda canlı yayınlar ağırlıktadır. Fakat yukarıda belirtilen mevzular hiç düşünülmemiştir. Yeni açılan TRT nağme de arşiv kayıtlarından hazırlanan birkaç program dışında (arşivlerde gerçekten önemli ustalar yer almaktadır) gelişigüzel hazırlanan günü kurtarma kabîlinden canlı müzik programlarıyla geçiştirilmektedir. Mûsikî Kültürüne hizmet etme adına hiçbir gelişme görülmemektedir.

7- Üstadların açtığı yoldan gitmeyi şîar edinmiş bizlerin örnek aldığı Tanbûrî Cemil Bey'i, Hâfız Sâmî'yi, Hâfız Kemâl'i Hâfız Mecid'i, Refik Fersan'ı, ayrıca "Kültür Bakanlığı Kültür Sanat Büyük Ödülü"ne bu sene lâyık görülen (çırağı olabilmeyi Cenâb-ı Allâh'ın bir lûtfu saydığım) Niyâzi Sayın ve Necdet Yaşar'ı, rahmetli Bekir Sıdkı Sezgin'i ve ülkemizi ve kültürümüzü dünyânın bir çok yerinde

tanıtmış daha nice gerçek san'atkârımızı tanımak, milletimizin, gençlerimizin hakkıdır. Bu sâyede kendini, kültürünü, tarihini bilen nesiller yetişecektir.

Kısaca diyebiliriz ki; radyoların durumu TV'den daha iyi durumdadır. Bu ıslâhatın yapılması sûretiyle TRT yayınlarına ve hizmetlerine en sağlıklı şekilde devam edebilecektir. Hatâları ve eksiklikleri gidermenin yolu yok etmek olmamalıdır. Bunun örnekleri çeşitli konularda vardır ve düzeltilmesinin çok zor olduğu veya mümkün olmadığı görülmektedir. TRT yapacağı her yayının etkili olacağını unutmamalı, toplumu kendi değerleriyle buluşturma görevini unutmamalıdır.

TRT'DEKİ MÜZİK PROGRAMLARI

TRT'nin özel kanallarla bir yarış içinde olmaması gerektiğini, zîrâ onlardan farklı târih, kültür ve eğitim anlayışı olduğunu belirtmiştik. TRT'deki her sanatkârın da görevi kendisini göstermek değil, kendisinin müzik kültürümüze hizmet eden ve katkıda bulunan bir kıymet olduğunun bilincine varmak sûretiyle programlar yapmaktır. Maalesef bazı müzik programcılarının, reyting, medyatik olma veya özel kanallardaki eğlence ağırlıklı programları örnek olarak görmeleri sonucu hazırladıkları, (piyasadaki ünlülerin zâten her kanalda âlâsını yaptıkları) Türk Müziği açısından son derece kalitesiz ve bazı sanatçı kardeşlerimizin severek, bazılarının da mecbûren katılmak durumunda kaldıkları programlar, bilinçli seyirci kitlesi tarafından dikkate alınarak TRT'deki müzik anlayışının artık yok olmakta olduğunu, dolayısıyla kamuoyunda genel olarak TRT sanatçılarının piyasa ünlülerinden farklı olmadığı ve bu sebeple devletin lüzumsuz yere maaş ödediği kişiler oldukları intibaının yerleşmesine sebep olmaktadır. TV daha çok göz önünde olduğundan genel değerlendirme TV açısından yapılmaktadır. (Bununla birlikte yöresel tavırlardan tâviz verilmesi daha az olduğundan Halk Müziği programlarının daha seviyeli olduğunu belirtmek istiyorum).

Müzik programlarının nasıl olması gerektiği, TRT'ye ve Türkiye'ye yakışanın ne şekilde olacağını "Islah" konulu yazıda özet olarak belirtmiştik. Sırf reyting uğruna

(TRT'nin böyle bir kaygısı olmamalı) diğer kanallardan taklit olan bazı yarışma (!) programları, kültür hizmeti ve eğiticilikten uzak eğlence ağırlıklı programlar, sunucu olmadıkları gibi özel kanallardan transfer edilen pop ya da set veya sahne starlarına sunuculuk yaptırılan söyleşi, tartışma ve müzik programları, pop starlarına verdirilen konserler ve sarf edilen servetler, hep TRT'nin devletin örnek bir yayın kuruluşu olmasını engelleyen unsurlardır.

Hele hele bir TRT san'atkârının yıllarca radyolarda hizmet verip emekli olduğunda alacağı ikramiyesinden bile çok fazla ücreti bir şov programı sadece bir haftalığı için bir ünlüye ödemek üzere anlaşma yapıldığı haberi TRT hakkında müsbet düşünceler edinilmesini iyice zorlaştırmıştır. Bunun gibi uygulamalar TRT'nin ağırlıklı olarak belli bir kesime yönelik yayın yapma politikası olduğunu mu göstermektedir acaba? Kaliteli program bekleyen, tarihini, kültürünü, müziğini, gelenekli sanatlarını görmek veya bilmek isteyen kesim düşünülmeyecek mi? Millî ve mânevî değerlerini ülkesinin millî kanallarında bulmak Türkiye halkının hakkı değil midir? Ya da millî yayın kuruluşu olan TRTmiz'in böyle bir görevi yok mudur? TRT'ye giren her san'atkârın bu görevin idrâkinde ve bu aşkla görev yapmayı düşündüğüne inanıyoruz. Fakat yıllarca uygulanan müzik alanındaki yayın politikası yüzünden san'atkâr arkadaşlarımız bu görevlerini gönül rahatlığı ile yapamamışlardır. İçeriğinde müzik kullanılan programlarda da kullanılacak müzik hakkında san'atkâra danışmak yapımcıların veya yönetimin hiç akıllarına getirdikleri bir husus değildir. Bunun sonucunda genellikle istenmeyen sonuçlar oluşmaktadır (İstisnâlar kâideyi bozmaz). Meselâ bir Hz. Mevlânâ belgeseli çekiliyor ve bu programın tanıtım toplantısında Mevlevî Müziği icrâ edilmesi için TV'den görev çıkarttırılıyor, fakat icrâ edilen müzik esnâsında kokteyl veriliyor. Dolayısıyla Mevlevî Müziği'ne "çerez müziği" muâmelesi yapılıyor. Müzik kullanılacak programlarda san'atkârlara danışılsa da öyle görev çıkartılsa ve bu tür hatâlara düşülmese daha iyi olmaz mı?

TRT san'atkârları Türk Kültürüne ve dolayısıyla TRT'ye yakışan en iyi programları yapabilecek kapasiteye sâhiptir. Yeter ki program yapımcıları bu konuda bilinçli olsun. Arkadaşlarımızın büyük bir bölümü önemli üstadların talebesi olmuş, en azından yakınında bulunmuş, belli bir birikim edinmiş, fakat kalitesiz programlar yüzünden bu birikimlerini uygulamaya koyamamış hattâ unutur olmuşlardır. TRT'deki müzik programları tarzlarına göre ayrılmalı bunları icrâ edecek san'atkârlar da buna göre belirlenmeli, canlı yayınlar hâricinde az provalarla her gün kayıt değil, çok prova ile daha az haftada bir veya birkaç günde kaliteli CD çalışmaları gibi kayıtlar yapılmalıdır. Üstün kalitede kayıtlar yapabilecek birikimlere sâhip tonmaysterler de kaliteli programlara imza atacaklardır.

SAN'AT İCRÂ ETME YASAĞI

Buna mukâbil TRT'de yıllarca kendi san'atkârlarına uygulanan prosedürler vardır. TRT hâricinde konserlere katılamaz, CD, kaset yapamaz, özel kanallarda bırakın sanat yapmayı konuşmaya dahi çıkamaz (diğer kanalarda çıkan bütün ünlülere ise TRT serbest). Çünkü bu gibi faâliyet ikinci bir iş olarak görülmektedir. Her yönetim değişikliği sırasında imzalatılan bu yasaklara uyulacağı yönündeki bildiriler bıktırmıştır. Son dönemlerde bir yumuşamaymış gibi görülen, bu fiillerin izne tâbî olması yönündeki uygulama ise ayrı bir sıkıntı yaratmaktadır. Zîrâ bazı kurumlar için izin verilirken bazıları için izin verilmemekte veya kurumdan astronomik ücretler istenmektedir. Hâlbuki san'atkârın yapmak istediği şey ne bir reyting, ne şan şöhret, ne de medyatik olmak, sadece en mühim kültür mîrâsımız olan mûsikîmize hizmetdir. Bu çalışmalar netîcesinde alınan ücretlerin sayısal bir kıymeti bile yokken milyarlarca lira (şimdiki binlerce YTL) talep edilmesi san'atkârı pazarlaması demek değildir de nedir? Ayrıca bu hak nasıl ve nerden ediniliyor? TRT'deki müzik programları yapma görevini aksatmadıktan sonra iki üç saatlik bir konser veya herhangi bir CD çalışmasının yasak olması veya izne tabî tutulmasının ne mânâsı vardır? San'atkâr başka ne iş yapar?

Birçok arkadaşımız dünyanın pek çok yerinde mûsikîmizi klâsikten tasavvufa, folklora kadar tanıtmış, Türk Müziği denildiğinde takdirle karşılanan bir müzik türü olmasında katkılarda bulunmuş ve bulunmaya da devam etmekte iken, bu çalışmalarının teşvik edileceğine çeşitli kısıtlamalarla bu faâliyetleri de engellenmekte, dolayısıyla ve maalesef san'atkârlar sanki suç işliyormuşçasına izinsiz ya da resmi görev izni çıkartılmadan bu hizmetlere devam edilmekte, (çünkü suç olarak görülmekte) tabii bu arada her kanalda boy gösteren piyasa ünlüleri TRT'de cirit atmaya devam etmekte, TRT sanatçısı için kurumlardan talep ettiği, genellikle de alamadığı milyarların kat kat fazlasını bunlara akıtmaktadır.

Daha önceden san'atkârların sözleşmesinde "…TRT Kurumuna ve sanatçısına yakışmayacak yüz kızartıcı yerler (bar, pavyon, v.b.) dışında sanat faaliyetleri serbesttir" ifâdesi vardı. Bir dönemden sonra "TRT hâricinde sanat yasaktır" şekline çevrildi ve bir türlü düzelmedi yâhu bunlar san'atkâr sanat yapmayacaklar da ne yapacaklar" diyen çıkmadı nedense (!). Aslında çok basit bir düzenlemeyle (nasıl birisi bu maddeyi değiştirmişse) bu sıkıntı giderilebilecek iken nedense bu düzenlemeye yanaşılmamaktadır. San'atkârların kendi sanat birikimlerini icrâ etmesi TRT'de kısıtlıdır. Zîrâ TRT'deki programların belli yapıları vardır. Onun için yine yukarıdaki ifâde dâhilinde ve medyatik olmayıp kültür hizmeti sayılabilecek çalışmaların tamamen serbest olması bütün san'atkârların hakkıdır.

Ahmed Şahin (Neyzen)

2- Neyzen Ahmed Şahin'in "Biz Hayata Bakarken" Adlı Radyo Programında Melek Şafak ile Enderûn Terâvihi Üzerine Yapmış Olduğu Söyleşi Özeti

Soru: Ramazan nedir? Ramazan'ın rûhundan nasıl olmalı?

Ülkemizde Ramazan geliyor denildiği zaman yediden yetmişe herkes kendini hazırlar. Bütün evlerde hazırlıklar yapılır, makarnalar, erişteler kesilir, tabi bunlar işin diğer güzellikleridir. Yine de mâneviyatla alakalıdır, çünkü onu en güzel şekilde

geçirmek için hazırlıklar yapılır. Çocuklar giydirilir, yetimler okşanır, fıtır sadakaları verilir. Ramazan ayının ayrı bir havası vardır. Oruçtaki güzellik, iftar vakti dualarla sofranın başında beklemek bambaşkadır. Yine bu dinlediğimiz temcit gibi güzel olan başka şeyler de vardır. Maalesef günümüzde unutulmuş olsa da biz birkaç senedir bunları okumaya gayret ediyoruz. Çeşitli televizyon programlarında hatta konserlerde vurgulamak suretiyle bunları koyuyoruz, programlarımıza alıyoruz. Temcit Cenâb-ı Hakk'ın mecdetmek, övmek, ululamak; Efendimiz'i methetmek, ona Sâlât-u Selamlar getirmek için yazılmıştır. Temcit ramazanlar başta olmak üzere mübarek gecelerde, Cuma sabahları minârelerden okunan bir formdur. Aynı Ezân okunduğu gibi Ezândan yarım saat-bir saat evvel temcitler başlar. Yani bu, o günün farklı bir gün olduğunu vurgulayan peşine Sâlât-u Selamların da eklendiği yani sâlâ dediğimiz formunda eklendiği bir güzelliktir.

Soru: Enderûn Usûlü Terâvih Nedir?

Terâvih namazı Efendimizin nafile olarak kıldığı, bize de kılmamızı tavsiye ettiği ramazan aylarına mahsus bir Sünnet-i Müekket'tir. Tabi mademki efendimize ait, efendimizden bir hatıra her şeyde olduğu gibi Osmanlı ecdat bunu da süslemiş, güzelleştirmiş, en güzel şekilde ifa etmeye gayret etmiştir. Tabi biz çocukken her ramazan akşamı Câmilere koşardık, Çoluk çocuk yaşlı demeden herkes Câmiye giderdi. Bizim zamanımızda bazı hocalar vardı, hatta aldığımız duyumlara göre hâlâ bu tür hocalar vardır. Yatsı namazını normal hızda kıldırır fakat terâvihe gelince müthiş bir hızla, çoğu lafızlar anlaşılmadan kıldırırlardı. Bir çırpıda -Bir nefes diyeceğim ama yarım nefes sürmüyor.- Fatiha'yı, zammı sureleri bitirir, tabiri caizse gümbür gümbür rükûlar, secdeler yapılırdı. Hâlbuki ibadet böyle olmaz, ibadet bir an önce kurtulalım diye yapılmaz. Daha çok haz almak için ne gerekiyorsa onu yapmak lâzımdır. Ecdadımızda Enderûn usûlü terâvihle bunu yapmıştır. Başlıyorsunuz terâvihe, nasıl geçtiğini anlamadan terâvih birden bitiyormuş gibi oluyor. Biz bunu arkadaşlarımızla

yaklaşık on beş yıldır yapıyoruz. Fenerbahçe Câmisi'nde Yunus Balcıoğlu kardeşimiz müezzinlik yapıyordu. Mehmet kemiksiz ile birlikte gün aşırı Câmiye giderdik. Yunus kardeşimiz namazı kıldırırdı, ben de Mehmet Kemiksiz ile birlikte arada İlâhîler okumak suretiyle Enderûn usûlü namaz kıldırırdık. Makamları verirdik, Yunus imamımız rekâtları o makamlardan okurdu, bu şekilde başladık. Daha sonraki sene Üsküdar Yeni Valide Câmisi'nde, sonraki senelerde Câmi sayıları çoğaltılmak suretiyle devam ettik.

Soru: Enderûn Usûlü Terâvih projesi nasıl başladı?

2010'da İstanbul kültür başkenti projeleri kapsamında, Enderûn usûlü terâvihi hem duyurmak hem de halka kabullendirmek için proje olarak sunduk. Projemiz önce dudak bükerek karşılandı, böyle proje mi olur? Namazdan proje mi olur? Gibi tepkiler aldık. Biz "Enderûn Terâvihi ve Cumhûr Müezzinliği İstanbul 2010 Ramazan" diye bir kitap hazırladık. İçinde farklı makamlardan örneklerin olduğu İki de CD hazırladık. Kitabın hemen arkasına iki CD'yi de iliştirdik. Türkiye'de tüm il ve ilçe müftülüklerine, İstanbul'da da yaklaşık 6.000 din görevlisine bu kitap ve Cd'leri gönderdik. Projemiz kültürümüzü en iyi anlatan projelerden biri oldu. Enderûn usûlü terâvihi her gün bir Selâtîn Câmide icra ettik ve Câmi tıklım tıklım doldu. 2010'da İstanbul Müftülüğü ile işbirliği yapınca çok şükür müftülük bunu benimsedi. Hatta Müftülük bizden başka bu işi bilen müezzinlerden oluşan 6-7 farklı müezzin grubu oluşturdu ve 2010'da 39 Câmide Enderûn usülü terâvih kılındı. Bu bizim gurur kaynağımız tabi ki.

Enderûn Osmanlı iç teşkilatına ait bir sistemdir. Enderler yani sanatta, ilimde ender insanların yetiştiği, yetiştirildiği bir merkezdir. Bu Enderûn usûlün terâvih oradan çıktığı için adı böyle söylenmiştir. Enderûn'da Buhurizade Mustafa Itrî Efendi'nin başlattığı söylenir. Bu terâvihe önce Enderûn'da başlanmış olsa da daha sonra Osmanlı Sarayı'nda, Hırka-i Saadet'te, saray içindeki mescitlerde, Selâtîn Câmilerde, tekkelerde, dergâhlarda kabul görüp uygulanmış ve zamanla Anadolu'ya da yayılmıştır. Arapça'da

terâvih dinlenmeler demektir. Terâvih namazını koşturarak değil, dinlene dinlene kılmak gerekir. Yorulmalar değil, dinlenmeler olmalıdır. Dinlenmelerde İlâhî okuyarak dinleneceğiz. Efendimiz bu aralarda zaman zaman Bilal-i Habeşî'ye kasîde, Kur'ân-ı Kerîm okutmuş, bazen kendisi sohbet etmiştir. Efendimiz'in farklı rekâtlarda terâvih namazı kıldığı rivayetlerle günümüze ulaşsa da biz Türkler yirmi rekâtı benimsemişiz. Bunun sebeplerinden birisinin aralarda beş tane fasıla olduğundan Enderûn usûlü terâvih, bir diğer sebebin ise hatimle terâvih namazı kılınmasıdır diye düşünüyorum.

Soru: Enderûn terâvihini eda edebilmek için oldukça sağlam bir mûsikî kültürüne sahip olmak mı gerekir?

Tabi Itrî, Dede Efendi gibi büyük isimler bunu bu şekilde vaaz etmişler, bizde devam ettirmeye çalışıyoruz. Günümüzde bir de Karagümrük'te Cerrâhî Tekkesi (Türk Tasavvuf Mûsikîsini ve Folklorunu Araştırma ve Yaşatma Vakfı) diye bildiğimiz mekânda terâvihler Enderûn usûlü ile kılınır daima. Oradan da bu işin inceliklerini gördük. Günümüzde bunun yaygınlaşmış olması bizim için sevindirici bir gelişmedir. Yalnız bir tehlike vardır; geçkileri, makamları iyi öğrenmeden Enderûn usûlü terâvih yapıldığı zaman nağme kulağa yanlış yerleşebilir. Bunun için eskilerin değimiyle Femi Muhsin (güzel ağız)'den geçmek, meşk etmiş olmak, makamları tüm incelikleriyle öğrenmiş olmak gerekmektedir.

3- Neyzen Ahmed Şahin'in Farklı Tarihlerde Çekilmiş Olan Fotoğrafları

İstanbul, Ahmed Şahin Ana Kucağında, Yıl: 1964.

Ahmed Şahin 1- 1.5 yaşlarında iken Annesi, Babası ve Mahire Ablası ile birlikte, Yıl: Tahmini 1965, İstanbul.

Ahmed Şahin Nakıboğlu İlkokulu 4. Sınıf Okul Fotosu, Konya, Yıl: Tahmini 1974.

Nakıboğlu İlkokulu Okul Fotosu, Konya, Yıl: Tahmini 1974.

İlkokul Vesikalık Fotosu,

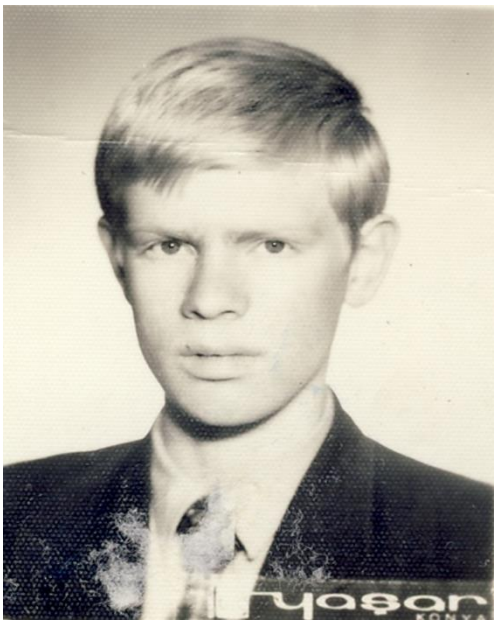
Yıl: Tahmini 1972.

İHL Yıllarında Vesikalık Fotosu,

Yıl: Tahmini 1975.

İHL Yıllarında Vesikalık Fotosu, Yıl: Tahmini 1970.

Ahmed Şahin Köpeği Boncuk İle Konya, Yıl: Tahmini 1970.

Evde Ezân Okuma Çalışmaları Konya, Yıl: Tahmini 1980-1982.

Selfie İcad Edilemişken Ahmed Hoca’nın Kendi Çekimi, Konya, Yıl: Tahmini 1980-1981.

Konya Belediyesi Turk Mûsikîsi Konseri. Şef: Sadreddin Özçimi, Kudumzen: Zekâi Kaplan. Koroda Ahmed Şahin ile birlikte sınıflarından beş kişi vardır. Konya, Yıl: 1981.

İ.H.L. 5. Sinif, Ahmed Şahin Arkadaşı MahmutYalcin İle Birlikte, Konya, Yıl: Tahmini 1979-1980.

Konya Büyükşehir Belediyesi Topluluğu Konseri, Şef Sadreddin Özçimi, Konya, Yıl: 1981.

İ.H.L. Ahmed Şahin Sınıf Arkadaşlarıyla, Konya, Yıl: 1981.

İHL Ahmed Şahin Sınıf Arkadaşlarıyla Birlikte, Konya, 1982.

İ.H.L. Mezuniyet Programından Neyler: Zekâi Kaplan Hoca, Ali Erol, Konya, 1982.

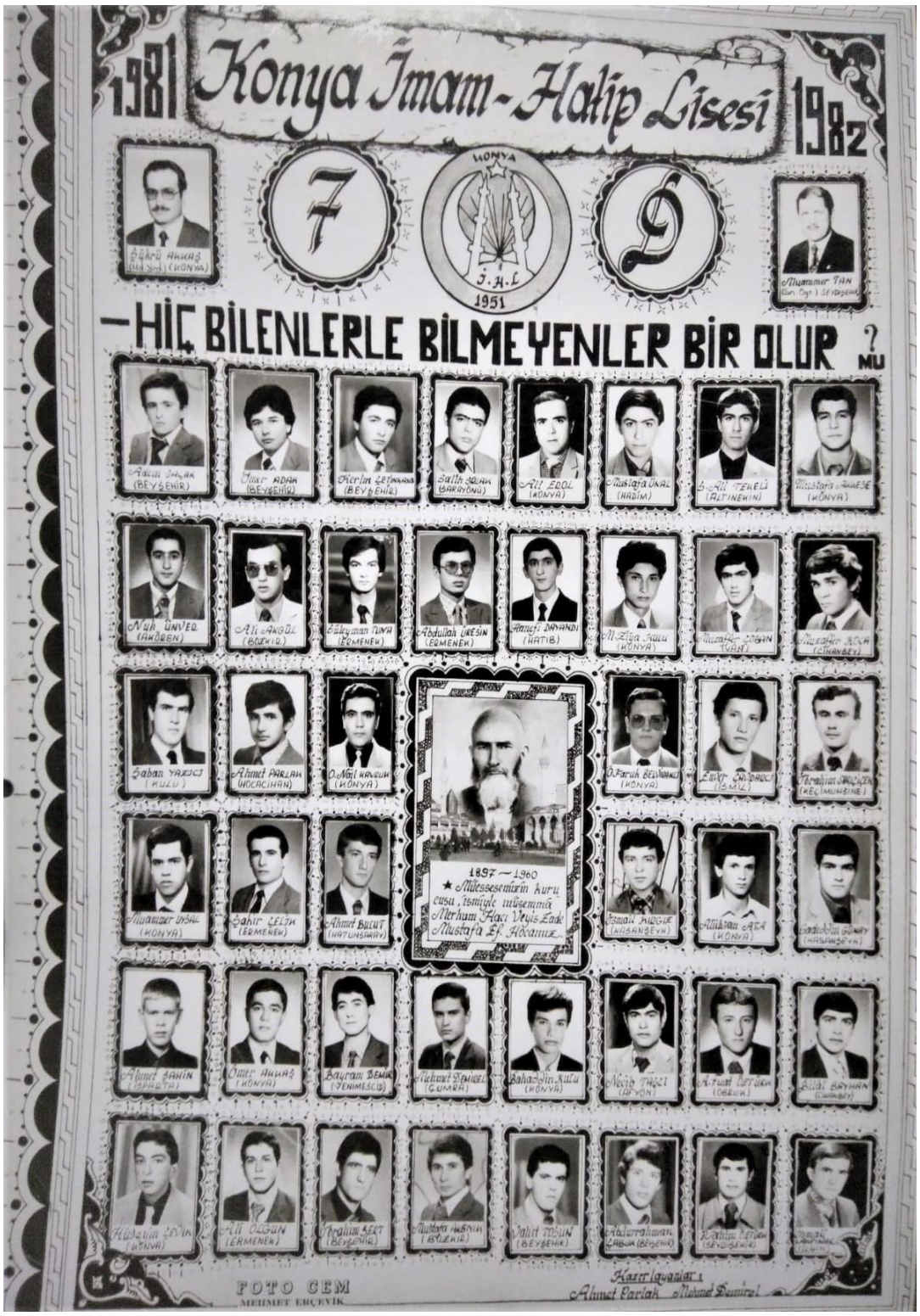

12

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
ÖĞRENCİLERİNE MAHSUS
KİMLİK KARTI

Fakültesi : Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı
Adı ve Soyadı : Ahmed Şahin
Fakülte No. : 1167
Baba Adı : Mustafa
Doğum Tarihi : 1965
Doğum Yeri : Yalvaç
Yarıyıl : 3/4
İmzası :

1984 - 1985 Kış yarıyılı
1984 - 1985 Yaz yarıyılı

Ahmed Şahin İ.T.Ü. Kimlik Kartı

Neyzen Ahmed Şahin, İmam Hatip Lisesi, Mezuniyet fotoğrafı, Konya, Yıl: Tahmini 1981-1982.

İTÜ Konservatuar Ahmed Şahin Yemekhanede Arkadaşlarıyla, İstanbul, Yıl: 1984.

Ahmed Şahin Bahçelievler-İstanbul'daki Ev Arkadaslarıyla Birlikte, İstanbul, Yıl: 1985.

Şan Tiyatrosu, İstiklal Marşı'nın Kabul Yıldönümü, Ahmed Şahin İsmail Doruk İle Birlikte, Harbiye İstanbul, Yıl: 16 Mart 1985.

Bediuzzaman Said Nursi'yi Anma Programı, İstanbul, Yıl: Tahmini 1980.

Mevlâna İhtifal. Soldan-Ahmed Özhan, Tuğrul İnancer, Ö. Faruk Belviranli, Mehmet Öztorun, Mustafa Okutan, Ali Erol, Konya, Yıl: Tahmini 1980.

Hâfızlar ve Mevlîdhanlar Cemiyeti Programından Ahmed Şahin'in Sağındaki isim Başkan Merhum Adem Erim, Solundaki isim Hâfız Bestekar Amir Ateş, İstanbul, Yıl: Tahmini 1982.

Konservatuar Konserinden Ahmed Şahin'in Solunda Yavuz AKALIN, Sağında Adnan Yavuz Ballioglu yer almaktadır. Yıl: Tahmini 1982.

Ahmed Şahin'in Arkadaşı Ali Erol'un Evinde Meşk, Konya, Yılı: 1986.

Ahmed Şahin Fındıkpınar Câmi İmam Evinde, İstanbul, Yıl: 1986.

Güzelyalı Fındıkpınar Câmii, Ahmed Şahin Talebeleri İle, İstanbul, Yıl: 1986.

Kanuni Erol Deran Resim Sergisi, İstanbul, Yıl: 1986.

Bir Anma Toplantısından, İstanbul, Yıl: 1987.

Ahmed Şahin Güzelyalı Fındıkpınar Câmi Cemaatiyle, İstanbul, Yıl: 1987.

Ahmed Şahin Babası İle Birlikte, Güzelyalı Fındıkpınar Câmii Bahçesinde, İstanbul, Yıl: 1987.

Ahmed Şahin Hocası Niyâzi Sayın ve Arkadaşı Bülent Çeviksever İle, İstanbul, Yıl: 1987.

İTÜ TMDK, Ahmed Şahin Sınıf Arkadaşları ile, İstanbul, Yıl: 1987.

Ahmed Şahin ve Eşi Hafize Hanım'ın Nikâh Merasimi, Maltepe Evlendirme Dairesi, İstanbul, Yıl: 29 Ocak 1988.

Ahmed Şahin Evinde Ney Çalışması Yaparken, İstanbul, Yıl: Tahmini 1993.

Bir Anma Programından, Neyzen Dr. Fahreddin Acar, Sagdan Sola; Bahri Güngördü, Murat Öztürk, Harun Erdogan, Hüseyin Sert, Bülent Çeviksever, Konya, Yıl: Tahmini 1991.

Ahmed Şahin Bir Çalışma Esnasında, İstanbul, Yıl: Tahmini 1992.

Mevlevî Âyini Konseri, İstanbul, Yıl: Aralık 1990.

Ahmed Şahin Hekimoğlu Ali Paşa Câmii'nde, İstanbul, Yıl: Tahmini 1995.

Ahmed Şahin, İzmir, Yıl Tahmini 1990.

Ahmed Şahin, Kâzım Korucu, Beyazıt Câmii, İstanbul, Yıl: Tahmini 1993.

Kazasker Mustafa İzzet Ef. Anma Sergi Ve Konseri Sonrası, Ahmed Şahin, Niyâzi Sayin Ve Sadreddin Özçimi İle, Çit Kasrı Yıldız Sarayı İstanbul, Yıl: Tahmini 1993.

Bir Konser Sonrası, Ahmed Şahin, Merhum Tanburi Necdet Yaşar'ın da Olduğu Bir Grup İle, İstanbul, Yıl: Tahmini 1996.

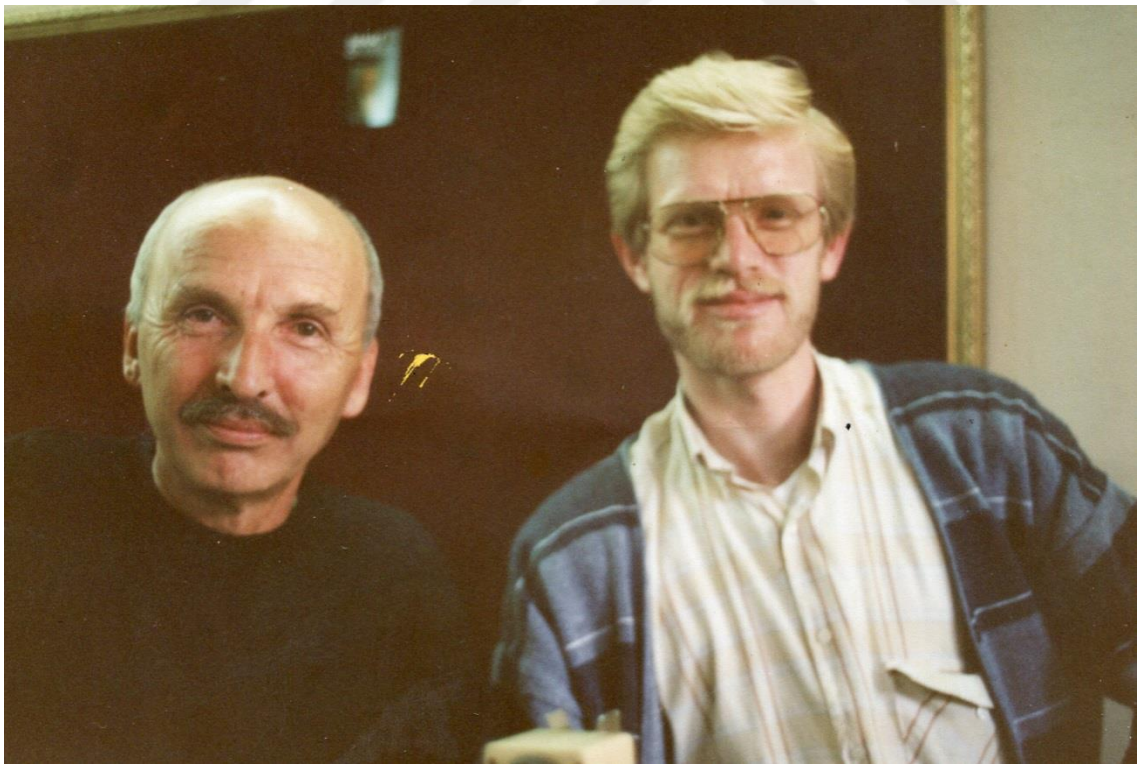
Fenerbahçe Câmii, Soldan; Câmi İmamı Yunus Balcıoglu, Mehmet Kemiksiz, Sadreddin Özçimi, İstanbul, Yıl: Tahmini 1995.

Hekimoğlu Ali Paşa Kütüphanesi, Bir Prova Esnasında, İstanbul, Yıl: Tahmini 1995.

Neyzen Niyâzi Sayın Hoca'nın Devlethanesinde, Ahmed Şahin, Fahreddin Acar ve Özer Özel ile, İstanbul, Yıl: Tahmini 1993.

Ahmed Şahin Kanuni Erol Deran ile, İstanbul, Yıl: Tahmini 1992.

İHL Sınıf Arkadaşlarıyla Bir Bayram Buluşması, Konya, Yıl: Tahmini 1993.

Rize, Yıl: 1993.

Neyzen Niyâzi Sayın Hoca ile, İstanbul, Yıl: Tahmini 1993.

Postnişin Merhum Necdet Tanlak, Hollanda, Yıl: Tahmini 1996.

Ahmed Şahin Özer Özel İle Birlikte, Rize, Yıl: 1993.

Ahmed Şahin, Sadreddin Özçimi, Rize, Yıl: 1993.

Ahmed Şahin, Askerlik Anısı, Burdur, Yıl: Mayıs 1994.

Kudüs, Yıl: 1996 Ramazan Ayı.

Bosna Savaşından Bir Sene Sonrası Bir Şehit Ailesini Ziyaret, Bosna Hersek, Yıl: 1996.

Saraybosna-Bosna Hersek, Baş Çarşı Meydanı, Yıl: 1996.

Kasîde Okurken. Sağdan; Ahmet Çalışır, Ömer Faruk Belviranli, Bilal Kuşpınar, Ender Doğan, Kuala Lumpur- Malezya, Yıl: 1996.

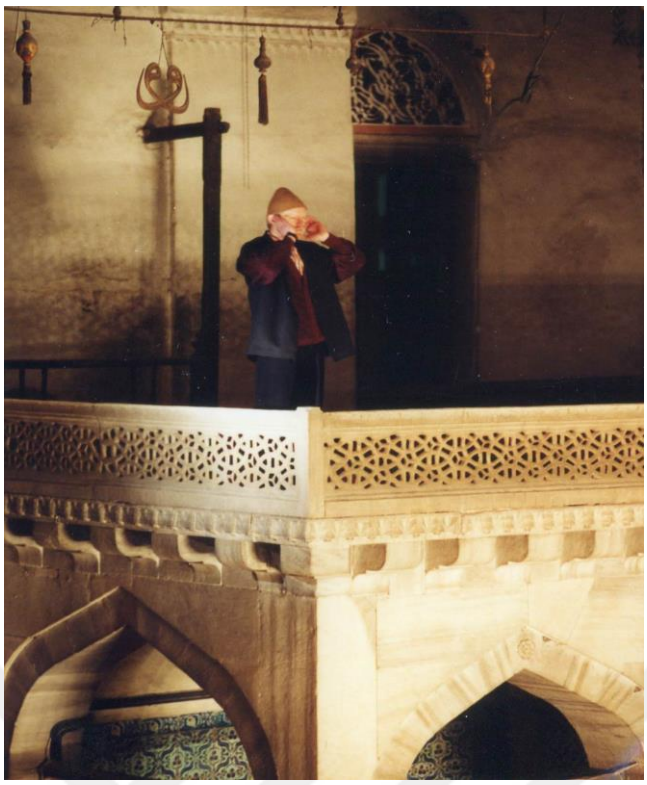
Ahmed Şahin Ailesi İle Birlikte, Sünnet Gezisi, Sağdan; M.Said, Hafize, Şule, Muhammed Alparslan, İstanbul, Yıl: 1996.

Alaeddin Yavaşca Konseri, Antalya, Yıl: 1997.

Ahmed Şahin'in Sağında Niyâzi Sayın Hoca, Hattat Hüseyin Kutlu, Solunda Mehmet Kemiksiz Ve Talebelerle, Hekimoğlu Ali Paşa Kütüphanesi İstanbul, Yıl: Tahmini 1996.

Hekimoğlu Ali Paşa Câmii Müezzin Mahfelinden, İstanbul, Yıl: Tahmini 1994.

Ahmed Şahin Hattat Erol Dönmez İle, İstanbul, Yıl: Tahmini 1996.

Konser Çalısması Esnasında, İbrahim Metin Uğur, Yunus Balcıoğlu, Ramazan Kutlu, Ender Doğan, Mehmet Erenler, Mehmet Kemiksiz, Özer Özel, İstanbul, Yıl: Tahmini 1996.

.

Hekimoğlu Alipaşa Kütüphanesi, Ney Dersi, İstanbul, Yıl: Tahmini 2000.

Ahmed Şahin Ezân Okurken, İdil Bulgar Şehrine Giriş Tataristan, Yıl:2002.

Tokyo Câmi Minâresinden Câmi Açılışı Cuma Namazı Ezânı, Japonya, Yıl: 2000.

Tokyo Câmi Açılış Konseri, Sağdan; Özer Özel, Derya Türkan, Sadreddin Özçimi, Celal Bey, Kemal Karaöz, Bekir Büyükbaş, Ahmed Şahin, Ahmed Çalışır, Ahmet Erdoğdular, Tokyo, Yıl: 2000.

Tokyo-Japonya, Yıl: 2000.

TRT İstanbul Radyosu, İstanbul, Yıl: Tahmini 2000.

Sağdan; Ahmed Şahin, Vahit Anadolu, Hasan Esen, Murat Salim Tokaç, FahrettinYarkin, Kazan-Tataristan Yıl: 2002.

İdil Bulgar Şehri, Karşılama, Tataristan Yıl: 2002.

Tataristan Konseri, Sağdan; Hasan Esen, Ahmed Şahin, Reha Sağbaş, Merhume Selma Sağbaş, Doğan Dikmen, Tataristan, Yıl: 2002.

Ahmed Şahin, Ömer Metioui, Mahmud Guettat, Ruhi Ayangil, Marsilya, Yıl: 2003.

Mevlâna İhtifallerinden, Konya, Yıl: Tahmini 2000.

Ahmed Şahin, Niyâzi Sayın ve Sadreddin Özçimi, Şeb-i Arus Töreni, Konya, Yıl: Tahmini 2001.

Mevlâna İhtifallerinden, Konya, Yıl: Tahmini 2001.

Ahmed Şahin, Ali Erol, Avustralya Konseri, Yıl: Tahmini 2002.

TRT Ramazan İftar-Sahur Programı Mehmet Kemiksiz, Gürsoy Dinçer, Senai Demirci ile, İstanbul, Yıl: 2003.

Kral 2. Hasan Câmii, Kazablanka-Fas, Yıl: 2009.

Ahmed Şahin, Mehmet Kemiksiz İle Stüdyoda Albüm Çalışması Esnasında, İstanbul, Yıl: Tahmini 2003.

Çanakkale Konseri, İstanbul, Yıl: Tahmini 2010.

Nev Eda Konseri, İstanbul, Yıl: Şubat 2017.

İran Konseri, Yıl: Aralık 2017.

Bağlarbaşı Kongre Kültür Merkezi Üsküdar İstanbul, Tekke Mûsikîsi Konseri, Yıl: 2017.

Dinle Ney'den Konseri, Altunizade Kültür Merkezi Üsküdar İstanbul, Yıl: 2019.

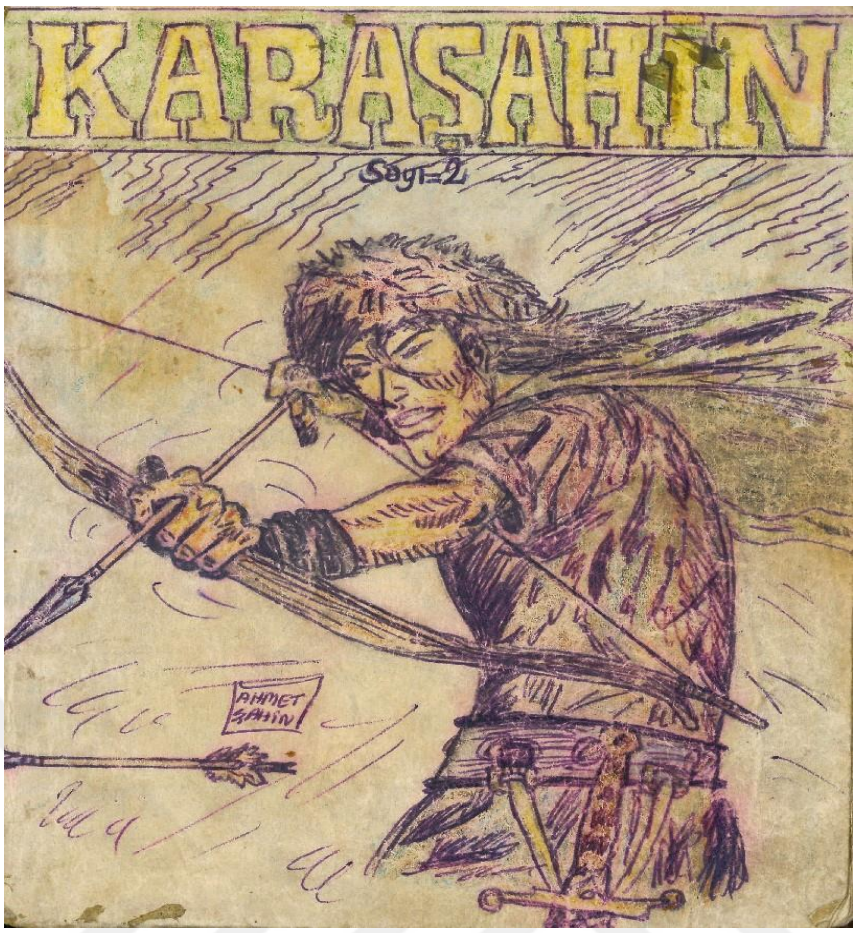
Ahmed Şahin'in "Sırrı Rüra makamında" belgesel filmi çekimlerinden bir kare, İstanbul, Yıl: 2018.

4- Neyzen Ahmed Şahin'in Yapmış Olduğu Resim ve Karikatürlerden Bazıları

Ahmed Şahin'in Fatih Sultan Mehmet Çizimi, Konya, Yıl: 1981.

KARAŞAHİN
Sayı=2
AHMET ŞAHİN

ALLAH'A EMANET OL YAVRUM!. ELVEDA!..
ANNE!..
Bir an gözgöze geldiler..
AH!
Sonra başı yana yıkılıverdi...
ANNECİĞİM!
AHMET ŞAHİN
Sonra Karaşahin, eğildi.. Annesinin yanağından öptü..
KARAŞAHİN
1. Bölüm
ÇIKAN KISMIN ÖZETİ: Eski bir kale kumandanı olan 'Turhan Bey, Arkadaşı Ortiz tarafından katledilir. Daha sonra ikinci bir oğlu olur. Fakat sonradan ilk olan oğlu Oğuz kaçırılır. Turhanbey' Oğuz'u kurtarmaya gider. Fakat geri dönmez. Aradan yıllar geçer. Karaşahin 10 yaşına gelir. Bu arada, bir baskında, Ortiz'in adamları tarafından annesi vurulur...
İNTİKAM HIRSI

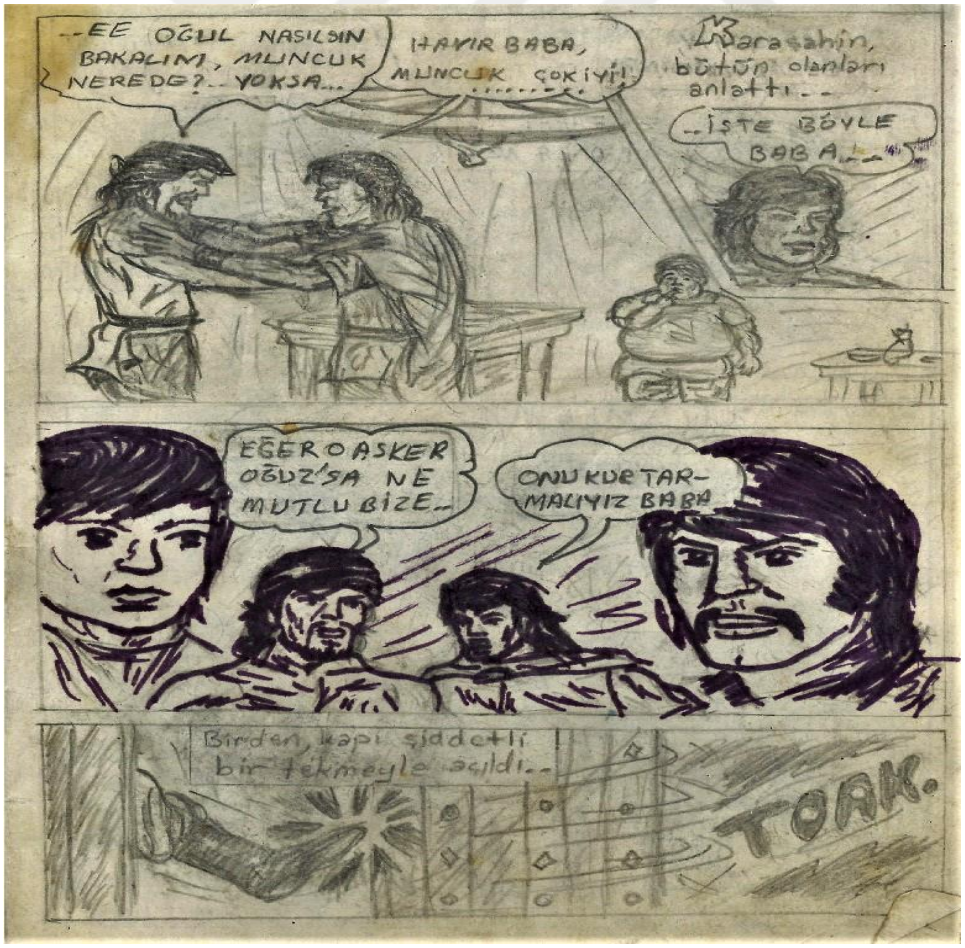

Bu sırada
SEN ODUNLARI YAK HELE OĞUL- BEN DE DEREDEN SU ALAYIM..
PEKİ BABA..
3

Yaşlı adam nal sesleri duymuştu..Sesin geldiği tarafa bakınca...
CENGİZ HAN'IN ADAMLARI!..
5

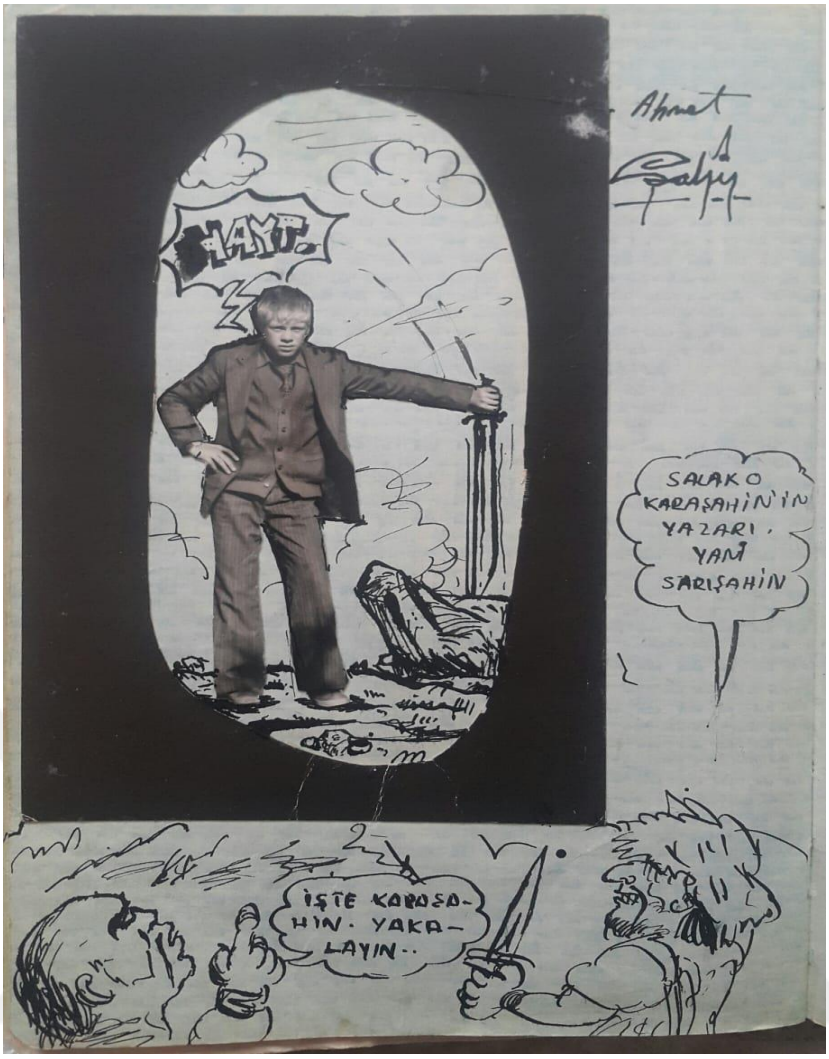

SUYU BOŞVER DE BENİ DİNLE..
HAYDOLA?!
Yaşlı adam oğluna gördüklerini anlatır.
VAY CANINA?..
10

PEKİ BUNU NASIL İSPATLARSIN? KARAŞAHİN ÇOK KUVVETLİYMİŞ!.
!
KUVVETİMDEN ŞÜPHE Mİ EDİYORSUN?!.
18

BANA BAK.. KARAŞAHİN OLDUĞUNA EMİN MİSİN SEN?
EVET.. ŞİMDİ CENGİZ HAN'A GİDELİM--
FAKAT.. KUMANDAN.. BEN ONUNLA DÖĞÜŞECEKTİM..
İSTAHİAİI SONRAYA SAKLA. CENGİZ HAN'IN YANINDA DÖĞÜŞÜRSÜN..
İKİNİZİ DE REZİL EDECEĞİM. GÖRÜRSÜNÜZ!.
24

--EE OĞUL NASILSIN BAKALIM, MUNCUK NEREDE?.. YOKSA...
HAYIR BABA, MUNCUK ÇOKİYİ!
Karaşahin, bütün olanları anlattı..
--İŞTE BÖYLE BABA..
EĞER O ASKER OĞUZ'SA NE MUTLU BİZE..
ONU KUTARMALIYIZ BABA
Birden, kapı şiddetli bir tekmeyle açıldı..
TORK.

KARA ŞAHİN
İNTİKAM HIRSI
11. Bölüm
ÖZET: Kale kumandanı «Turhan Beyoğlu» dostu «Ortiz» tarafından, tuzağa düşürülerek Kumandan Pepito'nun eline düşer. Ortiz, Pepitonun sağ koludur artık. Aradan yıllar geçer. Bir müddet sonra haydutlara ve baskın yapar. Bu arada, Haydut- [redacted]şahin'in Annesini vururlar. Karaşahin "İntikam Hırsı" ile büyür...!.
Hanın içinde direğe bağlanmış yarı çıplak bir adam ve hanın içinde bir ölüm sessizliği vardı. Hana ise boylu boyunca uzanmış bayılmış yatıyordu. Adamın ayaklarının dibinde bir kır baç duruyordu...
VUR EMRİ
KARAŞAHİN
Bu Sayımızda
başladık..!

Ahmet
Salih
KAMP
SALAKO KARAŞAHİN'İN YAZARI, YANİ SARIŞAHİN
İŞTE KARAŞAHİN. YAKALAYIN..

KİH..KİH.. SAKLANDIM- BENİ KİMSE BULAMAZ HİH Hiii...

5- Neyzen Ahmed Şahin'in Yapmış Olduğu Besteler

NO	ESER ADI	MAKAMI	USÛL	GÜFTE SAHİBİ
1	Acemaşîrân İlâhî- Arşdan yüce kurulmuş	Acemaşîrân	Sofyân	Eşrefoğlu Rûmi Hz.
2	Bayâtiarabân İlâhî - Allah'ı arayan ey garip yolcu	Bayâtiarabân	Düyek	Mehmed Faik Erbil
3	Bayâtirabân İlâhî- Düşmüşem bugün güzeller şâhının sevdâsına	Bayâtirabân	Devr-i Revân	Ahmed Kuddûsî Hazretleri
4	Bestenevâ Kârçe -Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi	Besteneva	Devr-i Revân	Kânûnî Sultan Süleyman
5	Bestenîgâr İlâhî -Ey ihvân-ı îmân bu ahvâl ile	Bestenîgâr	Raks Aksağı	Alvar'lı Efe Hazretleri
6	Dügâh İlâhî-Neva-yı nâyı gûş et	Dügâh	Düyek	Alvar'lı Efe Hazretleri
7	Evc İlâhî -Kulların oda yakma kerem eyle yâ Mevlâ	Evc	Sofyân	Aziz Mahmud Hüdâyi
8	Evc İlâhî-Aşk ile vîran eden gönlünü ma'mur istemez	Evc	Devrihindî	Fâtih Sultan Mehmed Han
9	Evc İlâhî- O bezmi dil gülşâde devreyledik	Evc	Sofyân	Alvar'lı Efe Hazretleri
10	Evc İlâhî- Budur Lûtfi Kerem Kârı…	Evc	Düyek	Âdile Sultan
11	Evc Şarkı- Sâkî kadehi aşk-ı İlâhî ile doldur	Evc	Sofyan	Emin Işık(Hz. Mevlânâ'dan)
12	Ferahfezâ İlâhî -Şûride vü şeyda kılan	Ferahfezâ	Düyek	Yunus Emre
13	Hicâz İlâhî- Ezelden aşk oduna yâne geldim	Hicâz	Curcuna	Eşrefoğlu Rûmî Hz.

14	Hicâz Saz Semâîsi	Hicâz	Aksak Semâî	
15	Hicâz Mersiye- Rûy-i zemîni Seyret	Hicâz	Curcuna	Alvarlı Efe Hazretleri
16	Hicâz Tevşîh-Garîbim bulamadım bir yâ u hem-dem yâ Resûlâllâh	Hicâz	Düyek	Leyla Hanım
17	Hicâz Şuğul- Ya hayra men…	Hicaz	Ravza	Lâ Edrî
18	Hicâzkâr Salevât	Hicâzkâr	Değişmeli	
19	Hicâzkâr İlâhî-Bizi halkeyledin ketm-ü âdemden)	Hicâzkâr	Düyek	Alvarlı Efe Hazretleri
20	Hicâzkâr Durak- Ey şanı kerem	Hicâzkâr	Durak Evferi	Alvarlı Efe Hazretleri
21	Hisâr Şuğul -Yâ Rabbi ahmedüke alâ vehbi'l mineni	Hisâr	Aksak Semâî	Ahmed Kuddûsî Hz.
22	Hüseynî İlâhî -Rahmet güneşi doğmuş	Hüseynî	Düyek	Alvarlı Efe Hazretleri
23	Hüseynî İlâhî-Gözün aç imdi uyan	Hüseynî	Sofyân	Eşrefoğlu Rûmi Hz.
24	Hüseynî İlahî- Yârimi gördüm maksuda erdim	Hüseynî	Sofyân	Ahmed Kuddûsî Hz.
25	Hüseynî İlâhî -Bahri umman…	Hüseynî	Düyek	Eşrefoğlu Rûmi Hz.
26	Hüseynî Savt -Hızr ile Mûsâ	Hüseynî	Sofyân	Alvarlı Efe Hazretleri
27	Hüzzâm İlâhî -Muhibb-i Hanedânım men	Hüzzâm	Düyek	Alvarlı Efe Hazretleri
28	Hüzzâm İlâhî- Ârif ol âyine-i insâna bak	Hüzzâm	Devrihindî	Aziz Mahmud Hüdâyi Hz.
29	Hüzzâm Na't- "Nur"	Hüzzâm	Düyek	Necip Fazıl Kısakürek
30	Isfahân Salevât	Isfahân	Değişmeli	

31	İsrâ Manzûmesi		Değişmeli Ağır Oynak- Sofyan	
32	Kasîde-i Bürde'den "Mevlâye salli ve sellim"	Hüseynî	Sofyân	İmam Busîrî
33	Mâhûr Salâvât-Kasîde-i Celâliye'den	Mâhûr	Sofyân	Alvarlı Efe Hazretleri
34	Mâhûr-Segâh Şuğul-Eşrakal bedru aleynâ	Mâhûr-Segâh	Düyek	Lâ Edrî(Bilinmiyor)
35	Muhayyer Tevşîh-Ey habîbî zülcelâl	Muhayyer	Evsat	Kenan Rifai Hazretleri
36	Ney manzûmesi	Şehnâz	Aksak	Yaman Dede
37	Nikrizliçârgâh Mâni-Âşık der âhû gözler	Nikrizliçârgâh	Curcuna	Alvarlı Efe Hazretleri
38	Nikrizliçârgâh İlâhî -Ey saki...	Nikrizliçârgâh	Sofyân	Alvarlı Efe Hazretleri
39	Nühüft Tevşîh-Yüzündür âyet-i sûn-i ilâhî yâ Resûlâllah	Nühüft	Evsat	Neccarzade Rıza Efendi
40	Pençgâh İlâhî-Bu bağçe ne müzeyyen	Pençgâh	Düyek	Alvar'lı Efe Hazretleri
41	Rast İlâhî-Dertlilerin dermanı lâ ilâhe İllâllah	Rast	Sofyân	Alvar'lı Efe Hazretleri
42	Rast İlâhî- Dervişlerin Gülzarı	Rast	Sofyân	Alvar'lı Efe Hazretleri
43	Rast İlâhî- Devrân olalı devrân	Rast	Düyek	Alvar'lı Efe Hazretleri
44	Rast İlâhî- Soyun varından arından	Rast	Sofyân	Ken'an Rifâî Hz.
45	Saba Sabah Ezânı	Saba		Ahmed Şahin'in İrticalen Okuduğu Ezânların Notası
46	Sabâ İlâhî - Biz Ümmeti Muhammed'e	Sabâ	Sofyân	Alvarlı Efe Hazretleri
47	Segâh- Destân-ı Yahya	Segâh	Türk Aksağı	Nail Memik Bey

	Çavuş			
48	Segah Ezân	Segah		Ahmed Şahin'in İrticalen Okuduğu Ezânların Notası
49	Sultânîyegâh Nev Edâ İlâhî- Merâ gûyî kirâyî Men çi dânem	Sutanîyegâh Nev Edâ	Düyek	Hz. Mevlânâ
50	Sûzidil İlâhî- Şema-i Nûri Ahmed'e	Sûzidil	Düyek	Alvarlı Efe Hazretleri
51	Sûzidil İlâhî- Sensin veliler şâhı yâ Hazreti Mevlânâ	Sûzidil	Düyek	Ahmed Kuddûsî Hazretleri
52	Şehnâz İlâhî- Muharremdir bugün cânâ	Şehnâz	Düyek	Alvarlı Efe Hazretleri
53	Şehnâz İlâhî- Gülistân-ı Risalet'de	Şehnâz	Düyek	Alvarlı Efe Hazretleri
54	Şehnâz Şuğul- Yâ seyyidî Yâ Rasûlâllâh	Şehnâz	Düyek	Sultan I Abdulhamit
55	Şehnâzbûselik İlâhî -Arş-ı Azam sallanır	Şehnâzbûselik	Düyek	Alvarlı Efe Hazretleri
56	Şevkefzâ Şarkı- Sırlı Bir Perdeyi Açmış Gece Sevdâlı Göze	Şevkefzâ	Ağır Aksak	Savaş Barkçın
57	Şevkinîgâr Peşrev	Şevkinîgâr	Muza'af Devrikebîr	
58	Şevkinîgâr İlâhî- Bir muhabbetdir azîzîm iş bu tahrîrden garaz	Şevkinîgâr	Devrihindî	Seyyid Osman Efendi (19. y.y)
59	Şevkinigâr Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ-"Ey bülbül-i can gülşen-i âteşte mi dârın"	Şevkinîgâr	Değişmeli- (Darb-ı Nev Edâ, Evfer, Düyek, Yürük Semâî, Curcuna, Düyek, Yürük Semâî)	Mustafa Tahralı
60	Şevkutarâb İlâhî - Şevkutarâb eder eflâk	Şevkutarâb	Düyek	Alvarlı Efe

	şerâb-ı eynemâdandır			Hazretleri
61	Tâhir İlâhî-Yandım Allah âteşi aşkınla ben	Tâhir	Düyek	Ken'an Rifai Hz.
62	Uşşâk Öğle Ezânı	Uşşâk		Ahmed Şahin'in İrticalen Okuduğu Ezânların Notası
63	Isfahân-Sabâ Şuğul-Men kane yeşku…	Isfahân-Sabâ	Sofyân	Münebbihat'tan
64	Sabâ- Hüseynî Şuğul- Yâ Sâimî Ramezâne…	Sabâ- Hüseynî	Sofyân	Münebbihât'dan
65	Hüseynî-Evc Şuğul-Men sâme nâlel fevze	Hüseynî-Evc	Sofyân	İbn Hacer Askalânî
66	Evc-Acemaşirân Şuğul-Yâ Fevze men...	Evc-Acemaşirân	Sofyân	İbn Hacer el Askalânî
67	Acemaşîrân- Segâh Şuğul- Yâ Rabbi Salli ve Sellim…	Acemaşîrân-Segâh	Sofyan	Mahmud Kaya

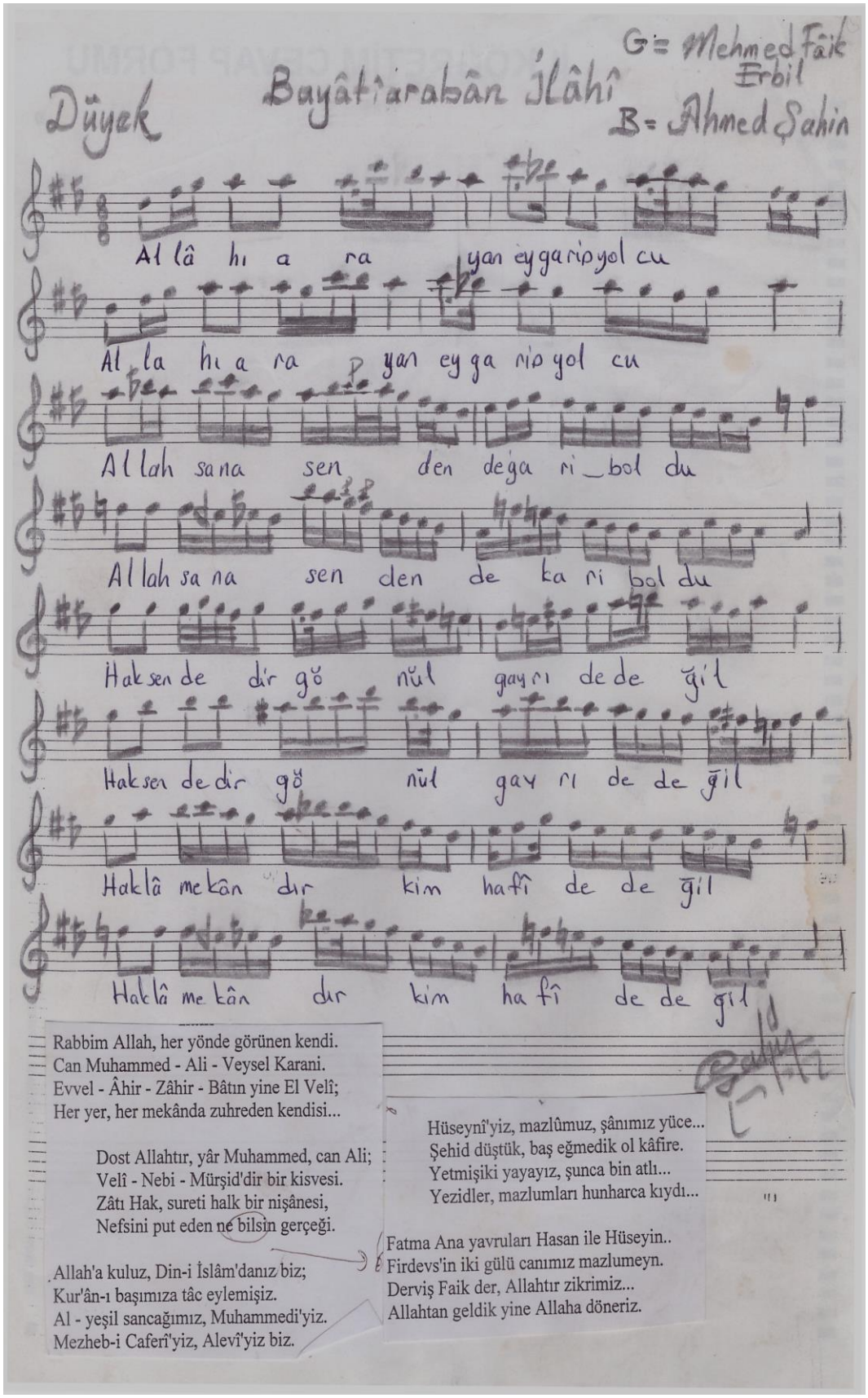
ACEMAŞÎRAN İLÂHÎ

"Arşdan yüce kurulmuş"

Güfte: Eşrefoğlu Rûmî Hz.
Beste: Ahmed Şahîn

Sofyan

Rabbim Allah, her yönde görünen kendi.
Can Muhammed - Ali - Veysel Karani.
Evvel - Âhir - Zâhir - Bâtın yine El Velî;
Her yer, her mekânda zuhreden kendisi...

Dost Allahtır, yâr Muhammed, can Ali;
Velî - Nebi - Mürşid'dir bir kisvesi.
Zâtı Hak, sureti halk bir nişânesi,
Nefsini put eden ne bilsin gerçeği.

Allah'a kuluz, Din-i İslâm'danız biz;
Kur'ân-ı başımıza tâc eylemişiz.
Al - yeşil sancağımız, Muhammedi'yiz.
Mezheb-i Caferî'yiz, Alevî'yiz biz.

Hüseynî'yiz, mazlûmuz, şânımız yüce...
Şehid düştük, baş eğmedik ol kâfire.
Yetmişiki yayayız, şunca bin atlı...
Yezidler, mazlumları hunharca kıydı...

Fatma Ana yavruları Hasan ile Hüseyin..
Firdevs'in iki gülü canımız mazlumeyn.
Derviş Faik der, Allahtır zikrimiz...
Allahtan geldik yine Allaha döneriz.

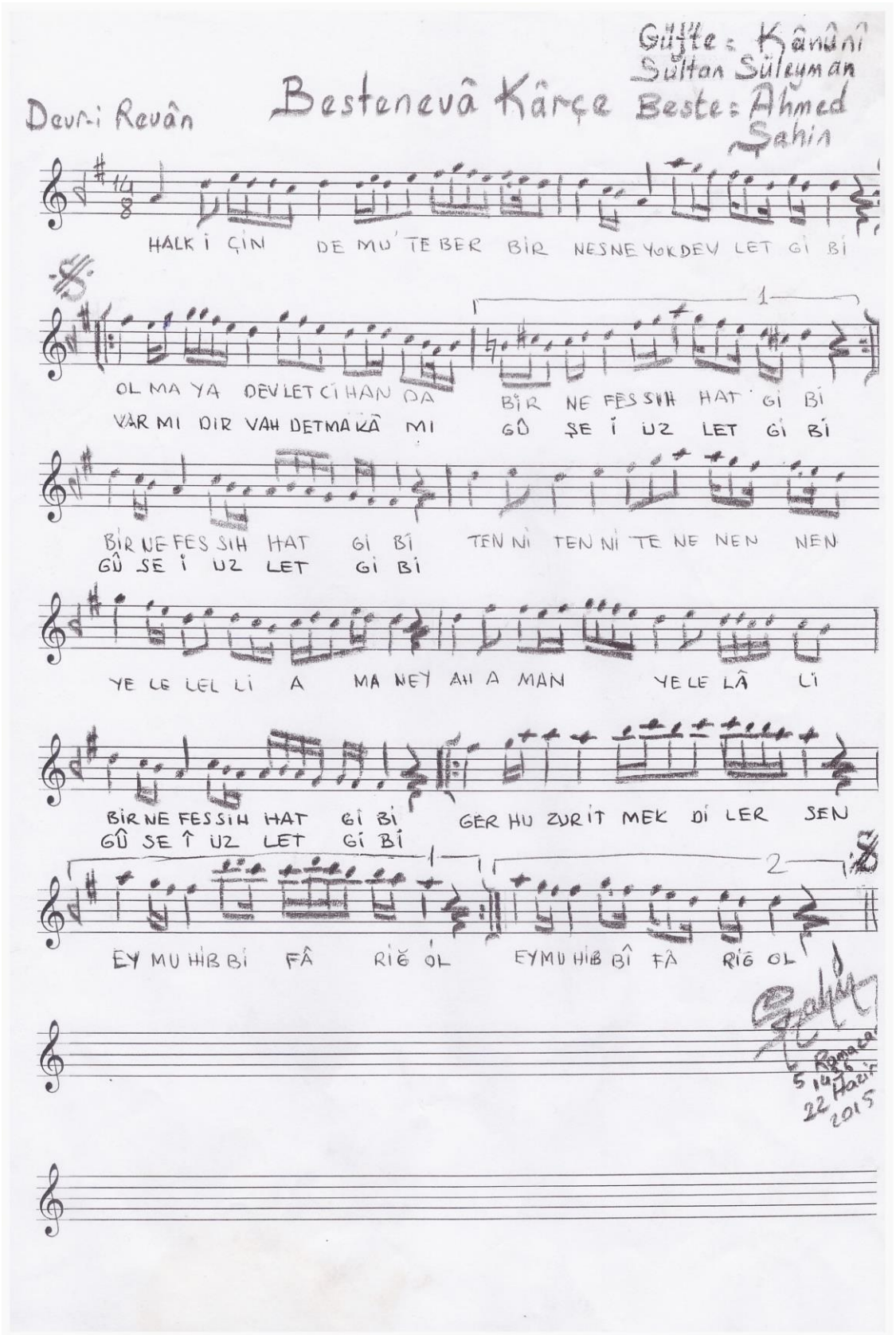
Bayâtîarabân İlâhî

Güfte: Ahmed Kuddûsî Hz.

Beste: Ahmed Şahîn

Devrirevân

Güfte: Kânûnî Sultan Süleyman
Beste: Ahmed Şahin
Devr-i Revân
Besteneva Kârçe
HALK İ ÇİN DE MU' TE BER BİR NESNE YOK DEV LET Gİ Bİ
OL MA YA DEV LET Cİ HAN DA
VAR MI DIR VAH DET MA KÂ MI
BİR NE FES SİH HAT Gİ Bİ
GÛ ŞE İ UZ LET Gİ Bİ
BİR NE FES SİH HAT Gİ Bİ
GÛ ŞE İ UZ LET Gİ Bİ
TEN Nİ TEN Nİ TE NE NEN NEN
YE LE LEL Lİ A MA NEY AH A MAN
YE LE LÂ Lİ
BİR NE FES SİH HAT Gİ Bİ
GÛ ŞE Î UZ LET Gİ Bİ
GER HU ZUR İT MEK Dİ LER SEN
EY MU HİB Bİ FÂ RİĞ OL
EY MU HİB Bİ FÂ RİĞ OL
5 Ramazan
22 Haziran 2015

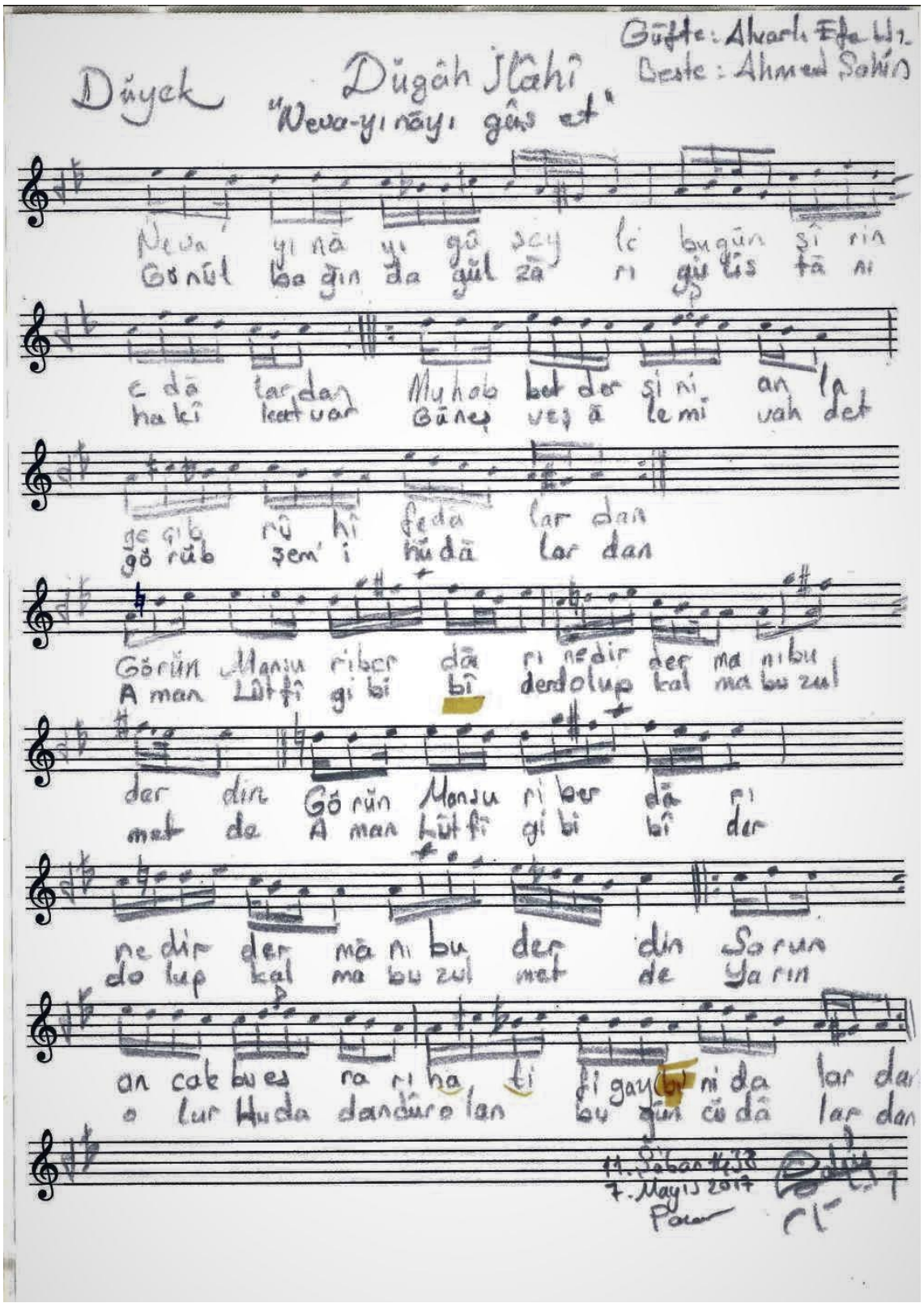
Raks Aksağı

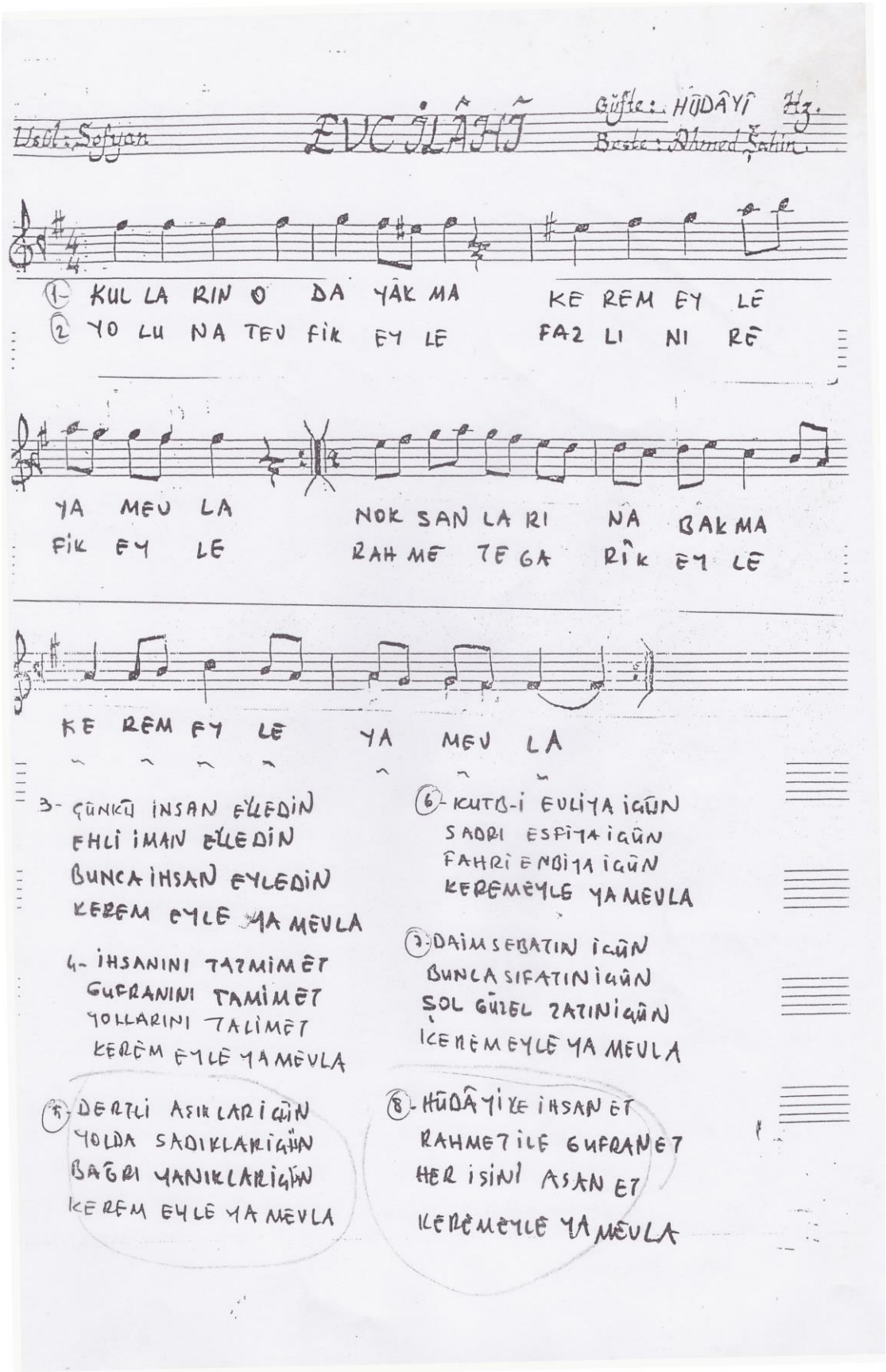
Besteniğar İlâhî

Güfte: Alvarlı Efe Hz.

Beste: Ahmed Şahin

Düyek
Düğâh İlâhî
"Neva-yı nây-ı gâm et"
Güfte: Akvarlı Efe Hz.
Beste: Ahmed Şahin
Neva yı nâ yı gâ mey lc bu gün şî rin
Gönül ba ğın da gül zâ ri gü lis tâ ni
c dâ har dan Muhab bet der şi ni an la
ha kî kat var Güneş ves â le mi vah det
ge gib rû hî feda lar dan
gö rüb şem' i hüdâ lar dan
Görün Manşu riber dâ ri nedir der ma nibu
A man Lûtfî gi bi bî derdolup kal ma bu zul
der din Gö rün Manşu ri ber dâ ri
met de A man Lût fî gi bi bî der
ne dir der mâ ni bu der din So run
do lup kal ma bu zul met de Ya rin
an cak bu es ra ri ha ti fi gay ni da lar da
o lur Huda dandüre lan bu gün cü dâ lar dan
11. Şubat Kültür
7. Mayıs 2014
Pazar

Usûl: Sofyan
EVC ÎLÂHÎ
Güfte: HÜDÂYÎ Hz.
Beste: Ahmed Şahin
1- KUL LA RIN O DA YÂK MA KE REM EY LE
2 YO LU NA TEV FİK EY LE FAZ LI NI RÊ
YA MEV LA NOK SAN LA RI NA BAK MA
FİK EY LE RAH ME TE GA RÎK EY LE
KE REM EY LE YA MEV LA
3- ÇÜNKÜ İNSAN EYLEDİN
EHLİ İMAN EYLEDİN
BUNCA İHSAN EYLEDİN
KEREM EYLE YA MEVLA
4- İHSANINI TAZMİMET
GUFRANINI TAMİMET
YOLLARINI TALİMET
KERÊM EYLE YA MEVLA
5- DERTLİ ASIKLARIGÜN
YOLDA SADIKLARIGÜN
BAĞRI YANIKLARIGÜN
KEREM EYLE YA MEVLA
6- KUTB-İ EVLİYA IGÜN
SADRI ESFİYA IGÜN
FAHRİ ENBİYA IGÜN
KEREMEYLE YA MEVLA
7- DAİM SEBATIN IGÜN
BUNCA SIFATIN IGÜN
ŞOL GÜZEL ZATIN IGÜN
ICEREM EYLE YA MEVLA
8- HÜDÂYİ YE İHSAN ET
RAHMET İLE GUFRANET
HER İSİNİ ASAN ET
KEREMEYLE YA MEVLA

Aşk ile vîrân iden gönlünü ma'mûr istemez
Hâtırın mahzûn iden bir lahza mesrûr istemez

Hâk-sâr olup hevâyile gubâr olan gönül
Hâk-i râh-ı yârdan bir dem özün dûr istemez

Lâ'l-i nâba meyl kılmaz bağrını pür-hûn iden
Dâmenin pür-eşk iden lû'lû-yı menşûr istemez

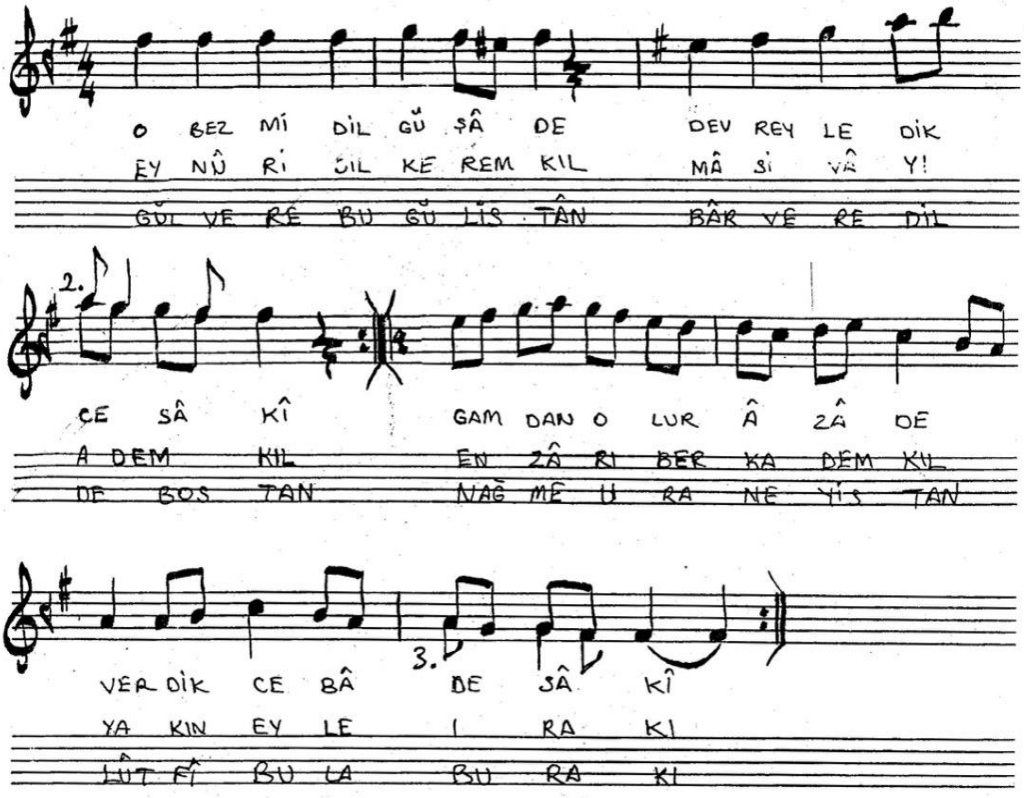
Aşk nakdi bir hazînedür ana yokdur zevâl
Mâlik olan Avnîyâ bir gence gencûr istemez

Fâtih Sultan Mehmed

Usûl: Sofyan

EVC İLÂHÎ

Güfte: Alvar'lı Efe Hz.
Beste: Ahmed Şahin

-1-
O bezm-i dil-güşâde
Devreyledikçe sâkî
Gamdan olur âzâde
Verdikçe bâde sâkî

-2-
Câm-ı mey-i mehabbet
Verdi nüşa hidâyet
Nâzil oluncu rahmet
Mintan dil iştiyakı

-4-
Ey nûr-i dil kerem kıl
Mâsivâyı adem kıl
Enzâr-ı ber-kadem kıl
Yakın eyle ırakı

-5-
Gül vere bu gülistan
Bâr vere dilde bostan
Nûğme ura neyistan
Lûtfî bula burâkı

-3-
Ol dem bizi yâd edin
Rûhumu şâd edin
Gönlümü âbâd edin
Ref' edin iftirâkı

Dil-güşâ
Gönül açan, kalbe ferahlık veren

Düyek

Evc İlâhî

Âdile Sultan
Ahmed Şahir

Evc Şarkı

"Sâkî kadehi aşk-ı İlâhî ile doldur"

Güfte: Emin Işık
(Hz. Mevlânâ'dan)
Beste: Ahmed Şahin

Sofyân

Sakî kadehi aşk-ı İlâhî ile doldur.. 2. sayfa

Güfte: Emin Işık
(Hz. Mevlânâ'dan)
Beste: Ahmed Şahin

Düyek Ferahfezā ilâhî
Güfte: Yunus Emre Hz.
Beste: Ahmed Şahin
(Dedeye ithāfen)
Şü ri de vü şey - dā
ki lan yā rin
ce mā lin dir be
ni Â lem le re
rüs vā 1 ki lan
vā 2 ki lan yâ rin
ce mā lin dir be
ni
15 Ağustos 2011
15 Ramazan 1432

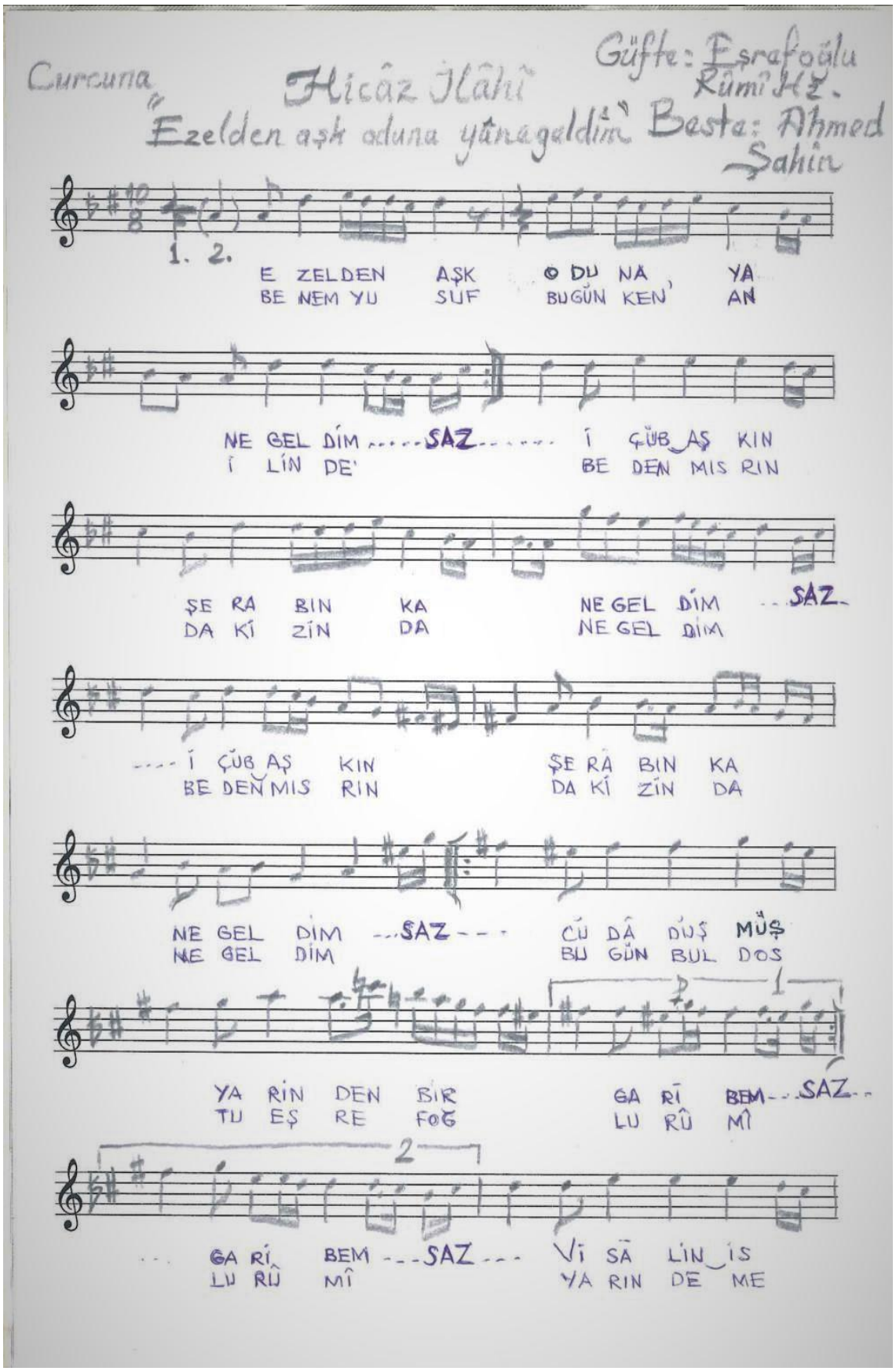
Curcuna

Hicâz İlâhî

Güfte: Esrafoğlu Rûmî Hz.

"Ezelden aşk oduna yânageldim"

Beste: Ahmed Şahin

Hicaz İlâhi (devâmı)

"Ezelden aşk oduna yâne geldim."

Eşrefoğlu Divânı
277

Aksak Semâî — Hicâz Saz Semâîsi — Ahmed Şahin

Hicaz Mersiye

Usulü: Curcuna

♩= 80-84

Beste:Ahmed Şahin
Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

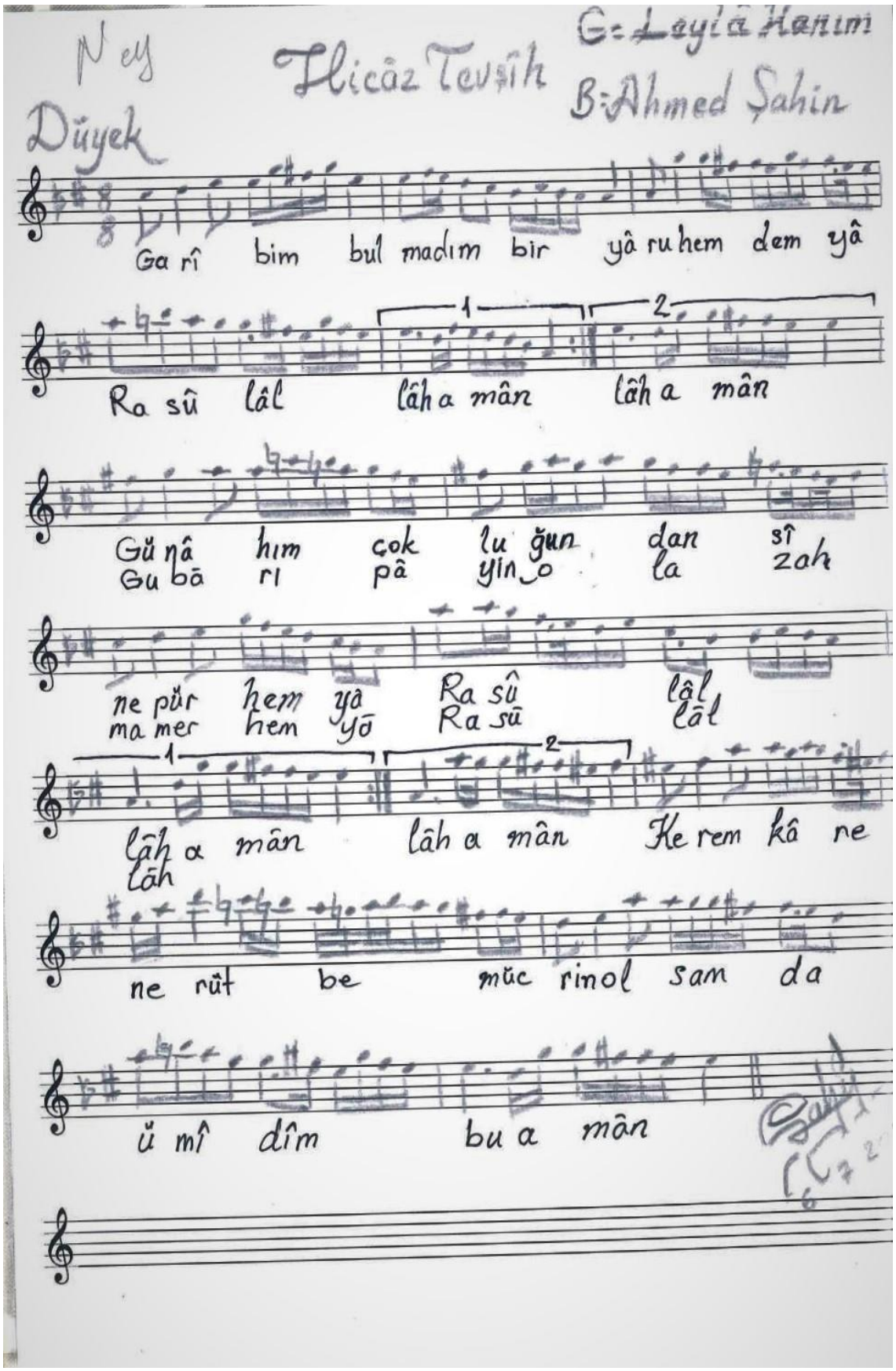

Hicaz Mersiye *(Devâmı)*

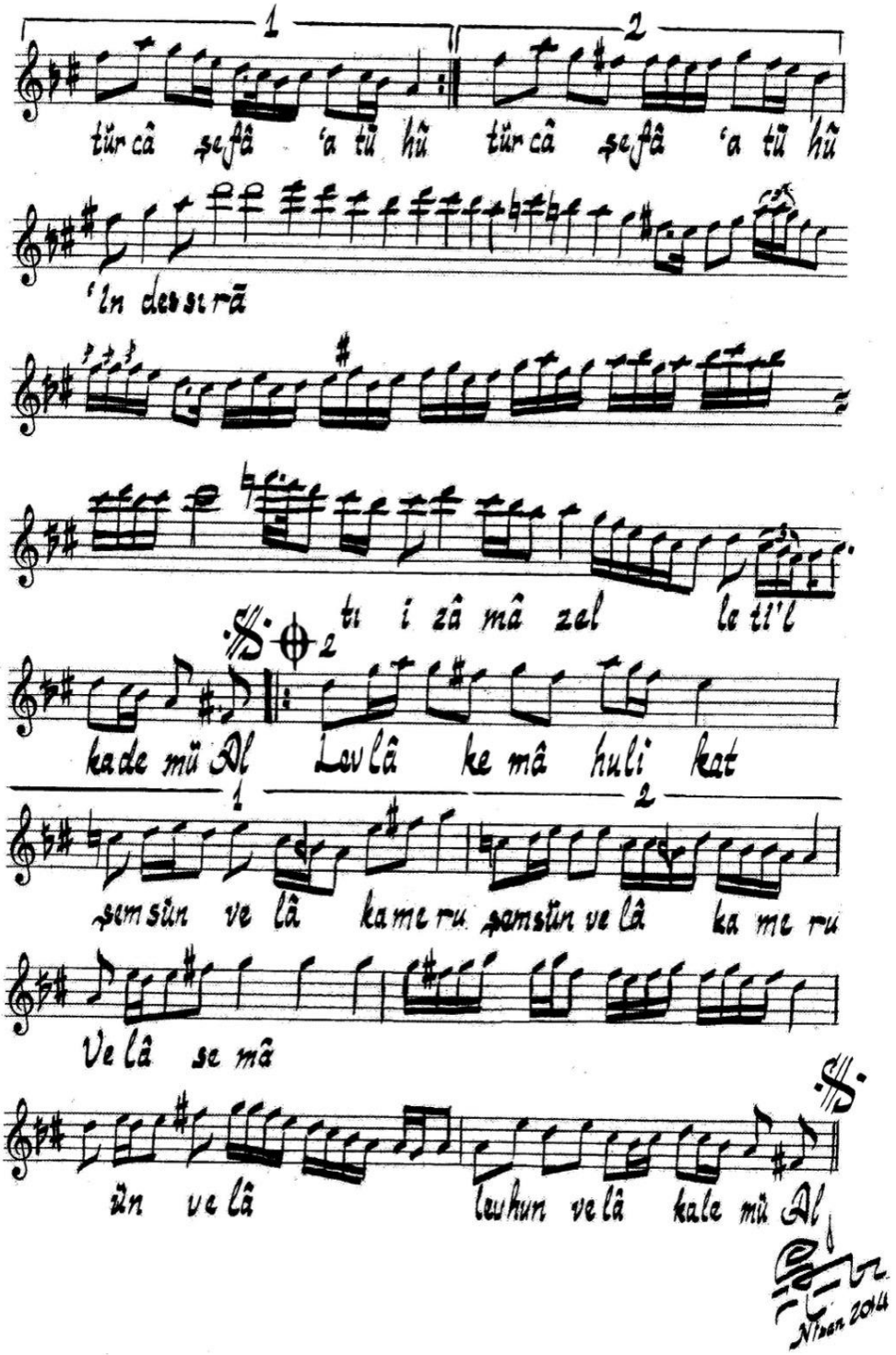
Alvarlı Efe Hazretleri'nin, Ermenilerin Erzurum ve çevresinde yaptıkları katlimların üzerine yazdığı Gazel'inden bir bölümdür.

26.12.2012
Ahmed ŞAHİN

Ney
Düyek
Hicâz Tevşih
G: Leylâ Hanım
B: Ahmed Şahin
Ga rî bim bul madım bir yâ ruhem dem yâ
Ra sû lâl lâh a mân lâh a mân
Gu nâ hım çok lu ğun dan sî
Gu bā rı pâ yin o la zah
ne pür hem yâ Ra sû lâl
ma mer hem yō Ra sū lāl
lâh a mân lâh a mân Ke rem kâ ne
lāh
ne rût be müc rinol sam da
ü mî dîm bu a mân

Hicaz Şuğul
Güfte: Lâ Edrî
Beste: Ahmed Sahîn
Rauza
يَا خَيْرَ مَنْ دُفِنَتْ فِي التُّرْبِ أَعْظُمُهُ
Ya hay ra man dûfi net fit tür bi a' za mü hû
fi't tür bi a' za mü hû Fe tâ be min tuy bi hin
nel ka 'u ve'l e ke mü nel ka 'u ve'l e ke mü Al
lâ hüm me sal li'a lâ Sey yi di nâ Muham med Al
sey yi di nâ Muham med Nefsi'l fe dâ ü li kab
rin en te sâ ki nü hû rin en te sâ ki nü hû
Fî hi'l 'a fâ fü ve fî hi'l cû dü ve'l kera mü
hi'l cû dü ve'l kera mü Al En bi yâ bü'l le zî

Hicaz Şuğul (devamı)

Beste: Ahmed Şahin

Değişmeli

Hicâzkâr Salevât

Düyek
Hicazkâr İlâhi
Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri
Bester: Ahmed Şahin
Bİ Zİ HAL KEY LE DİN KET MÜ A DEM
Bİ Zİm PEY GAM BE Rİ MİZ MUS TA FA
Bİ Zİ BAH ŞET HA Bİ BİN MUS TA FA
Dİ LER LUT Fİ KE REM KÂ Nİ KE Rİ
DEN VE RÜB EV RÂ KI MIZ BAH Rİ
DİR Tİ MA MI MIZ A LIY YÜL MUR
YA Tİ MA MI MIZ A LIY YÜL MUR
DEN Dİ LER DER MA NI HAL LA KI
KE REM DEN BU DÎ NÎ İŞ
TE ZA GÜ LÍ GÜL ZÂ
TE ZA DA Hİ HEM ÇA
HA KİM Dİ LER LER MER
DEN
DİR
YA
DEN
LÂ MA GEL DİK Hİ DEM
Rİ MIZ Â Ü A BA
Rİ YA Rİ BA SA FA
HA MET EL BET RA HÎM
DEN KE RE MEY LE KEREM KÂ NÎ
KE REM DEN NE YİN NOK SAN
O LUR BAH Rİ KEREM
DEN
13.2.2013

Hicazkâr Durak

Durak Esferi

Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

Beste: Ahmed Şahin

Hicazkâr-Durak (Devâmı) 2.

Hicazkâr Durak (Devâmı) 3

Hicazkâr Durak (Devâmı) 4

Hisar Suğul
Güfte: Ahmed Kuddûsî
Aksak Semâî
"Yâ Rabbi ahmedüke alâ vehbi'l mineni"
H2.
Beste: Ahmed Şahin
Yâ Rab bi ah me dü ke a lâ veh bi'l mi ne
ni, in ne ke zü ke ra min ve zû faz lin
ha se ni. Eb dâ te nî yâ be dî 'al
hal kı ec me'ı him Ve kün te dâ mi nen bir riz
kı i le'l ce ne ni. Ve sal li yâ Rab be nâ, a
lâ Mu ham me di ke, ve hay ri hal kike zî
'il min ve zî ze he ni. Kad ci' tü bâ be ke
uā ze'l af vi mu' te ri fen Bi kül li mā sa de ra
min nef si yid da ğa ni E mer te nâ

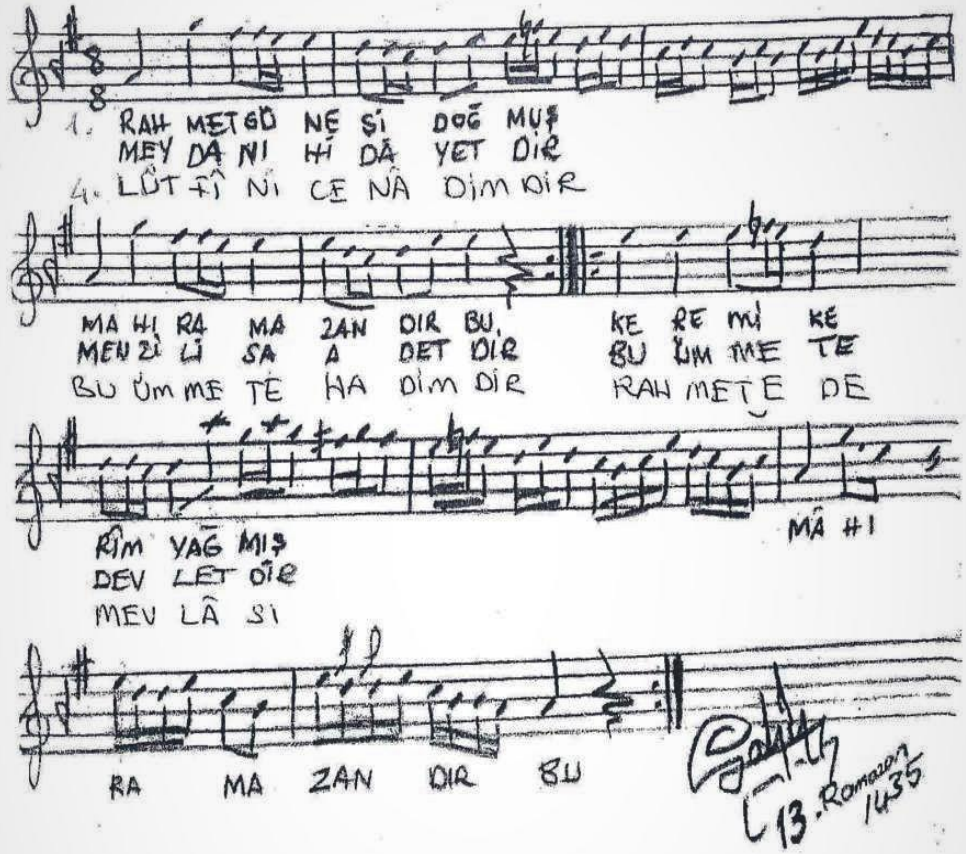
Hicaz Şuğul (devamı)

Düyek

HÜSEYNÎ İLÂHÎ

G: Uşaklı Efe Hazretleri
B: Ahmed Şahin

13. Ramazan 1435

2. RAHMET NAZARIN DÂİM
HER GÂHDE ALUR SÂİM
HUSÛSÎ RAMAZAN'DA
MÂH-I RAMAZANDIR BU

Derdin sana dermandır
Özge derman istemez
Cennet-i cân îmandır
Kasr-ı cinân istemez

3. YETİMLERİ ŞAD EYLE
FUKÂRAYI YÂD EYLE
ÂLEMDE BİR ÂD EYLE
MÂH-I RAMAZAN'DIR BU

Matlûbu Allah olan
Maşbeden Lillah olan
Ârif-i billâh olan
Hûri gılman istemez

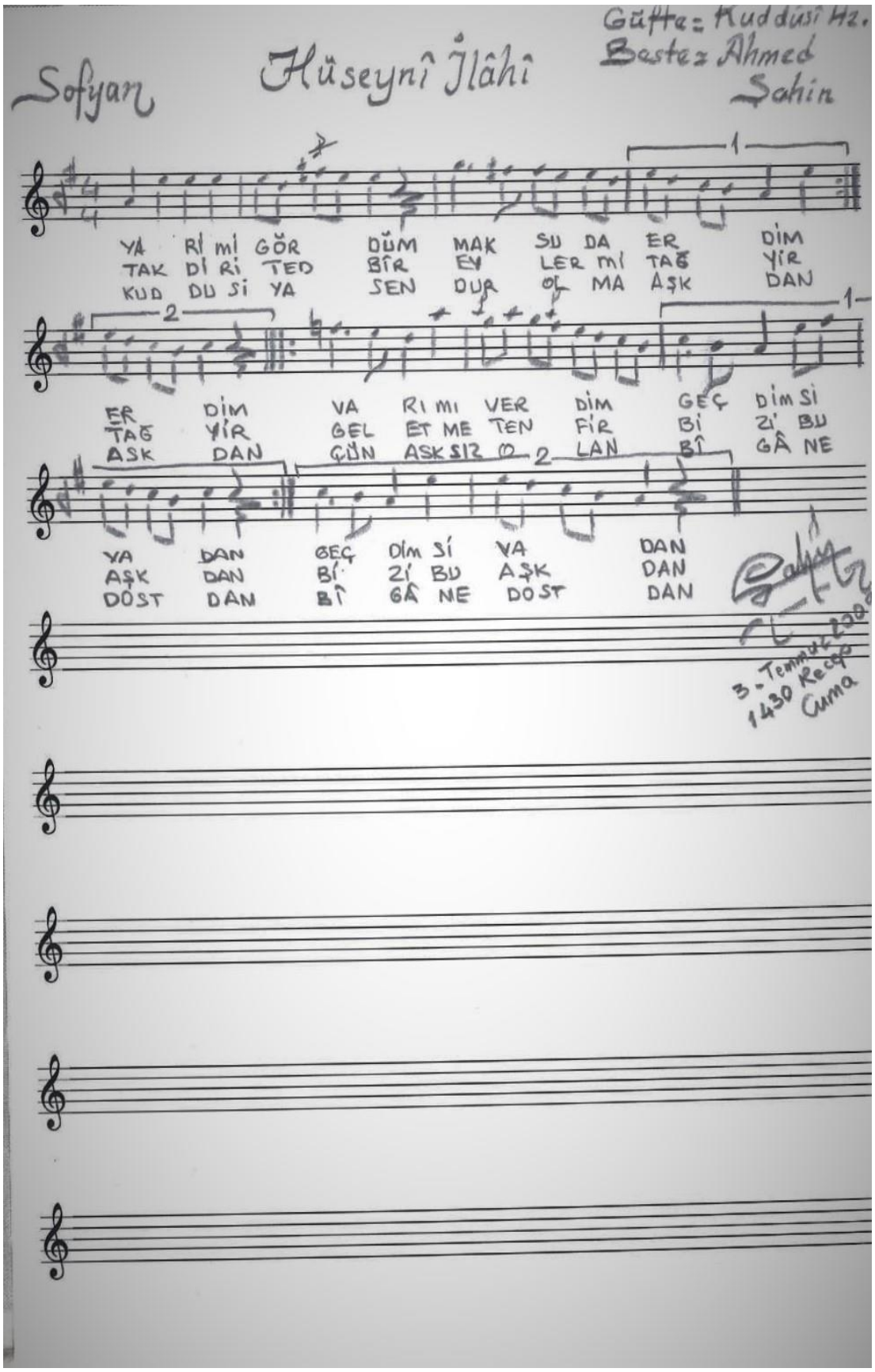
Hüseynî İlâhî

Sofyan

"Gözün aç imdi uyan"

Güfte: Eşrefoğlu Rûmî Hz.
Beste: Ahmed Şahin

Sofyan
Hüseynî Îlâhî
Güfte: Kuddusî Hz.
Beste: Ahmed Şahin
YA RÎ mî GÖR DÜM MAK SU DA ER DİM
TAK DÎ Rî TED BÎR EY LER mî TAĞ YÎR
KUD DU Sî YA SEN DUR OL MA AŞK DAN
ER DİM VA RI MI VER DİM GEÇ DİM Sİ
TAĞ YÎR GEL ET ME TEN FİR Bİ Zİ BU
AŞK DAN ÇÜN AŞKSIZ LAN BÎ GÂ NE
YA DAN GEÇ DİM Sİ VA DAN
AŞK DAN Bİ Zİ BU AŞK DAN
DOST DAN BÎ GÂ NE DOST DAN
3 - Temmuz 200
1430 Recep
Cuma

Düyek HÜSEYNÎ İLÂHÎ G= Ereğlioğlu Rûmî
~~B= A. Şahin~~

Güfte: Alvarlı Efe Hz.
Beste: Ahmed Şahin

Sôfiyân Hüseynî Saut

Hüzzâm İlâhî

"Muhibb-i Hânedânım men"

Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

Beste: Ahmed Şahin

Düyek

"Muhibb-i Hânedânım men"

(Devâm)

Devrihindî

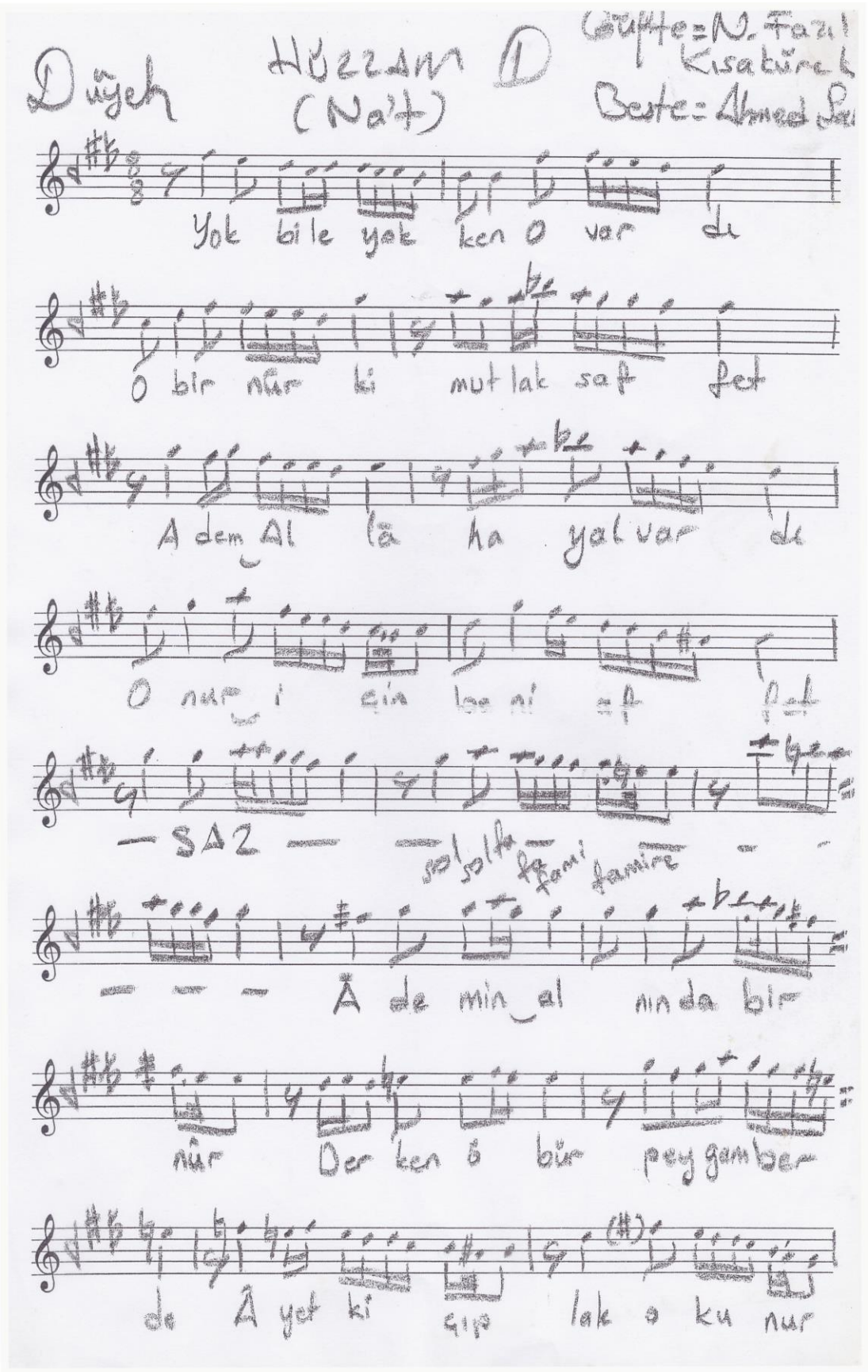
Hüzzam İlâhî

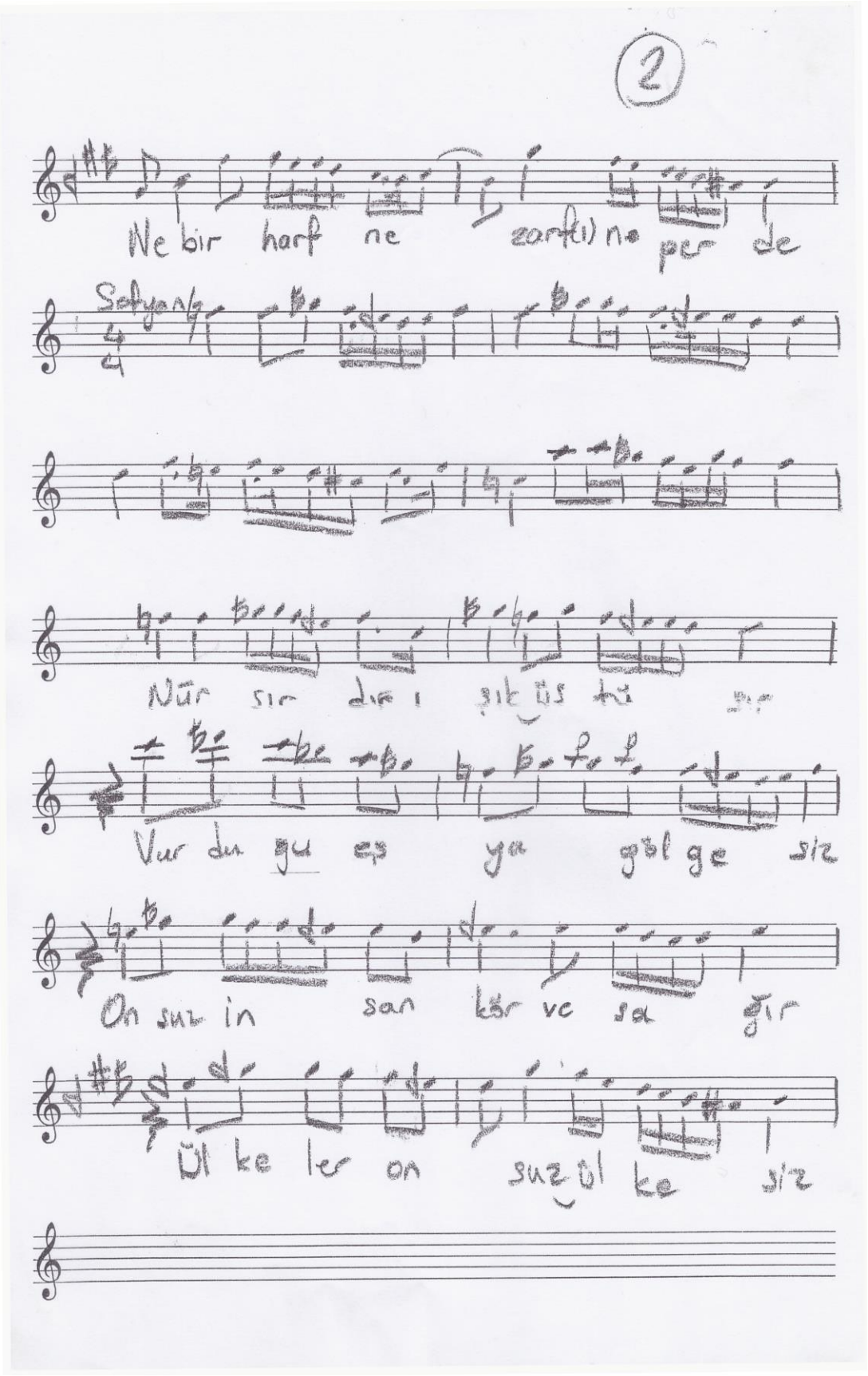
"Ârif ol âyîne-i insâna bak"

Güfte: Azîz Mahmûd Hüdâyî Hz.

Beste: Ahmed Şahin

Düğeh
Hüzzam (Na't)
Güfte=N. Fazıl Kısakürek
Beste=Ahmed Su
Yok bi le yok ken O var du
O bir nûr ki mut lak saf fet
A dem Al lâ ha yal var du
O nur i çin loo ni =f
— SAZ —
sol solfa ffami ramire
— — — Â de min al min da bir
nûr Der ken ô bür peygamber
de Â yet ki çip lak o ku nur

2
Ne bir harf ne zarafetine per de
Nür sır dır ı şik üs tü
Var du gu es ya gö l ge siz
On suz in san kör ve sa ğır
Ül ke ler on suz ül ke siz

3
Sol fyan
SAZ
Son Pey gam pe Son pey gam
ber lik o lun ca
gel di Nur fe za yi tu tan
gem ber On dan ge lip
O na gel On dan ge lip
O na gel di

Değişmeli

ISFAHAN SALEVÂT

Ahmed Şahin

"نشيد الأسراء"

Değişmeli
Ağır Oynak-Sofyan

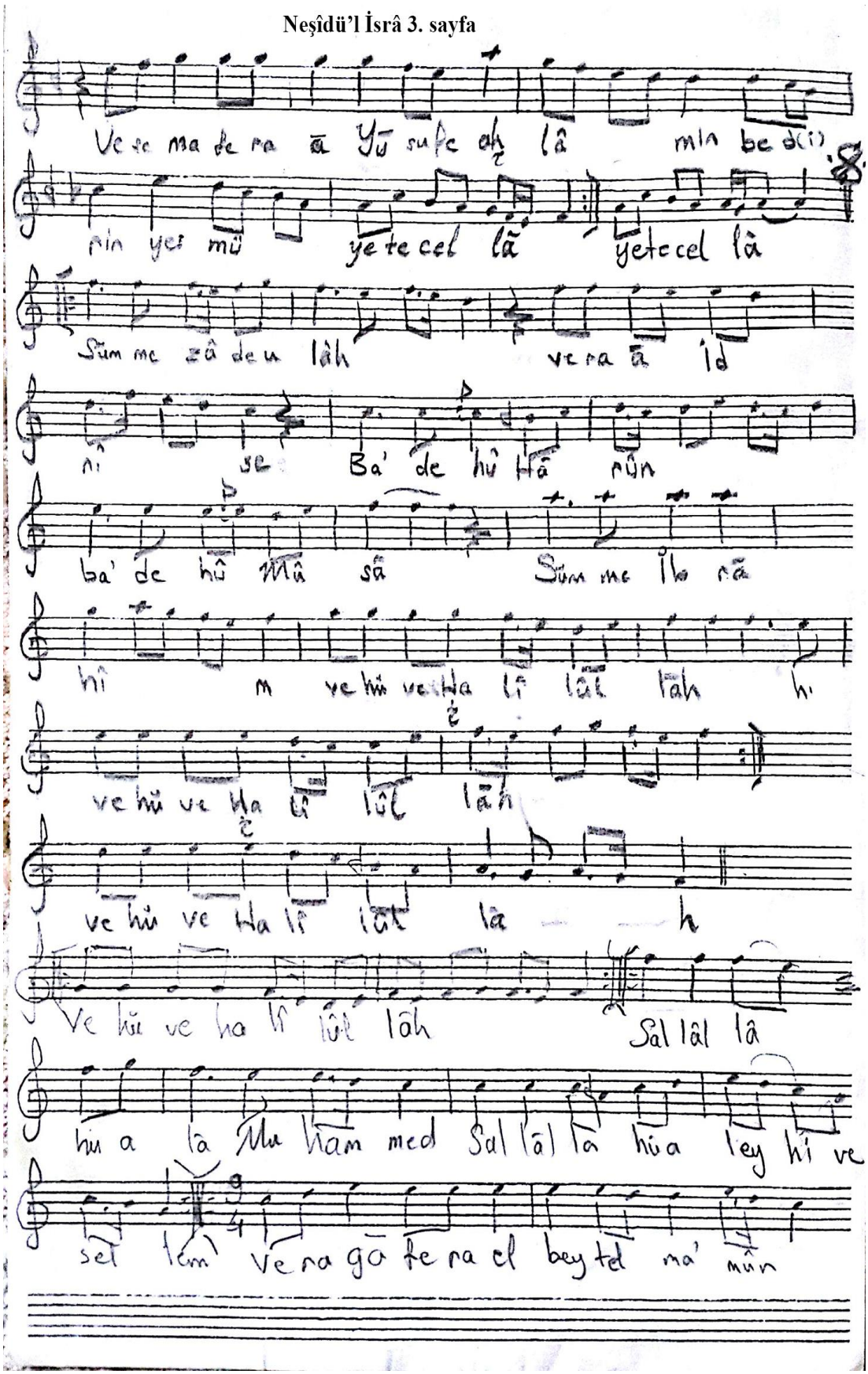
İsrâ Manzûmesi

احمد شاهين

Beste: Ahmed Şahin

Sün mèl te kā bil en bi yā'
Bi ve kā nin cel le le hû Ve de
au bi'l hay ri le hû Ve ra ā in dèl ū
lā Â de me fes tak be le hû
Â de me fes tak be le hû
Ve a lâ fe ra ā î sâ Hak kan fā gaş
sem se Hak kanfā gaş sem se
Me a Yah yā ve a ley hi se lô. m
Me a Yah yā ve a ley hi se lâ m

Ve se ma de ra ā yū sufe eh lâ min be d(i)
nin yes mū yetecel lā yetecel là
Sūm me zâ de u làh ve ra ā ìd
ni se Ba' de hû Hā nūn
ba' de hû Mâ sā Sūm me Ìh rā
hî m ve hū ve Ha lī lūl lah h
ve hū ve Ha lī lūl lāh
ve hū ve Ha lī lūl là h
Ve hū ve ha lī lūl lāh Sal lāl lâ
hu a là Mu ham med Sal lāl là hu a ley hi ve
set lem ve ra gā fe ra el bey tel ma' mūn

Neşîdü'l İsrâ 4. sayfa

Sofyan

Kasîde-i Bürde

Güfte: İmam Busîrî
Beste: Ahmed Şahin

21 Recep 1438
24

Mâhûr Salâvât

(Kasîde-i Celâliyyeden)

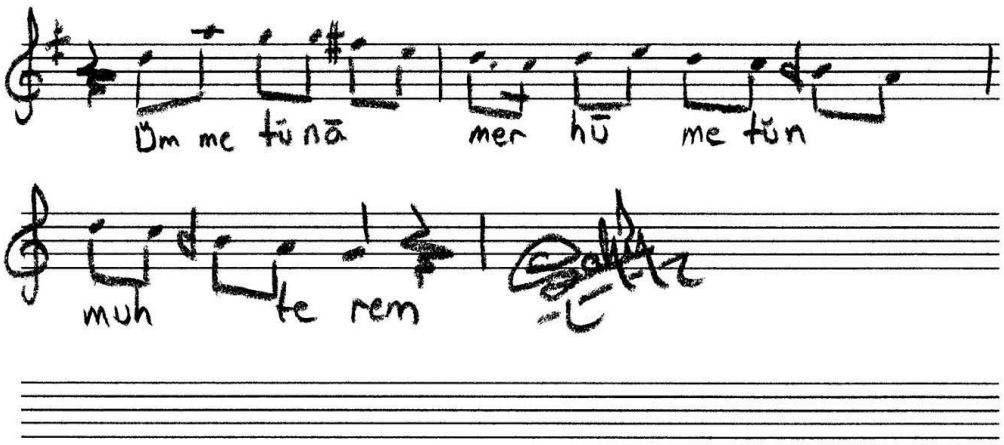
Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

Beste: Ahmed Şahin

Sôfiyân

Mâhûr Salâvât *(Devâmı)*

Düyek

Mâhûr-Segâh Şuğl B: Ahmed Şahin

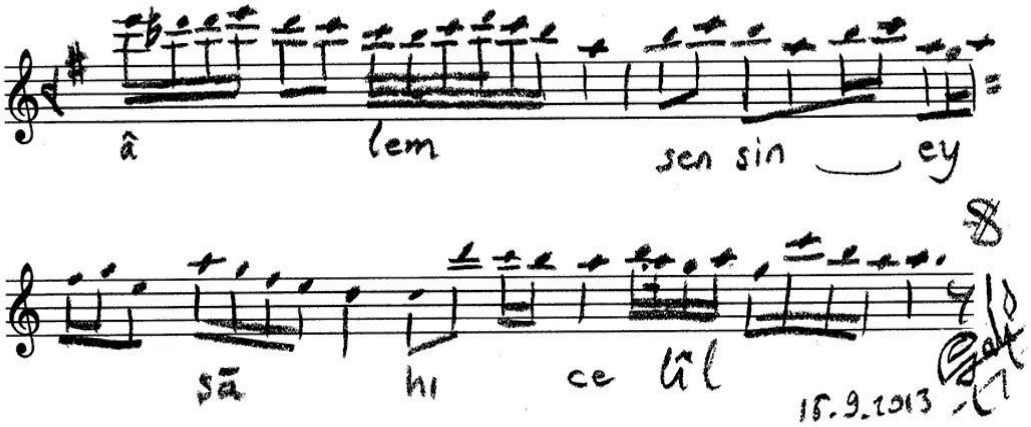
Eusat

Muhayyer Tevsih

Söz: Kara Rifat Hz.
B. Ahmed Şahin

Muhayyer Tevşih

Aksak

Ney Manzûmesi

Güfte: Yaman Dede
Beste: Ahmed Şahin

Ney Manzûmesi - 2

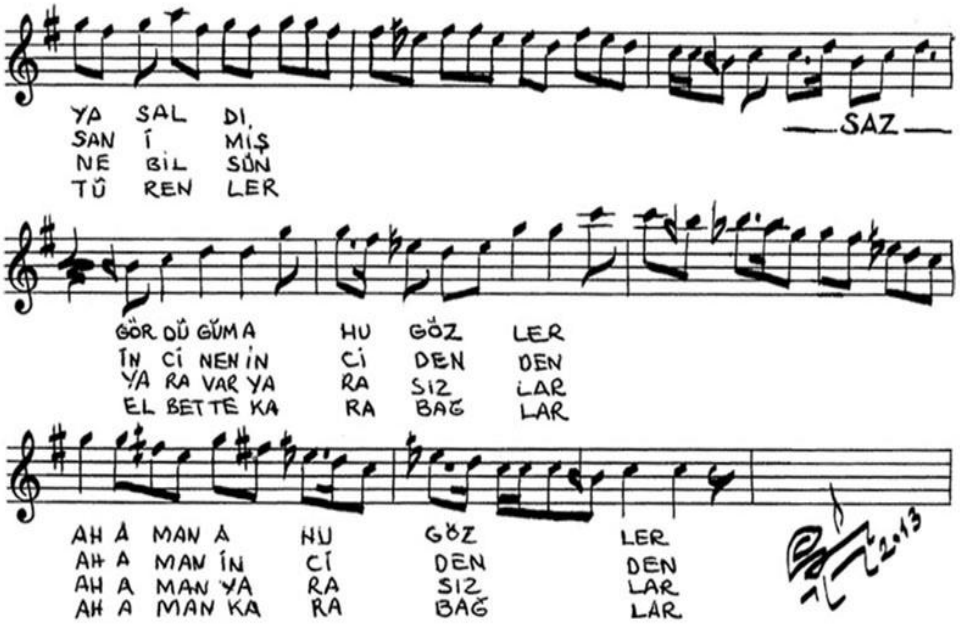
Ney Manzûmesi - 3

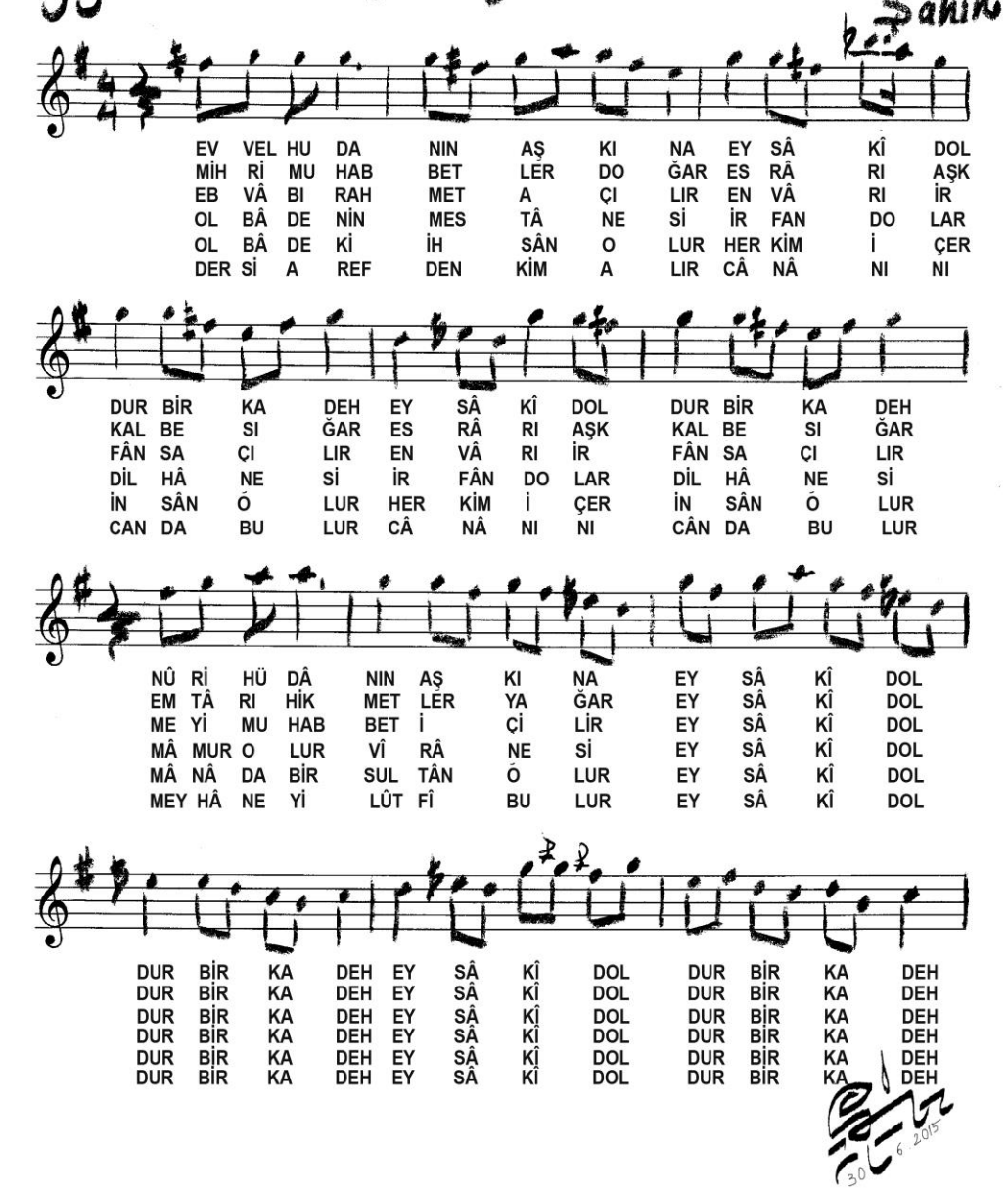
Curcuna Nikrizliçârgâh Mâni Güfte: Alvarlı Efe
Beste: Ahmed Şahi

Nikrizliçârgâh Mâni -2. Sp.

Sofiyan Nikrizi Çargah İlahi Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri Beste: Ahmed Şahin

Düyek

Pençgâh Ilâhî

Beste: Ahmed Sahin
Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

Düyek Pençgâh İlâhî (Devâmı)

Beste: Ahmed Şahin
Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

Sofyan

Rast İlâhi

Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri
Beste: Ahmed Sabin

Sofyan

Rast İlâhî

Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

Beste: Ahmed Şahîn

Düyek

Rast İlâhî

"Devrân olalı devrân"

Güftę: Alvarlı Efe Hazretleri
Beste: Ahmed Şahin

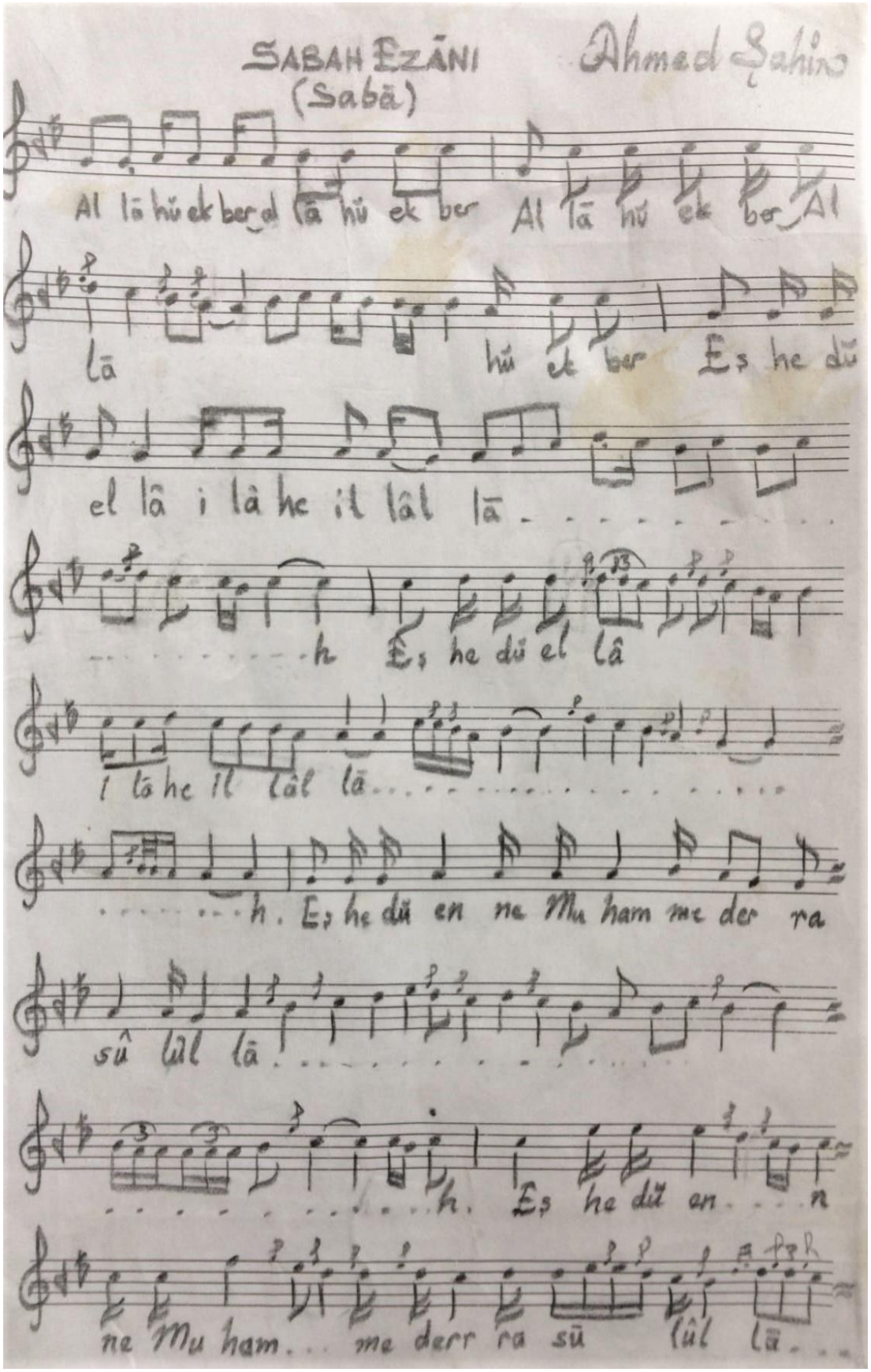
G: Kenan Rıfai Hz.

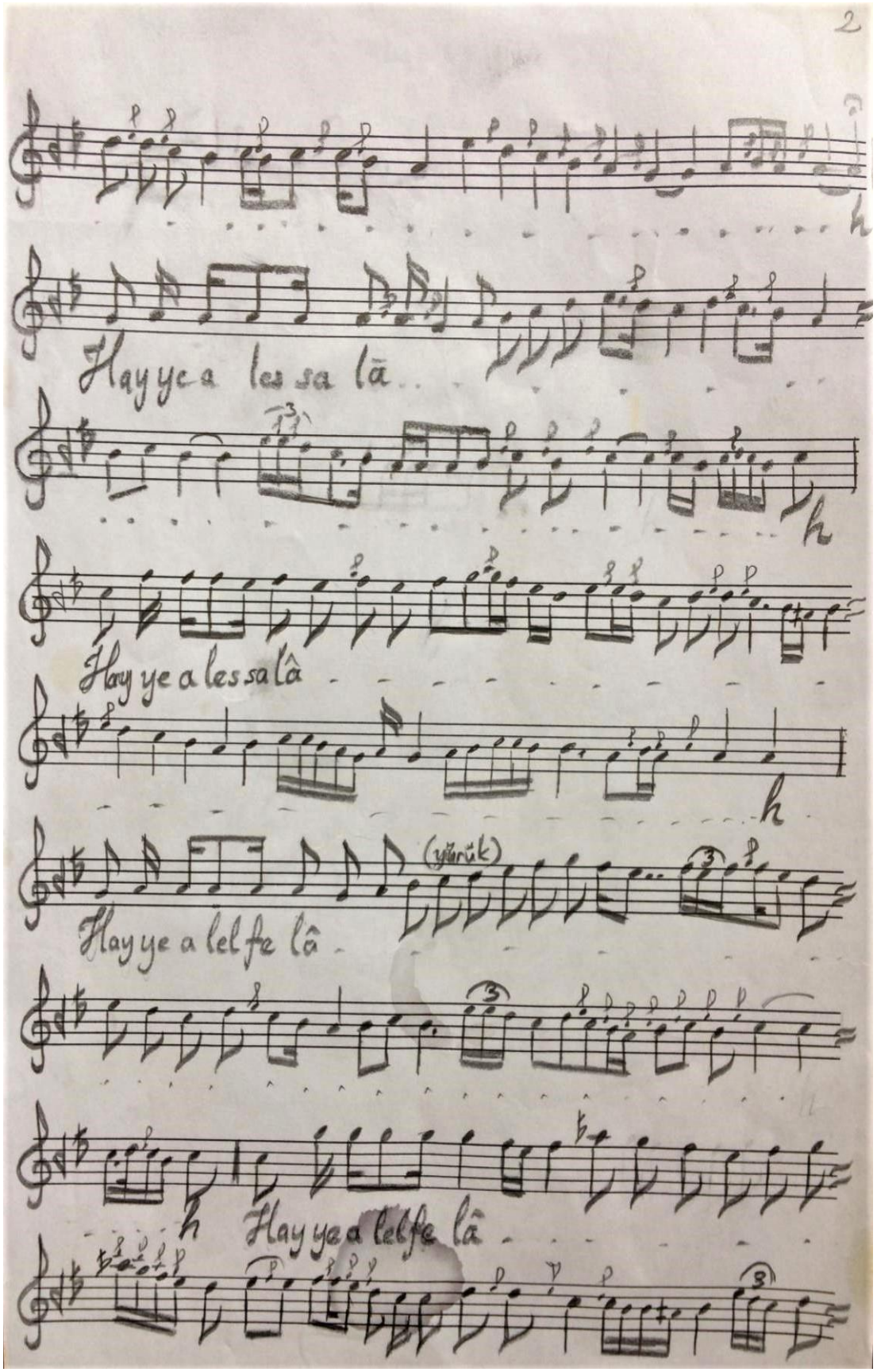
Rast İlâhi

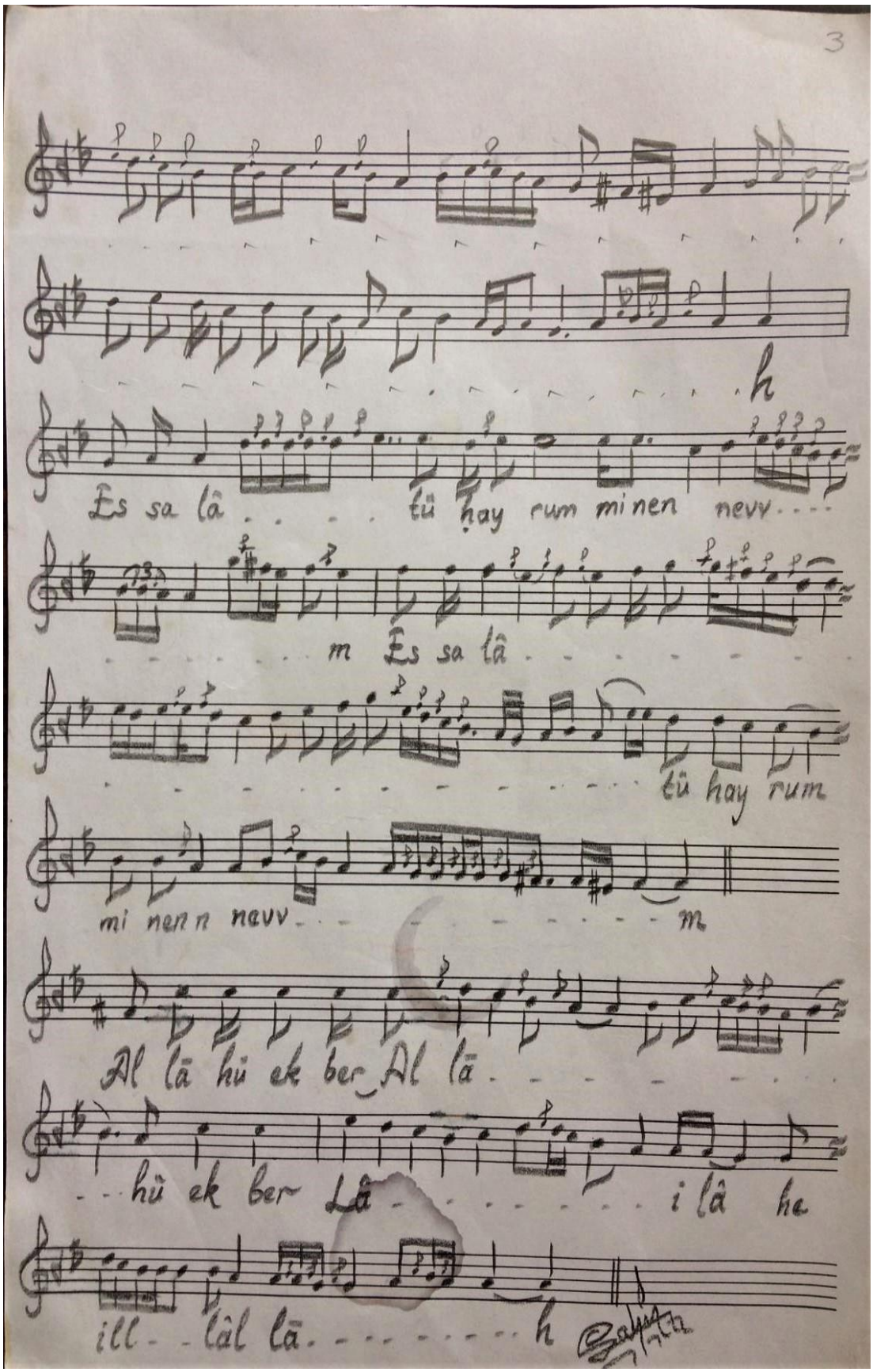
B: Ahmed Şahin

Sofyan

SABAH EZĀNI
(Sabā)
Ahmed Şahin
Al lā hü ek ber al lā hü ek ber Al lā hü ek ber Al
lā hü ek ber Eş he dü
el lā i lā he il lâl lā
h Eş he dü el lâ
l lā he il lâl lā
h. Eş he dü en ne Mu ham me der ra
sû lûl lā
h. Eş he dü en n
ne Mu ham me derr ra sū lûl lā

2
Hay ye a les sa lâ
Hay ye a les sa lâ
(yürük)
Hay ye a lel fe lâ
Hay ye a lel fe lâ

3
Es sa lâ . . . . tü hay rum mi nen nevv . . . .
m Es sa lâ . . . . . .
tü hay rum
mi nen n nevv . . . . . m
Al lā hü ek ber Al lā . . . . . .
. . hü ek ber Lâ . . . . . i lâ he
ill . . lâl lā . . . . . h

Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri
Beste: Ahmed Şahin

Usûlü:Sofyan

S A B Â
(İlâhi)

Biz ümmet-i Muhammed'e
Merhamet kıl yâ Rabbenâ
Bahşeyle zât-ı Ahmed'e
Merhâmet kıl ya Rabbenâ

Sensin Kerîm sensin Rahîm
Sensin Kadîm sensin Hakîm
Sensin Alîm sensin Halîm
Merhamet kıl ya Rabbenâ

Ey Kerîm-i Perverdigâr
Keremin günden âşikâr
LUTFÎ söyler eyl ü nehâr
Merhamet kıl ya Rabbenâ

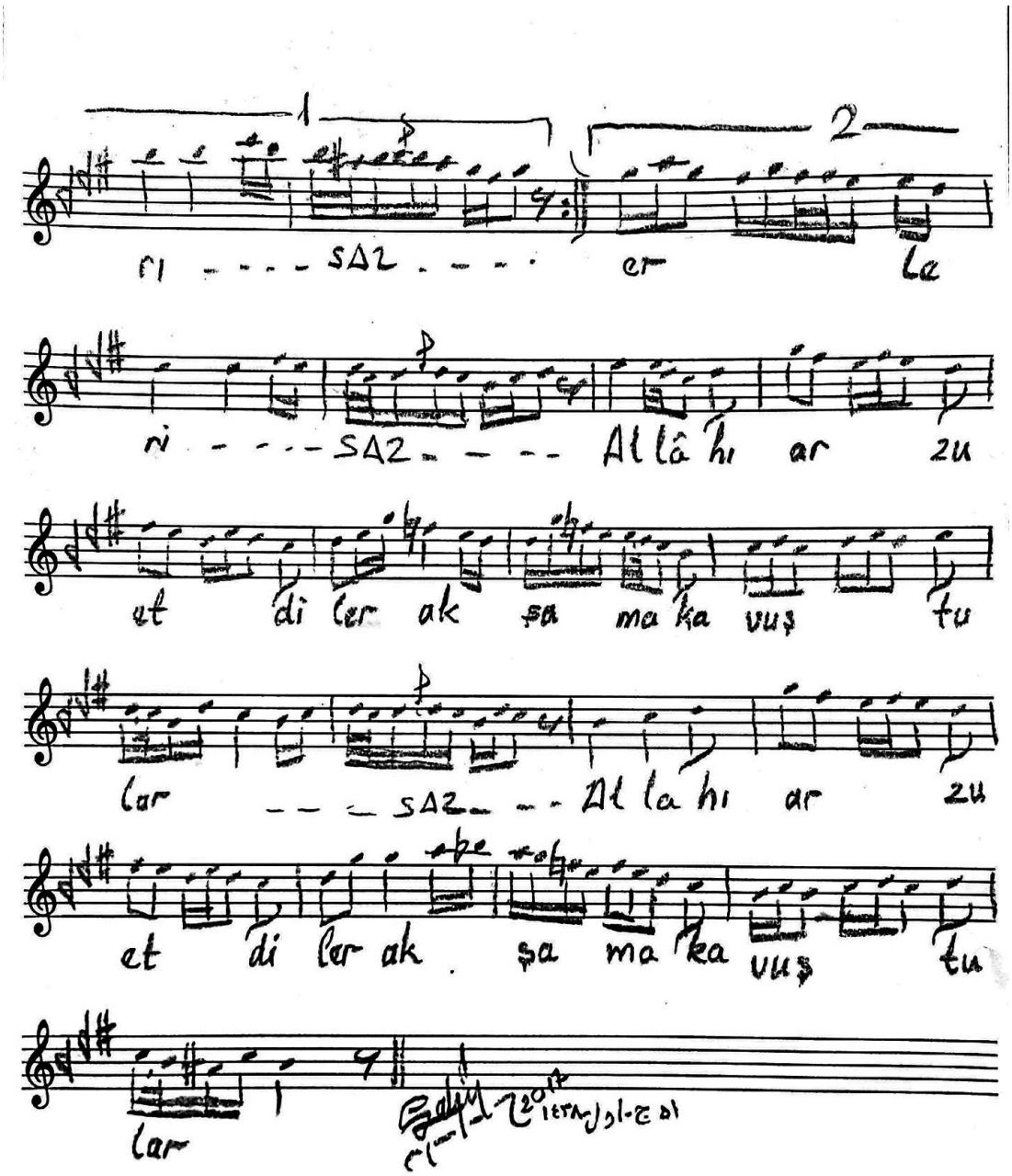
Türk Aksağı

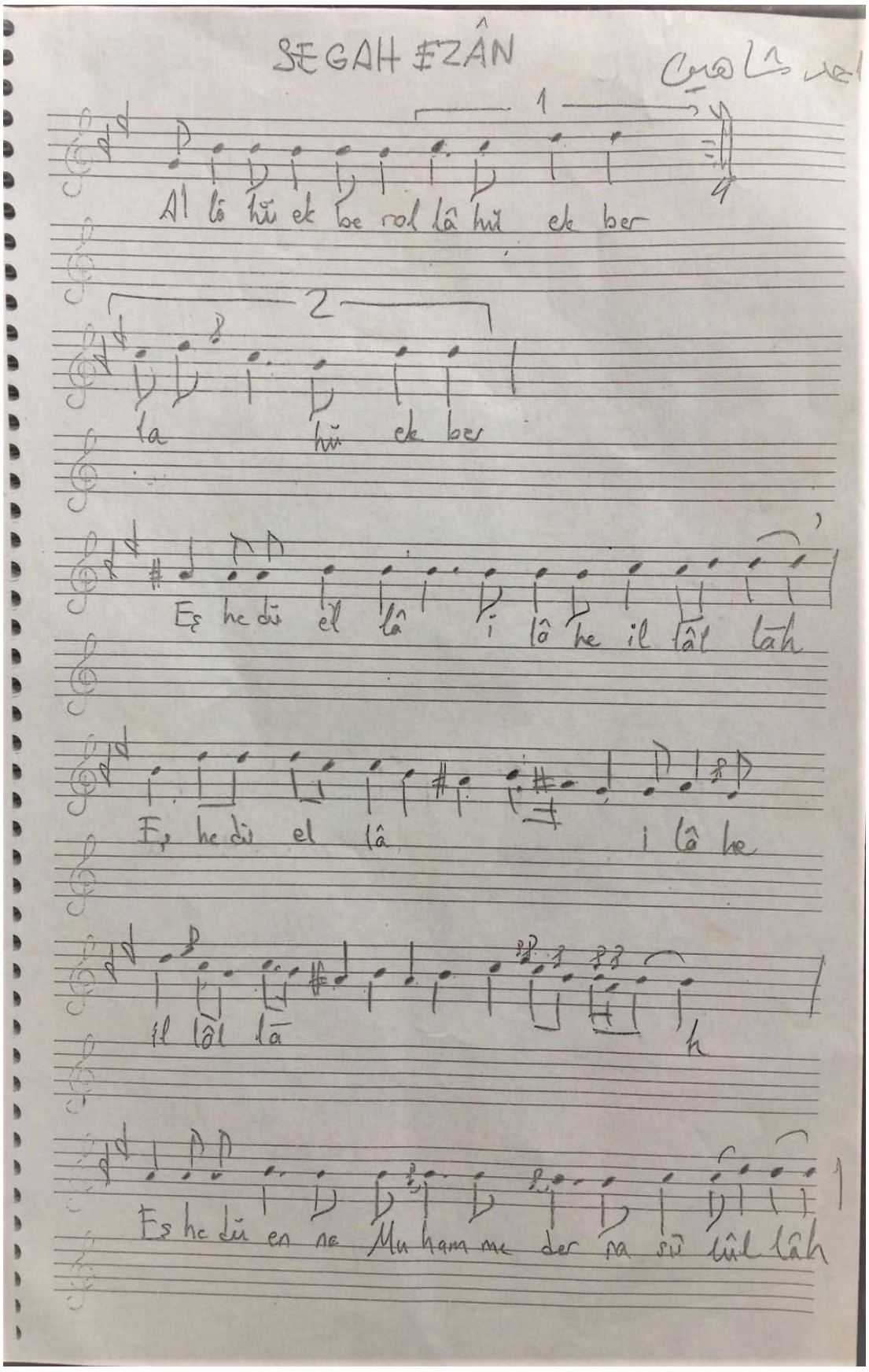
SEGÂH

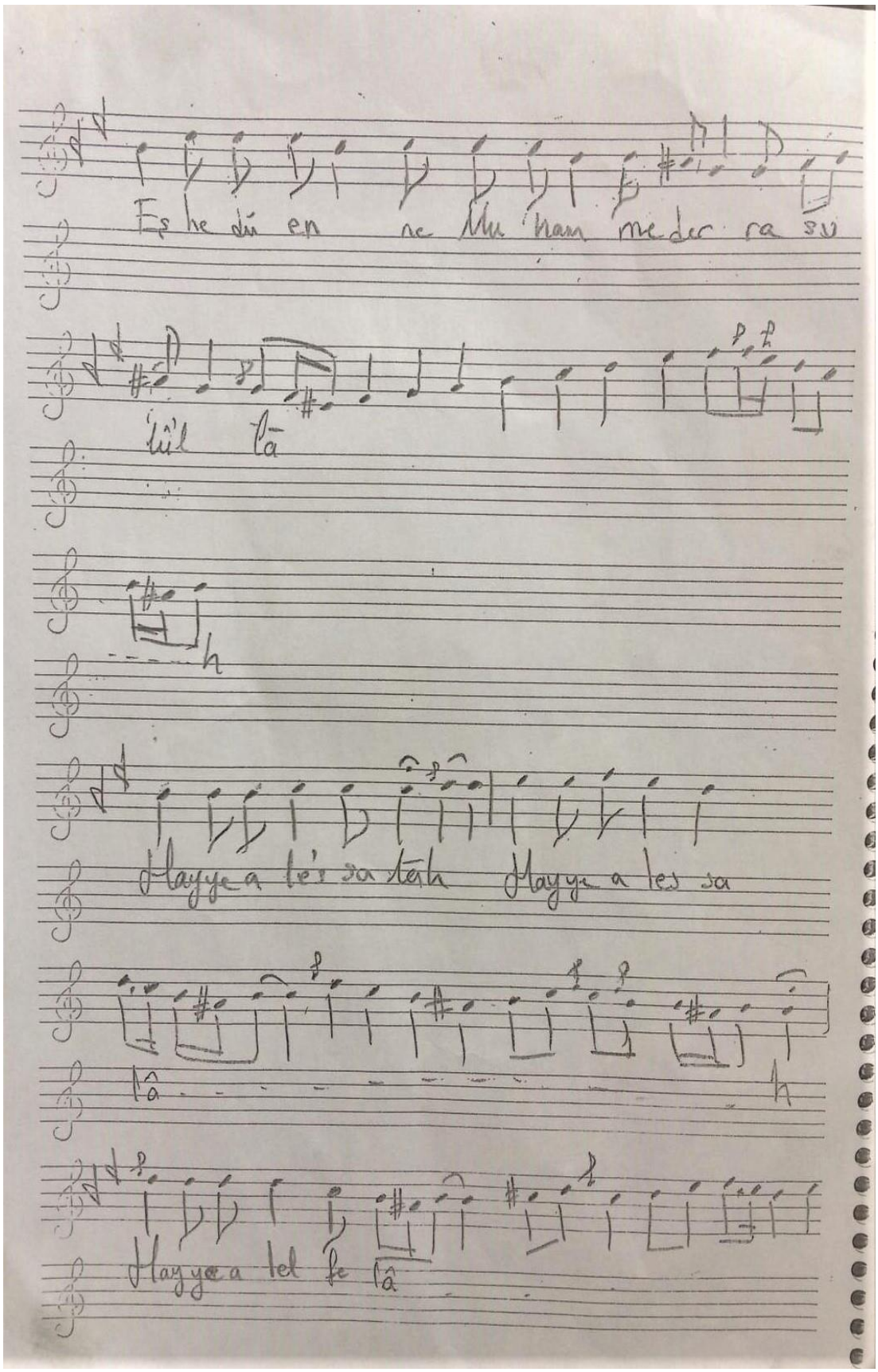
"Destân-ı Yahya Çavuş

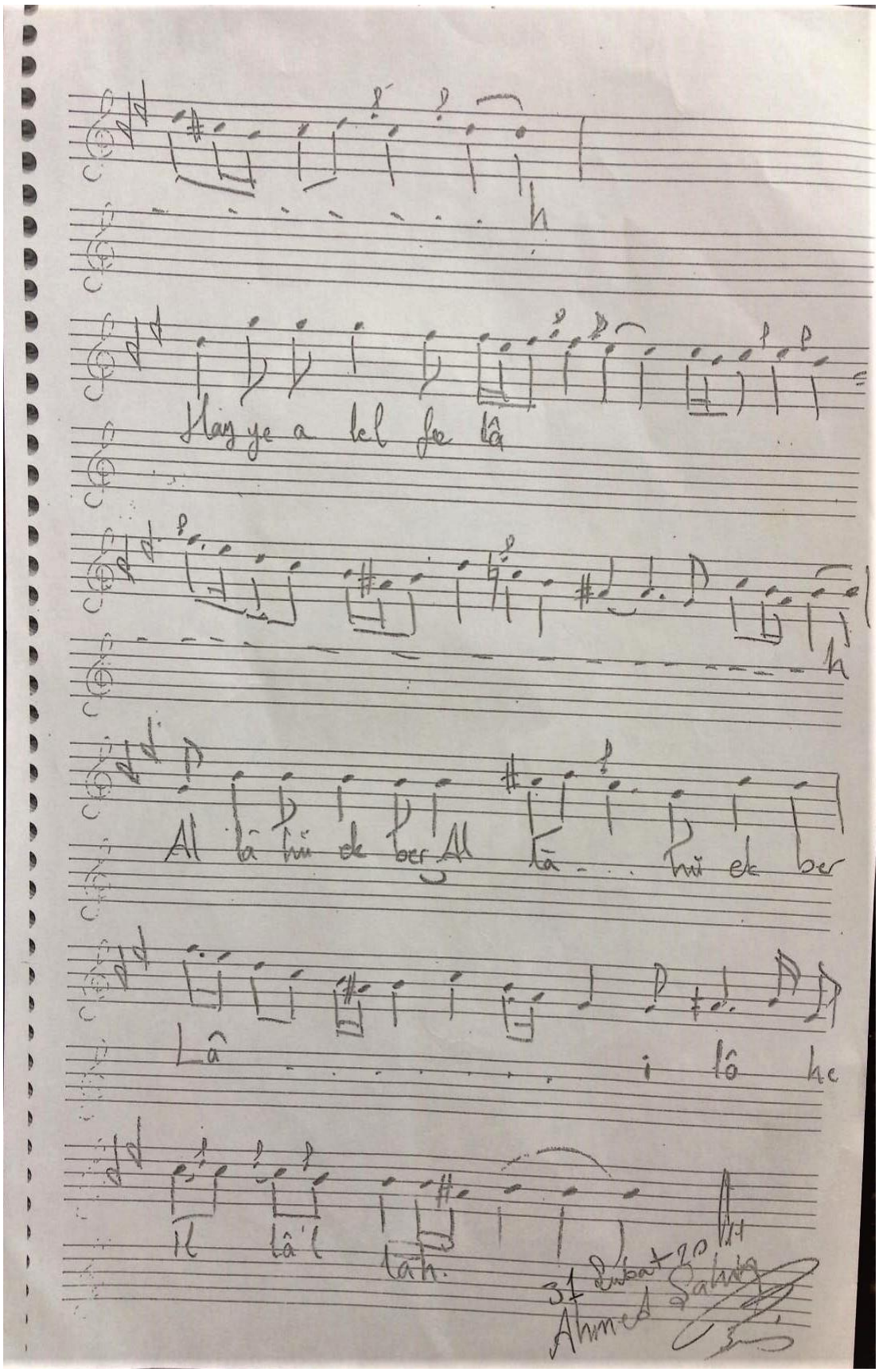
Güfte: Nâil Meni Bey
Beste: Ahmed Şahin

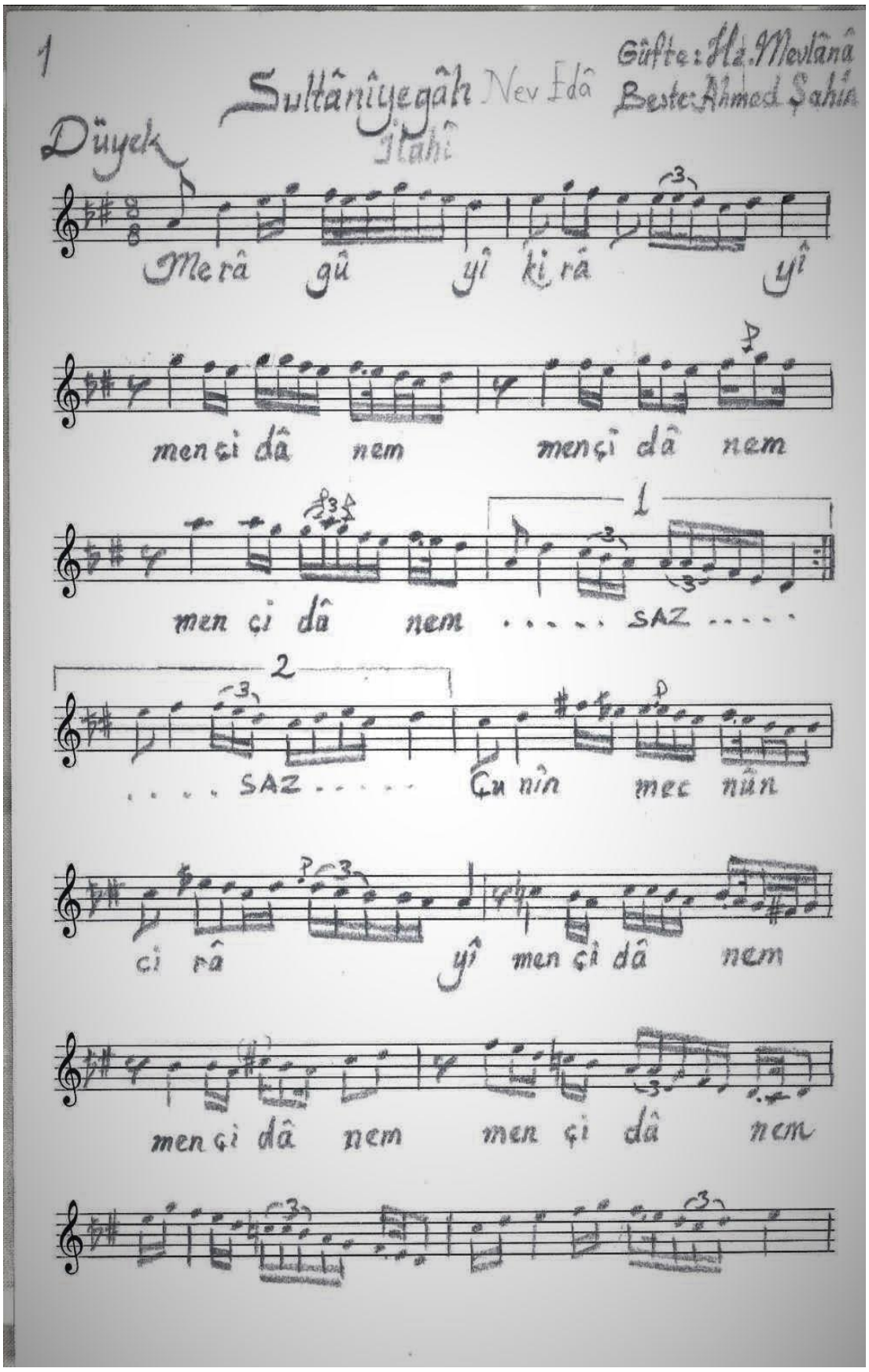

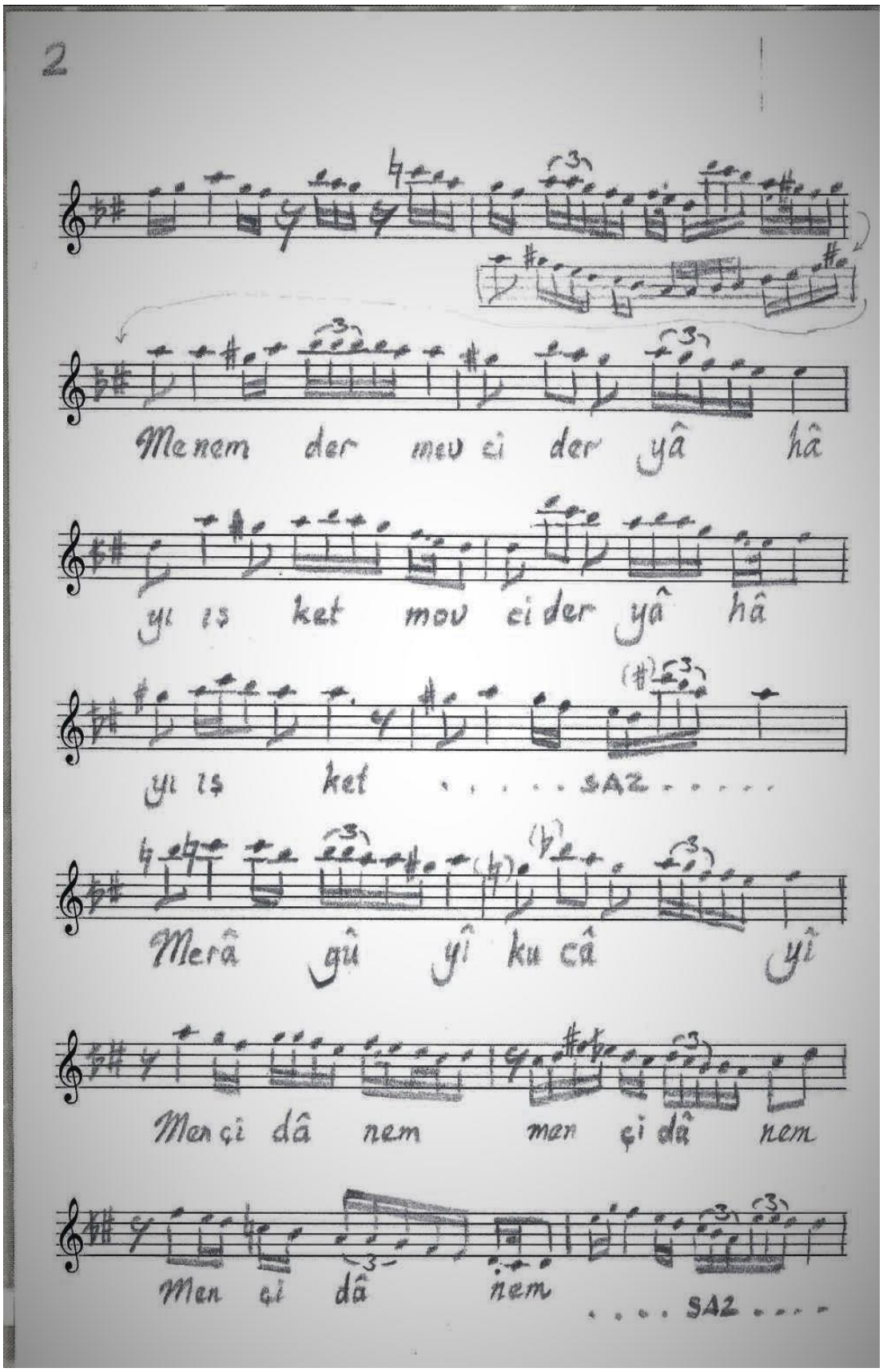

1
2
ri - - - - saz - - - - er la
ri - - - - saz - - - - Al lâ hı ar zu
et di ler ak ṣa ma ka vuṣ tu
lar - - - saz - - - Al la hı ar zu
et di ler ak ṣa ma ka vuṣ tu
lar

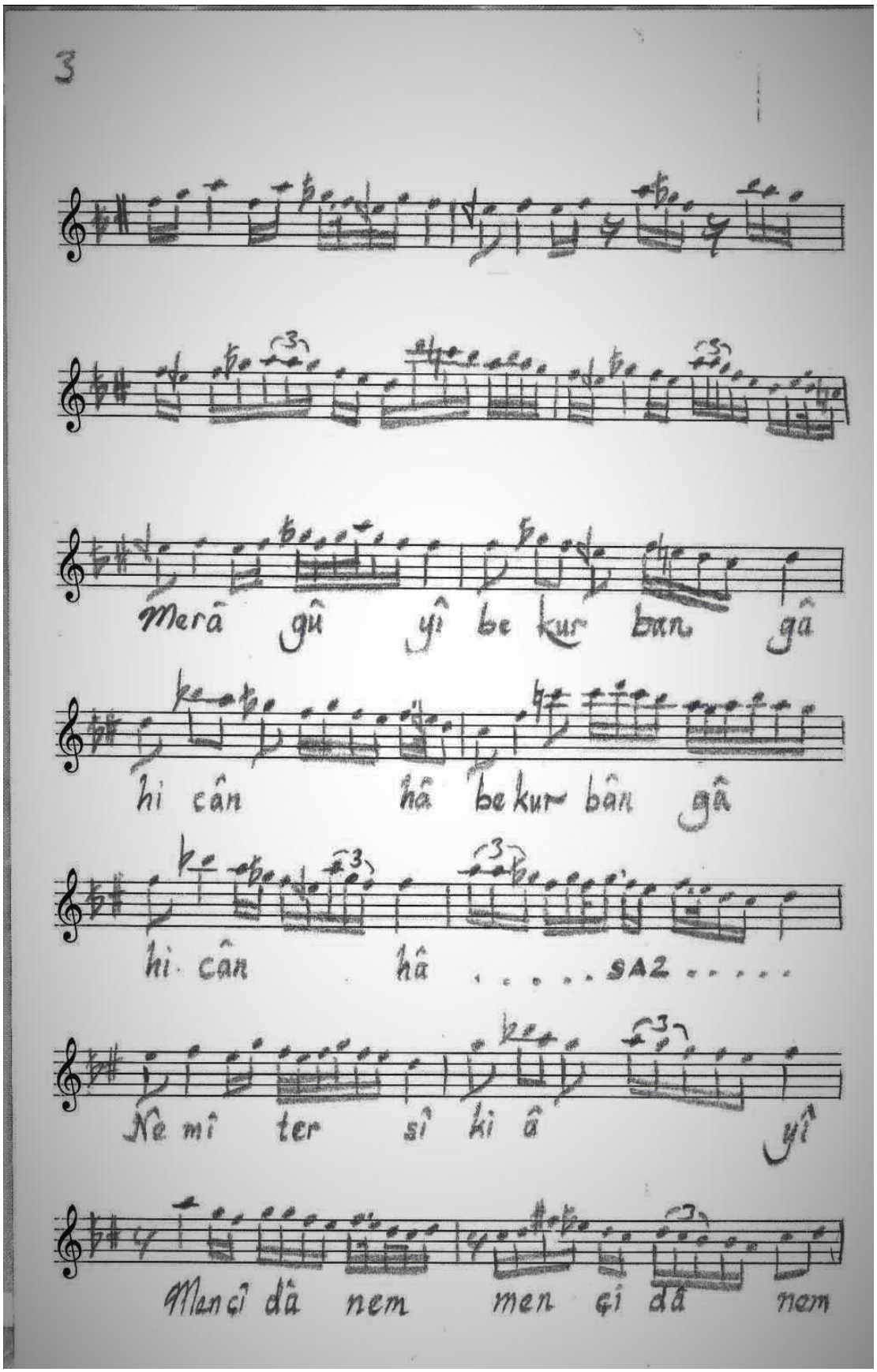

SEGAH EZÂN
1
Al lâ hü ek be rol lâ hü ek ber
2
la hü ek ber
Eş he dü el lâ i lâ he il lâl lah
Eş he dü el lâ i lâ he
il lâl lâ
Eş he dü en na Mu ham me der na sü lül lâh

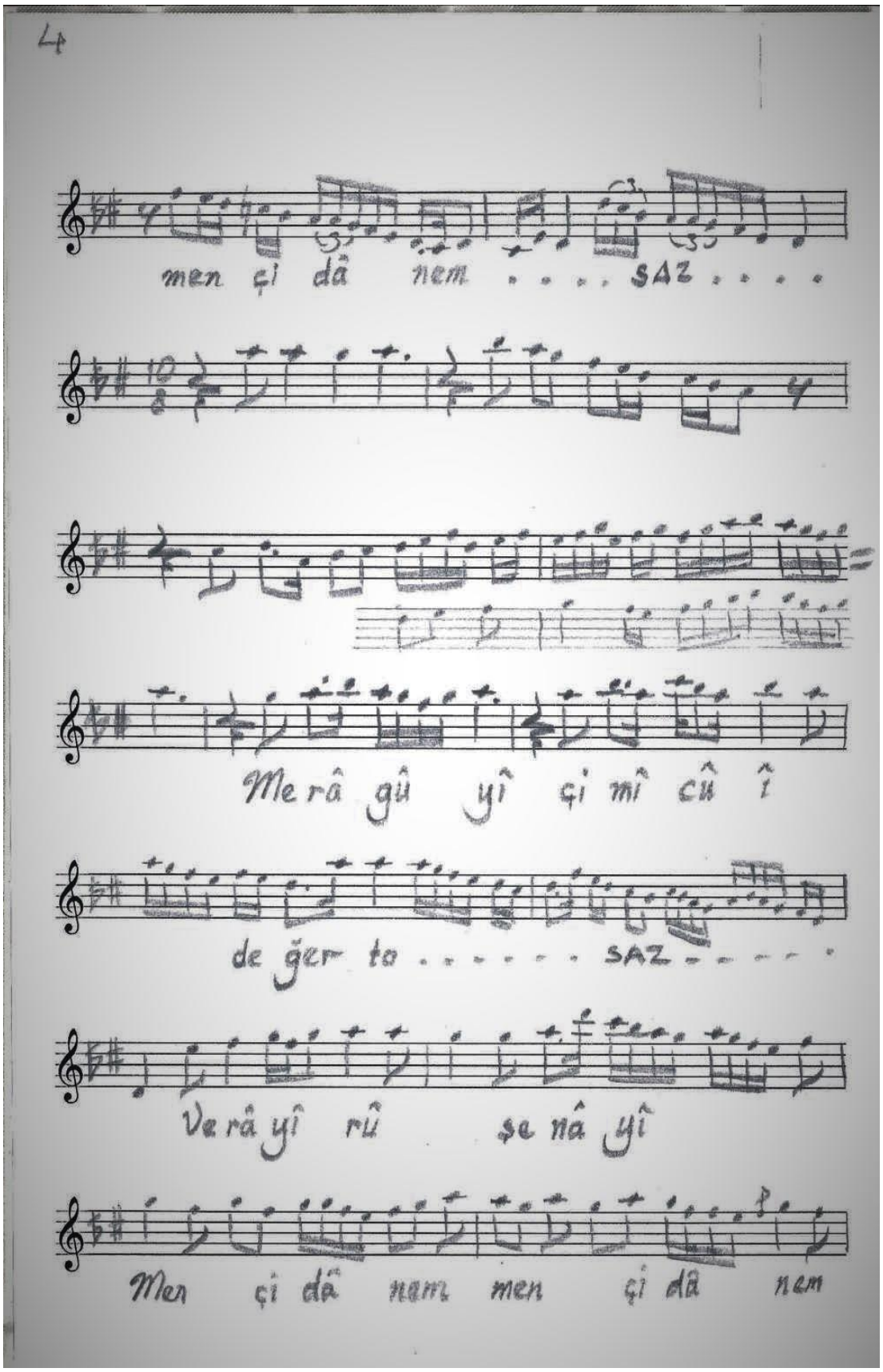

Es he dü en ne lhu nam me-der ra su
'lül la
Hayya a lé: sa téla Hayya a les sa
lâ
Hayya a lel le lâ

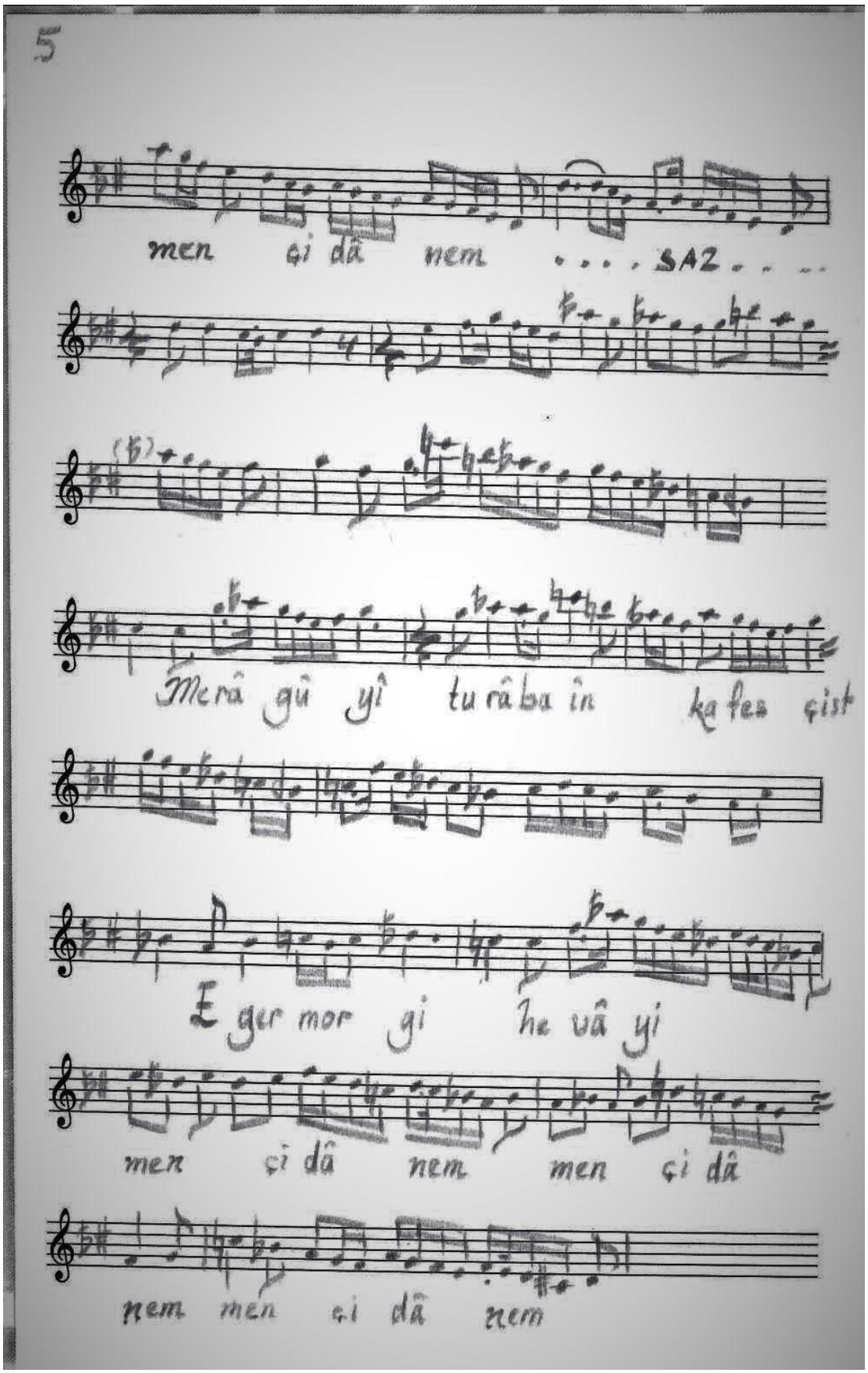

Hay ye a lel fe lâ
Al lâ hü ek ber Al lâ hü ek ber
Lâ i lâ he
il lâ'l lah.
31 Şubat 20
Ahmed Sahir

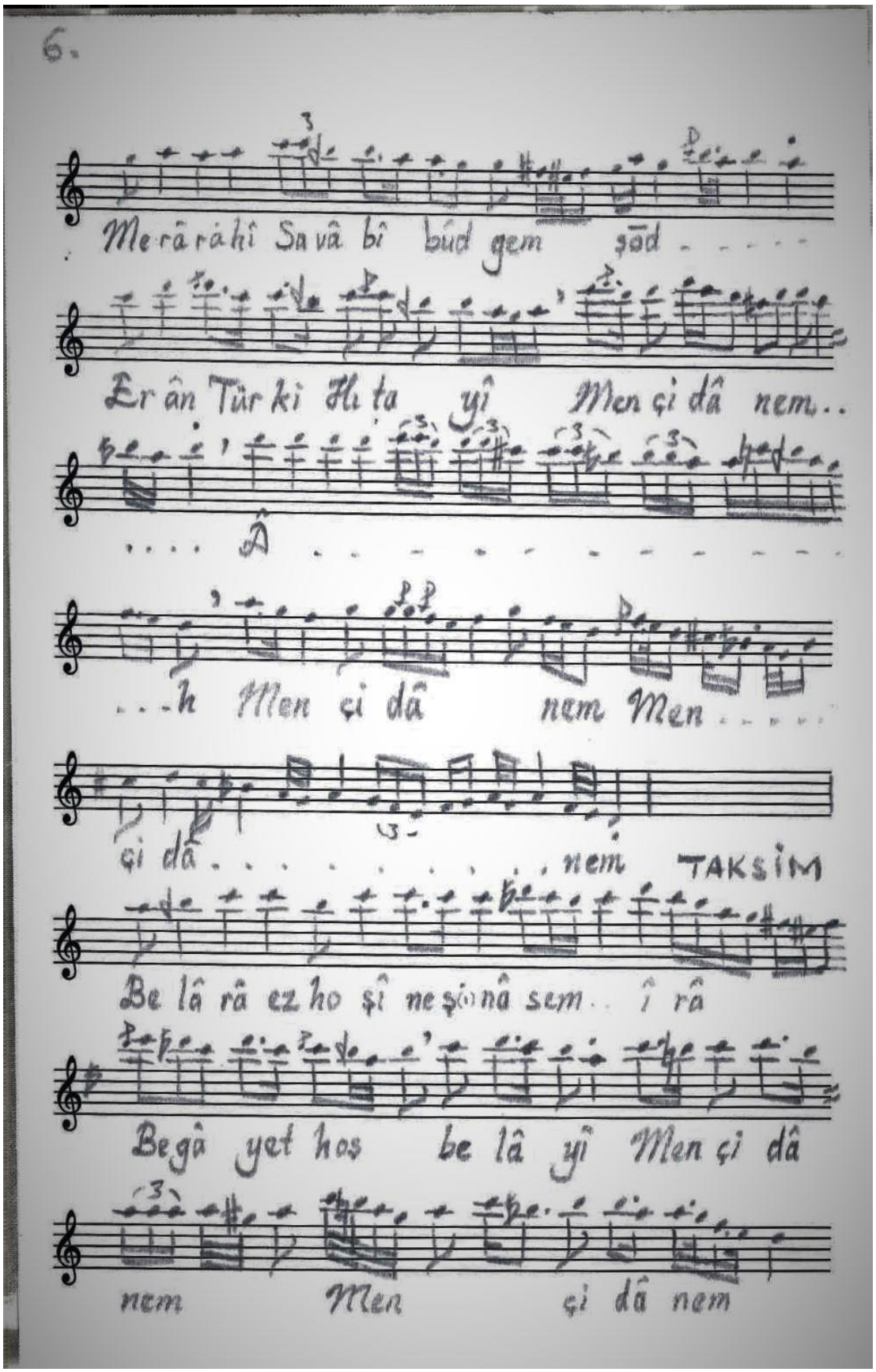

1
Sultâniyegâh Nev Edâ
Güfte: Hz. Mevlânâ
Beste: Ahmed Şahîn
Düyek
İlâhî
Me râ gû yî ki râ yî
men çi dâ nem men çi dâ nem
men çi dâ nem ..... SAZ .....
..... SAZ ..... Çu nîn mec nûn
çi râ yî men çi dâ nem
men çi dâ nem men çi dâ nem

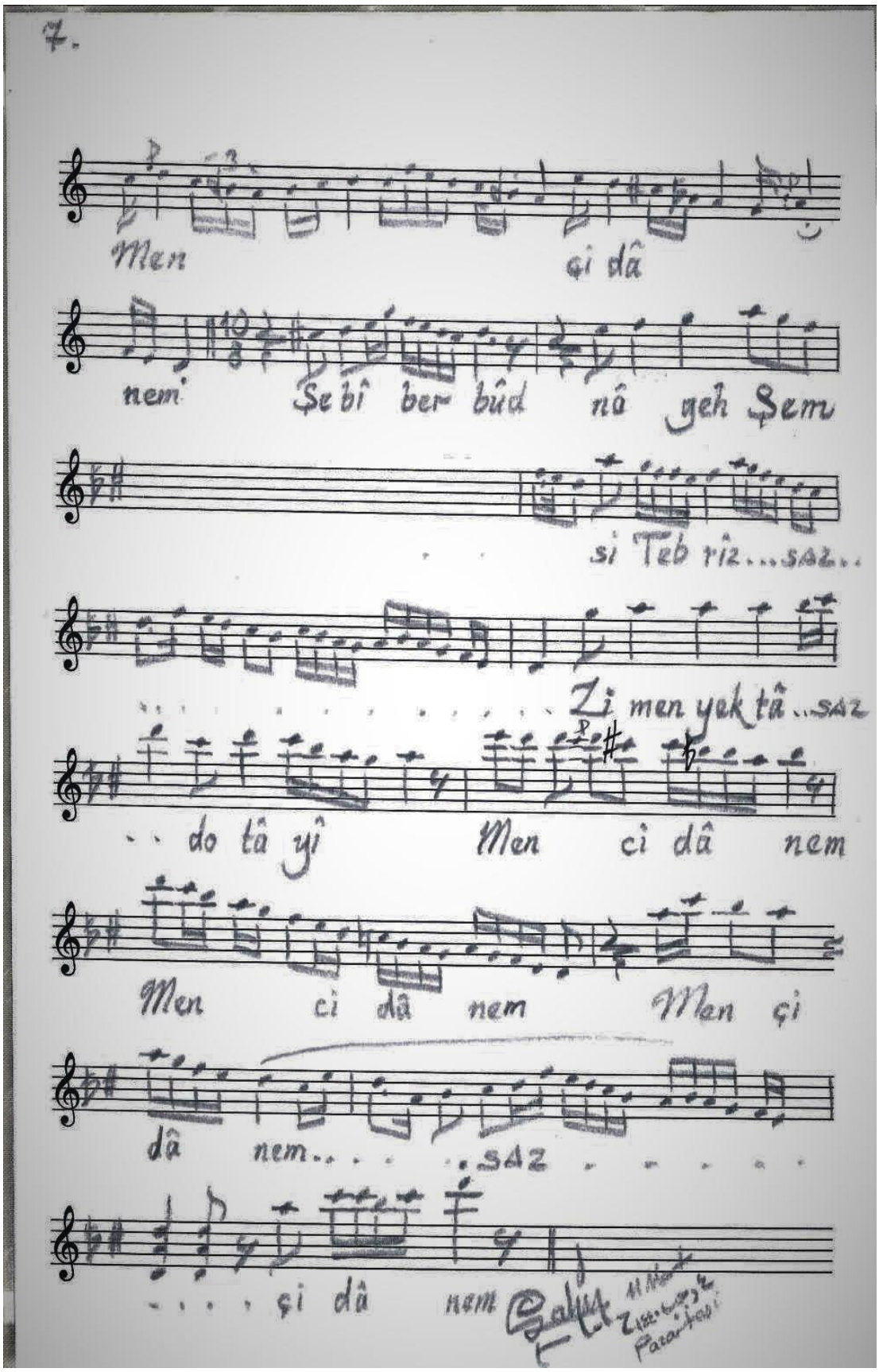

2
Menem der mev ci der yâ hâ
yı ış ket mov ci der yâ hâ
yı ış ket . . . . . SAZ . . . . .
Merâ gû yî ku câ yî
Men çi dâ nem men çi dâ nem
Men çi dâ nem . . . . SAZ . . . .

3
Merâ gû yî be kur ban gâ
hi cân hâ be kur bân gâ
hi cân hâ ..... SAZ .....
Ne mî ter sî ki â yî
Mencî dâ nem men çi dâ nem

4
men çi dâ nem .... SAZ ....
Me râ gû yî çi mî cû î
de ğer to ..... SAZ ....
Ve râ yî rû şe nâ yî
Men çi dâ nam men çi dâ nem

5
men çi dâ nem .... SAZ ....
Merâ gû yî tu râba în ka fes çist
Eger mor gi he vâ yi
men çi dâ nem men çi dâ
nem men çi dâ nem

6.
Me rā rā hî Sa vâ bî bûd gem şād . . . . .
Er ân Tür ki Hi ta yî Men çi dâ nem . .
. . . . Â . . . . . .
. . . h Men çi dâ nem Men . . . . .
çi dâ . . . . . nem TAKSİM
Be lâ râ ez ho şî ne şo nâ sem . . î râ
Be gâ yet hoş be lâ yî Men çi dâ
nem Men çi dâ nem

7.
Men çi dâ
nem Şe bî ber bûd nâ geh Şem
si Teb rîz ... SAZ ..
Zi men yek tâ ... SAZ
.. do tâ yî Men çi dâ nem
Men çi dâ nem Men çi
dâ nem .... SAZ
... çi dâ nem

Usûl: Düyek

SÛZ-İ DİL İLÂHÎ

Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri
Beste: Ahmed Şahin

Şem'a-i nûr-i Ahmed'e
Cibrîller pervâne döner
Nûr cemâl-i Muhammed'e
Kudsîler pervâne döner
Zikrat Allâhü ekberi
Yâdeyle gel peygamberi
Rehbereyle sen Hayderi
Dervişler pervâne döner

Feyz-i Muhammed'den almış
Deryâ-yı tevhîde dalmış
Zevk ile hayretde kalmış
Hayranlar pervâne döner
Lûtfî kalbe incâ eker
Emtâr-ı hikmeti döker
Güneş gurûb-ı recâ söker
Yıldızlar pervâne döner
Alvarlı Efe Hz.

SÛZİDİL İLÂHÎ

Düyek

"Yâ Hazreti Mevlânâ"

Güfte: *Ahmed Kuddûsî Hz.*

Beste: *Ahmed Şahin*

SÛZİDİL İLÂHÎ

"Yâ Hazreti Mevlânâ"

(Devamı)

4

1. Sensin velîler şâhı
Yâ Hazret-i Mevlânâ
'Afv it şu ben gümrâhı
Yâ Hazret-i Mevlânâ

2. Bed-kâr u âvâreyim
Pür zenb-i bî-çâreyim
'Âsî yüzü kâreyim
Yâ Hazret-i Mevlânâ

3. Gâyet 'azîmdir câhıñ
Mahbûbısıñ Allâhıñ
Dârü'l-emân dergâhıñ
Yâ Hazret-i Mevlânâ

4. Sen şol ulu sultânsıñ
Ki server-i merdânsıñ
Hem ma'den-i 'irfânsıñ
Yâ Hazret-i Mevlânâ

5. Çün tıfl iken ey sultân
Eflâki itdiñ seyrân
Oldı melâ'ik hayrân
Yâ Hazret-i Mevlânâ

6. Muhtâcıñam in'âm it
Mihmânıñam ikrâm it
İhsânıñı itmâm it
Yâ Hazret-i Mevlânâ

7. Kapuñda çok muhtâcân
İrer murâda her ân
Devriñde sürer devrân
Yâ Hazret-i Mevlânâ

8. Bencileyin yok gümrâh
Lâkin didim eyvallâh
Geldim saña şey'li'l-lâh
Yâ Hazret-i Mevlânâ

9. 'Ârifleriñ sultânı
Dertlüleriñ dermânı
Kuddûsiniñ cânânı
Yâ Hazret-i Mevlânâ

Şehnâz İlâhî

Düyek

Şiîr: Alvarlı Efe Hazretleri
Beste: Ahmed Şahin

Hûn-feşân : Kan saçan, kan serpen
Cân-dâde : Can vermiş
âlişân : Şân ve şerefi yüksek olan
sergüzeşt : Mâcerâ, baştan geçen haller.
dâne-i dürler : İnci daneleri
dergâh-ı Muhtâr : Hz. Peygamber'in huzûru
reyâ : Lâyık, uygun
eflâk : Gökler, dünyâlar, âlemler.
gam-keşân : Gam çeken, dert çeken
Müattar : Güzel kokulu
emr-i levlâk : Cenâb-ı Allâh'ın Hz. Peygambere hitâbı (*)
mendûh : Medhedilmiş, övülmüş

(*) : "Eğer sen olmasaydın, bu âlemi yaratmazdım"

Düyek

Şehnâz Ilâhî

"Gülistân-i Risaletde"

Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri

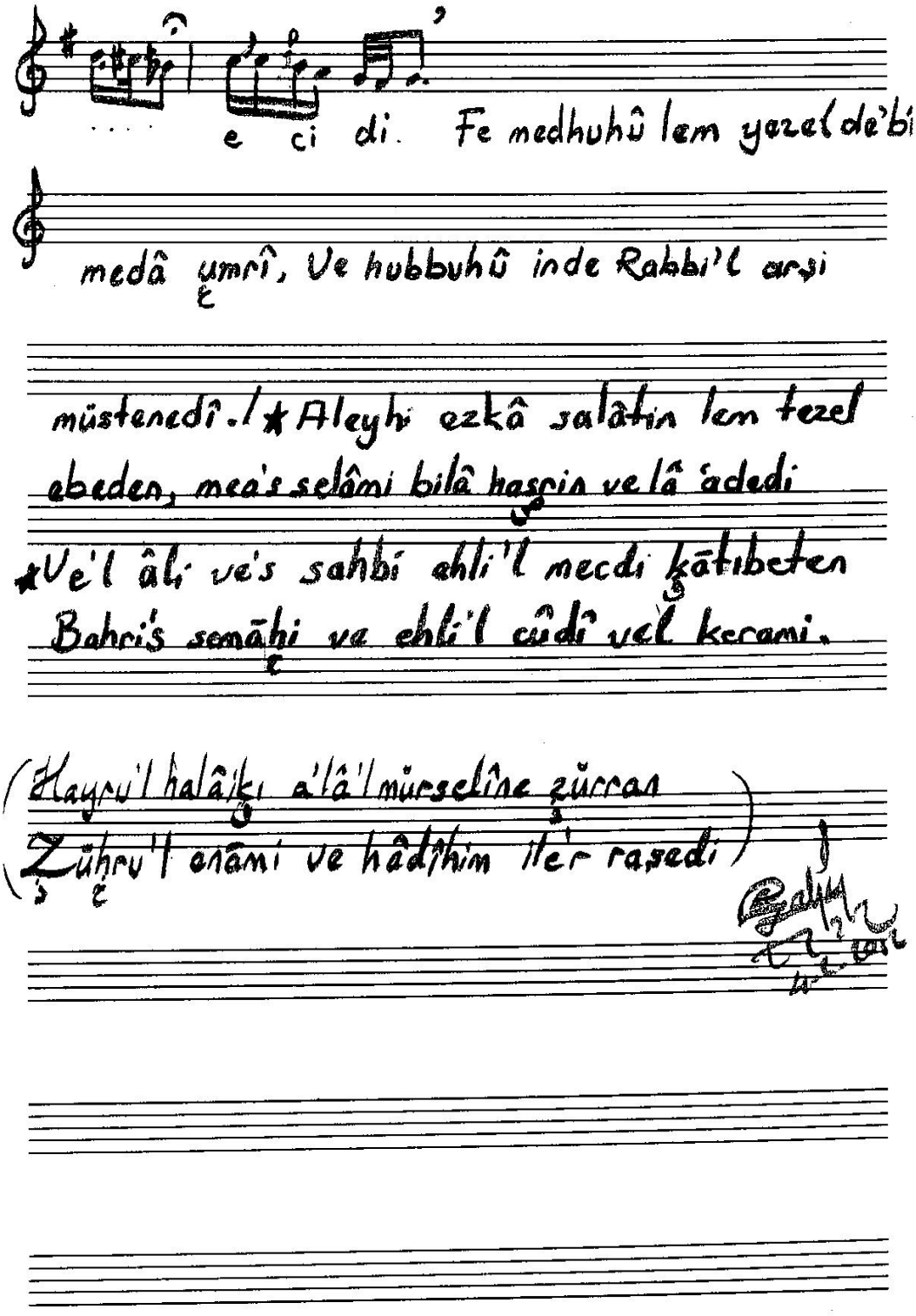
Beste: Ahmed Şahin

Düyek
ŞEHNÂZ SUĞUL
"يا سيدي يا رسول الله خذ بيدي"
Sultan I. Abdülhami
Ahmed Şahin
Yâ sey yi dî Yâ Ra sû lâl
lâh — SAZ — Huz bi ye dî Mâ lî
si vâ ke ve lâ el ul i lâ
e ha di — SAZ — Fe en te
nû rul hü dâ fî kül li kâ
i ne tin — SAZ — Ve en te sir run
Bah ris se mâ hi
ne dâ yâ hay ra mu'
ve eh(hi) li'l cû di ve'l
te me dî
me de di
SERBEST
— SAZ —
yâ men ye
kū mü me kā mel ham di nün

fe ri den — SAZ — Li'l vā hi dil fer
di lem yü led ve lem ye li di
SAZ
yā
men te fec ce ra til en... hā ru
nâ bi 'a tan — SAZ — Min is bi ay hi
fe er vâ'l cey se bi'l
Serbest
me de di
— SAZ — Kün lî se fî an
i ler Ra hi mā. ni min ze le li
Vem nün a ley ye bi mā lâ kâ ne fî

ha le dî Ven zur bi ay nir rî zā
lî dā l men e be dā
Ves tür bi fad li ke tea sî rî
me de..... de.... l e me dî
Va' tif a ley ye bi af vim.... min ke yes
mŭ lŭ nî Fe in ne nî an ke yâ Mev lâ ye
Ritm
lem e hi di. Rab bŭl ee mâ li te'â...
lâl lā hŭ hā li kw hû -saz-
Fe mis le hû fî ce mî il hal ki lem

e ci di. Fe medhuhû lem yezel de'bi
medâ ümrî, Ve hubbuhû inde Rabbi'l arşi
müstenedî./ ★Aleyhi ezkâ salâtin lem tezel
ebeden, mea's selâmi bilâ haşrin velâ 'adedi
★Ve'l âli ve's sahbi ehli'l mecdi kâtibeten
Bahri's semâhi ve ehli'l cûdi vel kerami.
(Hayru'l halâiki a'lâ'l mürselîne şûrran
Zühru'l enâmi ve hâdîhim ile'r raşedi)

KASÎDE

Gülistân-ı risâletde gül-i handân olan cânân
O meydân-ı hidâyetde nûr-i Yezdân olan cânân

Muallâ arş-ı irşâd kubbesinde hurşîd-i mânâ
Bu eflâk-i nübüvvetde meh-i tâbân olan cânân

Gürûh-i enbiyâ senden alurlar feyz-i Rabbânî
Mukarrebler meyânında şeh-i devrân olan cânân

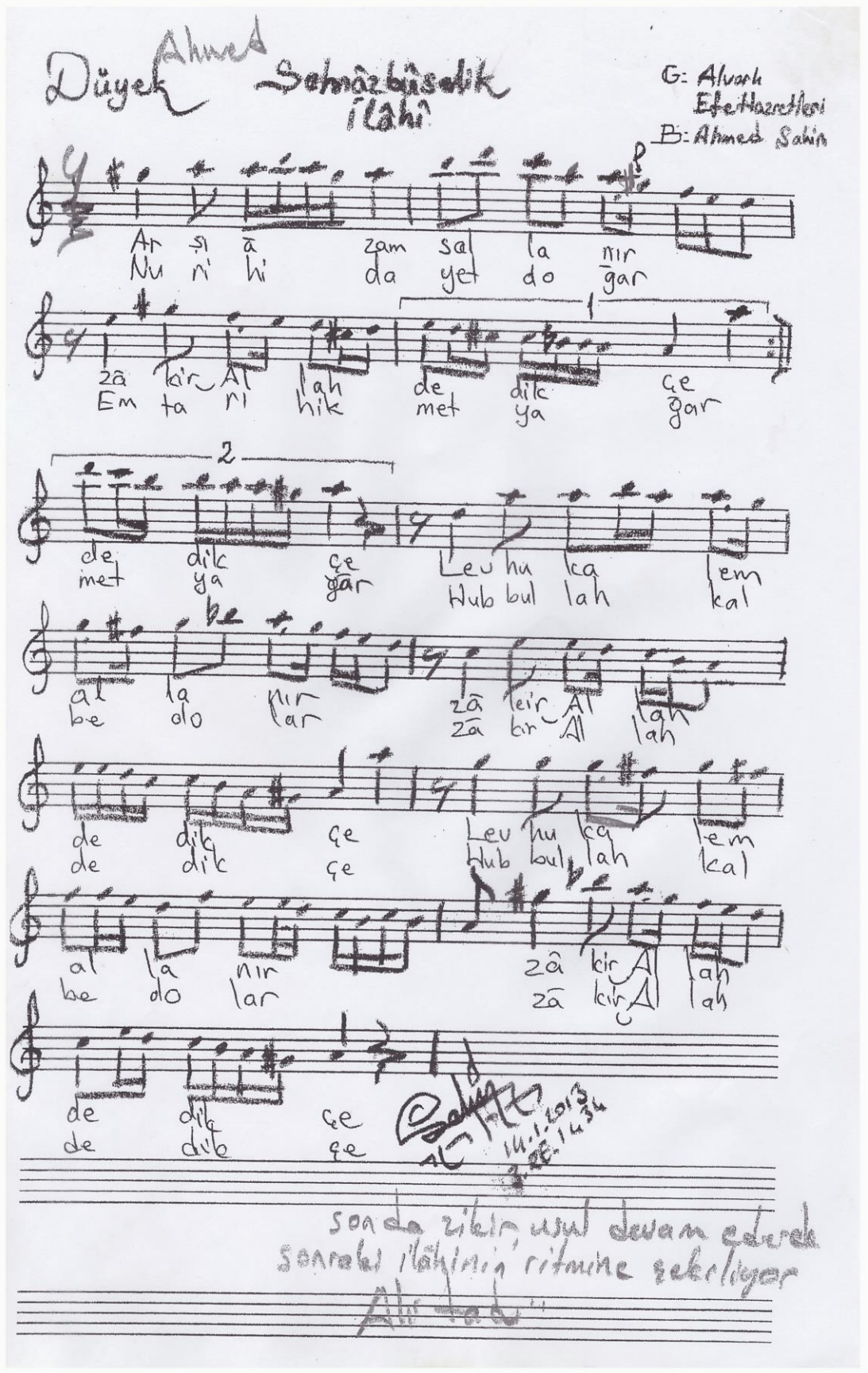
Habîb-i Kibriyâ Muhtâr-ı Mevlâ Ahmed ü Mahmûd
Şeb-i esrâda bezm-i vuslata şâyân olan cânân

Sana vassâf olan Mevlâ Teâlâ şânühû ekber
Kerem-kâni vefâ şânı rîh-i Rahmân olan cânân

Seni âlemlere rahmet Hudâ gönderdi va'detdi
Seni râzı ede rûz-i cezâ zî-şân olan cânân

MUHAMMED LUTFİ'ye lutfet amân ey rahmet-i Rahmân
O şevket-i şefâ'at tahtına sultân olan cânân

Me fâ' î lün / Me fâ' î lün / Me fâ' î lün / Me fâ' î lün

Düyek Ahmed Sehnâzbûselik İlâhî
G: Alvarlı Efe Hazretleri
B: Ahmed Sabir
Ar şı ā zam sal la mır
Nu ri hi da yet do gar
zā kir Al lah de dik ça
Em ta ri hik met ya gar
1
2
de dik ça Leu hu ca lem
met ya gar Hub bul lah kal
al la nır zā kir Al lah
be do lar zā kir Al lah
de dik ça Leu hu ca lem
de dik ça Hub bul lah kal
al la nır zā kir Al lah
be do lar zā kir Al lah
de dik ça
de dik ça
14.1.2013
Sonda zikir usul devam ederek
Sonraki ilâhinin ritmine geçiliyor

Ağır Aksak

ŞEVKEFZÂ ŞARKI

"Sırlı bir perdeyi açmış gece sevdâlı göze"

Güfte: Savaş Barkçin
Beste: Ahmed Şahin

2

2.
. . . . .) De mi dir â
Böy le bir nûr
şık la, mâ şûk
böy le, mâh göl
yi ne gel miş
ge, bı rak maz
yüz yü ze (. . SAZ . . .
gün dü ze (SON)
. . . . .) Sa la cak dan
ge çen as la
ey le mez aş
ka ve dâ (. . SAZ . . . . . .

Müzâaf Devrikebir

Şevkinigâr Peşrev

Beste: Ahmed Şahin

1. Hâne

Teslim

Sevkinlgâr Peşrev

Devâmı

Beste:
Ahmed Şahin

2. Hâne

3. Hâne

♪=78

Devrihindî

Şevkinigâr İlâhî

Güfte: Seyyid Osman Efendi (19.y.y.)
Beste: Ahmed Şahîn

Bir muhabbettir azizim iş bu tahrirden garaz
Vahdetin dersi murattır ince sohbetten garaz

Var tecellîsine mazhar bunca eşya varlığı
Kudretin ızhar dimekdir bunca san'attan garaz

Nûr-ı Ahmed pertevinden âleme kılmış ziyâ
Âleme rahmet murattır nûr-ı Ahmet'ten garaz

Âdemi halk eyleyüp hod secde kıldırdı ana
Mescudunu bilmek içün nefs-i sâcidden garaz

İlm u irfanla kerâmet cümle ihsân-ı Hüdâ
Vahdetin sırrı a Seyyid ilm-i hikmetten garaz

ŞEVKİNİGÂR MAKÂMI

Şevkinigar Makamı, Şevkefzâ makâmı ile Bestenîgâr makâmının terkibiyle oluşmuştur.

Makâmın seyrine şevkefzâ makâmında olduğu gibi girilir (Gerdâniyede hicaz, acemde nikriz). Dügâh'ta sabâ ile inildikten sonra Bestenîgâr makâmının karardaki çeşnisi ile karar verilir.

Gerektiğinde tiz bölgelerde şevkefzâ makâmının tiz bölgelerdeki genişlemesini ve karardaki ırak çeşnisinin eviç bölgesinde tezâhürü karakteristik özelliklerdendir. Meyânda istenilen makama geçki yapılabilir. Burdaki geçkiden sonra şevkefzâya dönülüp sonra Bestenîgârla karar verilir.

Darb-ı Nev Edâ Usûlü

Darb-ı Nev Edâ usûlü 18 zamanlı olarak yeni terkib edilen bir usûl olduğundan "Nev Edâ" (yeni tarz) ismi uygun görülmüştür.

ŞEVKİNİGÂR KÂR-I NÂTIK-I NEV EDÂ

Güfte: Mustafa Tahralı Beste: Ahmed Şahin

18 Zamanlı yeni usûl (Darb-ı Nev Edâ)

Ey bülbül-i can gülşen-i âteşte mi dârın?

Feryâd ü figān içre yakar Şevki nigâr'ın

2. Sözlü Terennüm: (Şevkefzâ)

Âh Ten nen ni Te nen nâ dir

Te nen nâ dir te nen nâ

Bin nağme okur mutrib-i dil sînesi pür-hûn

Bir perdede feryâd eder âh Bestenîgâr'ın.

3. Sözlü Terennüm: (Ferahnâk)

Âh ye Lel li, Ye lâ lel li, Ye lel lâ le, Le lel lâ

Tâ Evc'e çıkar cûş u hurûşun niçin ey dil

Gül goncası açmış mı ki, gelmiş mi bahârın?

Vezni: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün (Fa'lün)

Usûl: Evfer: (9 Zamanlı)

Saz Terennüm..... (Şehnâz)

Usûl: Düyek (8 Zamanlı)

Sûzidil'den duyulur sûziş-i aşkın haberi

Perde perde yaşar âşık nice mahfî seferi

5. Sözlü terennüm: (Hüseynî)

Âh Yâri yâr yâr, âh ha ah ha yâr yâr, âh ha yâr yâri menî

Yâri yâr yâr, âha ah hâ yâr yâr, Aha yâr yâri menî

Seyr-i Mâhûr'u tutar neş'e-i dil pür-âhenk

Nağmelerden duyar âlem bu mutantan hüneri

6. Sözlü terennüm: (Sûzinâk)

Âh Yel le lel li, Le le lel li, Ye le lel le leLe le lel lel

Yâ lâ yel lel, Te re lel lel, Tâ nâ dir dir ney

Tâ ki Hüzzâm'a varıp söyleşir âh, âh ile dil

Derd ü gam nakşı imiş perde-i âlem eseri

Vezni: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

Usûl: Sengin Semâî (6 Zamanlı)

Saz terennüm..... (Müsteâr)

Usûl: Curcuna (10 Zamanlı)

Kemençe âh edip inler, Segâh'a hemdem olur

Gelince gûş-i dile can verir, Mesih-dem olur

Sözlü terennüm: (Acemaşîrân)

Âh le lel le lâ, Le li lel lâ, Le lel le lel, L elel li

Servinâzım, Dilnüvâzım, İşvebâzım, Âh cânım

Ferahfezâ ile devrân eder cihan güzeli

Gelip konar, dil-i vîrânemizde mahrem olur

Sözlü terennüm: (Dügâh)

Amân aman, ye le lel lel, Aman amân, Cenân ey

Amân aman, ye le lel lel, Aman amân, Gönül ey

Usûl: Düyek (8 Zamanlı)

Kadem kadem gönül ufkunda yükselince Sabâ

Nefes nefes yayılır, ehl-i derde merhem olur

Usûl: Yürük Semâî (6 Zamanlı)

Vezni: Müfteilün Müfteilün Müfteilün Müfteilün

Saz terennümü (Şîvenümâ)

Şevkinîgâr

Geldi de bir Şevkinîgâr verdi safâ ehl-i dile

Derd-i firak zahmına yâr kıldı şifâ, oldu devâ

Âh çekip âh, âh nice bin âh ile dil etti niyaz:

Seyrine ey yâr ne olur kılma cüdâ, kılma cüdâ!

Perde, hicâb olmaya gül vechine ey yâr-i ezel

Eyleye ölmüşleri ihyâ nice bir nağme-serâ

Verdi Mürid seyr-i dil âhengine âhirde karar

"Kâr" ile âh Şevkinîgâr Şâhin'i kıldıkta hümâ

Şevkinîgâr "Kâr" ile Şâhîn'i hümâ kıldı Hudâ

Şevkinigâr

Darb-ı Nev Edâ

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

Şevkinigâr

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

2. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

3. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

4. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

5. Sayfa

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

6. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

7. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

8. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

9. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

10. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

11. Sayfa

Kâr-ı Nâtık-ı Nev Edâ

Güfte: Mustafa Tahralı
Beste: Ahmed Şahin

12. Sayfa

17 Cemâziyelevvel 1438
14 Şubat Salı 2017

Düyek

Şevkutarâb İlâhî

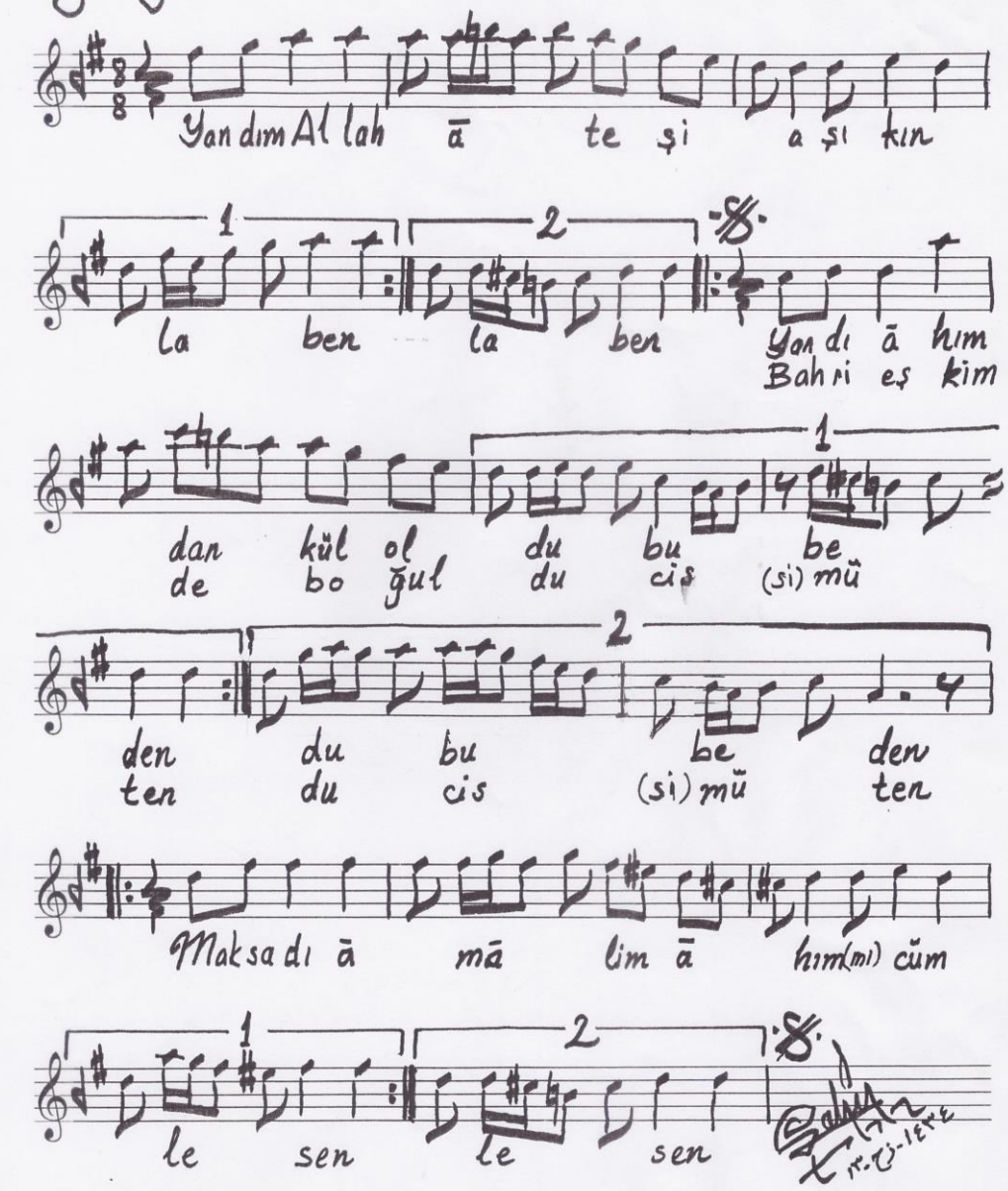
Güfte: Alvarlı Efe Hazretleri
Beste: Ahmed Şahin

Düyek

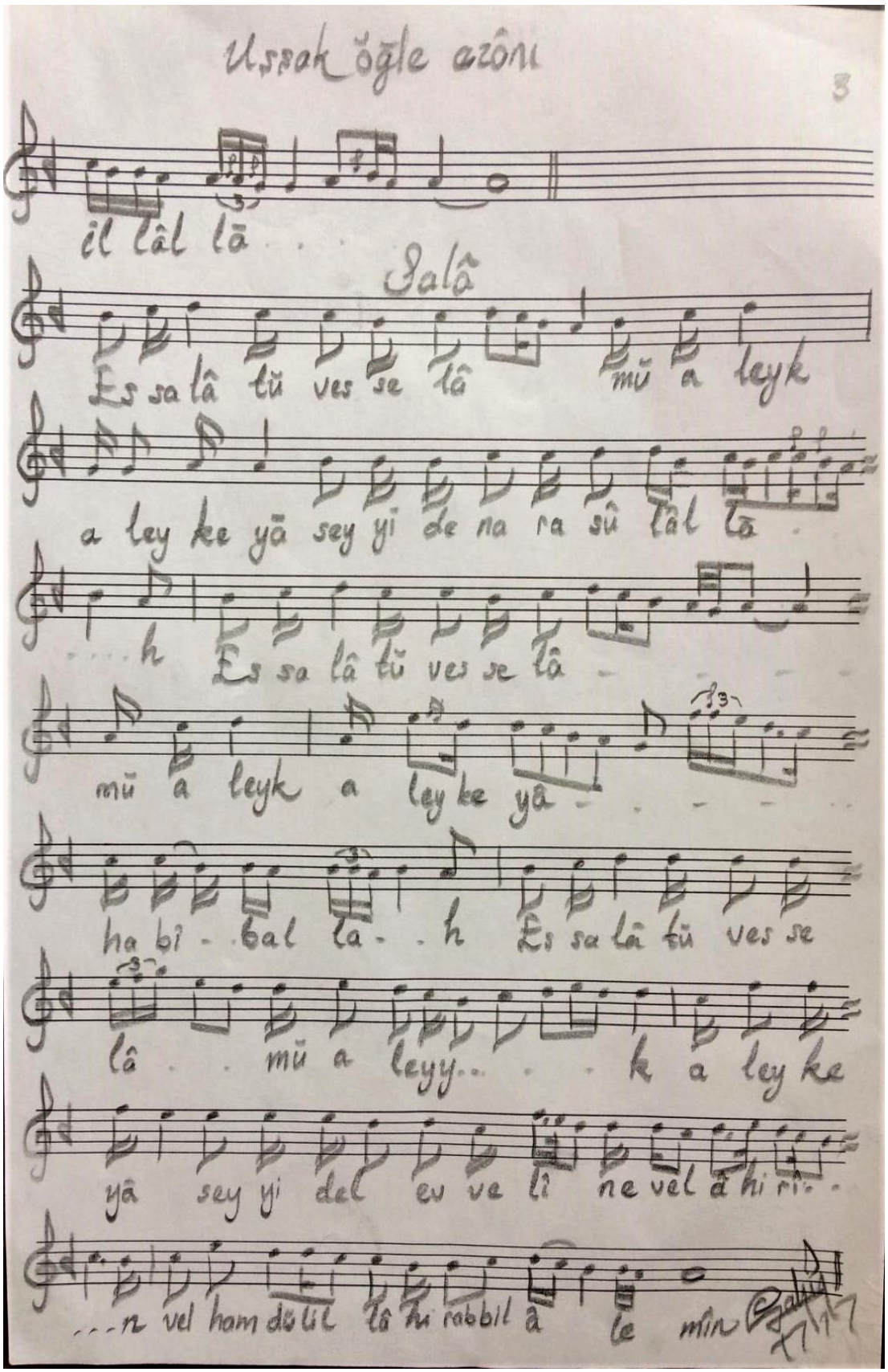
Tāhir Ilâhî

Güfte: Kenʿan Rifâî Hz
Beste: Ahmed Şahin

Yandım Allah āteş-i aşkınla ben
Yandı āhımdan kül oldu bu beden
Maksad-ı āmālim āhım cümle sen
Bahr-i eşkimde boğuldu cism ü ten

Yād-ı yārınla bu dil eyler figān
Allāh Allāh der bu kalbim her zama
Kıl cemālin dāim Allāh'ım ayān
Her nefes hayrān olan Kenʿān-ı cān

Uşşak öğle ezânı
3
il lâl lâ
Salâ
Es sa lâ tü ves se lâ mü a leyk
a ley ke yâ sey yi de na ra sû lâl lâ
h Es sa lâ tü ves se lâ
mü a leyk a ley ke yâ
ha bi - bal lâ - h Es sa lâ tü ves se
lâ mü a leyy... k a ley ke
yâ sey yi del ev ve li ne vel â hi ri...
...n vel ham dü lil lâ hi rabbil â le min

BEŞİNCİ TERTİB

Arapça güfte, İbni Hacer el Askalânî'nin "Münebbihât" adlı eserinde bulunan bir şiirdir. Kıt'aların son mısrâlarında ""Essavmü lî ve ene'llezî eczî bihî" (Oruç benim içindir ve onun ecrini ben veririm) Hadîs-i Kutsî'si redif olarak kullanılmıştır. Şiir kitapta dört kıt'a olup beşinci kıt'ayı Prof. Mahmud Kaya yazmıştır. Her bir kıt'ası tervîhalar için makam geçkileriyle bestelenmiştir.

Türkçe güfte ise bu şiirin Savaş Barkçin tarafından "Ramazâniyye" adıyla nazmen tercümesidir.

ISFAHÂN – SABÂ ŞUĞUL

Usûl: Sofyan — Güfte: Münebbihât'dan (Askalânî) — Beste: Ahmed Şahin

Men kâne yeşkû ızame dâi zünûbihî	Hadsiz benim günehim, figân ider âh eylerim
Fe'l ye'ti fi Ramedâne bâbe tabîbihî	Şehr-i Remezân varır, tabîb-i kalbimdir benim
Ve yefûzü min urfi's sıyâmi bi tabîbihî	Ol fasl-ı rahmet-i Hak, ben ana muhtâc kemterim
Eve leyse kâla'llâhü fî terğîbihî	Mevlâ buyurdu oruç nice güzel, zikreylerim
"Essavmü lî ve ene'llezî eczî bihî"	*"Tut sen Benim çün oruç, Ben ecrin ihsân eylerim."*

SABÂ - HÜSEYNÎ ŞUĞUL

Usûl: Sofyan — Güfte: Münebbihât'dan (Askalânî) — Beste: Ahmed Şahin

Yâ sâimî Ramedâne fûzû bi'l mü'nâ	Ey sâim-i Ramezân bu imtihândan geçesin
Ve tehakkakû neyle's seâdeti ve'l ğınâ	Ebvâb-ı kenz-i ğınâ dahi meserret açasın
Vesikû bi va'di'llâhi iz fihi'l henâ	Mevlâ vaâdine i'timâd idüb nûrlar saçasın
Eve leyse hâze'l kavlü kavlü İlâhinâ	Şol kavl-i Mevlâ'yı hep kendine ders biçesin
"Essavmü lî ve ene'llezî eczî bihî"	*"Tut sen Benim çün oruç, Ben ecrin ihsân eylerim."*

HÜSEYNÎ - EVC ŞUĞUL

Usûl: Sofyan — Güfte: Münebbihât'dan (Askalânî) — Beste: Ahmed Şahin

Men sâme nâle'l fevze min Rabbi'l ulâ	Ol kim oruç tutarak arar bir yol Mevlâ içün
Ve bivechihî edhâ aleyhi mukbilâ	Huzra varır nice ni'met ile şâd olur o gün
Yâ men yerûmü tevessülen ve tevessulâ	Ey sâlik-i reh-i Hak tevessül et Hakk'a bugün
Sum rağbeten fi kavli Rabbin kad alâ	Sen sâim ol ki tenevvür ola şol sözle özün
"Essavmü lî ve ene'llezî eczî bihî"	*"Tut sen Benim çün oruç, Ben ecrin ihsân eylerim."*

EVİÇ - ACEMAŞÎRÂN ŞUĞUL

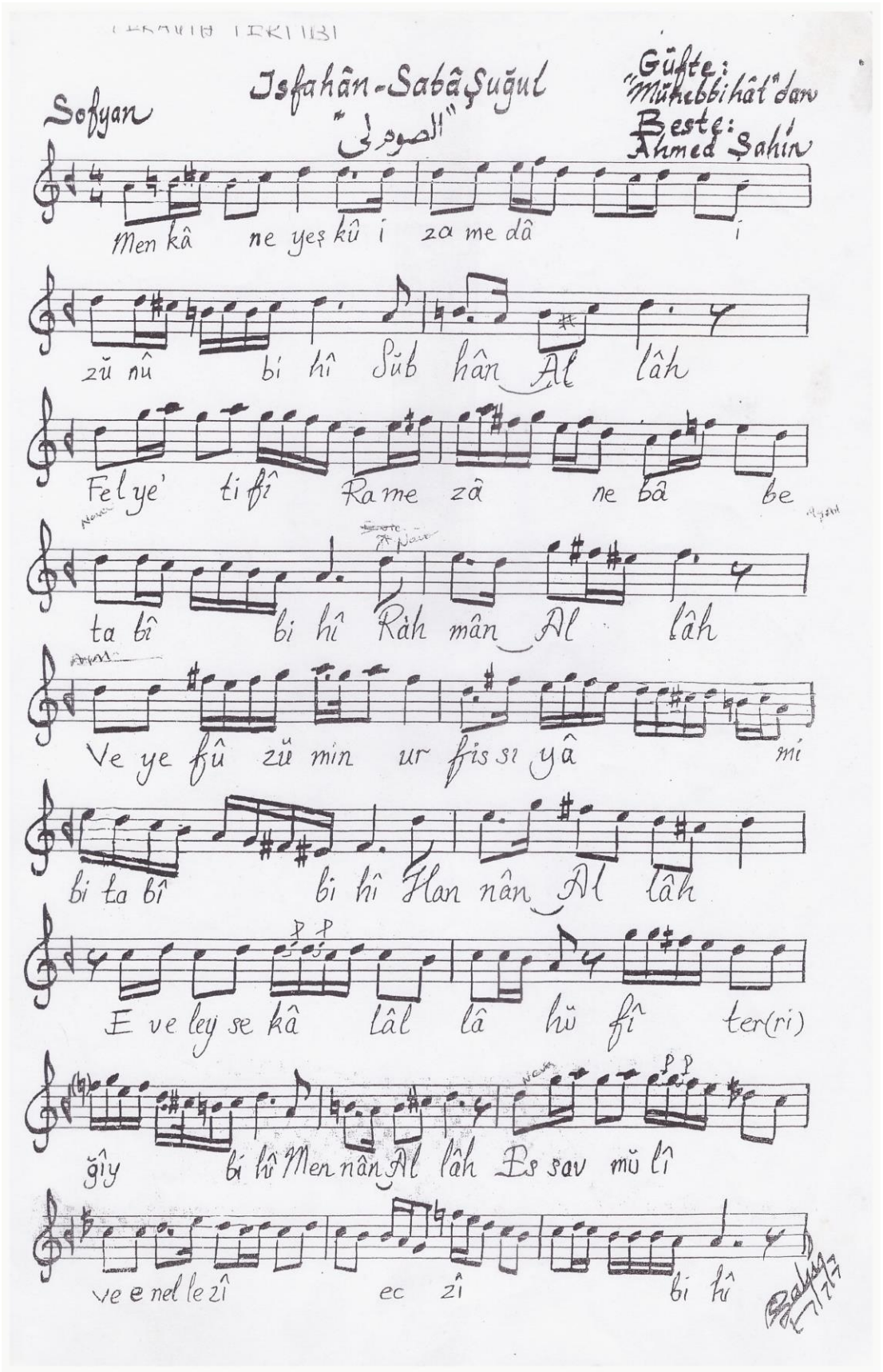
Usûl: Sofyan — Güfte: Münebbihât'dan (Askalânî) — Beste: Ahmed Şahin

Yâ fevze men li's savmi kâme bi hakkıhî	Ey doğrulukla oruç tutan, ey ikrâm dileyen
Ve etâ bi husni'l kavli fihi ve sıdkıhî	Ey sıdk ile kavl-i Hakk'ı cân ü dilden söyleyen
Ve mine'l cehîmi necâ ve fâze bi ıtkıhî	Ey nârdan âzâd olub behiştte cünbüş eyleyen
Fa'llâhü kâle ani's sıyâmi lihalkıhî	Mevlâ oruç çün buyurdu ey gönülden dinleyen
"Essavmü lî ve ene'llezî eczî bihî"	*"Tut sen Benim çün oruç, Ben ecrin ihsân eylerim."*

ACEMAŞİRÂN - SEGÂH ŞUĞUL

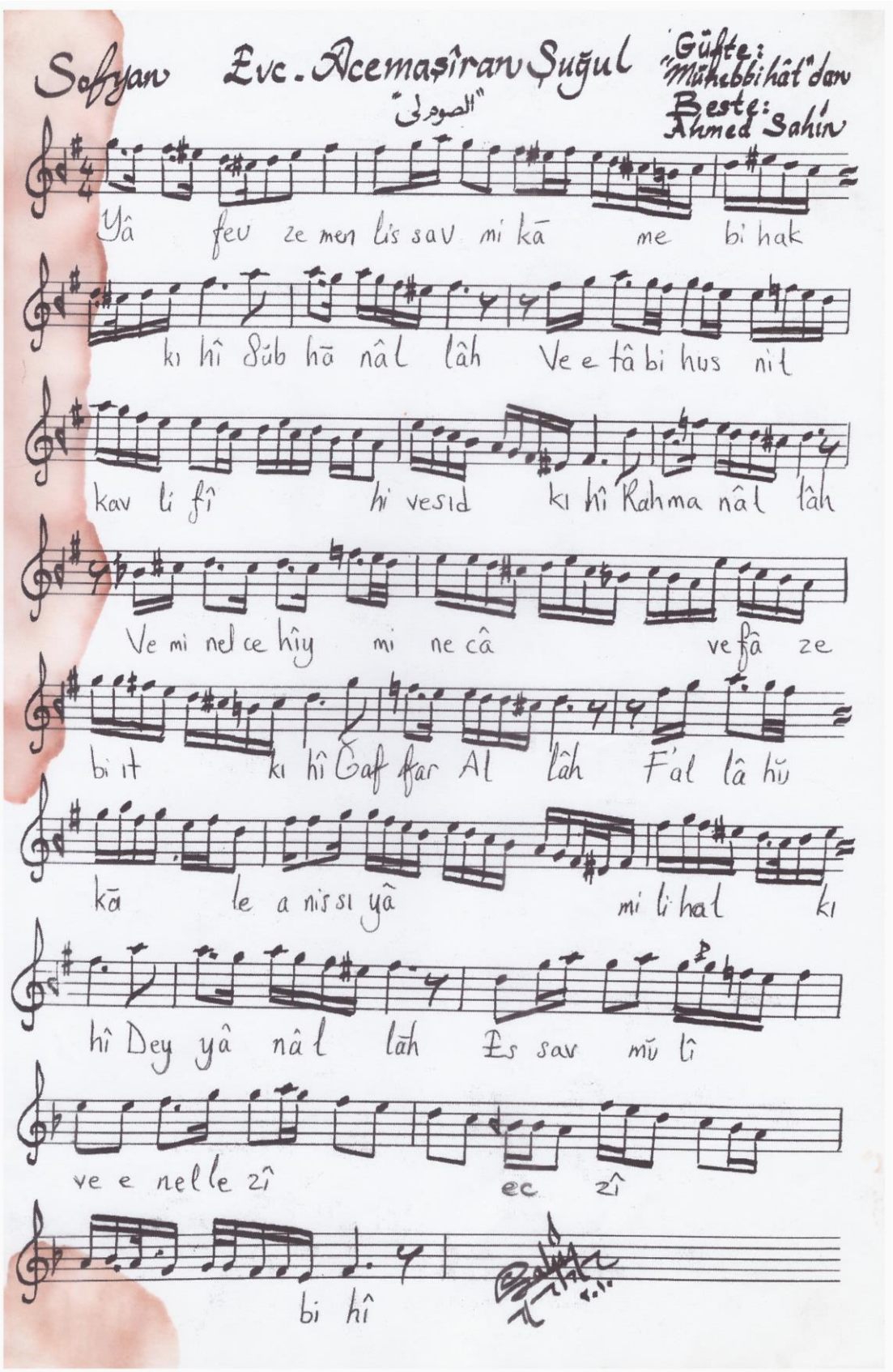
Usûl: Sofyan — Güfte: Münebbihât'dan (Askalânî) — Beste: Ahmed Şahin

Yâ Rabbî salli ve sellim ale'l Mustafâ	*Kıl sen salât ü selâm Nebiyy-i ekmel çün her ân*
Ente'llezî erseltehû lenâ bi'l hüdâ	*Oldur vesîle-i rahmet ü hidâyet, yok gümân*
Yâ sâtira'z zünûbi fa'ğfiri'l hatâyâ	*Yâ Rab günâhlarım afv et, akar eşk-i Zerfeşân*
Kemâ beşşertenâ bi lisâni'l Mücteba	*Gülfâm-ı Ahmed ider şu müjde-i Hakk'ı beyân*
"Essavmü lî ve ene'llezî eczî bihî"	*"Tut sen Benim çün oruç, Ben ecrin ihsân eylerim."*

Sofyan
Isfahân-Sabâ Şuğul
"الصولی"
"Güfte: "Mühebbihât"dan
Beste: Ahmed Şahin
Men kâ ne yeş kû i za me dâ i
zŭ nû bi hî Sŭb hân Al lâh
Fel ye' ti fî Ra me zâ ne bâ be
ta bî bi hî Rah mân Al lâh
Ve ye fû zŭ min ur fis si yâ mi
bi ta bî bi hî Han nân Al lâh
E ve ley se kâ lâl lâ hŭ fî ter(ri)
ğîy bi hî Men nân Al lâh Es sav mŭ lî
ve e nel le zî ec zî bi hî

Sofyan
Sabâ - Hüseynî Şuğul
"الصوملى"
Güfte: "Muhebbi hâl" dan
Beste: Ahmed Şahin
Yâ sâ i mî Ra me zâ ne fû zû bil mü nâ Gaf
fâr Al lâh Ve te hatka kû neyles se â
de ti vel ğı nâ Rah mâ nal lâh Ve si kû bi vâ dil lâ hi
iz fî hîl he nâ Man nâ nâl lâh
E ve ley se hā zel kav lü kav lü i lâ
hi nā Men nâ nal lâh Es sav mü lî ve e
nel le zî ec zî
bi hî

Sofyan
Hüseynî - Evc Şuğul
"الصولى"
Güfte: "Mühebbihât"dan
Beste: Ahmed Şahin
Men sa me nō lel fev ze min Rab bil u lô Sūb
hâ nal lâh Ve bi vec hi hî ed hô a ley hi
muk bi lâ Rah man Al lâh Yâ men ye rû
mû te vessûlen ve te vessu lâ Han nân Al lâh
Sum rağ be ten fî kav li Rab bin kad a lâ Men
nan Al lâh Es sav mûlî ve e nel le zî
ec zî bi hî

Sofyan Evc. Acemaşîran Şuğul
"الصولى"
Güfte: "Mühebbihât"dan
Beste: Ahmed Şahin
Yâ fev ze men lis sav mi kā me bi hak
ki hî Sûb hā nâl lâh Ve e tâ bi hus ni l
kav li fî hi vesid ki hî Rahma nâl lâh
Ve mi nel ce hîy mi ne câ ve fâ ze
bi it ki hî Gaf far Al lâh Fal lâ hü
kā le a nis si yâ mi li hal ki
hî Dey yâ nâl lāh Es sav mü lî
ve e nel le zî ec zî
bi hî

Acemaşîrân-Segâh Şuğul
"الصولى"
Güfte:
Mahmud Kaya:
Beste:
Ahmed Şahin
Sofyan
Yâ Rab bi sal li ve sel lim a lel
Mus ta fâ Sŭb hâ nâl lâh Entel le
zî er sel tehû le nâ bil hú dâ Rah
mâ nâl lâh Yâ sâ ti raz zú nû bi faq
fi ril ha tā yâ Gaf fā
râl lâh Kemâ beş şertenâ bi li sâ
nil mŭc te hâ Sul tā nâl lâh
Es sav mŭ lî ve e nelle zî ec
zî bi hî

KAYNAKLAR

Akdoğan, Arş Gör Bayram, 'Hüccetü's-Sema Adlı Mûsikî Risalesi ve Ankaravi İsmail B. Ahmed'in Mûsikî Anlayışı', AÜİFD, XXXV, (1994).

Akdoğan, Dr. Bayram, 'Bazı Âyet ve Hadisler Doğrultusunda İslâm Açısından Mûsikî Sanatının Değerlendirilmesi', AÜİFD, XXXIX (1999).

Akdoğan, Yrd. Doç. Dr. Bayram, 'Sanat, Sanatçı, Sanat Eseri ve Ahlâk', AÜİFD, XXXXII, (2001).

Akdoğan, Yrd. Doç. Dr. Bayram, 'Din Görevlilerine Mûsikî Eğitimi Verilmesi Hakkında Örnek Bir Metod', AÜİFD , XL/IL (2002).

———, 'Fethullah Şirvânî'ye Göre Makamların Tesirleri ve İcrâ Edileceği Vakitler', AÜİFD, XLVIII (2007).

———, *Örneklerle Türk Din Mûsikîsinde Formlar,* ed. by Bayram Akdoğan, 1st edn (Ankara: Bilge Ajans&Matbaa, 2010).

———, 'Ses ve Melodi Allah'ın Kullarına Bir İhsanı ve Bağışıdır', Diyanet Aylık Dergi, Mayıs (2001).

———, 'Türk Din Mûsikîsi Tarihine Bir Bakış', AÜİFD, 49 (2008).

Akdoğan, Yrd. Doç Dr. Bayram, 'Cahiz ve Mûsikînin Tesiri Hakkındaki Makalesi', AÜİFD, XXXXII (2007).

Akdoğan, Yrd. Doç. Dr. Bayram, *Türk Din Mûsikîsi Dersleri*, ed. by Bayram Akdoğan, 1st edn (Ankara: Bilge Ajans&Matbaa, 2010)

Akdoğan, Doç. Dr. Bayram, *Sanat'ın Kitabı*, Mans Medya Yapım Ldt. Şti.,2014.

Akgül, Medine & Kızıltepe Yiğitbaşı, *Uğur Derman Bibliyografyası*, Türk Kütüphaneciler Derneği, 1996.

Akgül, Medine, *Çiçek Derman Bibliyografyası* (MVT Yayıncılık, 2010)

alaeddinyavasca.com, 'Tr.Wikipedia.Org- Alaeddin Yavaşça'

alaturkarecords.com, CUMHUR TULAY' <http://alaturkarecords.com/sanatcilar/cumhur-tulay>

Altınbilek, Cemil, 'Hoca Cahit Gözkan', Kubbealtı Mûsikî Mecmuası (İstanbul, July 2002)

Ayvazoğlu, Beşir, 'İlk Müslüman Türk Devleti', Aksiyon Dergisi (İstanbul, 2001) <https://yenisehir.fandom.com/tr/wiki/İlk_müslüman_Türk_devleti>

Balcı, Ergun, *Mûsikîye Adanmış Bir Ömür : Yusuf Ömürlü'nün Hayatı*, Nefes Yayınları, 2016.

Biksad- Bilim Kültür ve Sanat Derneği, biksad.com, ‘Reha Sağbaş’ <http://biksad.com/person/20/Reha SAĞBAŞ .aspx>

Çam, Nusret, *İslâm’da Sanat Resim ve Mîmari*, Nadir Kitap , Ankara: Elektronik İletişim Ajansı, 1994.

Demirhan Altuğ | Karnaval.Com’ <https://karnaval.com/sanatcilar/demirhan-altug-16363>.

efehazretleri.org.tr, ‘Efe Hazretleri Kimdir? | Efe Hazretleri Vakfı’ <http://efehazretleri.org.tr/efe-hazretleri-kimdir/>.

el-Buhari, Ebu Abdillah b. İsmail; Sahihu Buhari, *Kitabu’t Tevhid*, I-VIII, İstanbul 1315.

En-Natür, Dr. Şahade Ali, Yrd. Doç. Dr. Ruhi Çevirenler Kalender, and Ar. Gör. Dr. Adem Arapça Akın, ‘İslâm’a Göre Ses ve Mûsikî Sanatı’, AÜİFD, XXXIII (1992).

İlâhîyat.marmara.edu.tr, ‘Prof. Dr. Mehmet Emin Maşalı - İlâhîyat Fakültesi - Marmara Üniversitesi’ <https://İlâhîyat.marmara.edu.tr/bolumler/temel-İslâm-bilimleri/kur-an-i-Kerîm-okuma-ve-kiraat-ilmi/prof-dr-mehmet-emin-masali/>.

İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu - www.idtmt.org - www.istdevletturkmuzigi.com, ‘Mehmet Fatih Zülfikar’ <http://www.idtmt.org/mehmetfatihzulfikar.asp>.

Kalender, Yrd. Doç. Dr. Ruhi, ‘Mûsikî Ve İnsan’, AÜİFD, XXXVII (1998).

Kalender, Ruhi Yrd. Doç. Dr. , ‘Türk Mûsikîsinde Kullanılan Makamların Tesirleri’, AÜİFD, XXIX (1987).

Kalender, Yrd. Doç. Dr. Ruhi, ‘Ruh Hastalıkları Tedavisinde Mûsikî’, AÜİFD, XXXI (1990).

———, ‘XV. Yüzyıla Kadar Arap İran ve Türk Mûsikîsinin Kısa Tarihçesi’, AÜİFD, 39 (1999).

Kaptan, Merve Nur, *Zekâi Kaplan’ın Hayatı, Kişiliği, Tasavvuf Anlayışı ve Mûsikîşinaslığı*, Ankara 2016.

Kaptan, Zühal Ayşe, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 01 Şubat 2016.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 02 Nisan 2018.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 03 Aralık 2017.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 03 Haziran 2016.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 04 Mart 2016.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 05 Mart 2016.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 12 Eylül 2018.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 20 Ekim 2018.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 20 Nisan 2019.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 22 Nisan 2016.

———, Ahmed Şahin Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 6 Nisan 2019.

———, Ali Erol Ile Röportaj, Konya-Karatay, 25 Aralık 2017.

———, Ali Tan Ile Yaptığımız Görüşme Sonrası Gönderdiği Mail, 21 Şubat 2018.

———, Doç Dr. Emin Işık Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 26 Aralık 2017.

———, Eray Cinpir Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 23 Aralık 2017.

———, Hattat Hüseyin Kutlu Ile Röportaj, İstanbul-Kanlıca, 27 Aralık 2017.

———, Hüseyin Aktel Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 23 Aralık 2017.

———, Kâzım Korucu Ile Röportaj, İzmir-Bornova, 25 Haziran 2016.

———, Mehmet Kemiksiz Ile Online Görüşme, 22 Aralık 2017.

———, Özer Özel Ile Görüşmemiz Sonrası Attığı Mail, 22 Şubat 2018.

———, Rıdvan Ovalı Ile Röportaj, İstanbul-Şişli, 31 Aralık 2017.

———, Sadreddin Özçimi Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 8 Şubat 2018.

———, Tahir Korucu Ile Röportaj, İstanbul-Üsküdar, 13 Nisan 2018.

Koca, Fatih, *Ahmet Hatipoğlu 'nun Hayatı, Eserleri ve Mûsikî Anlayışı*, Ankara, 2004.

Kur'ân-ı Kerîm

'Neyzen Yavuz Akalın - Neyzenim.Com' <https://www.neyzenim.com/yavuz_akalin.html>.

Özkan, İsmail Hakkı, *Türk Mûsikîsi Nazariyatı ve Usûlleri*, ed. by Ötüken, 14th edn (İstanbul: Ötüken, 2015)

Öztuna, Yılmaz, *Büyük Türk Mûsikîsi Ansiklopedisi*, I. Cilt, Ankara 1990.

Şahin, Ahmed, Neyzen Ahmed Şahin'in TRT'ye Mûsikî Ile Ilgili Göndermiş Olduğu Mektup, 2018.

Tan, Ali, *Niyâzi Sayın'ın Ney Tavrında Perde Pozisyonları*, İstanbul Teknik Üniversitesi, 2008.

TDV İslâm Ansiklopedisi, 'Üsküdarlı Ali Efendi', Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 42 (2012).

tr.wikipedia.org, ‘Bekir Sıdkı Sezgin’.

———, ‘Beşir Ayvazoğlu’ (Zaman) <http://arsiv.zaman.com.tr/argit2/ssayfa/yazar/biyografi2.htm#Besirayvazoglu>.

———, ‘Göksel Baktagir - Vikipedi’ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Göksel_Baktagir> .

———, ‘Necdet Yaşar’.

———, ‘Yurdal Tokcan’ (oud.eclipse.co.uk) <http://www.oud.eclipse.co.uk/tokcan.html> .

Usta, Yücel, ‘Neyzen Ömer Erdoğdular’, p. 8 <https://www.neyzen.com/ozgecmisler/03_neyzenler/omer_erdogdular_ney_zen.pdf> .

Udi Necati Çelik-İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu - Www.Idtmt.Org - Www.Istdevletturkmuzigi.Com’ <http://www.idtmt.org/necaticelik.asp

wikipedia.org, ‘Derya Türkan - Vikipedi’ <https://tr.wikipedia.org/wiki/Derya_Türkan> www.biyografya.com-ittmt.org, ‘Bahri Güngördü - Biyografya’ <http://www.biyografya.com/biyografi/4715>.

www.idtmt.org, ‘İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu - Www.Idtmt.Org - Www.Istdevletturkmuzigi.Com’ <http://www.idtmt.org/emrullahsenguller.asp>.

TEZ ÖZETİ

Kaptan, Zühal Ayşe; "Neyzen Ahmed Şahin'in Hayatı, Eserleri, Tasavvuf Anlayışı ve Mûsikîşinaslığı", Yüksek Lisans Tezi, Danışman, Prof. Dr. Bayram Akdoğan

Çağımızın en önemli Musikişinaslarından biri olan Neyzen Ahmed Şahin, çocukluğundan bu yana içinde mûsikî aşkı taşımış, gittiği her yerde Ezân ve Kur'ân okumuş; aldığı eğitimler ve yapmış olduğu uzun çalışmalar neticesinde mûsikî alanında uzman hale gelmiştir. Yapmış olduğu birçok beste, albüm, konser ve çalışmalar vardır. Aynı zamanda atölyesinde Ney dersleri vermekte ve dînî mûsikîye katkı sunmaya devam etmektedir. Neyzen Ahmed Şahin hayatı boyunca Allah adını her yerde duyurmaya çalışmış, bunu da Ezân, Kur'ân ve mûsikî ile başarmıştır. Halen de büyük bir aşkla bu yolda hizmet vermeye devam etmektedir.

Tezde Ahmed Hoca'nın hayat hikâyesi kendi ifadelerinden yola çıkılarak aktarılmış, aynı zamanda meslektaşları ve arkadaşlarıyla görüşülmüş, hakkında çıkan yazı, haber ve TV-Radyo programlarından da faydalanılmıştır. Yapmış olduğu besteler ve bazı fotoğrafları tezin ek bölümünde paylaşılmıştır.

ABSTRACT

Kaptan, Zühal Ayşe; " Neyzen Ahmed Şahin's Life, His Works, His Sufi Conception and His Musikiness", Master's Thesis, Supervisor, Prof. Dr. Bayram Akdoğan

Neyzen Ahmed Şahin is one of the most important Turkish religious musicians in our age who has carried music love, recited Azan and Quran everywhere he went since his childhood and has been a professional musician after having a strict training and long-term education in religious music. After all his years of work, he has done numerous compositions, records and has given lots of concerts. He has also been contributing to religious music by giving Ney lessons in his workshop. Neyzen Ahmed Şahin has been working to announce Allah everyplace he went during his lifetime, in deed he has achieved this goal via Azan, Quran and Religious Music. He is still serving this way with great passion.

In this thesis, Ahmed Hodja's biography has been shared based on his personal narratives, interviews with his colleagues and fellows, articles-news about him and TV-Radio programs he has been invited. His compositions and personal photos has been also shared in the appendix of this thesis.